

పవిత్ర వచన్

గోండి బాస

పవిత్ర వచన్

గోండి బాస

Adilabad Gondi

© CBase WSG

This work is licensed under a Creative Commons
Attribution–NonCommercial–NoDerivatives 4.0 International License.

బగ బతల్ మంత

యోహాన్

యోహాన్ లిహి కీత చొకొట్టు కబుర్

ఇద్ పుస్తకున్ బారెత గొప్పి

లిహి కీతాన పొరొల్: యేసు కిరిస్తునోర్ సిస్యల్ ఆయ్యల్ యోహాన్.

లిహి కీత సాల్: కిరిస్తు సకమ్ మొదొడ పిడితగ లిహి కియ్యల్ జగ్గత.

ముకె గొప్పి: యేసుయె బగవంతనోర్ మరి ఆందుర్. వోరె బగవంతన ఆత్మ సక్తితె, ఇద్ దునియతుర్కున్ వూర పొప్పల్ బచి కియ్యె, మాయన రూపె వాతొర్ ఆందుర్. సిరిష్ వోర్ యేసున్ పొరొ బావ్-బక్తితె బరొస ఇర్పలిరె, బగవంతల్ మన్వల్ స్వర్గనగ సొంద పరంతెర్.

ఇవ్ పొరొ వెహ్ తీర్ నిరుపన్ కియ్యె, లెక సెలెంగ్ అచొంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మ కీతొర్. నమునత్ యేతున్ ఆంగుర్ రసతున్ దాత్ మార్కున్వల్, తీస ఆట్ (38) సాల్కొనల్ రోగితె మన్వన్ చొకొట్ కియ్యల్, పుటి-గుడ్డిన్ నదుర్ సియ్యల్, సాతొర్ లాజర్తున్ నేండుస్వల్, సియుంగ్ హజర్క్ మాందితున్ జేవున్ దొస్వల్, సమ్మర్త యేతున్ పొరొ తాక్వల్. అని “నావ పొరొల్ సూడ్చి ఆయె బతి, ఇవ్ కామ్మున్ సూడ్చి తెర్ నా పొరొ బరొస ఇరట్. అహన్ ఇర్పిట్తె బస్కెట్ జీవతె స్వర్గనగ బగవంతన్ సంగ మందంతిట్” ఇంజెర్ బోద వెహ్తొర్. ఇవ్ గొప్పిన్ బారెతె ఇదెనగ లిహి కీసి మంత.

బగ బతల్ మంత

బగవంతన వచన్ మాయన రూప్ యేత్వల్	1:1-18
బాప్తిస్మ సియ్యల్ యోహాన్త గవ	1:19-28
యేసుయె బగవంతనోర్ మరి ఇంజెర్ వెహ్చి తొహ్వాల్	1:29-34
యేసునుర్ మొదొడర్ సిస్యలిర్	1:35-42
యేసు పిలిపున్ అని నతనియేల్తున్ కేయ్యల్	1:43-51
యేతున్ ఆంగుర్కొన రస కియ్యల్	2:1-12
యేసు మందిర్తగ సొన్వల్	2:13-22
మాయన దిల్తగ మన్వల్ యేసున్ టావ	2:23-25
నిమె ఉండె మల జల్మ యేత లాగర్	3:1-21
యేసున్ బారెతె యోహాన్ గవ వెహ్చాల్	3:22-36
కుహితగ యేసు వెయ్యెన్ సంగ వడ్కెవల్	4:1-42
యేసు అదికారిన్ మరిన్ చొకొట్ కియ్యల్	4:43-54
కెయ్-కాల్క్ అర్చి సాత్తొన్ చొకొట్ కియ్యల్	5:1-18
బగవంతన అదికార్ యేసునగ మంత	5:19-30
యేసున్ బారెతంగ్ గవంగ్	5:31-47
యేసు సియుంగ్ హజర్క్ మాందితున్ జేవున్ దొస్వల్	6:1-15
యేసు సమ్మర్త యేత్ పొరొ తాక్వల్	6:16-25
జీవతున్ తాకద్ సియ్యల్ కానె యేసుయె ఆందుర్	6:26-59
బస్కెట్ పిస్యల్ జీవతున్ బారెతె బోద	6:60-71
యేసు అని వోనుర్ తముక్	7:1-13
యేసు డేరన సడ్ జగ్గెనె మందిర్తగ బోద కరుస్వల్	7:14-24
యేసుయె కిరిస్తు కి బతల్?	7:25-36
యేసు జీవత యేత వాగ్గన్ సియ్యల్	7:37-44
యూదుల్కొనుర్ అదికారిర్ యేసున్ పొరొ బరొస ఇరై వొహ్కె	7:45-52
ఉంది వెయ్యె పీర్ కీసెర్ సాపై మాయ్యల్	7:53-8:11
యేసుయె దునియత వేడ్చి ఆందుర్	8:12-20
నన సొన్వడగ మిరట్ వాయ పర్పిట్	8:21-30
అబ్రాహామీన సంతాన్ అని సయ్యన్ద సంతాన్	8:31-47

యేసు తొత్తొర్ అబ్రాహామున్ తెర్ డగుర్ ఆందుర్	8:48-59
యేసు పుటి-గుడ్డిన్ చొకొట్ కియ్యల్	9:1-12
చొకొట్ ఆత కామున్ బారెతె పరిసయుల్ కరి కియ్యల్	9:13-34
బావ్-బక్తిత గుడ్డి-పాన్	9:35-41
యేసు చొకొట్టొర్ గొరెంగ్ గాయ్ ఆందుర్	10:1-21
బగవంతనొర్ మరిన ఇంజెర్ యేసు వెహ్వల్	10:22-42
యేసున్ లాడ్ కియ్యల్ బక్తన మరన్	11:1-16
సాతుర్కున్ నేండుస్వల్ సక్తి యేసునగ మంత	11:17-37
సాతొర్ వోర్ లాజర్తున్ యేసు నేండుస్వల్	11:38-44
యేసున్ జక్తె యూదుల్క్ పిలన్ వాట్వల్	11:45-57
బెతనియతగ యేసున్ పొరొ సెంట్ వెడివల్	12:1-11
యేసు మయ్యత జెయ్ జెయ్ కార్ యెచ్చెర్ యెరుసలెమ్ నేంగ్వల్	12:12-19
యేసు తన్య మరన్సున్ బారెతె వెహ్వల్	12:20-36
వెలెటిర్ యేసున్ పొరొ బరొస ఇర్మకి	12:37-43
యేసునంగ్ గొస్టింగ్ పర్తున్ తన్య కియ్యల్	12:44-50
యేసు సిస్యలిరంగ్ కార్క్ నొర్వల్	13:1-17
తనకున్ దోక సియ్యడున్ బారెతె యేసు వెహ్వల్	13:18-30
యేసు పూన హుకుమ్ సియ్యల్	13:31-38
బాబొనగ వోయ్యల్ సరి యేసు ఆందుర్	14:1-14
యేసు పవిత్ర ఆత్మతున్ బారెతె వెహ్వల్	14:15-31
యేసుయె కరల్ వేలి ఆందుర్	15:1-17
దునియతుర్ మీకున్ మెచుర్	15:18-16:4
పవిత్ర ఆత్మతంగ్ కామ్మ	16:4-15
దుక్స సాంజి ఆనంద్ వాయ్యల్	16:16-33
యేసు పార్తన కియ్యల్	17:1-5
యేసు తన్వర్ సిస్యలిర్ సాటి పార్తన కియ్యల్	17:6-19
యేసు సమ్మిర్ బక్తలిర్ సాటి పార్తన కియ్యల్	17:20-26
యేసున్ పియ్యి వోయ్యల్	18:1-14
యేసు టావ సెలొర్ ఇంజెర్ పేతురు లబడ్ వెహ్వల్	18:15-18
పెర్సొర్ కటొడల్ యేసున్ సవల్క్ పూసి కియ్యల్	18:19-24
పేతురు లబడ్ వెహ్వ బరొబర్ గొగ్గి కూస్వల్	18:25-27
గవర్నర్ పిలాతున్ మునె యేసు నిల్వల్	18:28-40
యేసున్ మరన్త సిక్స వాట్వల్	19:1-16
యేసున్ మొద్దగ మోలనె పాసి జక్వల్	19:17-27
యేసు తన్య పరన్ సుటి కియ్యల్	19:28-37
యేసున కూర్కున్ నారిత బండత బుయరితగ ఇర్వల్	19:38-42
యేసు సాసి-నేండ్వల్	20:1-10
యేసు మగ్దలేనె నాట్న మరియన్ దిస్వల్	20:11-23
యేసు తోమన్ దిస్వల్	20:24-29
ఇద్ పుస్తక్ న బావ్	20:30-31
యేసు యెడ్విర్ సిస్యలిర్కున్ దిస్వల్	21:1-14
పేతుర్త బహ్కా మాత బరొసతున్ యేసు సుద్ది కియ్యల్	21:15-23
అక్రిత గొస్టి	21:24-25

బగవంతన వచన్ మాయ్యన రూప్ యేత్వల్

1 కలి గడె మాయ్యక్ మునెనె వచన్ ఇన్వల్★ మత్తార్. బగవంతన్ సంగ వోర్ వచన్ ఇన్వల్ మత్తార్. వోర్ వచన్ బగవంతలె ఆందుర్. **2** వోర్ వచన్ ఇన్వల్ మొదొడలె బగవంతన్ సంగ మత్తార్. **3** కలిత సమ్మెతున్ బగవంతల్ వోర్ వచన్ హిందలె గడి కీతార్. వోర్ పెల్వ ఉంది గిర్ వస్తు గడె మాయ్యక్. **4** వోన్ ²²జీవ మంత. అద్ జీవ సమ్మిరకున్ వేడ్చి సిత. **5** వేడ్చి సికటితగ బహనై పారంతయె, అహ్నే పరతంగ్ దిల్కనగ వోర్ వేడ్చి సీసెర్ మంతార్. బతి బస్కెట్కె అద్ వేడ్చితున్ సికటి★ పిహ పరా.

6 బగవంతల్ వోరార్ మాయ్యన్ సారి కీతార్. వోన్ పారోల్ బాప్తీస్మ సియ్యల్ ²⁴యోహాన్★ **7** అద్ వేడ్చితున్ బారెతె తన వెహ్యల్ ³¹గవతున్ కేంచి, సమ్మిర్ వోర్ వేడ్చితున్ దాత్సాన్ పారా ⁴¹బరొస ఇరనిర్ ఇంజెర్ వాతార్. **8** అద్ వేడ్చి సియ్యల్ యోహాన్ ఆయెర్. బతి వేడ్చితున్ దాత్సాన్ బారెతె, వెహ్లా వాతార్ వోర్, సిరిష్ ³¹గవదారల్ ఆందుర్. **9** ఇద్ ²⁸దునియతుర్కున్, బోరై జీవత ²⁸సతె వేడ్చి సీసెర్ మంతారా, వోర్ వాసెర్ మంతార్.

10 వోర్ వచన్ ఇన్వల్ ఇద్ ²⁸దునియతె వాతార్. వోన్ కెయెనె బగవంతల్ సమ్మె గడి కియుస్తార్. బతి ఇద్ దునియతుర్ వోర్ కరల్ బోర్ ఆందుర్ ఇన్వల్ వొడ్చి కియ్యక్. **11** వోర్ తన్వర్గ వాతార్, బతి వూర్ ఇజయేల్ లోకుర్★ వోన్ వొహ్క్. **12** తెర్ బతి, బోర్-బోరై తన్వ పారా ⁴¹బరొస ఇరైరా, వూర్ సమ్మిరకున్ బగవంతసుర్ మరి-మియడ్ ఆయ్లె ¹⁸అదికార్ సీతార్. **13** అడ్-మాడ్సాన్ మరి-మియడ్ జల్మా ఆతపియ ⁴⁵మేందొల్ అని ¹నెతుడె వూర్ జల్మా ఆయ్యక్. బతి బగవంతల్ వూర్కున్ నేమి కీతతున్★ హిందలె వోసుర్ మరి-మియడ్ ఆతెర్.

14-15 వోర్ వచన్ ⁴⁵మాయ్యల్ ఆసి, దర్పురిత్ పారా వాసి, మా నడ్డుమ్ పిస్తార్. బాప్తీస్మ ²⁴సియ్యల్ యోహాన్ వోర్ వచన్ బారెతె, “నా పెజెటల్ బోరై వాంతార్” ఇంజి ³⁰వెహ్లానా, వోర్ వేరె ఆందుర్. వేర్ నాకున్ తెర్ మొదొడలె పిసి మత్త కాడ్చి, నాకున్ తెర్ డగుర్ ఆందుర్” ఇంజెర్ జోరై ³¹గవ వెహ్లా. వోర్ వచన్ మాకున్ బగవంతన బర్పుర్ ²⁵సతెమున్ అని బర్పుర్ పెర్కత-దయతున్ తొహ్లా. ఇద్ సత్ అని పెర్కత-దయతున్ సూడ్చి, బగవంతన మయ్యతున్ కరి కీతట్. బగవంతల్ తన్వోర్ వోరారె మన్వల్ మరిన్ సిత మయ్య ఇదె ఆంద్. **16** వోన్ బర్పుర్ పెర్కత-దయతున్ హిందల్, మరల్ సమ్మిర్ ఆసిర్వాదున్ పెజెయ్ ఆసిర్వాద్ యేచ్చెర్ మంతట్. **17** అవ్ బవ్ ఇత్తె, మొదొడ ఆసిర్వాద్ తన్వ ఇవ తీర్ పర్జ పిసనిర్ ఇంజెర్ బగవంతల్ ³⁴మోసెన కెయ్, దర్కత ³⁵కానున్ సీసి మత్తార్. బతి ఇంకె, రెండవ ఆసిర్వాద్ యేసు ⁵⁵కిరిస్తున కెయ్ అద్ కానున్ తెర్ చొకొట్టంగ్ పెర్కత-దయ అని ²⁵సతెమ్ ఇన్వలికున్ సీతార్.

18 బోర్ బస్కెన్ బగవంతన్ సూడ్చి. బతి బస్కెట్ బాబోన్

1 ⁷46 v2
2 ⁷46 2:11
4 ²²22 3:15
6 ²⁴91 v15
7 ³¹40 v8 ³¹41 v19 ⁴¹00 v12
8 ³¹40 v15
9 ²28 4:23 ²⁸89 v10
10 ²⁸89 v29
12 ¹⁸49 5:27 ⁴¹00 v50
13 ²⁹6:54 ⁴⁵61 v14
17 ²25 3:21 ²⁴24 v29
17 ⁷⁵45 ³⁵51 v45 ⁵⁵47 v20
19 ⁶⁵21 ⁰⁹మత్త 8:4;
అపొ 4:1; బాథి 7:17
24 ¹⁴2:13 ²⁴53 2:6 ²⁴91 v26
19 ⁴⁸అపొ 4:36 ³¹41 3:11
20 ⁴⁷25
21 ²⁰65 v25 ²²43 v25
30 ⁰⁴v22 ⁴³96 లూక 13:34;
యోహ 1:23; 8:52
22 ³⁰04 v26
23 ²²68 మత్త 3:3;
యోహ 12:38;
లోమ 10:20 ²⁹62 4:11
26 ⁹07 v28 ²⁴91 లూక 9:49;
యోహ 1:28;
10:40 ³⁰04 v29
27 ²⁴38 అపొ 22:25
52 ⁶⁶అపొ 7:33
28 ⁹07 v31 ⁹63 11:1
24 ⁴⁶3:26 ²⁴91 v32

సంగ మన్వల్★ వోరారె మరి ఆయ్యల్, మాకున్ బగవంతన్ బారెతె వెహ్లా తొహ్లా.

బాప్తీస్మ సియ్యల్ యోహాన్ గవ

(మత్తయి 3:1-12; మార్క్ 1:1-8; లూక 3:1-9,15-17)

19 యెరుసలెమ్మల్ ²⁴యూదుల్కునుర్ అదికారిర్, మోక వేర్ కిరిస్తు మందర్ ఇంజెర్ ²⁰పూసి కియ్లె, ²⁴కటొడలిర్కున్ అని ³⁰లేవియుల్కున్★ ²⁴యోహాన్ సారి కీతెర్. **20** తె యోహాన్, “నన ⁵⁵కిరిస్తున ఆయెస్” ఇంజెర్ మకున్వక్ వూర్కున్ గవ వెహ్లా. **21** అస్కె వూర్, “తె నిమె బోని ఆంది? ²²యేలియ★ ⁴³పర్వత్తుని కి?” ఇంజెర్ ²⁰పూసి కీతెర్. తె, “నన ఆయెస్” ఇంజెర్ ³⁰ఇత్తార్. “మంజె బవిసత్తె వాంతార్ ఇంజి వెహ్లా వోర్ పర్వత్తుని కి?” ఇంజెర్ వూర్ పూసి కీతెర్. బతి యోహాన్ “నన ఆయెస్” ఇంజెర్ వెహ్లా. **22** అస్కె వూర్, “అసల్ నిమె బోని ఆంది? మాకున్ సారి కీతుర్కున్ మమెట్ జవబ్ సియ లాగర్. నీ బారెతె బతల్ ³⁰వెహన ఇంతియె అద్ మాకున్ వెహ” ఇంజెర్ యోహాన్ పూసి కీతెర్. **23** తె యోహాన్, “²²యెసయ ⁴³పర్వత్తు మొదొల్ వెహ్లాపియ, «²⁹బగవంతల్★ వాయన్ సాటి ³⁵సరి సుద్రి కీమ్మ» ఇంజెర్ బోడి గుటనగ కిలివల్ లేంగ్ ననయ్ ఆందున్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్లా.

24-25 అస్కె సవల్క్ ²⁰పూసి కియ్లె వాతుర్గట్ కహితుర్ ²²పరిసయుల్క్, “నిమె ⁵⁵కిరిస్తుని ఆయ్లె, ²²యేలియని ఆయ్లె, బవిసత్తె వాయ్యల్ ⁴³పర్వత్తుని గిర్ ఆయ్లె. తె నిమె బద్ అదికార్ ⁰⁷బాప్తీస్మ సీసెర్ మంతి?” ఇంజెర్ యోహాన్ పూసి కీతెర్. **26** తె ²⁴యోహాన్, “నన యేతె ⁰⁷బాప్తీస్మ సీసెర్ మంతాన్. బతి నా పెజెటల్ వాయ్యల్ మీ నడ్డుమ్ మంతార్. మిరట్ వోన్ వొడ్చి కియ్యట్. **27** నా పెజెటల్ వాయ్యల్ నాకున్ తెర్ డగుర్ సక్తివంతల్ ఆందుర్. వోనంగ్ ⁵²చెపుల్కున్ ²⁴పట్టి రెహ్లా గిర్ నన కామి సియెస్★” ఇంజెర్ వెహ్లా. **28** ఇవ్ గట్టుంగ్ ²⁴యోహాన్ ⁰⁷బాప్తీస్మ సీసెర్ మత్తార్ అద్ ²⁴యోర్దన్ లవిడున్ సిడయింగ్ బాజ్ మన్వల్ ⁶³బెతనియ ఇన్వల్ చహర్తగ జగ్గతంగ్.

★ **1:1-2** వచన్ ఇన్వల్ ఇత్తె యేసు కిరిస్తు ఇంజెర్ అత్తమ్.
★ **1:5** బగవంతన సరి-మారేగ్ బూలె మాసి పాష్టంగ్ కామ్మెని నించి మన్వల్ దునియ. ★ **1:6** వేర్ అపొస్తుల్ యోహాన్ ఆయెర్.
★ **1:11** యూదుల్క్ ఇంజెర్ గిర్ కియంతెర్. ★ **1:13** బగవంతల్ తన్వ ఆత్మ వూర్ ఇత్తె హిందల్ మరి-మియడ్ ఆతెర్. ★ **1:18** ఇత్తె బాబో బగవంతల్ అని మరి యేసు వోరారె ఇంజెర్ అత్తమ్. ★ **1:19** లేవియుల్క్ ఇన్వలిర్ లేవిన కాన్దాన్తర్ ఆందిర్. వీర్ బగవంతన మందిర్కున్ బవి కీసెర్, కటొడలిర్ కియ్యలిక్ కామ్మెనగ మదల్ కియ్యలిర్ ఆందిర్. ★ **1:21** యేతె బాప్తీస్మ సియ్యల్ యోహాన్ తెర్ తొత్తార్ పర్వత్తు ఆందుర్. కిరిస్తు వాయన్ ముని వోర్ పర్వత్తు మల్లి వాంతార్ ఇంజెర్ యూదుల్క్ బరొస కీతెర్. ★ **1:23** బగవంతల్ సెతె పర్పు. ★ **1:27** వోర్ బెయ్ డగుర్ మూల్కల్ ఆందుర్. నన వోనోర్ దాసిన్ ఆసి మన్లె గిర్ కామి సియెస్.

యేసుయే బగవంతనోర్ మరి ఇంజెర్ వెప్పి తొహ్వల్

29 దుస్రా నేటి యోహాన్ తన్న వాయ్పుల్ యేసున్ సూడ్చి, “ఇచుల! వేరె ²⁸దునియతురంగ్ ²పాప్పున్ కాంచి వోయ్పుల్ బగవంతన ²గొరె పిల ఆందుర్. **30** ఇదెన్ మునె, ‘నా పెజెటల్ బోరై వాంతోర్ ఇంజి వెహ్లానా, వోర్ వేరె ఆందుర్. వేర్ నాకున్ తెర్ మొదొడలె పిసి మత్త కాడ్చి, [★] నాకున్ తెర్ డగుర్ ఆందుర్’ ఇంజెర్ వేన్ బారతెన్ వెప్పి మత్తాన్. **31** అసల్ వోర్ బోర్ ఆందుర్ ఇన్సల్ నన వోన్ వొడ్చి కీసి మనాన్. బతి ఇజయేల్ లోకుర్కున్ వోర్ తన్న వొడ్చి అరుసినుర్ ఇంజి ⁹బాప్తిస్మ సితోన్. **32** అస్సెనె ³⁷హబర్ కోలె మాసి, బగవంతన పవిత్ర ⁴¹ఆత్మ ఉంది ⁴⁰పారెవల్ దాత్ యేసున్ పారా రెయ్పుల్ సూడ్చాన్. **33** యేతె ⁹బాప్తిస్మ సియ్యె నాకున్ సారి కీతోర్ వోర్ బగవంతలె, ‘బోన్ పారా ⁴¹పవిత్ర ఆత్మ పారెవల్ దాత్ రెయ్పు ఉద్వల్ సూడంతయ్యె, వోర్ లోకుర్కున్ పవిత్ర ఆత్మతె బాప్తిస్మ సియ్పుల్ [★] ఆందుర్’ ఇంజెర్ వెహ్లాన్. అహన్ వెహ్లాక్ ఇత్తె, వోన్ నన వొడ్చి కీసి మనాన్. **34** ఇద్ సమ్మె సూడ్చినె, ‘వేరె బగవంతనోర్ మరి ఆందుర్[★]’

ఇంజెర్ బాప్తిస్మ సియ్పుల్ యోహాన్ యేసున్ బారెతె ³¹గవ వెహ్లాన్.

యేసునుర్ మొదొడుర్ సిస్యలిర్

35 దుస్రా నేటి దుపరిత నాలుంగ్ నేక్తె ²⁴యోహాన్ అని వోసుర్ ఇవిర్ ³¹సిస్యలిర్ గిరె అగనె నిల్చి మత్తెర్. **36** అదె వక్తయ్యె యేసు అగటల్ వీడ్చెర్ మత్తెర్. వోన్ సూడ్చి, “ఇచుల! బగవంతన ²గొరె పిల” ఇంజెర్ యోహాన్ సిస్యలిర్కున్ ³⁰వెహ్లాన్. **37** అద్ కేంచి వూర్ ఇవిర్ ³¹సిస్యలిర్, యేసున్ పెజెయ్ సాత్తెర్. **38** తె అస్సె వూర్ తన్న పెజెయ్ వాయ్పుల్ సూడ్చి, యేసు పెజె మల్చి, “మీకున్ బతల్ పహ్లా?” ఇంజెర్ పూసి కీతోర్. తె వూర్ ⁴⁴గురుజి[★]! నిమె బగ మందంతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. **39** తె యేసు, “వాసి సూడట్” ఇంజెర్ ³⁰ఇత్తెర్. అస్సె లగ్-బగ్ పోద్రెక్ నాలుంగ్ నేక్చెర్ మత్తె. తె వోర్ మన్పుల్ జాగతగ సాంజి, అంటిత్క అగన్ మత్తెర్. **40** యోహన్ గొస్తి కేంచి యేసున్ పెజెయ్ సాత్తుర్ ఇవిర్టల్ వొరాన పారోల్ ⁴అంద్రెయల్. వేర్ సీమెన్-పేతుర్తార్ ⁸తముర్ ఆందుర్. **41** వేర్ అంద్రెయల్ తన్నోర్ ⁸తాదల్ ⁴⁶సీమెన్-పేతుర్తన్ బేటె మాసి, “దాద! ⁵⁵కీరిస్తున్[★] సూడ్చామ్” ఇంజెర్ ³⁰వెహ్లాన్. **42** అని వోన్ యేసునగ పియ్యి వాతోర్. తె యేసు వోన్ సూడ్చి, “నిమె ²⁴యోహాన్[★] మరి ⁴⁶సీమెన్¹³ అంది. బతి ఇంగెడల్ నీకున్ కెపా[★] ఇంజి కేయనిర్” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. వేన్ ²⁷పేతురు గిర్ ఇంతెర్.

యేసు పిలిపున్ అని నతనియేల్తున్ కేయ్పుల్

43 దుస్రా నేటి యేసు ¹⁰గలిలయ యేరియతె సొన్లె నిర్బయ్ కీతోర్. తె నడ్డుమ్ పిలిపున్ సూడ్చి, “నా సంగ వర” ఇంజెర్ యేసు కేయ్పుల్. **44** వేర్ పిలిప్, ⁴అంద్రెయల్ అని ⁴⁰పేతురు మువిర్తె ⁹బెత్తయిద చహర్తర్ ఆందిర్. **45** పిలిప్ నతనియేల్తున్ మహ్మాలె సాత్తెర్. వోర్ బేటె మాత పెజె, “³⁴మోసెన దర్మత ³⁵కానున్గ అని దుస్రె ⁴³పర్వక్లిర్ ¹¹లిపి కీతనగ బోన్ బారెతె లిపి కీతెరా, వోర్ మాకున్ బేటె మాతార్. వోరె ³⁴నజరేత్ చహర్తార్ ²⁵యోసెప్పిర్ మరి యేసు ఆందుర్” ఇంజెర్ పిలిప్ వెహ్లాన్. **46** అద్ కేంచి ⁴⁴నతనియేల్, “ఎహ! ³⁴నజరేత్తుల్ బతయ్ ¹చొక్కాట్టు పుటరియ్?” ఇంజెర్ ⁵³పిలిపున్ పూసి కీతోర్. తె “వాసి సూడ” ఇంజెర్ పిలిపు ³⁰ఇత్తెర్. **47** తె నతనియేల్ యేసునగ వాసెర్ మనెకె వోన్ సూడ్చి, “ఇచులట్! వేర్ ²కరల్ ఇజయేల్ జాతితోర్ ఆందుర్. వేన్ కటట్ బతయ్ సెలె” ఇంజెర్ వోన్ బారెతె యేసు వెహ్లాన్. **48** తె నతనియేల్, “నా బారెతె నీకున్ బహన్ టావ?” ఇంజెర్ పూసి కీతోర్. తె యేసు, “⁵³పిలిపు, నీకున్ కేయ్పుక్ మునె, నిమె ⁴⁸అంజారి మరత్ బూడ్ మనెకె నీకున్ సూడ్చాన్” ఇంజెర్ ³⁰వెహ్లాన్. **49** అస్సె ³⁴నతనియేల్, “యే ⁴⁴గురుజి! నిమె బగవంతనోర్ మరిని అని ఇజయేల్ లోకురార్ ⁹రాజని ఆంది!” ఇంజెర్ జవబ్ సితోర్. **50** తె యేసు, “నీకున్ ⁴⁸అంజారి మరత్ బూడ్ మనెకె సూడ్చాన్ ఇంజెర్ వెహ్లాతున్ హిందలె, ⁴¹బరొస ఇర్నెర్ మంతి కి బతల్? ఇవెన్ తెర్ డగుక్ కామ్మి సూడంతి. **51** అవ్ బవ్ ³⁰ఇత్తె, ³⁷హబర్ కోలె మాయ్పుల్, స్వర్గన్ బగవంతనుర్ ³దూతలిర్ ¹స్వర్గనోర్ మాయ్పున్గ[★] బూడ్ రెయ్పుల్, వర్పుల్ మిరట్ సూడ్చిట్. ఇద్ ²సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వెహ్లాన్.

యేతున్ ఆంగుర్కన రస కియ్పుల్

2 ఇద్ జర్గిసి రండ రోజ్క్[★] ఆత పెజె, ¹⁰గలిలయ యేరియతె, ²⁵కాన ఇన్వల్ చహర్తె, ఉంది మర్మి-పారోల్ జర్గిత. యేసున అవల్ అగ మత్తె. **2** అవ్ మర్మిన్గ యేసున్ అని వోసుర్ ³¹సిస్యలిర్కున్ గిర్ కేయ్పు మత్తెర్. తె అగ వూర్ సాత్తెర్. **3** అద్ జేవున్గ ఆంగుర్కన ³⁶రస మార్త. తె అవల్, “వూర్గ ఆంగుర్ రస మార్త” ఇంజెర్ యేసున్ [★] **1:30** కలి గడె మాయన్ మొదొలె వచ్చన్ రూప్పె పిసి మన్పుల్ యేసు ఆందుర్. [★] **1:33** పాప్పె తాక్కులిర్ లోకురంగ్ దిల్కున్ ఆత్మ సక్తితె పవిత్ర కియ్పుల్ ఇంజెర్ అర్చమ్. [★] **1:34** బగవంతల్ నేమి కీతోర్ వోర్. [★] **1:38** గురుజి సెలెతె «రబి». [★] **1:41** కిరిస్తున్ పొలి బాసతె మెసయల్ ఇంతెర్. ఇదెన అర్చమ్ పర్తున్ బవి కియ్పు, బగవంతల్ నేమి కీసి, సారి కియ్పుల్ రాజల్. వేన్ సాటి యూదుల్క్ సూడ్చెర్ మత్తెర్. [★] **1:42** వేర్ యేతె బాప్తిస్మ సియ్పుల్ యోహాన్ ఆయెర్. [★] **1:42** ఇవ్ రండుతె పారోల్కన అర్చమ్ బండ. [★] **1:51** మాయ్పున రూప్పె వాతోర్ వోర్ బగవంతనోర్ మరి. [★] **2:1** కహి జాగంగ్ మూంద్ రోజ్క్ ఇంజెర్ మంత.

29 ²66 8:21 ²86 v36
²⁴v37 ²⁸89 3:16 ³⁰04 v32
31 ⁹07 v33
32 ²⁴91 v35
³⁰04 లాక 24:23;
యోహ 1:36;2:4 ³¹40 v34
³⁷72 v51 ⁴⁰58 2:14 ⁴¹51 v33
33 ⁴06:69 ⁹07 3:22 ⁴¹51 3:5
34 ⁴⁰2:25
35 ²⁴91 v40 ³¹01 v37
36 ²86 అపొ 8:32
³⁰04 v38 ⁴⁰43 5:8
37 ²⁴v37-38
³¹01 లాక 17:22;
యోహ 2:2;4:8
38 ²⁴24 v42 ³⁰04 v39 ⁴⁴61 v49
39 ³⁰04 v41
40 ⁸0 v41 ⁴06 v44
²⁴91 v42 ⁴⁰74 v42
41 ⁸0 లాక 16:28;
యోహ 2:12;11:32
³⁰04 v43 ³³23 4:25
⁴⁶13 v41-42 ⁵⁵47 3:28
42 ²⁴v43 ²⁴91 3:24
27 ⁸⁶1కొర 1:12
⁴⁰74 v44 ⁴⁶13 6:8
43 ¹⁰06 6:8 ²⁴24 v45 ³⁰04 v46
44 ⁴06 6:8 ⁶⁶12:21
⁴⁰74 6:8 ⁵³76 v44-46
45 ¹¹25 లాక 16:6;
యోహ 2:17;15:25
²⁴v47 ²⁵01 4:5 ³⁴75 3:14
³⁴78 v46 ³⁵51 7:19 ⁴³96 4:19
46 ⁸5:29 ³⁰04 v46-48
³⁴78 మత్త 2:23; అపొ 10:38
47 ²30 4:42 ²⁴v48
²⁴75 అపొ 2:22
48 ²⁴v50 ³⁰04 v51
⁴⁸08 మత్త 21:19;
యోహ 1:50 ⁵³76 6:5
49 ⁹35 6:15
³⁴82 21:2 ⁴⁴61 3:2
50 ²⁴24 లాక 24:19;
యోహ 2:2;3:10
⁴¹00 2:11 ⁴⁸08 యాకొ 3:12
51 ³12:29 ²81 3:3
³⁰04 2:4 ³⁷72 3:13
1 ¹⁰56 v11 ²⁵80 v11
2 ²⁴v2-4 ³¹01 v11
3 ³⁶31 v9

వెళ్ళా. ⁴తె యేసు, “నాకున్ బారి ³⁰వెహంతి వో? నన బోస ఆందున్ ఇన్వల్ వొడ్డి అరున్వల్ వకత్ అజున్ వాయొయే” ఇంజెర్ అవన్ వెహార్. ⁵అస్కె అవల్ ¹²సర్పరెయ్ కియ్యలిర్ సంగ, “వోర్ ³⁰వెహ్ తీర్ కీమ్” ఇంజెర్ వెహ్. ⁶యూదుల్క్ ²⁵సుదుడ్ కియ్యల్ కామున్ సాటి, అగ నారితంగ్ బండనంగ్ సారుంగ్ ⁵²సోరంగ్ మత్తంగ్. ఉంది ఉంది సోర యేడుంగ్-ఆట్ బందెన యేర్ పియ్యదుంగ్. ⁷యేసు, “అవ్ ⁵²సోరన్ యేతె నిహట్” ఇంజెర్ సర్పరెయ్ కియ్యలిర్కున్ ³⁰వెహార్. తె వూర్ అవ్ సోరంగ్ సిగ సిగ నిహార్. ⁸అస్కె యేసు, “ఇంగె మిరట్! ఇచుసి ముడుసి జేవున్ ఇంతజమ్ కియుస్సనగ వోమ్” ఇంజెర్ ³⁰వెహార్. తె వూర్ వోతెర్. ⁹⁻¹⁰వోర్ ఇంతజమ్ కియుస్సల్ యేతల్ మారిత అద్ ఆంగుర్ ³⁶రసతున్ సవద్ సూడ్తార్. అద్ రస బగటల్ వాత అని బహన్ తయర్ ఆత ³⁰ఇన్వల్ వూర్ ¹²సర్పరెయ్ కియ్యలిర్కున్ టావ. బతి వోర్ ఇంతజమ్ కియుస్సన్ టావ సెలె. తె వోర్ మాయల్ నొవ్రన్ కేయ్యి, “దుస్రుర్ సమ్మిర్ మొదోల్ ²⁵చాకొట్టు రస* వెడిసి, మాందితున్ నిస వర్త పెజె, చప్పి ఆంగుర్ రస వెడియంతెర్. బతి నిమె ఆక్రి వేరి గిర్ బెయ్ చాకొట్టు రస వెడ్మ్యసీతి” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ¹¹ఇహిన్ యేసు ¹⁰గలిలయ యేరియత ²⁵కాన ఇన్వల్ నాటి అద్ మయ్యత కామ్, కీసి, తన్వ సక్తితున్ తొహ్తార్. అదెన్ సాటి వోసుర్ ³¹సిస్యలిర్ వోస్ ⁴¹బరొస ఇర్తెర్. ¹²అద్ ఆత పెజె యేసు, వోస అవల్, ⁸తముక్ అని ³¹సిస్యలిర్ మీరె మాసి ²⁵కపెర్నహోమ్ ఇన్వల్ చహార్తె సొత్తెర్. అని కహి రోజ్క్ వూర్ అగన్ మత్తెర్.

యేసు మందిర్తగ సొన్వల్

(మత్తయి 21:12-13; మార్క్ 11:15-17; లూక 19:45-46)

¹³⁻¹⁴యూదుల్క్న ¹పస్కె ఇన్వల్ సడ్ కరుమ్ వాత. తె యేసు ²⁴యెరుసలెమ్ సొత్తార్. అగ యెవ్ పెజె, బగవంతన ²⁴మందిర్తగ, యేసు సొత్తార్. అద్ మందిర్త అప్రతగ బలిదాన్ సియ్యె ¹⁰కోందన్, ⁴²గొరెన్ అని ⁴⁰పారెవన్ వొమ్మలిర్ బేపరిదార్క్ అని దుస్రా దేస్సంగ్ క్రొతన్ బద్లి కియ్యలిర్, గిర్ అగ ఉచ్చి మత్తెర్. ¹⁵అద్ సూడ్సి, యేసు ⁴⁹నోడెనె చాటున్ మోడి కీసి ⁴²గొరెన్, ¹⁰కోందన్ అని సమ్మిర్కున్ ²⁴మందిర్తల్ పూడి సీతార్. వూర్ కొతంగ్ బద్లి కియ్యలిరంగ్ కొతన్ రీక్కి, వూరంగ్ టేబల్కున్ ఉల్లి కీతార్. ¹⁶వూర్ ⁴⁰పారెవంగ్ వొమ్మలిర్ సంగ యేసు, “నావోర్ బాబొన రోతున్ హటుమున్ దాత్ కియ్యట్. ఇవ్ సమ్మిన్ ఇగిటల్ బహి వోమ్” ఇంజెర్ వెహార్.

¹⁷అద్ సూడ్సి, “నీవ రోతున్ పర్ ²²వెలె మాని కియన ఇంజెర్ ఆస కీత కాడ్సి, దుస్రుర్ నాకున్ బెయ్ ఉల్ల ఆసెర్ మంతెర్” ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంతనగ ¹¹లిహి కీసి మంత ఇంజి, ³¹సిస్యలిర్ యాది కీతెర్.

¹⁸బతి ²⁴యూదుల్క్నూర్ అదికారిర్ యేసునగ వాసి, “నీకున్ బగవంతల్ అదికార్ సీసి మత్తెకె, మాకున్ ఉంది

⁴ ²⁴v7 ³⁰v4-5
⁵ ⁴⁹v9 ³⁰v7
⁶ ²⁴v13 ²⁵3:25 ⁵²01 v7
⁷ ²⁴v11 ³⁰v8 ⁵²01 4:28
⁸ ⁵⁵v9 ³⁰v10
¹¹ ⁷46 ⁶6:64 ¹⁰56 ⁴3
¹² ²⁴v13 ⁸⁰4:46
¹³ ³¹01 ⁴¹v12 ⁰⁰23 ⁴⁵92 v18
¹² ⁸06:8 ²⁵84 ⁴4:46 ³¹01 v17
¹⁵ ¹⁶1కా ⁹9:9 ¹¹5:14
⁶³10:2 ⁷⁹అపా ²⁷3:2
¹⁶ ⁵⁸మత్త ³16
¹⁷ ¹¹25 ⁵4:6 ⁰⁵అపా ⁵17;
²కొర ¹²20:20 ⁰¹v22
¹⁸ ⁵³v20 ⁴⁵92 v23
¹⁹ ⁵³v20 ²⁴v22
²⁰ ⁵³v22
²⁴53 మార్ ¹⁵26;
యోహ 3:1;
5:16 ³⁴v20-21
²¹ ³⁰v22
³⁴85 అపా ¹⁷24 ⁴⁹83 ¹⁹3:1
²² ¹¹24 ⁵3:9 ⁵³5:8
²⁴v24 ³⁰04 ³¹01 3:22
²³ ²⁴14 ⁴2:20 ³⁹57 ⁶4
⁴¹00 v23-24 ⁴⁵92 3:2
¹ ⁷58 ⁷26 ²⁴53 v22
³⁵30 v4 ⁵³30 4:1
² ⁴⁴61 v26 ⁴⁵92 4:48
³ ⁸¹v5 ³²v5 ²⁴v5
⁴ ²⁸36 ⁷38 ³⁰04 v4-5 ³⁵30 v9
⁵ ²81 v11 ⁹32 18:36
²⁴v10 ³⁰04 v11 ⁵¹v6
⁶ ⁴¹51 v8 ⁴⁵61 6:52
⁸ ⁴¹51 v34
⁹ ³⁵30 7:50
¹⁰ ²⁴24 1:50;3:22;4:21

⁴⁵నిసని తొహా?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. ¹⁹తె యేసు, “ఇద్ మందిర్తన్ ఉల్లి కీమ్. తేన్ నన తిరిసి మూంద్ రోజ్క్నె దొహంతాన్” ఇంజెర్ వెహార్.

²⁰అద్ కేంచి ²⁴యూదుల్క్న గుల్ ఆసి, “ఇద్ మందిర్తన్ దొహ్ చాలిస్ సారుంగ్ (46) సాల్క్ పియ్య. నిమె మూంద్ రోజ్క్నె దొహ పరంతియ?” ఇంజెర్ యేసున్ ఇత్తెర్.

²¹బతి యేసు తన్వ ⁴⁹మేందొడ మందిర్తన్ బారె ఇద్ గొస్సి ³⁰వెహార్. ²²సిస్యలిర్, యేసు ¹⁴సాసి-నేండ్ర, పెజె, ఇదెన్ హేతు కీసి, ¹¹దర్మ-గ్రంతనగ, లిహి కీసి మన్వడున్ అని యేసు ³⁰వెహ్ గొస్తితున్ పారొ బరొస ఇర్తెర్.

మాయన దిల్లగ మన్వల్ యేసున్ టావ

²³పస్కె సడ్గంగ్ దిహ్స్కున్ రాపా ²⁴యెరుసలెమ్మగ, వోర్ యేసు కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మన్ సూడ్సి, వెలెటిర్ వోస్ ⁴¹బరొస ఇర్తెర్. ²⁴⁻²⁵బతి యేసు పూర్కున్ ⁴¹నమ్మకి. బారితెకె సమ్మిరంగ్ దిల్కున్ తన కరి కియ్యల్ ఆత కాడ్సి, దుస్రుర్ బారెతె యేసున్ బోర్ ³¹గవ వెహ లాగొ.

నిమె ఉండె మల జల్మ యేత లాగర్

³ ⁵³పరిసయ్యల్క్న, బాజ్నోర్ ³⁵నికొదేమ్ ఇన్వల్ ²⁴యూదుల్క్నూర్ ముకె అదికారి మత్తార్. ²వోర్ ఉంది రాత్త యేలెతె యేసునగ సొంజి, “⁴⁴గురుజి, ‘నిమె బగవంతనగటల్ వాతొని ఆంది’ ఇంజెర్ మాకున్ టావయె. బారితెకె, నిమె కియ్యలిక్ మయ్యతంగ్ కామ్మ, బగవంతన సాత్ సెల్వ బోరె కియ పరార్” ఇంజెర్ వెహార్. ³అస్కె యేసు, “వారోర్ పూన జల్మ యేత బీగర్, ³²బగవంతన రాజ్మగ్ ఈస యేత పరార్.* ఇద్ గొస్తి ²సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ నికొదేమున్ వెహార్. ⁴అస్కె ³⁵నికొదేమ్, “బుడియల్ ఆతొర్ మాయల్ బహన్ జల్మ యేత పరనుర్? ఉండె ఉంది జోక అవన పీటె నేంగ్వి జల్మ యేత పరనుర్ కి బతల్?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతార్. ⁵తె యేసు, “వారోర్ యేతె అని ⁴¹ఆత్మతె జల్మ ఆయ బీగర్, బగవంతన ⁹రాజ్మగ్ నేంగ పరార్. ఇద్ గొస్తి ²సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ ³⁰వెహార్. ⁶“అవల్-బాబొ ⁴⁵మేందొడున్ జల్మ సియ పరంతెర్. బతి ⁴¹ఆత్మతున్ బగవంతన ఆత్మ జల్మ సియ పరంత. ⁷అదెన్ సాటి, ‘పూన జల్మ యేత లాగర్’ ఇత్తెకె నిమె గుల్ ఆయ్య. ⁸వడి తనకున్ ఇస్టమ్ వాత అద్ బాజ్నల్ వాంత. మిరట్ అద్ వడిత ఆవజ్ కేంజంతిట్ బతి, అద్ వడి బగటల్ వాంతయె, బేకె దాంతయె ఇన్వల్ మీకున్ టావ సెలె. అహ్నె బగవంతన ⁴¹ఆత్మతె జల్మ ఆయ్యల్ గిర్ మందంత” ఇంజెర్ యేసు వెహార్.

⁹తె ³⁵నికొదేమ్, “ఇద్ బహన్ జర్మడ్ మందర్?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతార్. ¹⁰అస్కె యేసు, “ఇజయేల్క్నూర్

* 2:9-10 యూదుల్క్ ఆంగుర్కనల్ రస తెండ్సి, వెలె రోజ్క్ ఇర్పి, సాపుసంతెర్. అద్ కల్దన్ దాత్ మారిత పెజె ఉంటెర్. * 3:3 గ్రీకు బాసతగ, “బగవంతన రాజ్ సూడ పరార్” ఇంజెర్ మందంత.

డగుర్ గురుని ఆంది. ఇదెన్ బారతె నీకున్ కర మాయె కి?” ఇంజెర్ ఇత్తొర్. **11** “మాకున్ కర మాత అదెన్ బారతె అని సూడ్తున్ బారతె ³⁰వెహంతామ్. ఇద్ గొస్టి ⁸¹సతెమ్ ఆంద్. బతి మావ ³¹గవతున్ మిరట్ నమ్మిట్. **12** నన మీకున్ ఇద్ దునియతంగ్ గొస్టిన్ బారతె వెహ్తె ⁴¹బరొస కియ్యట్. తె ²⁰స్వర్గనంగ్ గొస్టిన్ బారతె వెహ్తె ⁷²బహన్ బరొస కీకిట్?” ఇంజెర్ వెహ్తొర్. **13** ³⁷స్వర్గనల్ రెయ్యి వాయ్యల్ స్వర్గనార్ మాయ్యల్ ఆయ్యల్ నాకున్ తపుసి, దుస్సార్ బోరె పారా స్వర్గనగ సాన్కుకి. **14** మోసె బోడి గుటనగ పితుడ ఉంది ³⁷తరన్ కీసి, డంగల్ కటెతగ బహన్ ⁸⁹లిమ్-లోమ్ కీతారా, అహ్నె స్వర్గనార్ మాయ్యల్ ఆయ్యల్ నాకున్ గిర్ మొద్దుగ టాంగి కియ లాగర్. **15** అహన్ కీతెకెన్, నా పారా ⁴¹బరొస ఇర్వలిర్కున్ ²²బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుటంత. **16** “బగవంతల్ ²⁸దునియతుర్కున్ బెయ్ ⁵లాడ్ కీత కాడ్కి, తన్వార్ వారార మన్వల్ మరిన్ ఇద్ దర్తురితగ సారి కీతొర్. వోన్ పారా ⁴¹బరొస ఇర్వల్ హర్ వారార్ నాసెడమ్ ఆయ్యక్నే, వూర్కున్ ⁶⁶బస్కెట్ గిర్ ²²పిస్వల్ జీవ పుటన ఇంజెర్నెతె ఇహిన్ కీతొర్. **17** దునియతెర్కున్ ²⁹సిక్స వాట్లె బగవంతల్ వోర్ మరిన్ సారి కియ్యకి బతి, ⁴⁹బచి కియ్యెనె సారి కీతొర్. **18** “వోన్ ⁴¹బరొస ఇర్వన్ ²⁹సిక్సత తస్వ మనో. బతి బరొస కియ్యెర్ వోన్, బగవంతనార్ వారార మన్వల్ మరిన్ బరొస కియ్య కాడ్కి, ఇదెన్ మునెనె వోన సిక్సత తస్వ ఆత. **19** బారితెకె వోర్ ²⁸దునియతుర్ సమ్మిర్గ వేడ్మితున్ పియ్యి వాతొర్. బతి లోకుర్ తమ్వంగ్ కామ్మ కరబ్బంగ్ కీనెకె, సికటితె మన్లెనె ⁵పసంద్ కీతెర్. అద్ ²⁹తస్వత కారన్ ఇదె ఆంద్. **20** కరబ్ కామ్ కియ్యల్ హర్ మాయ్యల్ వేడ్మితున్ పసంద్ కియ్యెర్. తన్వంగ్ కరబ్ కామ్మన్ మకుసి ఇరన్ సాటి, వోర్ వేడ్మితగ వాయ్యెర్. **21** బతి ²⁵సత్తె తాక్వల్ తన్వంగ్ కామ్మ బగవంతన కెయ్యె జర్గసర్ మంతంగ్ ఇంజి, అవెన్ బహి తొహ్లా, వేడ్మితె వాంతొర్” ఇంజెర్ వెహ్తొర్.

యేసున్ బారతె యోహాన్ గవ వెహ్తొర్

22 అద్ ఆత పెజె, యేసు అని వోనుర్ ³¹సిస్యలిర్ యూదయ యేరియతగ సాంజి, షరతున్ ⁹బ్రాప్తిస్మ, సియ్యసెర్, కహి రోజ్క్ అగనె మత్తొర్. **23** సలిమున్ కరుమ్మ అయ్యెన్ ఇన్వల్ జాగతగ కూబ్ యేర్ మత్త కాడ్కి, అగ యోహాన్ ⁹బ్రాప్తిస్మ సిసెర్ మత్తొర్. **24** తె లోకుర్ సాంజి బ్రాప్తిస్మ యేచ్చెర్ మత్తొర్. ఇద్ గట్టు ²⁴యోహాన్ జేల్లగ అర్వక్ మునెన్ జర్గిత. **25** ఉంది దియ యోహాన్ ³¹సిస్యలిర్కున్ అని ²⁴యూదుల్కన జాతితొన్ నడ్డుమ్ ²⁵సుదుడ్ ఆయ్యల్ రివజున్ బారతె జట్ - పట్ లాగ్. **26** తె వూర్ సిస్యలిర్ యోహాన్ వాసి, “⁴⁴గురుజి! ²⁴యోర్దన్ ఎవిడున్ హంద బాజ్, నీ సంగ బోరె మత్తొరొ అని నిమె బోన్ బారతె ³¹గవ వెహ్తెయ్యె, వోర్ ఇంకె ⁹బ్రాప్తిస్మ సిసెర్ మంతొర్. సమ్మిర్ వోన్ సాంజెర్ మంతెర్” ఇంజెర్ వెహ్తొర్. **27** తె ²⁴యోహాన్, ³⁷స్వర్గనల్ బగవంతల్ సీతెకెన్ తప బోరె బతయ్ యేత షరొర్. **28** నన ⁵⁵కిరిస్తున ఆయ్యెన్.

11 ²5:19 ³⁰4:5
³¹40 v26 ³¹41 v32
12 ²⁰32 1క్రొ 15:40;
ఎవసి 6:12
⁴¹00 లూక 16:11;
యోహ 3:15;4:42
13 ³⁷72 v27
14 ³⁴75 5:45 ³⁷89 1క్రొ 10:9
15 ⁶⁶v16 ²²v16 ⁰⁰v16
16 ²v19 ⁶⁶v36
²²v36 ²⁸89 మార్ 14:9;
యోహ 3:17;7:7 ⁴¹00 v18
17 ²⁸89 v19
²⁹19 v18 ⁴⁹82 5:34
18 ²⁹19 5:22 ⁴¹00 v36
19 ²v35 ²⁸89 4:42
²⁹20 5:22 ⁴¹90 7:7
21 ²25 4:23
22 ⁹07 v23 ²⁴24 4:1
²⁴53 v25 ³¹01 v25
23 ⁹07 v26
²⁴24 v24-27
25 ²⁴53 4:9
²⁵12 వాట్ 1:3 ³¹01 4:1
26 ⁹07 4:1 ²⁴46 10:40
³¹40 v28 ⁴⁴61 మత్త 23:7;
యోహ 4:31
27 ²⁴91 4:1 ³⁷72 v31
28 ³¹40 మత్త 23:31;
యోహ 3:32;
5:39 ⁵⁵47 4:25
29 ⁵³84 11:11
31 ³⁷72 6:31
32 ³¹40 4:39 ³¹41 v33
36 ¹66 4:14
²²42 4:14 ⁴¹00 4:21
1 ⁹07 1:25;4:2;
అపొ 8:36 ²⁴v2
²⁴54 5:33 ³¹01 v2 ⁵³30 7:32
2 ⁹07 10:40 ²⁴v6 ³¹01 v8
3 ⁸63 లూక 17:3;
యోహ 4:28;16:28
¹⁰56 v43 ²⁴49 v47
4 ⁴⁵40 v5
5 ²³84 v6 ²⁵01 మార్ 15:45;
యోహ 6:42;
వాట్ 11:21 ³⁰04 v7 ⁴⁵40 v7
6 ²³84 v12 ²⁴v7
9 ²⁴53 v22 ⁴¹41 v39
10 ²¹98 v11
²⁴24 v13 ³⁰04 v10-11

బతి వోన్ మునె సారి కీతొర్ వోర్ కట్రియన ఆందున్ ఇన్వెడున్ మిరటె ³¹గవ మంతెట్. **29** నమునతున్ మర్మినగ నొవ్రల్ ముకె ఆందుర్ ఇంట్. వోరె నొవ్రినార్ మాల్కల్ ఆందుర్. వోర్ నొవ్రన్ కరుమ్, వోనార్ ⁵³సోఫ్తల్ నిల్చి మన్లె, అని నొవ్రల్ వెహ్త తీర్ కియ్యె, వోన్ వెలె ఆనంద్ లాగంత. అదె తరికతె నన వెలె కుసితె మంతొన్. నావ ఆనంద్ బర్పుర్ ఆత. **30** బారితెకె నాకున్ చుడుర్-పాన్ వాయన అని వోర్ యేసున్ డగుర్-పాన్ వాయన.

31 ³⁷72 స్వర్గనల్ వాతొర్ వోర్ సమ్మిర్కున్ పారాడొర్ ఆంతొర్. మరట్ దర్తురిత్ పారాడుర్ ఆందట్ అని దర్తురిత్ పారా జర్గవలిక్ గొస్టిన్ బారతెన్ వడ్కుంతట్. బోరెయ్యె స్వర్గనల్ వాతొరొ, వోర్ సమ్మిర్కున్ పారాడొర్ ఆంతొర్. **32** వోర్ అగ సూడ్తున్ కేంజుతున్ బారతె ³¹గవ వెహంతొర్. బతి వోన్ ³¹గవతున్ బోరె వాపుర్. **33-35** బగవంతల్ తన్వార్ మరిన్ ²లాడ్ కీత కాడ్కి, సమ్మె అదికార్ వోన కెయ్యెన్ హల్లి కీతొర్. వోన్ తన్వ ⁴¹అత్తుతున్ బర్పుర్ సీత కాడ్కి, వోర్ సిరిప్ బగవంతనంగ్ ⁴⁴గొస్టింగ్ వెహంతొర్. బోరె వోన్ ³¹గవతున్ వాపంతొరొ వోర్, బగవంతన్ బారతంగ్ యేసు వెహ్తంగ్ గొస్టింగ్ ²⁷సతెమ్ ఇంజి తాహంతొర్. **36** బోరె బగవంతనార్ మరిన్ పారా ⁴¹బరొస కీంతొరొ, వోన్ ⁶⁶బస్కెట్ ²²పిస్వల్ జీవ పుటంత. బోరె వోన్ పారా బరొస కియ్యెరొ, వోన్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుటొ. బతి బగవంతన సాంగ్ వోన్ పారా నిల్చి మందంత” ఇంజెర్ బాప్తిస్మ సియ్యల్ యోహాన్ వెహ్తొర్.

కుహితగ యేసు వెయ్యెన్ సంగ వడ్కివల్

4 యోహాన్ ³¹సిస్యలిర్కున్ యేసు తయర్ కీసి, వూర్కున్ ⁹బ్రాప్తిస్మ, సిసెర్ మంతొర్ ఇంజెర్ పరిసయ్యల్ కేంజెర్. **2** (కరల్ బతల్ ఇత్తెకె, యేసు ⁹బ్రాప్తిస్మ సియ్యకి. బతి వోనుర్ ³¹సిస్యలిర్ సిసెర్ మత్తొర్.) **3** ఇద్ గొస్టితున్ యేసు కేంజె పెజె, ²⁴యూదయ యేరియతున్ సుటి కీసి, ¹⁰గలిలయ యేరియతె సాన్లె పెసితొర్. **4** బతి ఇంకె సమరయ యేరియతున్ వీడ్చి సాంద లాగర్. **5** అహన్ అద్ ⁴⁵సమరయ యేరియతల్ వీడ్చి సాంజెర్ మనెకె, ²³యాకొబ్ తన్వార్ మరి ²⁵యోసెపున్ సీత, ఈసత బొమిత్ కరుమ్ మన్వల్ సుకరు ³⁰ఇన్వల్ చహర్తగ యెహ్తొర్. **6** అగ ²³యాకొబ్ కామ్మ కుహి మత్త. లంగ్గల్ తాక్సెర్ వాత కాడ్కి, యేసు అవిసి దుపరిత యేలతె అద్ కుహిత్ బగ్ల ఉచ్చి మత్తొర్. **7-8** అద్ వకత్తె, వోనుర్ ³¹సిస్యలిర్ కానె యేత్తె చహర్తె సాత్తెర్. అద్ గట్టుతెన్ ⁴⁵సమరయ జాతిత ఉంది వెయ్యె యేర్ వోయ్యె, కుహితగ వాత. తె యేసు, “బాయి, నాకున్ ఉండన్ సాటి యేర్ సీమ్” ఇంజెర్ అద్ వెయ్యెన్ తల్కొర్. **9** యూదుల్క అని ⁴⁵సమరయ జాతితుర్ అలగ్ పిసెర్ మందిర్. అదెన్ సాటి యేసున గొస్టి కేంచి అద్ వెయ్యె గుల్ ఆసి, “యెయా! నిమె ²³యూదుల్కన జాతితొని ఆంది. నన సమరయ జాతితొన ఆందున్. ఉన్లె యేర్ సీమ్ ఇంజి, నాకున్ బహన్ తల్కొంతి?” ఇంజెర్ యేసున్ ఇత్త. **10** అద్ కేంచి యేసు,

“ఉన్నె యేర్ సీమ్’ ఇంజెర్ తల్క్వన్ బారెతెన్ ఆయి అని బగవంతన వరమున్ బారెతెన్ ఆయి నీకున్ టావ సెలె. ఇవ్ టావ మన్నుడ్ ³⁰₀₄ ఇత్తె, నిమెయ్ ఉల్ల అదెన్ నాకున్ తల్క్వన్ది అని నీకున్ ²¹₉₈ జీవ వాలె యేర్ సిందున్” ఇంజెర్ తాన్ సంగ వెహార్. **11** అస్కె అద్ వెయ్యె, “²⁹₆₂ సాబ్! నిహ్ యేర్ చేంది కియ్యె పాహాయ్ ఆయి నోడెయ్ ఆయి సెలె. ఇద్ కుహి బెయ్ కోల్ మంత. అద్ ²¹₉₈ జీవ వాలె యేర్ నీకున్ బగటల్ పుటర్? **12** మా తొత్తర్ బాబో ²³₈₄ యాకాబ్ ఇద్ కుహి మాకున్ సీతార్. ఇద్ కుహిత యేర్ తన, తన్వర్ మర్క్ ఉటెర్ అని వూరంగ్ పియంగ్-కాల్క్ గిర్ ఉట్టంగ్. నిమె యాకాబున్ తెర్ డగుని కి బతల్?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీత. **13** తె యేసు, “ఇద్ యేర్ ఉన్వల్ హర్ వొరార్ ఉండె వట్కంతార్. **14** బతి నన సియ్యల్ యేర్ ఉన్వన్ ⁶¹₆₅ బస్కెట్ కె వట్క వసా. నన సియ్యల్ యేర్ ²²₂₂ ¹₆₆ బస్కెట్ జీవతె, మందన్ సాటి, వోన్ రొపా బస్కెట్ గిర్ పొంగ్గెర్ మన్వల్ జలత్ దాత్ మందంత” ఇంజెర్ వెహార్. **15** తె అద్ వెయ్యె, “²⁹₆₂ సాబ్! బస్కెట్ యేర్ వట్క్వక్సెన్ అని చేంది కియ్యె వాయ్యక్సె, అద్ యేర్ నాకున్ సీమ్” ఇంజెర్ యేసున్ తల్క్త. **16** అస్కె యేసు, “నిమె సాంజి, నీ మాడ్సాన్ కియ్యె, తర” ఇంజెర్ ³⁰₀₄ వెహార్. **17** తె అద్ వెయ్యె, “నాకున్ మాడ్సా సెలార్” ఇంజెర్ ³⁰₀₄ వెహార్. అద్ కేంచి యేసు, “హో కరలె, **18** మొదోల్ నీకున్ సియ్యర్ మాడ్సర్ మత్తెర్. ఇంకె నీ సంగ మంతార్ వోర్, నీవోర్ మాడ్సా ఆయెర్. బాయి, నిమె మత్త అదెన్ ²⁷₂₇ కరల్ వెహ్” ఇంజెర్ అద్ వెయ్యె ఇత్తార్. **19** అస్కె అద్ వెయ్యె, “²⁹₆₂ సాబ్! నిమె ⁴³₉₆ పర్వక్సెన్, ఆంది ఇంజెర్ సమ్మె మాసెర్ మంతాన్. **20** తె నాకున్ ఇద్ గొస్తి ³⁰₀₄ వెహ: మమెట్ ఇద్ గెరాజిమ్ గుటల్ పారా ⁴³₅₂ పార్తన-వింతి కీంతామ్. ఇగెనె మా తొత్తుర్ గిర్ పార్తన-వింతి కీతెర్. బతి మీ యూదుల్క్ సిరిప్ ²⁴₁₄ యెరుసలెమె కరల్ పార్తన-వింతి కియ్యల్ జాగ ఇంజెర్ బారి వెహంతిట్?” ఇంజెర్ యేసున్ సంగ ఇత్త. **21-23** తె యేసు, “బాయి! బోన ⁴³₅₂ పార్తన-వింతి కీంతిట్ ³⁰₀₄ ఇన్వల్, మీ సమరయతుర్కున్ టావ సెలె. బతి బోన పార్తన-వింతి కీంతామ్ ఇన్వల్ మాకున్ టావ. బారితెక మా ²⁴₅₃ యూదుల్క్ నగటల్ ⁴⁹₉₁ బెమ్, మాయ్యల్ కార్య వాయ్యల్ మంత. అద్ వకత్తె ఇద్ గుటల్ పారాన్ ఆయి, ²⁴₁₄ యెరుసలెమ్మగన్ ఆయి, మిరట్ బాబో బగవంతన పార్తన-వింతి కియ్యల్. బతి ²⁵₂₅ కరల్ పార్తన-వింతి కియ్యల్ తమ్మ ⁴¹₅₁ ఆత్మతగ ²⁸₂₈ సత్తె పార్తన-వింతి కీంతెర్. అద్ వకత్ ఇంకె వాసిన్ మంత. ఇద్ నన వెహ్ గొస్తిత్ పారా ⁴¹₀₀ బరొస ఇర. తనకున్ పార్తన-వింతి కియ్యల్ అతుర్ మందన ఇంజెర్, బాబో బగవంతల్ సూడ్సర్ మంతార్. **24** బగవంతల్ ⁴¹₅₁ ఆత్మ రూప్తె మన్వల్ ఆత కాడ్కి, ⁴³₅₃ పార్తన-వింతి కియ్యల్ తమ్మ ఆత్మతగ ²⁵₂₅ సత్తె వోన పార్తన-వింతి కియన” ఇంజెర్ అద్ వెయ్యెన్ వెహార్. **25** అస్కె అద్ వెయ్యె, “⁵⁵₄₇ కిరిస్తు★ వాంతార్ ³⁰₀₄ ఇన్వల్ నాకున్ టావ. వోర్ వాత పెజె, సమ్మిర్కున్ సమ్మె కుల కుల వెహంతార్ బెరె” ఇంజెర్ యేసున్ వెహ్. **26** తె, “ననయ్ వోన ఆందున్” ఇంజెర్ యేసు తాన్ ³⁰₀₄ వెహార్.

11 ²¹₉₈ v50
²⁹₆₂ లూక 20:42;
యోహ 4:15;9:38 ³⁰₀₄ v16
12 ²³₈₄ అపొ 3:13
13 ²⁴₂₄ v17
14 ¹₆₅ 6:51
⁶⁶₆₆ v36 ²²₂₂ v36
15 ²⁹₆₂ v19
16 ³⁰₀₄ v16-17
17 ²⁴₂₄ v21 ⁰⁴₀₄ v20
18 ²⁷₂₇ 5:31
19 ²⁹₆₂ v49 ⁴³₉₆ v44
20 ²⁴₁₄ v21
³⁰₀₄ v20-21 ⁴³₅₂ v21
24 ²⁵₂₅ 5:33
⁴¹₅₁ 6:63 ⁵²₅₂ 9:38
25 ³⁰₀₄ v26
³³₃₃ 1:41 ⁵⁵₄₇ v29
26 ²⁴₂₄ v34 ⁰⁴₀₄ v28
27 ³¹₀₁ v31
28 ⁸₆₃ v52 ⁰⁴₀₄ v31 ⁵²₀₁ 2:6
29 ⁴⁷₄₇ 7:26
31 ²⁰₆₅ v40 ³⁰₀₄ v34
³¹₀₁ v33 ⁴⁴₆₁ 6:25
33 ³¹₀₁ 6:3
²⁴₂₄ v44 ³⁰₀₄ v34-35
35 ³⁰₀₄ v7,42;5:25
36 ¹₆₆ 5:24 ²²₂₂ 5:24
37 ²₂₈ 6:32
39 ³¹₄₀ v44 ⁴¹₀₀ v41 ⁴⁵₄₁ v40
40 ²⁰₆₅ v47 ⁴⁵₄₁ 8:48
41 ⁴¹₀₀ v42
42 ²₃₀ 6:14 ²⁸₈₉ 6:14
³⁰₀₄ v50 ⁴¹₀₀ 3:12;4:48;
5:47 ⁴⁹₉₀ అపొ 5:31

27 అదె వకత్తె వోనుర్ ³¹₀₁ సిస్యలిర్ అగ వాతెర్. వోర్ యేసు ఉంది వెయ్యెన్ సంగ వడ్క్వవల్ సూడ్సె, బెయ్ గుల్ ఆతెర్. బతి, «నీకున్ బతల్ పహ్?» ఇంజెర్ అద్ వెయ్యెనె ఆయి, «నిమె అద్ వెయ్యెన్ సంగ బారి వడ్క్వతి?» ఇంజెర్ వోర్ యేసునె ఆయి, వూర్గటల్ వొరార్ గిర్ పూసి కియ్యకి. **28** అద్ వెయ్యె ⁵²₀₁ బుడ్డితున్ అగనె సుటి కీసి, చహర్తె సాత్త. **29** అని పర్వతున్ సంగ, “ఇంకె వేరి నన కీత సమ్మెతున్ బారెతె వెహార్. వోరె మాయ్యల్ మోక ⁵⁵₄₇ కిరిస్తు ఆందురయ్ బతలో? మిరట్ వాసి సూడట్” ఇంజెర్ వెహ్. **30** తె వూర్ చహర్తల్ పెసిసి యేసు మన్వల్ జాగతగ వాసెర్ మత్తెర్. **31** అద్ గట్కతె వూర్ ³¹₀₁ సిస్యలిర్, “⁴⁴₆₁ గురుజి! జరతెర్ తిన్” ఇంజెర్ యేసున్ ²⁰₆₅ జుల్మ కీతెర్. **32** బతి యేసు, “మీకున్ టావ సెలె అద్ చంది తిందన్ సాటి, నహ్ మంత” ఇంజెర్ వెహార్. **33** తె ³¹₀₁ సిస్యలిర్, “గురుజిన్ తిందన్ సాటి, బోరె చంది తతెరయ్ బతలో?” ఇంజెర్ తమ్మ తమ్మ ఇత్తెర్. **34** అస్కె యేసు, “నాకున్ సారి కీతార్ బగవంతన ఇవ పియ్యి తాక్వల్ అని వోన కామున్ బర్పుర్ కియ్యలె నావ చంది ఆసి మంత. **35** నమునతున్ మిరట్, ‘వావె విజ వీత్త పెజె, ఉండె నాలుంగ్ మహినె పంట కొయ్యె వాంత’ ఇంతిట్. బతి వహుక్సెకె సూడట్. ఇంకె అద్ పంట కొయ్యెన్ తయర్ మంత★” ఇంజెర్ మీకున్ ³⁰₀₄ వెహ్ మంతాన్. **36** “పంట కొయ్యలిర్కున్ ఇంకె బూతి పుట్టెరెన్ మంత. ¹₆₆ బస్కెట్ ²²₂₂ పిస్యల్ జీవతగ లోకుర్కున్ తర్వలె, అద్ పంట కొయ్యలిర్కున్ పుట్టల్ పండి. ఇదెన్ హిందల్, విజ వీత్తలిర్ అని పంట కొయ్యలిర్ ఆనంద్ మంద పరంతెర్. **37** ‘విజ వీత్తల్ వొరార్ అని పంట కొయ్యల్ ఉండె వొరార్ ఇన్వల్ సాస్తర్ ²⁸₂₈ కరల్ ఆంద్. **38** మిరట్ కస్టమ్ కీసి వీత్తకి అద్ పంట కొయ్యె, మీకున్ సారి కీతాన్. అద్ విజ వీత్తె దుస్సుర్ కస్టమ్ కీతెర్. వూర కస్టమ్ పండితున్ మిరట్ యేచ్చెర్ మంతిట్” ఇంజెర్ ఇత్తార్. **39** “నన కీత సమ్మెతున్ బారెతె, నన వెహ్యక్ మనెకెన్ నాకున్ వెహార్” ఇంజెర్ అద్ వెయ్యె వెహ్. తె అద్ ³¹₄₀ గవతున్ పియ్యి, ⁴⁵₄₁ సమరయ యేరియత చహర్తల్ వెలెటిర్ లోకుర్ యేసున్ పారా ⁴¹₀₀ బరొస ఇర్తెర్. **40** వూర్ ⁴⁵₄₁ సమరయతుర్ వోన్ వాసి, “గురుజి! నిమె మహ్ వాసి, మందయ్ లాగర్” ఇంజెర్ ²⁰₆₅ జుల్మ కీతెర్. తె యేసు వూర్గ రండ రోజ్క్ మత్తార్. **41** యేసు వెహంగ్ గొస్తింగ్ కుద్ కేంచి, ఉండె వెలెటిర్ ⁴¹₀₀ బక్తలిర్ ఆతెర్. **42** “నిమె ³⁰₀₄ వెహ్ గొస్తి పియ్యిన్ ఆయె బతి, మమెట్ వోనంగ్ గొస్తింగ్ కుద్ కేంచి, వేరె ²⁸₈₉ దునియతున్ ⁴⁹₉₀ బచి కియ్యల్ కిరిస్తు ఇంజెర్ కరి కీసి, ⁴¹₀₀ నమ్మమ్” ఇంజి వెయ్యెన్ వెహ్.

★ 4:25 కిరిస్తు హెత్తి బాసతె మెసయల్ ఇంతెర్. ఇదెన అర్థమ్ పర్వతున్ బచి కియ్యె, బగవంతల్ నేమి కీసి, సారి కియ్యల్ రాజల్. వేన్ సాటి యూదుల్క్ సూడ్సెర్ మత్తెర్. ★ 4:35 లోకుర్కున్ బగవంతన చర్చతె తర్వల్ పంట. బహన్ ఇత్తెకె సమరయ జాతితుర్ వెలెటిర్ యేసునగ వాసెర్ మత్తెర్. వూర్కున్ బగవంతన సరి-మారగున్ బారెతె వెహర్తె కానె ఆసి మంత ఇత్తార్.

యేసు అధికారిని మరిన్ చొకాట్ కియ్యల్
(మత్తయి 8:5-13; లూక 7:1-10)

43 రండే రోజ్క ఆత పెజె, యేసు ¹⁰₅₆ గలిలయ యేరియతె సాన్లె పెసిత్తార్. **44** (అస్సె యేసు, «⁴³₉₆ పర్వత్తన్ తన్వ సొంత యేరియతగ మాన్ పుటో» ఇంజెర్ మునెనె వెప్పొ మత్తార్.) **45** తెర్ బతి వోర్ ¹⁰₅₇ గలిలయ యెవ్ పెజె, అగటుర్ లోకుర్ చొకాట్ మాన్ సీసి, వోన్ కరుమ్ కీతెర్. బారితెకె పస్కు సడ్ జర్గెనెకె, వూర్ ²⁴₁₄ యెరుసలెమ్మగ సొంజి మత్తెర్ అని యేసు కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మ సూడ్చి మత్తెర్. **46** అహన్ సొనెకె సొనెకె, ఇదెన్ మునె యేతున్ ఆంగుర్కొన ³⁶₃₁ రసత్ దాత్ మార్కుసీతోర్ అద్, ¹⁰₅₆ గలిలయత ²⁵₈₀ కాన చహర్దె యెవ్దార్. ²⁵₈₄ కపెర్నహోమ్ ఇన్వల్ చహర్దె రాజనార్ వొరార్ అధికారి మత్తార్. వోనార్ మరి బేమరితె సానల్ మీండ్చి మత్తార్. **47** తె వోర్ అధికారి, ²⁴₄₉ యూదయతల్ ¹⁰₅₆ గలిలయ యేరియతె యేసు వాతోర్ ఇంజెర్ కేంచి, యేసునగ సాత్తార్. అని, “నా మరి బేమరితె సానల్ మీండ్చి మంతార్. నిమె వాసి, చొకాట్ కియ్యల్ లాగర్” ఇంజెర్ యేసున్ ²⁰₆₅ చినంతి కీతోర్. **48** తె యేసు, “చమత్కార్క అని మయ్యతంగ్ కామ్మ సూడ బీగర్, నా పొరా ⁴¹₀₀ బరొస కియ్యల్ సెలెయ్?” ఇంజెర్ ఇత్తార్. **49** తెర్ బతి వోర్ అధికారి, “²⁹₆₂ పర్పు! నా మరిన పర్న్ సొన్వక్ మనెకెన్ వర” ఇంజెర్ ఇత్తార్. **50** అస్సె, “నిమె రోన్ సాన్. నీ మరి ²¹₉₈ పిసంతార్” ఇంజెర్ యేసు ³⁰₀₄ వెహ్దార్. తె వోర్ అధికారి, యేసున గొస్టిత్ పొరా ⁴¹₀₀ బరొస ఇర్చి పెసిత్తార్. **51** వోర్ అహన్ సరియ్ సొంజెర్ మనెకెన్, వోసుర్ ³⁸₁₆ సెప్పలిర్ మునెత్కె వాసి, “నీవార్ మరి చొకాట్ ఆతోర్” ఇంజెర్ ³⁰₀₄ వెహ్దార్. **52** తె వోర్ అధికారి, “బద్ వకత్తె చొకాట్ ఆతోర్?” ఇంజెర్ సెప్పలిర్కున్ పూసి కీతోర్. అస్సె వూర్, “నినె దుపరి ఉంది నేత్తెకె, చొకాట్ ఆతోర్” ఇంజెర్ వెహ్దార్. **53** బరొబర్ అదె వకత్తె యేసు తనకున్, «నీవార్ మరి ²¹₉₈ పిసంతార్» ఇన్వల్ గొస్తి వెహ్దార్ ఇంజెర్ సమ్మె మాసి, వోర్ అధికారి అని వోన్ ³⁶₁₄ రోతుర్ యేసున్ పొరా ⁴¹₀₀ బరొస ఇర్దెర్. **54** యూదయ యేరియతల్ ¹⁰₅₆ గలిలయ వాసి, యేసు కీత రెండవ మయ్యత కామ్ ఇద్ అంద్.

కెయ్-కాల్క అర్చి సాత్తొన్ చొకాట్ కియ్యల్

5 అద్ ఆత పెజె, ²⁴₅₃ యూదుల్కొన ఉంది సడ్ కరుమ్ వాత కాడ్చి, యేసు ²⁴₁₄ యెరుసలెమ్ నగుడె, వర్చి సాత్తార్. **2** యెరుసలెమ్మ గొరెన పాటక్ ఇన్వల్ జాగతున్ కరుమ్ ¹⁴₄₇ హెబ్రి బాసతె బెత్తె ఇన్వల్ ²⁸₆₁ కోనెర్ మత్త. అద్ కోనెర్తగ సియుంగ్ ⁴⁷₄₅ మండొప్పి మత్తంగ్. **3-4** * [అద్ కోనెర్తగ కహి యేలెనె బగవంతనార్ దూతల్ రెయ్యి యేతున్ హాలి కీందుర్. అస్సె బోర్ మునె రెయంతారో వోర్ బాతల్ బేమరి మత్తెకె గిర్ చొకాట్ ఆందుర్.] అవ్ మండొప్పి నగ గుడ్డిర్, రెంగల్ - తుంగ్లిర్ అని కెయ్-కాల్క అర్చి సాత్తూర్, సమ్మి తీర్కొనంగ్ బేమరింగ్ వాలిర్ జాగ పియ్యి మందిర్. **5** వూర్ రొపా తీస ఆట్ (38) సాల్కనల్ బేమరితె మన్వల్ వొరార్ మాయ్దల్

43 ¹⁰₅₆ v46
44 ²⁴₂₄ v47
³¹₄₀ 5:31 ⁴³₉₆ 6:14
45 ¹⁰₅₇ అపొ 1:11
²⁴₁₄ మార్ 15:41;
యోహా 5:1; అపొ 8:25
46 ¹⁰₅₆ v46-47 ²⁵₈₀ 21:2
²⁵₈₄ 6:17 ³⁶₃₁ లూక 5:37;
రోమ్ 14:21; ఉజగిరి 17:2
47 ¹⁰₅₆ v54 ²⁰₆₅ 5:12
²⁴₂₄ v48 ²⁴₄₉ v54
48 ²⁴₂₄ v50 ⁰⁰₀₀ v50
⁴⁵₉₂ v54 ⁵⁹₅₉ అపొ 2:19
49 ⁶²₆₂ 5:7
50 ⁰⁸₀₈ లూక 4:4;
యోహా 4:51; 7:38
²⁴₂₄ v54 ⁰⁴₀₄ v50-51 ⁴¹₀₀ v53
51 ⁰⁸₀₈ v53 ⁰⁴₀₄ 5:6
³⁸₁₆ అపొ 3:13
52 ⁰⁸₀₈ 8:29
53 ²¹₉₈ 5:25
³⁶₁₄ 8:35 ⁴¹₀₀ 5:24
54 ¹⁰₅₆ 6:1 ²⁴₂₄ v54-5:1
²⁴₄₉ 7:1 ⁴⁵₉₂ 6:2
¹₁₄ v2 ²⁴₂₄ v6 ⁵³₅₃ v10
²₄₇ 19:13 ²⁴₂₄ 10:22
²⁸₆₁ v7 ⁴⁷₄₇ 10:23
6 ²⁴₂₄ v8 ³⁰₃₀ v8
7 ²⁸₆₁ 9:7 ²⁹₆₂ 6:23
8 ¹⁴₅₃ v21 ²⁴₂₄ 4:21; 5:14;
6:19 ³⁰₀₄ v10 ⁴⁰₄₃ v9
9 ²⁸₉₅ v9-11
⁴⁰₄₃ v11 ⁴⁵₂₁ v10
10 ²³₂₃ అపొ 4:14
²⁴₅₃ v15 ³⁰₀₄ v18 ⁴⁵₂₁ v16
11 ²⁸₉₅ అపొ 5:15 ⁴⁰₄₃ v12
12 ²⁰₆₅ 8:7 ⁴⁰₄₃ 6:19
14 ²₆₄ 8:11
²⁴₁₁ 7:14 ²⁴₂₄ v14-17
15 ²⁴₅₃ v16
16 ²⁴₅₃ 2:20;
5:18; 7:35 ⁴⁵₂₁ v18
17 ²⁴₂₄ v19
18 ²⁴₅₃ 6:4 ³⁰₀₄ v19
⁴⁵₂₁ లూక 14:1;
యోహా 7:22; అపొ 1:12
19 ⁸¹₈₁ లూక 23:43;
యోహా 5:24;
6:47 ²⁴₂₄ 6:1 ³⁰₀₄ v24
20 ⁵³₆₈ 11:3
21 ¹⁴₅₃ 7:52 ²²₂₇ 6:63

మత్తార్. **6** వోర్ మాయ్దన్ యేసు సూడ్చి, వెలె సాల్కనల్ బేమరితె మంతార్ ³⁰₀₄ ఇన్వల్ కరి కీసి, “చొకాట్ ఆయన ఇంతి కి?” ఇంజెర్ వోన్ పూసి కీతోర్. **7** తె వోర్ మాయ్దల్, “²⁹₆₂ పర్పు! అద్ ²⁸₆₁ కోనెర్త యేర్ హాలె మానెకె, నాకున్ అగ రెహ్పలిర్ బోరె సెలర్. అదెన్ సాటి నన రెయ్లె వానెకెకె, నాకున్ తెర్ మునెన్ దుస్సార్ బోరెర్ అగ రెయంతార్” ఇంజెర్ జవబ్ సీతోర్. **8** అస్సె యేసు, “తేద! అని నీవ చాప్రతున్ పియ్యి రోన్ సాన్” ఇంజెర్ ³⁰₀₄ ఇత్తార్. **9** అహన్ ఇత్త బరొబర్, వోర్ చొకాట్ ఆసి, తన్వ ²⁸₉₅ చాప్రతున్ పియ్యి ⁴⁰₄₃ తాక్సెర్ సాత్తార్. ఇద్ గట్టు యూదుల్కొన ఆరమ్మ దిహసున్, నేటి జర్గిత. **10** తె ²⁴₅₃ యూదుల్కొనర్ అధికారిర్, “నీవ చాప్ర పియ్యి తాక్సల్, నేడే ఆరమ్మ దిహస్ ఆత కాడ్చి, దర్కత కానున్డన్ ఉల్ల తాక్సల్ ఆంత” ఇంజెర్ ²³₂₃ చొకాట్ ఆతోన్ సంగ ³⁰₀₄ ఇత్తెర్. **11** బతి వోర్, “నాకున్ చొకాట్ కియ్యల్, ‘నీవ ²⁸₉₅ చాప్ర పియ్యి సాన్ ఇత్తార్’” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్దార్. **12** తె వూర్, “‘నీకున్ చాప్ర పియ్యి సాన్’ ఇంజెర్ బోర్ వెహ్దార్?” ఇంజి ²⁰₆₅ పూసి కీతెర్. **13** బతి వోర్ వెహ పర్కకి. బారితెకె అగ వెలె మాంది మత్తెర్ అని యేసు మాందితగ మిస్సె మాసి సాత్తార్. **14** అద్ ఆత పెజె యేసు, వోన్ ²⁴₁₁ మంద్రి, అప్రతగ సూడ్చి, “ఇమల కేంజ! నిమె చొకాట్ ఆతి. ఉండె వెలె దుక్కు వాయ్కెనె మన్లె, ²₆₄ పాప్లంగ్ కామ్మ కియ్య” ఇంజెర్ వెహ్దార్. **15** అస్సె, వోర్ మాయ్దల్ ²⁴₅₃ యూదుల్కొనర్ అధికారిర్ సొంజి, “నాకున్ చొకాట్ కియ్యల్ యేసు ఆందుర్” ఇంజెర్ వెహ్దార్. **16** యేసు ఆరమ్మ దిహసున్ నేటి ఈతంగ్ కామ్మ కీతతున్ హిందల్, వూర్ ²⁴₅₃ యూదుల్కొనర్ అధికారిర్ యేసున్ దుక్కు సియ్యల్ మొదల్ కీతెర్. **17** బతి యేసు, “నా బాబొ హర్ గట్టు కామ్ కీసెర్ మత్త కాడ్చి, నన గిర్ కామ్ కీసెర్ మంతోన్” ఇంజెర్ వెహ్దార్. **18** ఇద్ కారన్తున్ హిందల్, ²⁴₅₃ యూదుల్కొనర్ అధికారిర్, “వేర్ సిరిప్ ఆరమ్మ దిహస్స మా నేకీతున్ బహ్మె మాయ్దలె ఆయ్య. బగవంతన్ తన్వోర్ బాబొ ఇంజెర్ ³⁰₀₄ వెహ్దొ, తనకున్ బగవంతన్ బరొబర్ బడి కీసెర్ మంతోన్” ఇంజి, ఇవ్ రండే కారన్కున్ హిందల్, యేసున్ జకన ఇంజెర్ వూర్ నిర్నయ్ కీతెర్.

బగవంతన అధికార్ యేసునగ మంత

19 తె యేసు ఇహిన్ పొడి కీసి ³⁰₀₄ వెహ్దార్: “ఇద్ ²₈₁ సతెమ్ అంద్. బగవంతనార్ మరి తన్వ తన బతయ్ కియ పరార్. బాబొ బతల్ కీంతారో, సిరిప్ అదెనె సూడ్చి మరి కీంతార్. బాబొ బగవంతల్ బతంగ్ బహన్ కీంతారో, అవెన్ మరి అహ్మె కీంతార్. **20** బాబొ మరిన్ ⁵³₆₈ లాడ్ కీత కాడ్చి, తన కియ్యలిక్ సమ్మె కామ్మన్ మరిన్ తొహ్పెర్ మంతార్. ఉండె వెలె డగుక్ కామ్మ మునె బవిసత్తె మరిన్ సంగ బాబొ కియ్యస్వల్ సూడ్చి, బెయ్ గుల్ ఆకిట్. **21** బాబొ సాతుర్కున్ బహన్

* 5:3-4 తొరెతంగ్ కహితంగ్ గ్రీకు గ్రంత్కొనగ ఇవ్ గొస్టింగ్ సెలెంగ్.

¹⁴నేడుసంతోర్రా, అహ్మ మరి గిర్ తన నేమి కీతుర్కున్ ²²పిసుసంతోర్. ²²బాబా బోనె ²⁹తస్స కియెర్. బతి ²⁹తస్స కియెర్ బర్పర్ అదికార్ తన్వోర్ మరిన్ సీతార్. ²³తనకున్ బహన్తె సమ్మిర్ మాని కీంతెరా, అహ్మ మరిన్ గిర్ మాని కియన ఇంజెరెన్, అద్ అదికార్ మరిన కియెర్ బగవంతల్ సీతార్. బోరె ఆయి మరిన్ మాని కియెర్, మరిన్ సారి కీతార్ బాబాన్ గిర్ మాని కీత లెకతగ వాయెర్. ²⁴నావ గొస్తి కేంచి, నాకున్ సారి కీతానగ ⁴¹బరొస ఇర్వన్, ²²¹బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ, పుటంత. ఆతాన్ పాప్పున్ హిందల్, వాయ్స్ సెక్స తపంత. మరన్తల్ తప్పి, వోన్ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ పుట్ట.

²⁵“ఇద్ ²సతెమ్ ఆంద్. సానలిర్ బగవంతనార్ మరిన గొస్తి కేంజ్యల్ వకత్ వాసెర్ మంత. అద్ ఇంకె వాసిన్ మంత. అద్ గొస్తి కేంచి, ²¹తాక్కులిర్ బస్కెట్ పిసంతెర్. ²⁶బహన్తె బగవంతల్ ²²జీవతార్ మాల్కల్ ఆందురొ, అహ్మ బస్కెట్ పిస్వల్ జీవతున్ సియ్యల్ అదికార్ మరిన్ సీతార్. ²⁷వోర్ మరి స్వర్నోర్ మాయ్, ఆత కాడ్కి, లోకుర్కున్ ²⁹తస్స కియ్యల్ ¹⁸అదికార్ బాబా వోన్ సీతార్. ²⁸మిరట్ గుల్ ఆయ్ట్! ఉంది వకత్ వాసెర్ మంత. అద్ వకత్తె ³⁴వీచ్ నగ మన్వలిర్ సానలిర్ సమ్మిర్ గిర్ బగవంతనార్ మరిన గొస్తి కేంచి, నేండ్చి బట్రా వాంతెర్. ²⁹³నేండ్చి బట్రా వాతుర్ సమ్మిర్కున్ వోర్ మరి ²⁹తస్స కీసి, వూర్గట్ ¹పునెవంతలిర్కున్ బస్కెట్ ²²పిస్వల్ జీవ సీంతార్ అని పాపెస్తిలిర్కున్ సెక్స వాటంతోర్. ³⁰అద్ ²⁹తస్స నావ ఇవతున్ పియ్యి ఆయె బతి, నాకున్ సారి కీతాన ఇవతున్ పియ్యిన్ కీంతోన్. నావ నన బతయ్ కియ పరొన్. బాబల్ నాకున్ వెహ్త తీరె, లోకుర్కున్ ¹³నాయ్ ²⁹తస్స కీంతోన్. నన కియ్యల్ తస్స నాయ్ ఆంద్.

యేసున్ బారెతంగ్ గవంగ్

³¹“మోక నా బారెతె ననయ్ ³¹గవ వెహ్తె, నావ ³¹గవతున్ ²⁷కరల్ ఇంజెర్ వాపుర్. ³²నా బారెతె ³¹గవ వెహ్తె వారొర్ మంతోర్. వోర్ వెహ్తల్ ³¹గవ ²⁷సతెమ్ ఇంజెర్ నాకున్ టావ.

³³“మిరట్ ²⁴యోహన్తగ కహితుర్కున్ రొహిట్. వోన్ ³¹గవ ²⁵సతెమ్ ఆంద్. ³⁴⁻³⁵యోహాన్ డివెల్ దాత్ పాచ్చెర్ వేడ్చి సిసెర్ మత్తార్. మిరట్ వోన్ వేడ్చె జాలుక్ వేరి, బెయ్ ఆనంద్చె మత్తిట్. మిరట్ ⁴⁹బచె మాయన ఇంజెరెన్ ఇవ్ గొస్టింగ్ ³⁰వెహ్తె మంతోర్.

“బతి నాకున్ నరిమన్కన ³¹గవ జురత్ సెలె. ³⁶బారెతె ²⁴యోహన్తన తేర్ డగుర్ ³¹గవ నహ్ మంత. అద్ బతల్ ఇత్తెకె: నన కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మి. ఇవ్ కామ్మిన్ బగవంతల్ నాకున్ కీమ్ ఇంజెర్ హల్లి కీతార్. ఇవె నాకున్ బాబా సారి కీతార్ ఇంజెర్ నిరుపన్ కీంతంగ్. ³⁷వోరె బాబా నా బారెతె ఇద్ ³¹గవ వెహ్తె మంతోర్. బతి మిరట్ బస్కెన్ వోన్ వచన్ కేంజ్యకి అని బస్కెన్ వోన్ రూప్ సూడ్చి. ³⁸సారి కియ్యన్ పారొ మిరట్ ⁴¹బరొస ఇర్వ కాడ్కి, వోన్ బోద మీవంగ్ దిల్కనగ మనొ. ³⁹బస్కెట్ ²²పిస్వల్ జీవ ¹¹దర్మ-గ్రంత్ నగ, పుటంత ఇంజెర్ సోంచ్ కీసి, మిరట్ చొకొదె

²²²⁹ v30 ²⁹ v24
²⁴⁶⁶ v39 ² v25 ²² v26
²⁹ v27 ³⁰ v25 ⁴¹ v38
²⁵² 81:6:26 ²¹ 98:6:51
³⁰ 04:35;5:34;6:42
²⁶²² v29
²⁷¹⁸ 10:18 ²⁹ v29
²⁸³⁴ 11:17
²⁹⁸ 7:12 ⁸⁶ 11:24
²² v39 ²⁹ మత్త 23:23;
యోహ 5:30; హల్లి 9:27
³⁰¹³ లూక 1:17;
యోహ 7:24; రోమ 2:13
²⁹ 7:24 ²⁰ 7:24
³¹²⁷ v32 ³¹ v32 ⁴¹ v32
³²²⁷ 6:55 ⁴⁰ v33
³¹ మార్ 14:55;
యోహ 5:34; తీతు 1:13
³³²⁵ 8:32
²⁴ v36 ³¹ v36
³⁶²⁴ 10:40
³¹ v37 ⁴¹ 8:13
³⁷³¹ v39
³⁸⁴¹ v44
³⁹⁶⁶ లూక 10:25;
యోహ 6:27;17:3
¹¹ 24:7:38 ²² v40
³¹ 40:3:28;7:7;15:27
⁴⁰²² 3:36;6:27,63
⁴²² 13:35
⁴⁴⁴¹ v46
⁴⁵¹⁶ అపొ 24:26 ³⁴ 75 v46
⁴⁶¹¹ 25:6:31
³⁴ 75:6:32 ⁴¹ v47
⁴⁷¹¹ 7:15 ⁴¹ 00:4:42;
6:29;7:5 ⁴⁴ 87:6:63
¹¹⁰ 56:7:1 ²⁴ v3 ⁵⁰ v23
²⁴⁵ v14
³²⁴ v5 ³¹ v8
⁴²⁴ v41 ³⁹ 11:55
⁵⁵ 13:29 ²⁴ v10
³⁰ 04 v6 ⁵³ మత్త 10:3;
యోహ 6:7; అపొ 8:6
⁶³⁰ 04 v8 ³⁹ 8:6
⁷¹² 10:12:5 ⁵³ 76:12:21
¹⁰²⁴ v11 ⁵⁵ 1కొర 3:12

మహ్మంతిట్. బతి అవె వచన్క నా బారెతె ³¹గవ వెహ్తె మంతంగ్. ⁴⁰తేర్ బతి మిరట్ అద్ బస్కెట్ ²²పిస్వల్ జీవతున్ సాటి నహ్ వాయ్స్ వొహ్ట్.

⁴¹“నాకున్ మాయ్లిర్ సియ్యల్ డగుర్-పాన్ లాగొ. ⁴²బారెతె మిరట్ బగవంతన్ పెర్మ కియ్యల్ ఇన్వల్ నాకున్ టావయె. ⁴³నన నావొర్ బాబాన పారాడె వాతాన్. నాకున్ మిరట్ వొహ్కె. బతి ఉండె బోరె తస్స పారాడె తనయ్ వాతెకె, వోన్ మిరట్ ఆనంద్చె వొపంతిట్. ⁴⁴మీకున్ దుస్సుర్ డగుర్-పాన్ సియ్యల్ ఇస్మమ్ బతి, వారొరె మన్వల్ బగవంతల్ సియ్యల్ డగుర్-పాన్సన్ సాటి కోసిద్ కియ్యల్. తె నా పారొ బహన్ ⁴¹బరొస ఇర పర్కిట్? ⁴⁵నన బాబానగ మీ పారొ పిరది కీంతోన్ బతలొ ఇంజెర్ సోంచ్ కియ్యల్. బతి దర్మత్ కానున్సన్ లిహి కీతార్ ³⁴మోసె పర్వక్సన్ పారొ మిరట్ ¹⁶అస ఇర్దిట్. వోర్ మోసెయ్ మీ పారొ పిరది కీంతోర్. ⁴⁶వోర్ ³⁴మోసె నా బారెతె ¹¹లిహి కీత కాడ్కి, మిరట్ మోక వోన్ ⁴¹బరొస కీందిట్, నాకున్ గిర్ బరొస కీందిట్. ⁴⁷బతి మోసె లిహి కీత దర్మత్ ¹¹కానున్సంగ్ ⁴⁴గొస్తి మిరట్ ⁴¹నమ్మిట్, నావంగ్ గొస్తి బహన్ నమ పర్కిట్?” ఇంజెర్ యూదుల్కునర్ అదికార్కున్ వెహ్తార్.

యేసు సియ్యంగ్ హజర్క్ మాందితున్ జేపున్ దొస్వల్

(మత్తయి 14:13-21; మార్క్ 6:30-44; లూక 9:10-17)

⁶అద్ ఆత పెజె, యేసు ¹⁰గలియ సమ్మర్తున్★ హంద బాజ్చెకె, తన్వర్ సిస్యలిర్ సంగ సాత్తార్. ²బేమరి వారిర్కున్ యేసు చొకొట్ కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మిన్, సూడ్చి, వెలెటిర్ మాంది వోన్ పెజెయ్ వాసెర్ మత్తెర్. ³తె యేసు గుట తెగ్గెసి, తన్వర్ ³¹సిస్యలిర్ తోడొ ఉద్తార్. ⁴అవ్ దిహ్స్సెనగ ²⁴యూదుల్కున్ ప్రస్స, సడ్ కరుమ్ వాసి మత్త. ⁵అద్ వకత్తె యేసు తల తప్పి సిర్మట్ సూడ్చార్. తె వెలెటిర్ మాంది తస్స వాసెర్ దిస్సెర్. “వీర్ సమ్మిర్ తిన్ బగటల్ కానె యేచ్చి తర్కట్?” ఇంజెర్ ⁵³పిలిపున్ యేసు పూసి కీతార్. ⁶తన బతల్ కియ్యల్ మంతోర్ ³⁰ఇన్వల్ తనకున్ టావయె. బతి వోర్ పిలిప్ప మన్దె బతల్ మంతయె కరి కియన ఇంజెరెన్, యేసు అహాన్ పూసి కీతార్. ⁷తె ⁵³పిలిపు, “రండ నుమ్మా (200) క్రూరతంగ్ బిలనె★ చంది యేచ్చి తత్తెకె తెర్ బతి, హర్ వారొన్ జరజర తిన్లె గిర్ యెవొ” ఇంజెర్ జవబ్ సీతార్. ⁸⁻⁹అస్కె వోసుర్ ³¹సిస్యలిర్గట్ ⁴⁶సిమెన్-పేతుర్ ⁸తముర్ ⁴ఆంద్రియల్, “ఇగ వారొర్ కాండినగ సియ్యంగ్ సారింగ్ అని రండ చుడుక్ ³⁷మిన్స్ మంతంగ్. ³⁰బతి ఇచార్ వెలె మాందితున్ ఇవ్ బేకెన్ యెహంగ్” ఇంజెర్ యేసున్ వెహ్తార్. ¹⁰తె యేసు, అగ ఉద్దుల్ జాడి మత్త కాడ్కి, “తాన్ పారొ పర్జతున్ ఉపుసట్” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

★ 6:1 తిబెరియ సమ్మర్ ఇంజెర్ గిర్ కేయంతెర్. ★ 6:7 రండ నుమ్మా క్రూరతంగ్ బిలన విలువ కమి జాస్త అట్ మహినన బూతి. ఇవెన్ గ్రీకు బాసె దేనరంగ్ ఇంతెర్.

తె మరి-మియడ్ అని వెయ్యెకున్ తెక కియ్యకె, లగ్-బగ్ సియుంగ్ హజర్క్ (5,000) మాడ్చు పంగత్ ఉత్తెర్. **11** అస్కె యేసు, అవ్ సారింగ్ పియ్య, బగవంతన్ దనెవాద్ వెహ్చి, పంగత్ ఉద్దురున్ వహ్చి కియ్యె సీతార్. అహ్చె ³⁷మీన్సున్ గిర్ సీతార్. వూర్ తిందనచ్చోర్ తిత్తెర్. **12** పర్జ పెటిమెన్ తిత పెజె, “ఇమర్ గిర్ కరబ్ ఆయ్యకెనె, మెయ్యంగ్ టుక్తెంగ్ సమ్మె మీరి కీమ్” ఇంజెర్ ³¹సిస్యలిర్కున్ యేసు ³⁰వెహ్చార్. **13** తె సిస్యలిర్, తిత్తెంగ్ అవ్ సియుంగ్ సారిన్ మెయ్యంగ్ టుక్తెన్ మీరి కీతెకె, బార్ ²⁸డాలంగ్ నింతంగ్. **14** అద్ మయ్యత కామున్ సూడ్చి, పర్ గుల్ ఆతెర్. అని “ఇద్ ²⁸దునియతె వాయ్ మత్తార్ వోర్ ²కరల్ ³⁰పర్వత్ ¹వేరె ఆందుర్” ఇంజెర్ పర్జ ³⁰ఇత్తెర్. **15** తె యేసు, వూర్ పర్జ తనకున్ హటున్ ⁹రాజల్ కియ్యె ఆంతెర్ ఇన్వల్ కరి కీసి, అద్ గుటతెకె వారె సాత్తార్.

యేసు సమ్మర్త యేత్ పారా తాక్తర్
(మత్తయి 14:22-27; మార్క్ 6:45-52)

16-17 అద్ నేటి పోడ్ సానెకె, యేసునుర్ ³¹సిస్యలిర్ గలిలయ సమ్మర్త డర్లిత్ కరుమ్ సాంజి, యేసున సరి సూడ్చెర్ మత్తెర్. అస్కె సికటి ఆసెర్ మత్తెర్ బతి, యేసు వూర్జ వాయ్కె మత్తెర్. తె వూర్ సిస్యలిర్, ఉంది ⁴¹రూకతగ ఉచ్చి, సమ్మర్తున్ హంద బాజన్ మన్వల్ ²⁵కపెర్నహోమ్ చహరై సాన్లె పెసితెర్. **18** అద్ వకత్తె డగుర్ వడి-దూందడ్ తేచ్చి, సమ్మర్తంగ్ హెల్వంగ్ బడె మాతంగ్. **19** వూర్ లగ్-బగ్ మూంద్-నాలుంగ్ కోస్కె లక్ ⁴¹రూకతున్ ⁴⁰తాకుస్త పెజె, యేత్ పారా తాక్తెర్ యేసు తమ్మ రూకతగ వాయ్యల్ సూడ్చి, బెయ్ వెరితెర్. **20** బతి యేసు, “వెరిమట్! ననయ్ ఆందున్” ఇంజెర్ వూర్కున్ ³⁰వెహ్చార్. **21** అస్కె వోన్ ఆనందై అద్ ⁴¹రూకతగ ఉపుసితెర్. అస్కె యెంటనె వూర్ సాన్వల్ జాగతె అద్ రూక యెప్త.

22-23 పర్జు వింతి కీసి జేవున్ దొస్తార్ అద్ జాగతె, దుస్తా నేటి కహి ⁴¹రూకంగ్ ⁵⁰తిబెరియ నగుడల్ వాతంగ్. తె సమ్మర్త హంద బాజన్ రెహ మాయ్యలిర్ లోకుర్, ³¹సిస్యలిర్ సిరిష్ ఉందియ్ రూకతె సాత్తెర్. బతి వూర్ తర్కొతె యేసు సాన్మకి ఇంజెర్ కరి కీతెర్. **24** వూర్ మాంది యేసున్ అని ³¹సిస్యలిర్కున్ మహ్కెతెర్ బతి, బోరె పుట్మకి. తె అవ్ రూకనగ ఉచ్చి, యేసున్ మహ్కెసెర్ ²⁵కపెర్నహోమ్ సాత్తెర్.

25 సమ్మర్త హంద డర్లితె యేసు వూర్కున్ దిస్త పెజె, “⁴⁴గురుజి! ఇగె బస్కె వాతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్.

జీవతున్ తాకడ్ సియ్యల్ కానె యేసుయ్ ఆందుర్

26-27 తె యేసు, “మయ్యతంగ్ కామ్కున్ అర్తమ్ కియ్యడున్ హిందల్ ఆయె బతి, బర్పర్ కానె తిత్తతున్ హిందల్ మిరట్, నాకున్ మహ్కెసెర్ మంతిట్. సప్పి కరబ్ ఆయ్యల్ కానెతున్ సాటి పర్పెడె మాయ్యట్. బతి ²²స్వర్గనోర్ మాయ్యల్, సియ్యల్ ²²బస్కెట్ పిస్వల్ జీవ్ వాలె కానెతున్ సాటి పర్పెడె మాట్టు. అహన్ సియన్ సాటిన్,

11 ²⁴v15 ³⁷95 21:9
12 ³⁰04 v14 ³¹01 v16
13 ²⁸94 మత్త 14:20 ²⁹16 v9
14 ²30 మత్త 14:33;
యోహ 7:26 ²⁸89 v33
15 ³⁰04 v20 ⁴³96 v45 ⁴⁵92 v26
15 ³⁵12:13 ²⁴v17
19 ²⁴5:8; ⁶6:22;
20 ⁴⁰43 v66 ⁴¹43 v21
20 ³⁰04 v26
21 ⁴¹43 v22
24 ²⁴v26 ²⁵84 v59 ³¹01 4:8;
6:60; ¹¹7:42 21:8
25 ⁴⁴61 9:2
29 ²⁴v32 ⁴¹00 v30
32 ²⁸7:28 ²81 v47
34 ²⁴v35 ³⁰04 v42
34 ⁷⁵లూక 16:31;
యోహ 7:19;
అపొ 6:14 ³⁷28 v33
33 ²²22 v35 ²⁸89 v51
37 ⁷²లూక 24:51;
యోహ 6:38; అపొ 1:11
34 ²⁹62 v68
35 ²²22 v40 ²⁴24 v42 ⁴¹00 v36
36 ⁴¹00 v40
38 ³⁷72 v41
40 ¹66 v47 ²²22 v47 ⁴¹00 v47
43 ²⁴v53
45 ¹¹25 8:8 ⁴³96 7:40

బగవంతల్ తస్య అదికార్ ⁴⁹మోర్ నా పారా వాడ్చార్. ఇద్ ²సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ ³⁰వెహ్చార్. **28** అస్కె వూర్, “బగవంతల్ మాకున్ బతల్ కియన ఇంతోర్?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. **29** తె యేసు, “బగవంతల్ బోన్తె సారి కీతారా, వోన్ ⁴¹బరొస ఇరన ఇంజెర్ కోరంతోర్” ఇంజి వెహ్చార్. **30-31** అద్ కేచి వూర్, “మా తొత్తుర్ ఈజిప్తన్ వానెకె, బోడి గుటనగ మన్న ఇన్వల్ కానె తిత్తెర్. దర్క-గ్రంతనగ ¹¹లిహి కీత తీరె వోర్ ³⁷స్వర్గన్, అద్ కానెతున్ తిన్లె సీతార్. తె మమెట్ నీ పారా ⁴¹బరొస ఇర్వల్ ఇంకె మా సాటి, బాతల్ మయ్యత కామ్ కీసి తోహంతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. **32** అస్కె యేసు, “అద్ కానెతున్ ³⁷స్వర్గన్ ³⁴మోసె సియ్యకి బతి, నా బాబొయె సీతార్. ఇంకె అద్ ²కరల్ కానెతున్, నా బాబొ స్వర్గన్ సీసెర్ మంతోర్. **33** బాబొ ³⁷స్వర్గన్ బతతున్ సారి కీతారా, అద్ ²⁸దునియతుర్కున్ ²²జీవదాన్ సీత. బగవంతల్ సారి కీత కరల్ కానె ఇద్ ఆంద్” ఇంజెర్ వెహ్చార్. **34** తె వూర్, “²⁹పర్జు! అద్ కానెతున్ మాకున్ బస్కెట్ సీమ్” ఇంజెర్ కోర్తెర్. **35** అస్కె యేసు, “ననయ్ ²²జీవదాన్ సియ్యల్ కానెత ఆందున్. నా పారా ⁴¹బరొస ఇర్చి, నావ చర్పెతె వాయ్యలిర్ బస్కెట్ వూరంగ్ దిల్కున్ రొపా కరుసాయుర్ అని వూర్కున్ బస్కెట్ కేయేర్ వట్క వసా. **36** బతి నన ఇదెన్ మునె వెహ్చినయ్, మిరట్ నాకున్ సూడ్చె గిర్ నా పారా ⁴¹బరొస ఇర్మకి. **37** తెర్ బతి, బోన్ బోన్తె బాబొ నహ్ సారి కీంతారా, వూరె నహ్ వాంతెర్. నహ్ వాతుర్కున్ బస్కెనె బహి డగ్గి కియెన్. **38** బారితెకె, నన నావ ఇచ తీర్ కియ్యె ³⁷స్వర్గన్ రెయ్యి వాయ్యకి. బతి నాకున్ సారి కీతొన ఇచ తీర్ కియ్యెనె వాతొన్. **39** నాకున్ సారి కీతొన ఇచ బతల్ ఇత్తెకె, నహ్ సారి కీతుర్టల్ వారోర్ గిర్ తప్పి సాన్వక్ నన కాబాడ లాగర్. వూర్కున్ తస్య కియ్యల్ దిహ్సున్, నేటి నన నేండుస లాగర్. **40** బారితెకె, తన్వోర్ మిరన్ బాజ్ సూడ్చి, ⁴¹బరొస కియ్యన్ ⁶⁶బస్కెట్ ²²పిస్వల్ జీవ పుటన ఇన్వల్ బాబొన ఇచ ఆంద్. అహన్ బరొస ఇర్వన్ తస్య కియ్యల్ దిహ్సున్ నేటి నేండుసంతోన్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్చార్. **41-42** అస్కె వూర్ ²⁴యూదుల్కన జాతితుర్, “నన ³⁷స్వర్గన్ రెయ్యి వాత కానెత’ ఇంతోర్. వేర్ యేసుతె ²⁵యోసెప్పారె మరి ఆందుర్ కి రా! వేసుర్ అవల్-బాబొ మాకున్ టావయ్. ‘నన స్వర్గన్ రెయ్యి వాతొన ఆందున్’ ఇంజెర్ బారి ఇంతోర్?” ఇంజి గొల్తెర్. **43** తె యేసు, “మీవ మిరట్ గొల్మట్” ఇంజెర్ వూర్కున్ ఇత్తార్. **44** “నాకున్ సారి కీతొర్ వోర్ బాబొ, బూర దిల్క ఇచ పుటుసంతారా, వూరె నహ్ వాంతెర్. దుస్సుర్ వాయుర్. నహ్ వాతుర్కున్ తస్య కియ్యల్ దిహ్సున్ నేటి నేండుసంతోన్” ఇంజెర్ వెహ్చార్. **45** “బగవంతల్ వూర్కున్ కరుసీంతోర్” ఇంజెర్ ⁴³పర్వత్ ¹¹లిహి కీతెర్. బూరై అవ్ గొస్టింగ్ కరిసి, అవెన్ పియ్య తాకంతెరొ, సిరిష్ వూరె నహ్ వాంతెర్. **46** బగవంతన్ సూడ్చార్ వోర్ బోరె సెలార్ ఇంజెర్ వెహ్చార్ మంతోన్. సిరిష్

ననయ్ బగవంతన్ సూడ్చి, వాతొన ఆందున్. ⁴⁷ బోరై నహ్
⁴¹ ⁰⁰ బరొస ఇరంతారొ, వోన్ ⁶⁶ ¹ బస్కెట్ ²² ²² పిస్వల్ జీవ పుటంత
³⁰ ⁰⁴ ఇస్వల్ ⁸¹ ² సతెమ్ ఆంద్. ⁴⁸ ననయ్ ²² ²² జీవదాన్ సియ్యల్
 కానెత ఆందున్. ⁴⁹ మీ తొత్తుర్ అద్ బోడి గుటనగ మన్న
 ఇస్వల్ కానె తిత్తై తేర్ బతి మార్తై. ⁵⁰ బతి ఇద్ ³⁷ ⁷² స్వర్గన్
 రెయ్యి వాత కానెతున్ బోరై తింతెరొ, వోన్ బస్కెట్ మరన్
 మనొ. ⁵¹ స్వర్గన్ రెయ్యి వాత ²¹ ⁹⁸ జీవదాన్ సియ్యల్ కానెత
 ననయ్ ఆందున్. బోరై ఇద్ కానెతున్ తింతెరొ, వోర్
⁶⁵ ¹ బస్కెట్ ²² ²² పిసంతార్. అద్ కానె నా మేందొల్ ఆంద్.
 అద్ మేందొడున్ ²⁸ ⁸⁹ దునియతుర్కున్ బస్కెట్ పిసుసి ఇర్లై,
 అర్చన సింతాన్” ఇంజెర్ వెహార్. ⁵² ఇద్ కేంచి వూర్
²⁴ ⁵³ యూదుల్క్, “మరట్ తిన్లె వేర్ తన్వ ⁴⁵ ⁶¹ మేందొడున్ బహన్
 సియ పరంతార్?” ఇంజెర్ తమ్మ తమ సొంగ్ని చర్చ కీతై.
⁵³ తె యేసు, “స్వర్గన్ మాయ్న మేందొల్ తిన్వెకెన్ ఆయి,
 వోన నెతుర్ ఉన్వెకెన్ ఆయి, మీకున్ బస్కెట్ ²² ²² పిస్వల్
 జీవ పుట పరొ. ఇద్ ⁸¹ ² సతెమ్ ఆంద్. ⁵⁴ బతి బోరై నావ
 మేందొడున్ తింజి, నావ ²⁹ ¹ నెతుడున్ ఉంటారొ, వోర్
⁶⁶ ¹ బస్కెట్ ²² ²² జీవతె మందంతార్. వోర్ సాతెకె గిర్, తన్వ
 కియ్యల్ దివొన్న నన వోన్ నేండుసంతాన్. ⁵⁵ బారితెకె నావ
 మేందొల్ ²⁷ ² కరల్ తిన్వల్ కానె ఆంద్ అని నావ నెతుర్ కరల్
 ఉన్వల్ చీజ్ ఆంద్. ⁵⁶ బోరై నావ ⁴⁵ ⁶¹ మేందొడున్ తింజి, నావ
²⁹ ¹ నెతుడున్ ఉంటారొ, వోన్ నన నహ్ వోర్ ఉంది ఆసి,
 మందంతామ్. ⁵⁷ జీవతె మన్వల్ బాబొ నాకున్ సారి కీత
 కాడ్చి, నన ²¹ ⁹⁸ జీవతె మంతాన్. అహ్నా నావ మేందొడున్, బోరై
 తింతెరొ వోర్, నా హిందల్ జీవతె మందంతార్. ⁵⁸ స్వర్గన్
 రెయ్యి వాత కరల్ కానెత ననయ్ ఆందున్. తొత్తుర్ మన్న
 ఇస్వల్ కానె తింజి గిర్ మార్తై. బతి ఇద్ కానెతున్ తిత్తుర్
⁶⁵ ¹ బస్కెట్ ²¹ ⁹⁸ జీవతెన్ మందంతై ఇంజి, మీకున్ వెహార్
 మంతాన్” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ⁵⁹ ఇవ్ గొస్టింగ్ ²⁵ ⁸⁴ కపెర్నహమ్ న
⁴⁸ ⁶⁴ సునగొగ్గన్* బోద కీనెకె యేసు వెహార్.

బస్కెట్ పిస్వల్ జీవతున్ బారెతె బోద

⁶⁰ ఇవ్ గొస్టింగ్ కేంచి వూర్ ³¹ ⁰¹ బక్తలిర్, “ఇద్ బోద వెలె
 కటిన్త మంత. ఇద్ బోదతున్ బోర్ వాపనిర్?” ఇంజెర్
 గొల్తై. ⁶¹⁻⁶² తె యేసు అద్ కరి కీసి, “మిరట్ ఇద్ గొస్టి
 కేంచిన్ సొంగున్ వాతెకె, స్వర్గన్ మాయ్నల్, వాత జాగతెకె
 తాచ్చి సొన్వల్ సూడైకె, ఉండె బహన్ అంతిటొ?” ఇంజెర్
³¹ ⁰¹ బక్తలిర్కున్ ఇత్తార్. ⁶³ “⁴⁵ ⁶¹ మేందొల్ ²² ²² జీవతున్ సియ పరొ.
 సిరిష్ బగవంతన్ ⁴¹ ⁵¹ ఆత్మతున్ హిందలె, జీవతె మంతిట్. నన
⁴⁴ ⁸⁷ వెహ్యలిక్ జీవ సియ్యల్ ఆత్మతంగ్ గొస్టింగ్ ఆందుంగ్.
⁶⁴ బతి మీ రొపా కహితుర్ ⁴⁰ ⁰⁰ బరొస కియ్యర్ వూర్ మంతై”
 ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహార్. బారితెకె, తనకున్ బోర్ నమ్మైర్
 అని బోర్ పసి కీంతార్ ఇస్వల్ యేసున్ మొదొడలె టావ మత్త.
⁶⁵ అని ఉండె యేసు, “మీకున్ నా బాబొ సారి కీతెకె తప, నహ్
 బోరె వాయ పర్వట్. అదెన్ సాటిన్ ఇవ్ గొస్టింగ్ మీ సమ్మిర్కున్

⁴⁷ ¹ ⁶⁶ ^{v54} ⁸¹ ^{5:19};
^{6:53};^{10:1} ²² ^{v48}
³⁰ ⁰⁴ ^{v52} ⁴¹ ⁰⁰ ^{v64}
⁴⁸ ²² ^{v51}
⁵⁰ ³⁷ ^{v51}
⁵¹ ⁶⁵ ^{మా} ^{10:30};
 యోహ 6:58;13:8 ²¹ ⁹⁸ ^{v57}
²² ^{v53} ²⁸ ⁸⁹ ^{7:4} ³⁷ ^{v58}
⁵² ⁵³ ^{7:1} ³⁰ ⁰⁴ ^{v53}
⁴⁵ ⁶¹ ^{v52-56}
⁵³ ⁸¹ ^{8:34} ²² ^{v54}
²⁴ ^{v19,61};^{7:28} ³⁰ ⁰⁴ ^{v65}
⁵⁴ ²⁹ ^{v54-56}
¹ ⁶⁶ ^{v68} ²² ^{v63}
⁵⁵ ²⁷ ^{7:18}
⁵⁶ ²⁹ ^{19:34} ⁴⁵ ⁶¹ ^{v63}
⁵⁷ ²¹ ^{v58}
⁵⁸ ¹ ⁶⁵ ^{8:35}
²¹ ⁹⁸ ^{7:38} ³⁷ ^{12:28}
⁵⁹ ⁸⁴ ^{మత్త} ^{4:13}
⁴⁸ ⁶⁴ ^{18:20}
⁶⁰ ³¹ ⁰¹ ^{v61}
⁶³ ²² ^{5:40};^{6:68};
^{17:3} ²⁷ ^{8ో} ^{4:17}
⁴¹ ⁵¹ ^{7:39} ⁸⁷ ^{v68} ⁶¹ ^{8:15}
⁶⁴ ⁴⁶ ^{8:25}
²⁴ ^{v67} ⁴¹ ⁰⁰ ^{v69}
⁶⁵ ³⁰ ⁰⁴ ^{v71}
⁶⁶ ³¹ ⁰¹ ^{7:3} ⁴⁰ ⁴³ ^{7:1}
⁶⁷ ²⁴ ^{v70}
⁶⁸ ¹ ⁶⁶ ^{10:28} ²² ^{8:12}
²⁹ ⁶² ^{8:11} ⁷⁴ ^{13:6}
⁴⁴ ⁸⁷ ^{8:20} ⁴⁶ ¹³ ^{v71}
⁶⁹ ⁶ ^{14:26} ⁴¹ ⁰⁰ ^{7:5}
⁷⁰ ²⁸ ^{8:44}
¹⁵ ⁸⁶ ^{13:18} ²⁴ ^{7:1}
⁷¹ ²⁴ ⁵⁵ ^{12:4} ²⁴ ⁶⁹ ^{12:4}
³⁰ ⁰⁴ ^{7:6} ⁴⁶ ¹³ ^{13:2}
¹ ¹⁰ ⁵⁶ ^{v9} ²⁴ ^{v6}
²⁴ ^{v3} ²⁴ ^{v2} ⁴³ ^{8:12}
² ⁵³ ^{v11}
³ ⁸ ⁰ ^{v5} ²⁴ ^{11:7} ³¹ ⁰¹ ^{8:31}
⁴ ²⁸ ^{v7}
⁵ ⁸ ⁰ ^{v10} ⁴¹ ^{5:47};
^{7:31};^{9:18}
⁶ ²⁴ ^{v14} ³⁰ ⁰⁴ ^{v11}
⁷ ²⁸ ⁸⁹ ^{3:16};^{8:12};^{11:27}
³¹ ⁴⁰ ^{8:13} ⁴¹ ⁹⁰ ^{17:15}
⁹ ⁵⁶ ^{లూక} ^{24:6};
 యోహ 7:41
¹⁰ ⁸ ⁰ ^{11:2}
¹¹ ²⁴ ⁵³ ^{v13} ³⁰ ⁰⁴ ^{v12}
¹² ¹ ⁸ ^{అపొ} ^{9:36}
³⁰ ⁰⁴ ^{లూక} ^{22:16};
 యోహ 6:42;
^{7:15};^{50:16};¹⁸
¹³ ²⁴ ⁵³ ^{v15}

³⁰ ⁰⁴ వెహార్” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ⁶⁶ అస్కెడల్ యేసునుర్ వెలెటిర్
³¹ ⁰¹ బక్తలిర్ పెజె మల్చి సొత్తైర్ అని వూర్ ఉండె బస్కెట్ వోన బక్తి
 పియ్యకి. ⁶⁷ అదెన్ సాటి, యేసు బార జన్స్ సిస్వలిర్ బాజున్
 మల్చి, “మిరట్ గిర్ దాకొమ్ ఇంతిట్ కి బతల్?” ఇంజెర్ పూసి
 కీతార్. ⁶⁸ అస్కె ⁴⁶ ¹³ సిమ్మన్-పేతురు, “బోన్ ఇంజెర్ దాకొమ్
²⁹ ⁶² పర్చు? ⁶⁶ ¹ బస్కెట్ ²² ²² పిస్వల్ జీవ సియ్యలిక్ ⁴⁴ ⁸⁷ గొస్టింగ్ వెహ్యని
 నిమెయ్ ఆంది. ⁶⁹ ‘బగవంతల్ రొహార్ వోర్ పవిత్ర వాలెని
 నిమెయ్ ఆంది’ ఇంజి ⁴¹ ⁰⁰ బరొస ఇర్చి కరి కీతామ్” ఇంజెర్
 వెహార్. ⁷⁰ తె యేసు, “మీ బార జన్సున్ ననయ్ ¹⁵ ⁸⁶ నేమి
 కీతాన్ కి సెలె? బతి మిహటల్ వొరొనగ సయ్యన్ద మన్
 మంత” ఇంజెర్ వెహార్. ⁷¹ సిమ్మన్ మరి ²⁴ ⁶⁹ ఇస్కరియోత్
 నాట్వార్ ²⁴ ⁵⁵ యూదల్, బార జన్స్ సిస్వలిర్గటల్ వొరొర్ ఆసి
 గిర్ దోక సియ్యల్ ఆతార్. అదెన్ సాటిన్ వోన్ బారెతె ఇద్ గొస్టి
³⁰ ⁰⁴ వెహార్.

యేసు అని వోసుర్ తముక్

⁷ ఇద్ ఆత పెజె, ²⁴ ⁵³ యూదుల్కునుర్ అదికారిర్ యేసున్
 జక్తై సూడైర్ మత్త కాడ్చి, ²⁴ ⁴⁹ యూదయ యేరియతగ
 వోర్ సొన్వకి. సిరిష్ ¹⁰ ⁵⁶ గలిలయ యేరియతగన్ తిరిసెర్ మత్తార్.
² బతి అద్ గట్టై ²⁴ ⁵³ యూదుల్కున డైరెన సడ్జ కరుమ్
 వాసెర్ మత్త. ³ తె యేసునుర్ ⁸ ⁰ తముక్, “నిమె ఇగెటల్
²⁴ ⁴⁹ యూదయ సాన్. అస్కెన్ అగటుర్ నీ ³¹ ⁰¹ బక్తలిర్ నీవంగ్
 మయ్యతంగ్ కామ్మ సూడంతై. ⁴ ఇగెన్ మత్తైకె నీకున్
 డగుర్-పాన్ వాయె. నిమె కరలెన్ ఇవ్ మయ్యతంగ్ కామ్మ
 కీతెకె, ²⁸ ⁸⁹ దునియతుర్కున్ తొహ” ఇంజెర్ తాదన్ వెహార్.
⁵ ఇత్తైకె, వోసుర్ ⁸ ⁰ తముక్ గిర్ యేసునగ ⁴¹ ⁰⁰ బరొస ఇర్చికి.
⁶ తె యేసు, వూర్కున్ ³⁰ ⁰⁴ ఇత్తార్, “నా బారెతె వొడ్చి
 అరుస్వల్ వకత్ అజాన్ వాయెయె. బతి మిరట్ బస్కె గిర్
 అగ సొంద వచొ. ⁷ దునియతుర్ మీకున్ ³¹ ⁴⁰ మెచ్చక్ మంద
 పరుర్. బతి వూర్ కియ్యలిక్ కామ్మ కరబ్ మంతంగ్ ఇంజెర్
 నన వెహ్ కాడ్చి, నాకున్ వూర్ మెచుర్. ⁸ మిరట్ సడ్జన్ సాటి
 సొంటు. నావ వాయ్యల్ వకత్ నింద్య కాడ్చి, నన ఇంకె మీ
 సంగ వాయెన్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహార్. ⁹ ఇహిన్ వెహ్,
 యేసు ¹⁰ ⁵⁶ గలిలయతగన్ ఆగ్గార్.
¹⁰ బతి వోసుర్ ⁸ ⁰ తముక్ సడ్జన్ సాటి సొత్తై పెజె, యేసు గిర్
 ఉజగిరితె ఆయ్య. మక్తితె అగ సొత్తార్. ¹¹ అద్ సడ్జ జర్గెనెకె
²⁴ ⁵³ యూదుల్కునుర్ అదికారిర్, “వోర్ బగ మంతార్?” ఇంజెర్
 వోన్ సాటి మహ్మత్. ¹² తె అద్ మాందితల్ కహితుర్,
 “యేసు ¹ ⁸ చొకొట్వార్ మాయ్యల్ ఆందుర్” ఇంజెర్ అని, ఉండె
 కహితుర్, “సెలె-సెలె వోర్ పర్జతున్ పసి కియ్యల్ ఆందుర్”
 ఇంజెర్ కుస కుస చర్చ కీతై. ¹³ బతి ²⁴ ⁵³ యూదుల్కునుర్
 అదికారిర వెరెతె, యేసున్ బారెతె బోరె ఉజగిరి వడ్చిముకి.

* 6:59 సునగొగ్గే ఇత్తైకె యూదుల్కు మీరె మాయ్యల్ రోన్.

యేసు డేరన సడ్ జర్గెనెక మందిర్గ బోద కరుస్వల్

14 అద్ సడ్ మొదోల్ ఆసి అర్దొ దివొస్క్, అత పెజె, యేసు ²⁴₁₁ మందిర్గ, సాంజి, బోద కరుస్వల్ సురు కీతొర్. **15** అద్ కేంచి వూర్, “అసల్ వేర్ బోరె గురునగ సిక్సాన్ యేత్మకి. బతి వేన్ ఇచార్ వెలె గియన్ బగటల్ వాత?” ఇంజెర్ వూర్ ²⁴₅₃ యూదుల్క్ గుల్ ఆతెర్. **16** తె యేసు, “నన వెహ్యలిక్ గొస్టింగ్ నావంగ్ ఆయొంగ్. బతి నాకున్ సారి కియ్యల్ బగవంతనంగ్ ఆందుంగ్. **17** మిహటల్ బోరె ఆయి బగవంతన ఇచ తీర్ తాకన ఇందనురై, ఇవ్ గొస్టింగ్ నహటల్ వాసెర్ మంతంగ్ కి సెలెకె, బగవంతనల్ వాసెర్ మంతంగ్ ఇన్వల్ కరి కీంతొర్. **18** బోరై సాంత గొస్టింగ్ కరుసంతారా, వోర్ తన్వయ్ డగుర్-పాన్సున్ కోరంతొర్. బతి బోరై తనకున్ సారి కియ్యన్ డగుర్-పాన్ వాయన ఇంతారా, వోర్ బరొసతొర్ ఆందుర్. వోన్ ³కరబ్ బతయ్ సెలె. **19** మోసె దర్మత్ ³⁵₅₁ కానున్సున్ మీకున్ సీతొర్. తెర్ బతి మిహటల్ వొరార్ గిర్ అవెకున్ పియ్యి తాక్సెర్ సెల్వీట్. ఇదెన్ బద్ది నాకున్ జక్తె సూడ్యర్ మంతిట్” ఇంజెర్ యేసు ఇత్తొర్. **20** అద్ కేంచి దుస్రాక్ నహ్యన్ వాతుర్ వూర్, “ఎహ! నీకున్ బూర్ జక్తె సూడ్యర్ మంతెర్? నిహ ¹¹₄₀ బూత్ సోఫ్రె మాసి మంత కి బతల్?” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. **21** తె యేసు, “నన ఆరమ్మ దివొసున్ నేటి, కీత మయ్యత కామున్ సూడ్సె, మిరట్ సమ్మిర్ వెలె గుల్ ఆతిట్. **22** మీ మర్కున్ తోల్ కత్రి★ కియన ఇంజెర్ ³⁴₇₅ మోసెన కానున్సుగ మంత. ఇదె రివజ్జే మోసె మొదోల్ కియ్యకి. బతి తొత్తుర్గటల్ వాత. తెర్ బతి ఆరమ్మ దివొసున్ నేటి గిర్, మిరట్ ఇద్ కార్క కీసెర్ మంతిట్. **23** నా పొరా బారి సొంగున్ వాంతిట్? మిరట్ వొరార్ కాండిన్, ఆరమ్మ దివొసున్ నేటి తోల్ కత్రి కీతెకె, ³⁴₇₅ మోసెన ³⁵₅₁ కానున్సున్ బహ్య మాతప్ ఆయొ ఇంతిట్. బతి అంటిత్ వొరార్ మాయ్యన్ నన చొకాట్ కీతెకె, నాకున్ బహ్య మాతొర్ ఇంతిట్. **24** పొరా దిస్పడున్ హిందల్, ²⁹₂₀ తన్వ కియ్యట్. బతి సొంచ్-విచార్ కీసి, ¹³₄₂ బరొబర్ ²⁹₁₉ తన్వ కీమ్త్ ఇంజెర్ యేసు వెహ్యర్.

యేసుయె కిరిస్తు కి బతల్?

25 అస్కె ²⁴₁₅ యెరుసలెమ్మర్ కహి జన్స్, “వూర్ అదికారిర్ జక్తె, మహ్యవల్ వేరె ఆందుర్ సెలెయ్?” ³⁰₀₄ ఇన్వల్ మొదోల్ కీతెర్. **26** “ఇమల సూడట్! వోర్ ఉజగిరి వడ్కిసెర్ మంతొర్. తెర్ బతి, బోరె బతయ్ ఇంజెర్ సెలెర్. వేరె ²₃₀ కరల్ ⁵⁵₄₇ కిరిస్తు ఇంజెర్ అదికారిర్ కరి కీతెరా బతలొ? **27** బతి ⁵⁵₄₇ కిరిస్తు వానెకె, వోర్ బగటల్ వాంతొర్ ఇన్వల్, బోనె కరె మాయొ. వేరై బగటార్ ఇన్వల్ మాకున్ టావయె” ఇంజెర్ వడ్కితెర్. **28** అస్కె యేసు ²⁴₁₁ మందిర్గ బోద కరుసెర్, “నన బోస ఆందున్ అని బగటల్ వాతొన్ ³⁰₀₄ ఇన్వల్ మాకున్ టావయె ఇంజెర్ సొంచ్ కీంతిట్. బతి నావ నన ఇగె వాయ్యకి. నాకున్ సారి కియ్యల్ ²₂₈ సతెవంతల్ ఆందుర్. వోర్ బోర్ ఆందురా

14 ²⁴₁₁ v28 ²⁴₂₄ v16
15 ²⁴₂₁ అపా 26:24
²⁴₅₃ v35 ³⁰₀₄ v25
16 ²⁴₂₄ v21
18 ⁹₃ అపా 1:18 ²₈ 8:13
19 ³⁴₇₅ v22 ³⁵₅₁ v23
20 ²⁴₄₀ 8:48
21 ²⁴₂₄ v28
22 ³⁴₇₅ v23 ⁴⁰₅₉ అపా 7:8
⁴⁰₆₁ v23; ⁸₀ 4:11 ⁴⁵₂₁ v23
23 ³⁴₇₅ 8:5 ³⁵₅₁ v49
⁴⁰₆₁ అపా 7:8 ⁴⁵₂₁ 9:14
24 ¹³₄₂ 17:25
²⁹₁₉ v51 ²⁰₈ 8:16
25 ²⁴₁₅ మార్ 1:5 ⁰⁴₀₄ v26
26 ²₃₀ v40 ⁷₅₈ v48
³⁰₀₄ v28 ⁴⁵₄₇ లూక 23:39;
యోహా 7:27; 17:3
27 ⁵⁵₄₇ v31
28 ²₂₈ 8:16 ²⁴₁₁ 8:2
²⁴₆ 5:3; 7:33;
<sup>8₂₈ 04 v31
31 ³⁰₀₄ v37 ⁴¹₀₀ v38
⁴⁵₉₂ 9:16 ⁵⁵₄₇ v41
32 ⁷₄₉ v45 ⁵²₅₇ v45 ⁵³₃₀ v45
33 ²⁴₂₄ v37
35 ¹⁶₇₂ 12:20
²⁴₅₃ 5:16; 8:22; 10:24
37 ²⁴₂₄ v39 ³⁰₀₄ v40
38 ¹¹₂₄ v42 ²⁸₉₈ 4:50;
11:25; అపా 17:28
²⁸₃₆ అపా 3:2 ⁴¹₀₀ v39
39 ¹³₉₂ 8:54 ²⁴₈ 1:
⁴¹₀₀ v48 ⁴¹₅₁ 11:33
40 ²₃₀ 8:31
³⁰₀₄ v41 ⁴³₉₆ v52
41 ¹⁰₅₆ v52 ³⁰₀₄ v50 ⁵⁵₄₇ v42
42 ⁹₆₅ మత్త 2:1 ¹¹₂₄ 10:35
¹¹₃₈ అపా 1:16 ⁵⁵₄₇ 9:22</sup>

మీకున్ టావ సెలె. **29** బతి వోర్ నాకున్ టావ. వోర్ సాన్ ఇంజెర్ హుకుమ్ సీత కాడ్సె, ఇగె వాతొన్” ఇంజెర్ జోరై వెహ్యర్. **30** అద్ వకత్తె వూర్ అదికారిర్ వోన్ పియ్యె కోసిద్ కీతెర్. బతి వొరార్ గిర్ వోన్ పొరా కెయ్ వాట పర్కకి. బారితెకె వోస వకత్ నిందెకె మత్త. **31** తెర్ బతి “⁵⁵₄₇ కిరిస్తు వానెకె, వేన్ తెర్ అదిక్ మయ్యతంగ్ కామ్క్ కీంతొరియ్?” ఇంజి, వెలెటిర్ పర వోన్ పొరా ⁴¹₀₀ బరొస ఇర్తెర్. **32** ఇవ్ కుస కుస ఇన్వలిక్ గొస్టింగ్ పరిసయ్యల్క్★ కేంజెర్ అని వీర్ ⁵³₃₀ పరిసయ్యల్క్, డగుక్ కటొడలిర్ మీరె మాసి, యేసున్ పియ్యె మందిర్గ ⁵²₅₇ కేప్పలిక్కున్ సారి కీతెర్. **33** అస్కె యేసు, “నన ఉండె జరసి వకత్ వేరి, మీ సంగ మందంతొన్. అద్ వకత్ నింత పెజె, నాకున్ సారి కియ్యన్ మల్పి దాంతొన్. **34** మిరట్ నాకున్ మహ్యకిట్ బతి, నన మీకున్ పుటొన్. నన సాంజి మన్వడగ మిరట్ వాయ పర్వట్” ఇంజెర్ వెహ్యర్. **35** యూదుల్క్ నుర్ అదికారిర్ తమ్మ తమ, “మరట్ మహ్యతెకె గిర్ పుట్టక్ నె వేర్ బగ సాన్మడ్ మందర్ బెహ? మోక దుస్రాక్ దేస్సెనగ పగె మాసి మన్వలిర్ ²⁴₅₃ యూదుల్క్ నగ సాంజి, బగవంతన్ బారెటె టావ సెలెర్ వూర్క్★ బగవంతన బోద వెహ్యడ్ మందర్ కి? **36** ‘మిరట్ నాకున్ మహ్యకిట్ బతి, నన మీకున్ పుటొన్. నన సాంజి మన్వడగ మిరట్ వాయ పర్వట్’ ఇన్వడ అర్తమ్ బతలెయె?” ఇంజెర్ వడ్కితెర్.

యేసు జీవ నిపుస్వల్ యేత వాగ్డన్ సియ్యల్

37 అద్ సడ్ అక్రిత దివొస్, బెయ్ ముకె మందంత. తె అద్ దివొసున్ నేటి యేసు నిల్పి, “వట్కు వస్తొర్ వోర్, నహ్ వాసి యేర్ ఉండన. **38** నా పొరా ⁴¹₀₀ బరొస ఇర్దొనగ, ¹¹₂₄ దర్మ-గ్రంత్ నగ, వెహ్యపియ్, ‘వోస ²⁸₃₆ పెటిత్ రొపొడల్ ²¹₉₈ జీవ నిపుస్వల్ యేర్ పొంగ్యెర్ మందంత” ఇంజెర్ వెహ్యర్. **39** వోన్ ⁴¹₀₀ బరొస ఇర్దొర్కున్ పుట్వల్ బగవంతన ⁴¹₅₁ అత్తుతున్ బారెటె, యేసు అద్ జీవ నిపుస్వల్ యేర్ పొంగ్యెర్ గొస్సి వెహ్యర్. యేసు ఉండె గిర్ సాసి-నేండెకె మత్తొర్. అదెన్ సాటి వూర్ అద్ అత్తు వాయ్కె మత్త. **40** ఇవ్ గొస్టింగ్ కేంజుర్ కహితుర్, “బవిసత్తె వాయ్యల్ పర్వత్క్ ³⁰₂ కరలెన్ వేరె ఆందుర్” ఇంజెర్ ³⁰₀₄ ఇత్తెర్. **41** ఉండె కహితుర్, “వేర్ ⁵⁵₄₇ కిరిస్తు ఆందుర్” ఇంజెర్ ³⁰₀₄ ఇత్తెర్. తె ఉండె కహితుర్, “ఎహ! కిరిస్తు ¹⁰₅₆ గలిలయతల్ బహన్ వాంతొర్? **42** ‘⁵⁵₄₇ కిరిస్తు ¹¹₃₈ దావిద్దు కాన్దాన్వల్ పుటంతొర్ అని దావిద్ మత్త ⁶⁵₉ బెత్తెహమ్ చహర్తలె వాంతొర్’ ఇంజెర్ ¹¹₂₄ దర్మ-గ్రంత్ వెహంతి కి?” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. **43** యేసున్ హిందల్, పర్జతున్ నడ్డుమ్ బేద్-బావ్ పుట్ట.

★ 7:22 మొడలిర్ పుట్టి ఆట్ రోజ్సె మోసెన కానున్సుగ తోల్ కత్రి కియన ఇంజెర్ హుకుమ్ మంత. ★ 7:32 పరిసయ్యల్క్ యూద దర్మతెర్ పెదొల్క్ లోకుర్ ఆందిర్. బగవంతనంగ్ నేకింగ్ సమ్మిర్ పియ్యి తాకన ఇంజెర్ వెహ్యదిర్ అని తమె గిరె పియ్యి తాకినదిర్. బతి వూర్ తమకున్ మన్వ వాతంగ్ నేకింగ్ అని రితి-రివజ్జే వెలె తయర్ కీసి ఇవెన్ గిర్ పియ్యి తాకన ఇంజెర్ వెహ్యదిర్. ★ 7:35 ఇగె గిర్కుర్ ఇంజెర్ మందంత. బతి యూదుల్క్ నెకె గిర్కుర్ ఇత్తె దుస్రా సమ్మి జాతినుర్ ఇంజెర్ అర్తమ్.

44 తె కహితుర్ వోన్ పియ్యెమ్ ఇంజెర్ సూడైర్. బతి వొరార్ గిర్ వోన్ పొరా కెయ్ వాట పర్మకి.

యూదుల్కనుర్ అదికారిర్ యేసున్ పొరా బరొస ఇల్లె వొప్పకి

45 మందిర్లగ 52 కేప్పలిర్ రికమ్ కెయ్యెనె మల్లి వాత పెజె, “మిరట్ వోన్ బారి తర్మకి?” ఇంజెర్ డగుక్ కటాడలిర్ అని 53 పరిసయుల్క పూసి కీతెర్. 46 తె మందిర్లగ 52 కేప్పలిర్, “వోర్ మాయ్ వడ్మేతమ్ ఇంకె వేరి బోరె బస్సెన్ వడ్మేమకి” ఇంజెర్ జవబ్ సీతెర్. 47 తె 53 పరిసయుల్క, “వోర్ మీకున్ గిర్ పసి కీతొరియ్? 48 మా అదికారిరటలె ఆయి, సెలెతె 53 పరిసయుల్కనగటలె ఆయి, వొరార్ తేర్ వోన్ పొరా 41 బరొస ఇరైరియ్? సెలె బోరె ఇర్మకి. 49 బతి దర్మత 35 కానున్ టావ సెల్వక్నే, వీర్ పిసలిర్ లోకుర్ వోన్ బరొస ఇరైర్. తె వూర్కున్ బగవంతన సాపెన లాగంత” ఇంజెర్ మందిర్లగ కేప్పలిర్కున్ వెహార్. 50 ఇదెన్ మునె, యేసునగ సాంజి, వాతుర్టల్ వొరార్ 35 నికాదేమ్ 30 ఇన్వల్ వూర్ అదికారిర్ నడ్డుమ్ మత్తార్. 51 తె నికాదేమ్, “వోన్ గవ కేంజ్కెన్ అని వోర్ బతల్ కీతొర్ ఇన్వల్ కరి కియ్యక్నే, దర్మత 35 కానున్ పియ్యి, మరట్ 29 తస్స కియ పర్మట్ కి? తప్పక్ మరట్ కియ పర్మట్!” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహార్. 52 తె వూర్, “యే పిస! నిమె గిర్ 10 గలియతొని ఆంది కి బతల్? దర్మ-గ్రంతున్ చొకాట్ వాచి కీమ్. గలియతల్ బోరె 43 పర్వక్తల్ వాయెర్ ఇంజి మందంత” ఇంజెర్ చేడి కీతెర్.

ఉంది వెయ్యె పీర్ కీసెర్ సాప్తె మాయ్

53 ★ [అద్ ఆత పెజె వూర్ సమ్మిర్ బోన్ రోన్ వోర్ సొత్తెర్. 8 బతి యేసు ఒలివ మరక్క గుటల్ పొరా సొత్తార్. 2 దుస్రా నేటి బెయ్ సక్రెన్, వోర్ మల్లి 24 మందిర్లగ వాతార్. అస్కె వెలెటిర్ 29 లోకుర్ వోన్గ మీరె మాతెర్. తె యేసు, వూర్కున్ బోద కరుసన్ సాటి ఉదొత్తార్. 3 అస్కెనె, బోద వెహ్యలిర్ స్రాస్తెరిర్ అని పరిసయుల్క పీర్ కీనెకె సాప్తె మాత అద్ వెయ్యెన్ తత్తెర్. అని అద్ వెయ్యెన్ సమ్మిర్ నడ్డుమ్ నిపుసీసి, 4 “గురుజి! ఇద్ వెయ్యె 34 పీర్ కీనెకె సాప్తె మాత. 5 ఈతల్ వెయ్యెన్ బండనె పాసి జకన ఇంజెర్ 34 మోసెన 35 కానున్గ 17 హుకుమ్ మంత. తె నిమె బతల్ ఇంతి?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతెర్. 6 వోన్ పొరా పిరది కియ్యె, తప్పగ పియన ఇంజెర్ అద్ సవల్ యేసున్ పూసి కీతెర్. బతి యేసు బూడ్ వరిసి, బొమితగ లిహి కీసెర్ మత్తార్. 7 వూర్ తమ్మ జిద్ సుటి కియ్యకి. తె యేసు తల తప్పి వూర్కా సూడైర్, “మిహ్గుటల్ బస్సెన్ పాప్ కియ్యకి, వోర్ మొదొల్ ఇద్ వెయ్యెన్ పొరా బండ వాట వచా” ఇంజెర్ వెహార్. 8 అని ఉండె బూడ్ వరిసి, బొమితగ 11 లిహి కీసెర్ మత్తార్. 9 అద్ గొస్తి కేంచి తాన్ తత్తుర్ వూర్, మాత్రలిర్గటల్ మొదొల్ కీసి, సమ్మిర్ వొరొన్ పెజెయ్ వొరార్ అగటల్ సొత్తెర్. తె సిరిప్ అద్ వెయ్యెయె యేసున్ మునె నిల్చి మత్త. 10 తె యేసు ఉండె ఉంది జోక తల తప్పి, “బాయి! నీకున్ తత్తుర్ వూర్ బేందిర్? నీకున్ బోరె

45 7 11:47

52 49 53 30 v47

46 52 18:3

47 53 30 లూక 17:20;

యోహ 7:48; 11:57

48 7 12:31

41 00 8:24 53 30 8:3

49 35 31 లూక 2:39;

యోహ 7:51; అపొ 6:13

50 30 04 v12; 8:5,

33 30 19:39

51 29 19 8:15 35 51 8:5

52 10 56 12:21

14 53 11:29 43 96 8:52

1 38 మత్త 21:1;

అపొ 1:12 24 v6

2 11 లూక 21:37;

యోహ 8:20; అపొ 3:3

29 92 లూక 21:23;

యోహ 11:50; అపొ 4:8

3 11 22 అపొ 4:5

34 30 మత్త 15:19 53 30 v13

4 31 రోమ 2:22

5 17 81 14:31 30 04 v5-6

34 75 9:28 35 51 v17

6 24 24 v11 30 04 v12

39 85 అపొ 5:9

7 20 65 9:2

8 11 25 v17

9 42 అపొ 2:17

10 26 32 v11

11 64 9:2 24 v11-12

26 32 మత్త 12:41;

రోమ 2:1 29 62 9:36

12 22 10:10 24 v14

28 89 v23 30 04 v19

40 43 లూక 24:17;

యోహ 10:23; అపొ 3:8

13 2 27 v14 31 40 v14

31 41 v14 53 30 9:13

14 27 మత్త 22:16;

యోహ 8:17; తీతు 1:13

24 24 v19 31 29 40 v18 31 41 v17

15 29 19 v16 45 61 17:2

16 2 28 15:1

29 19 v26 29 20 12:31

17 2 27 v26 11 25 10:34

31 41 19:35 51 10:34

18 31 40 10:25

19 24 24 v25 30 04 v22

20 10 49 మార్ 12:41

24 11 v59 44 లూక 9:45;

యోహ 8:47; అపొ 5:32

21 2 66 v24

22 24 53 v31 30 04 v23

23 28 89 v26 30 04 v25

24 2 66 v34 41 00 v30

26 సిక్కు వాట్మకియ్?” ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. 11 తె అద్ వెయ్యె, “వాట్మకి 29 పర్మ!” ఇంజెర్ జవబ్ సీత. అస్కె యేసు, “నన గిర్ నీకున్ 32 సిక్కు వాటొన్. ఇగటల్ సొన్ అని ఇంగెడల్ 2 64 పాప్ కియ్య” ఇంజెర్ వెహార్.]

యేసుయె దునియత వేడ్చి ఆందుర్

12 మర్ల యేసు, వూర్ పర్జతున్ సంగ, “నన 28 దునియతుర్కున్ వేడ్చి ఆసి మంతొన్. నా పెజెయ్ 40 తాక్కులిర్ సికటితగ తాకుర్. బతి వూర్కున్ 22 జీవత సరి తొహ్లా వేడ్చి సీంతొన్” ఇంజెర్ 30 వెహార్. 13 తె 53 పరిసయుల్క, “నీవ నిమె 31 41 గవ వెహ్యర్ మంతి. అద్ 31 గవ 27 కరల్ ఇంజి వొప వరొమ్” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. 14 అస్కె యేసు, “నన వెహ్యల్ 31 41 గవ 27 కరల్ ఇంజి వొపయ్ లాగర్. బారితెకె నన బగటల్ వాతొనొ, బగ దాంతొనొ నాకున్ టావ. బతి అదెన్ బారితె మీకున్ టావ సెలె. 15 సాదరన్ 45 61 మాయ్లిర్ మోడి మిరట్ బ్రహి దిస్తతున్ పియ్యి, 29 తస్స కీంతిట్. బతి నన అహన్ బోనె తస్స కియ్యెన్. 16 మోక 29 తస్స కీతెకె గిర్, నావ 29 తస్స 2 కరలె ఆంత. బారితెకె తస్స కీనెకె, నాకున్ సారి కియ్యల్ బాబొ గిర్ నా సంగ మందంతొర్. 17 ఇవిర్ మాయ్లిర్ 31 గవ 27 సతమె” ఇంజెర్ మీవ దర్మత 35 కానున్గన్ 11 లిహి కీసి మంత. 18 నావ నన మొదొడొర్ 31 40 గవదారన అని నాకున్ సారి కియ్యల్ బాబొ రెండవ గవదారల్ ఆందుర్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహార్. 19 అస్కె వూర్ కేంచి, “నీ బాబొ బగ మంతొర్?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. తె యేసు, “ననయ్ ఆయి, నా బాబొయ్ ఆయి, మీకున్ టావ సెలె. నాకున్ కరి కీందిట్తె, నా బాబొన్ గిర్ కరి కీందిట్” ఇంజెర్ వూర్కున్ 30 వెహార్. 20 ఇవ్ 44 గొస్టింగ్ 24 11 మందిర్లగ రొపా హుండిత జాగతున్ కరుమ్ నిల్చి వెహార్. తెర్ బతి వోన్ బోరె పియ్యకి. బారితెకె, వోన్ వకల్ నిండెకె మత్త.

నన సొన్వడగ మిరట్ వాయ పర్మిల్

21 అస్కె ఉండె ఉంది జోక యేసు, “నన దాంతొన్. మిరట్ నాకున్ మహ్మకిట్ బతి, నన మీకున్ పుటొన్. మిరట్ మీ 66 పాప్ మాపి ఆయ్యక్నేన్ సాంతిట్. ఇదెన్ హిందల్ నన సొన్వడగ మిరట్ వాయ పర్మిట్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహార్. 22 తె వూర్ 24 యూదుల్క, “వోర్ సొన్వడగ మాకున్ వాయ పర్మిట్ ఇంతొర్. మోక తన్వ తనయ్ సాంతొరొయ్ బతలొ?” ఇంజెర్ వడ్మేతెర్. 23 అస్కె యేసు, “మిరట్ ఇద్ 28 89 దునియతుర్ ఆందిట్. అని మీవ సొంచ్ ఇద్ దునియతున్ బారితెన్ మందంత. నన స్వర్గొనా ఆందున్. అని నావ సొంచ్-విచర్ అలగ్ మందంత. 24 అదెన్ సాటినె, మీవంగ్ 2 పాప్ మాపి ఆయ్యక్నేన్ సాంతిట్ ఇంజెర్ వెహార్. నా బారితె వెహ్ గొస్టిత్ పొరా 41 00 బరొస ఇరైకె, మీవంగ్ పాప్.

★ 7:53 తొలెతంగ్ కహితంగ్ గ్రికు గ్రంత్సనగ ఇవ్ వచ్చన్ సెలెంగ్.

★ 8:13 మోసెన కానున్గన్ పియ్య ఉంది గొస్టితున్ వొపన ఇత్తెకె ఇవిర్ సెలెకె మువిరంగ్ గవంగ్ పహ్.

మాపి ఆయ్యుక్నేన్ సాంతిట్” ఇంజెర్ వెహార్. **25** తె వూర్, “అసల్ నిమె బోని ఆంది?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. అస్కె యేసు, “నన మొదొడల్ బోన ఆందున్ ఇంజెర్ ³⁰04వెహార్ వాతొనా, వోనయ్ ఆందున్. **26** మీకున్ ²⁹19తస్వ కియ్యె, మీ బారెతె వెతె గొస్టింగ్ నహ్ మంతంగ్. బతి సిరిష్ నాకున్ సారి కీతొనల్ కేంజుంగ్ గొస్టిన్ ²⁸89దునియతుర్కున్ వెహార్ మంతాన్. వోర్ ²సతెవంతల్ ఆత కాడ్కి, వోర్ కియ్యల్ తస్వ గిర్ సతెమె ఆంత” ఇంజెర్ వెహార్. **27** బతి, యేసు తన్వోర్ బాబొ బగవంతన్ బారెతె ³⁰04వెహార్ ఇన్వల్ వూర్ అర్తమ్ కియ్యకి. **28** తె యేసు, “స్వర్గ్నోర్ మాయ్న, బస్కెతె మొద్దుగ్ టాంగి కీంతిటొ అస్కె, ననయ్ వోన ఆందున్ ఇన్వల్ కరి కీంతిట్. అచారె ఆయ్య, నావ నన బతయ్ కియ్ షరొన్. బతి బాబొ బవై నాకున్ కరుసీతారొ, అవె గొస్టింగ్ మీకున్ వెహార్ ఇంజెర్ గిర్ మిరట్ కరి కీతిట్. **29** నాకున్ సారి కియ్యల్, నా సంగ మంతార్. వోన్ ఆనంద్ సియ్యలిక్ కామ్మి బస్కెట్ నన కీత కాడ్కి, వోర్ నాకున్ వారొనె బస్కెన్ సుటి కియ్యకి” ఇంజెర్ వెహార్. **30** ఇన్ గొస్టింగ్ కేంచి, వెలెటిర్ వోన్ ⁴¹00బరొస ఇర్తెర్.

అబ్రాహామ్‌న సంతాన్ అని సయ్యన్‌ద సంతాన్

31 అదెన్ సాటి, యేసు తన్వ పారొ ⁴¹00బరొస ఇర్తెర్ ²⁴53యూదుల్కున్ సంగ, “నా గొస్టి పియ్య తాకెకె, ²కరెలెనె నా ³¹01సిస్కలిర్ ఆంతిట్. **32** అస్కె మిరట్ ²⁵సతున్★ కరి కీంతిట్. అద్ సతెమ్ మీకున్ మోక్తా సుటి కీంత” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహార్. **33** “మమెట్ |అబ్రాహామ్‌న కాన్‌దాన్తర్ ఆందుమ్. ఇంకె వేరి మమెట్ బోన్ ¹³98దాసిపాన్ కియ్యకి. బతి మాకున్ మోక్తా సుటి కీంత ఇంజి బహన్ ³⁰04వెహార్?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతెర్. **34** తె యేసు, “⁶⁶పాప్ కియ్యల్ హర్ వారొర్, పాపున్ దాసి ఆంతార్. **35** దాసి-మాయ్యల్ ⁶⁵1బస్కెట్ ³⁶14రోతుర్ సంగ మనార్. బతి మరి బస్కెట్ గిర్ రోతుర్ సంగనె మందంతార్. **36** అదెన్ సాటి, బగవంతనోర్ మరి మీకున్ పాపుల్ మోక్తా సుటి కీన్తె, మిరట్ రోతుర్ దాత్ కరెలెనె మోక్తా ఆంతిట్. **37** మిరట్ |అబ్రాహామ్‌న కాన్‌దాన్తర్ ఆందిట్ ఇంజెర్ నాకున్ టావయె. తెర్ బతి, నాకున్ జక్లె మిరట్ సూడ్సెర్ మంతిట్. బారితెకె మీ రొపా నావ గొస్టితున్ జాగ సెలె. **38** నా బాబొనగ సూడ్సె నన వెహార్ మంతాన్. అహ్నా మిరట్ గిర్, మీ బాబొనల్ కేంజుంగ్ గొస్టిన్ పియ్య కీసెర్ మంతిట్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహార్. **39** తె వూర్, “మా బాబొ |అబ్రాహామ్ ఆందుర్” ఇంజెర్ ³⁰04వెహార్. అస్కె యేసు, “మిరట్ అబ్రాహామ్‌న కాన్‌దాన్తర్ ఆతెకె, అబ్రాహామ్ కీతపె మిరట్ గిర్ కీందిట్. **40** నన బగవంతనల్ కేంజు ²⁵సతున్ వెహ్ కాడ్కి, మిరట్ నాకున్ జక్లె సూడ్సెర్ మంతిట్. బతి |అబ్రాహామ్ అహన్ కియ్యకి. **41** మిరట్ మీ బాబొ కీతపె కీసెర్ మంతిట్” ఇంజెర్ వెహార్. తె వూర్, “మమెట్ ⁴²02పీర్ కీన్తె పుట్టుర్ ఆయెమ్. బగవంతల్ వారొరె మా బాబొ” ఇంజెర్ యేసున్ వెహార్. **42** అస్కె యేసు వూర్కున్, “బగవంతల్ మీ బాబొ ఆతెకె,

25 ⁷46v44 ²⁴24v28 ³⁰04v27
26 ²27 10:41
²⁸89 9:5 ²⁹19v50
27 ³⁰04v31
28 ²⁴24 7:28;8:31;9:11
29 ⁸63 10:12
30 ⁴¹00v31
31 ²30 17:8 ²⁴24v34
²⁴53v48 ³⁰04v33
³¹01 9:2 ⁴¹00v45
32 ²⁵25v40
33 |అకాక 3:8;
యోహ 8:37;
అపొ 3:25 ¹³98అపొ 7:7
³⁰04 7:50;8:34;9:2
34 ⁶⁶66v46 ⁸¹81v51
²⁴24v39 ³⁰04v39
35 ⁶⁵65v51 ¹⁴14 11:31
37 |v39
39 |v40 ²⁴24v42 ³⁰04v45
40 |v52 ²⁵25v44
41 ⁴²02అపొ 15:20
42 ⁵10:17 ²⁴24v49
44 ²⁵25v45
⁴⁶15:27 ¹²28 13:2
45 ²⁵25v45-46
³⁰04v46 ⁴¹00v46
46 ²⁵25 14:6 ²66 9:34
³⁰04v48 ⁴¹00 9:18
47 ⁴⁴87 10:21
48 ¹¹40v49 ²⁴24v52
³⁰04v51 ⁴⁵41అపొ 8:25
49 ¹¹40v52 ²⁴24v54
50 ²⁹19 12:47
51 ⁶⁵65v52 ⁸¹81v58 ³⁰04v52
52 |v53 ⁶⁵65 9:32
¹¹40 10:20 ²⁴24v57 ³⁰04v54
⁴³96 1:21;8:53; అపొ 7:48
53 |v57 ⁴³96 9:17
54 ¹³92 11:4
²⁴24v58 ³⁰04v58

మిరట్ నాకున్ ²5పెర్కతె సూడ్సెదిట్. నావ నన ఇగి వాయ్యకి. బగవంతలె నాకున్ రొహార్. **43** నన వెహ్ కాడ్కి, గొస్టిన్ మిరట్ వొప్ప కాడ్కినె, మీకున్ అర్తమ్ ఆసెర్ సెలెంగ్. **44** మిరట్ సయ్యన్‌ద బాజ్సెర్ ఆందిట్. వోరె మీ బాబొ ఆందుర్. మీ బాబొనంగ్ కరబ్ ఆసన్ పూరి కియ్యెనె మిరట్ సూడంతిట్. వోర్ మొదొడలె మాయ్యలిర్కున్ జక్వల్ ఆసి, ²⁵సత్తె నిల్వల్ ఆయెర్. వోన్ సతెమ్ ఇన్వల్ అసలె సెలె. వోర్ తస్వ బుది పియ్యెనె పకట్ వడ్కుంతార్. వోర్ పకట్ ఆత కాడ్కి, లబడున్ పయ్యెన్ కీసి నిల్తార్. **45** అదెన్ సాటి, నన మీకున్ ²⁵సతెమ్ ³⁰04వెహార్ గిర్ బతి, నా పారొ ⁴¹00బరొస ఇర్తెల్. **46** నహ్ ²66పాప్ మంత ఇంజెర్ వారొర్ గిర్ నిరుపన్ కియ్ షర్విట్. నన ²⁵సతెమ్ ³⁰04వెహార్ మంతాన్. బతి బారి నా పారొ ⁴¹00బరొస ఇర్తెల్? **47** బగవంతనూర్ బగవంతనంగ్ ⁴⁴87గొస్టింగ్ కేంజుంతెర్. బతి మిరట్ బగవంతనూర్ ఆయ్య కాడ్కినె, నన వెహ్ కేంజ్విట్” ఇంజెర్ వెహార్.

యేసు తొత్తర్ అబ్రాహామున్ తెర్ డగుర్ ఆందుర్

48 అస్కె వూర్ ²⁴53యూదుల్క్, “నిమె ⁴⁵41సమరయతొని★ అని ¹¹40బూత్క్ సోఫె మాసి మంతంగ్ ³⁰04ఇన్వల్ కరలె ఆంద్ సెలెయ్?” ఇంజెర్ యేసున్ రాంగ్గెర్. **49** తె యేసు, “నన ¹¹40బూత్క్ సోఫె మాతొన ఆయెన్. నా బాబొన్ మాన్ సియ్యన ఆందున్. మిరట్ నాకున్ మాని కీసెర్ సెల్విట్. **50** నావ పారొల్ బడె మాయన ఇన్వల్ నాకున్ సెలె. బతి నాకున్ డగుర్-పాన్ వాయన ఇన్వల్ వారొర్ మంతార్. వోరె ²⁹19నాయ్ తస్వ కియ్యల్ ఆందుర్” ఇంజెర్ వెహార్. **51** “బోరె ఆయి నా గొస్టి పియ్య తాకనరై, వోర్ ⁶⁵1బస్కెన్ మరన్తన్ సూడార్. ఇద్ గొస్టి ⁸¹2సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వూర్కున్ ³⁰04వెహార్. **52** అద్ కేంచి వూర్ ²⁴53యూదుల్క్, “నిహ్ కరలెన్ ¹¹40బూత్ సోఫె మాసి మంత ³⁰04ఇన్వల్ ఇంకె మాకున్ అర్తమ్ ఆత. |అబ్రాహామ్ అని తొత్తర్ ⁴³96షర్వక్తిర్, గిర్ మారైర్. తెర్ బతి ‘బోరై నా గొస్టి పియ్య తాకంతారొ, వోర్ ⁶⁵1బస్కెన్ మరన్తన్ సూడార్” ఇంతి. **53** మా బాబొ |అబ్రాహామ్ మారైర్. నిమె వోన్ తెర్ డగుని ఆంది కి? అని వూర్ ⁴³96షర్వక్తిర్ గిర్ మారైర్. నీవ నిమె బోన ఆందున్ ఇంజెర్ సోండ్ కీంతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. **54** తె యేసు, “నావ ననయ్ ¹³92డగుర్-పాన్ సీతెకె, తాన్ విలువ మనొ. మా బగవంతల్ ఇంజెర్ బోన్ మిరట్ కేయంతిటొ, వోరె నా బాబొ ఆందుర్. వోర్ నాకున్ డగుర్-పాన్ సీసెర్ మంతార్. **55** వోర్ మీకున్ టావ సెలొర్. బతి నాకున్ వోర్ టావయె. వోర్ నాకున్ టావ సెలొర్ ఇంద్కతె, నన గిర్ మీ దాతె

★ 8:32 సతెవంతన్ కరి కీంతిట్. వోర్ మీకున్ మోక్తా సుటి కీంతార్.

★ 8:48 తొలె కహితుర్ యూదుల్క్, యూదుల్క్ ఆయెర్ వూర్ సంగ మర్కింగ్ ఆతెర్. వీర్ లోకుర్ యూదుల్క్‌నంగ్ అని దుస్రా జాతితెరంగ్ రీతి-రివజ్క్, పూజ-పతెరంగ్ కీసెర్ మందిర్. వూర్కున్ పుడ్తుర్ వూర్ సమరయ ఇన్వల్ యేరియతగ అగ్గి పిసెర్ మందిర్. కమి జాతితుర్ దాత్ సమరయతుర్కున్ యూదుల్క్ సూడ్సెర్ మందిర్.

లపంగిన అంతాన్. బతి వోర్ నాకున్ టావయె, వోన గొస్టి నన పియ్యి తాకంతాన్. **56** మీ బాబో అబ్రాహామ్ నావ వాయ్యల్ దివొసున్ సూడంతాన్ ఇంజెర్ ఆనంద్యె మత్తార్. అద్ దివొసున్ సూడ్సి ఆనంద్ యేత్తార్” ఇంజెర్ ఇత్తార్. **57** అస్కె వూర్ ²⁴53 యూదుల్క్, “నీకున్ అజాన్ పనన్ (50) సాల్ గిర్ సెలెంగ్. నిమె ¹అబ్రాహామున్ సూడ్తి కి?” ఇంజెర్ యేసున్ ఇత్తెర్. **58** తె యేసు, “¹అబ్రాహామ్ పుటన్ మొదొడలె నన మన్యన ఆందున్. [★] ఇద్ గొస్టి ²సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ ³⁰04 వెహార్. **59** అస్కె వూర్, వోన్ పారా బండంగ్ జురుసి వాట్టె బండంగ్ పియ్యెర్. బతి యేసు మక్సి ²⁴11 మందిర్తల్ బహి సాత్తార్.

యేసు పుటి-గుడ్డిన్ చొకాట్ కియ్యల్

9 అహాన్ యేసు సరియ్ సాంజెర్ మనెకె, వొరొర్ పుటి-గుడ్డిన్ సూడ్తార్. **2** అస్కె ³¹01 సిస్యలిర్, “⁴⁴61 గురుజి! వేర్ గుడ్డి ఆసి పుట్టె కారన్, వేర్ ²64 పాప్ కీతార్ కి, సెలెకె వేసుర్ అవల్-బాబో కీతెర్?” ఇంజెర్ యేసున్ ²⁰65 పూసి కీతెర్. **3** తె యేసు, “వేరె ఆయి, వేసుర్ అవల్-బాబోయ్ ఆయి, కీత ²64 పాపున్ హిందల్, వేర్ గుడ్డిన్ జల్మ ఆయ్యకి. బతి బగవంతన సక్తి వేన్ హిందల్ దిసన ఇంజెర్ గుడ్డిన్ దాత్ పుట్టార్. **4** పొడ్డ్ సానల్ వేరి, నాకున్ సారి కీతానంగ్ కామ్మ మరట్ కియ లాగర్. రాత్ ఆయ్యె కరుమ్ వాసెర్ మంత. అస్కె బోరె కామ్ కియ పరార్. **5** బతి ఇద్ ²⁸89 దునియతె మనల్ వేరి, పర్జతున్ వేడ్చిత దాత్ నన మంతాన్” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ వెహార్. **6** అహాన్ యేసు వెహి, తోడితగ ఉన్య్తార్. అద్ ఊచ్చె ఇమసి చిక్ల కీసి, గుడ్డినంగ్ కడ్కున్ పారా ²⁰25 సోక్తార్. **7** అహాన్ సోక్సి యేసు, “నిమె ⁴⁶11 సిలోయమ్ ఇన్వల్ ²⁸61 కోనెర్తగ సాంజి నొర్” ఇంజెర్ వోన్ వెహార్. సిలోయమ్ ఇత్తెకె, «రొహార్ వోర్» ఇంజెర్ అర్తమ్. తె వోర్ సాంజి నొర్సి, నదుర్ వాలె ఆసి వాత్తార్. **8** అద్ జర్త పెజె, అజా-బాజుతుర్ అని వోర్ బిచెమ్ తల్కెనెకె సూడ్తర్, “వేర్ ఉచ్చికున్ బిచెమ్ తల్క్వలె ఆందుర్ కి?” ఇంజెర్ ³⁰04 ఇత్తెర్. **9** “ఒహా! వేరె ఆందుర్” ఇంజెర్ కహితుర్ ³⁰04 ఇత్తెర్ అని, “ఎహా! వోన్ మోడి మన్వల్ దుస్సార్ ఆందుర్” ఇంజెర్ ఉండె కహితుర్ ఇత్తెర్. బతి వోర్, “ననయ్ వోన ఆందున్!” ఇంజెర్ వెహార్ మత్తార్. **10** తె, “నీకున్ నదుర్ బహన్ వాత?” ఇంజెర్ వూర్ పూసి కీతెర్. **11** అస్కె వోర్, “యేసు ఇన్వల్ వొరొర్ మాయ్యల్ చిక్ల కీసి, నా కడ్కున్ పారా ²⁰25 సోక్తార్ అని ‘⁴⁶11 సిలోయమ్ కోనెర్తగ సాంజి, నొర్సి వర’ ఇంజెర్ వెహార్. అస్కె నన సాంజి నొర్తాన్. తె నాకున్ నదుర్ వాత” ఇంజెర్ వెహార్. **12** “వోర్ యేసు బగ మంతార్?” ఇంజెర్ వోన్ పూసి కీతెర్. తె వోర్, “నాకున్ టావ సెలె” ఇంజెర్ వూర్కున్ ³⁰04 వెహార్.

అద్ చొకాట్ అతతున్ బారెతె పరిసయుల్క్ కరి కియ్యల్

13-14 ఆరమ్మ దివొసున్ నేటి, యేసు చిక్ల కీసి, వోనంగ్ కడ్కున్ నదుర్ వాయుస్త కాడ్కి, వూర్ పుటి-గుడ్డి మంజి

57 ¹v57-58 ²⁴53 9:18
58 ¹అపొ 3:13
⁸¹10:1 ²⁴v59 ³⁰04 9:2
59 ²⁴11 10:23 ²⁴9:3
2 ²64 v3 ²⁰65 లూక 22:68;
యోహ 9:15;16:30
⁰⁴8:33;9:8,19
³¹01 v27 ⁴⁴61 11:8
3 ⁶⁴మత్త 18:15;
అపొ 25:8;
1కొర 7:28 ²⁴v11
5 ²⁸89 v39
6 ²⁰25 v11
7 ²⁸61 5:2 ⁴⁶11 v11
8 ³⁰04 v9
9 ³⁰04 v10
10 ³⁰04 v10-12
11 ²⁰25 v6 ²⁴లూక 23:20;
యోహ 8:28;
9:14;10:32;
19:42 ⁴⁶11 లూక 13:4
12 ³⁰04 v16
15 ²⁰65 v19 ⁵³30 v16
16 ²68 v24 ³⁰04 v17
⁴⁵21 19:31 ⁴⁵92 10:41 ⁵³30 v40
17 ³⁰04 v19 ⁴³96 12:38
21 ²⁰65 12:21
22 ⁶56 12:42
²⁴53 10:19 ⁵⁵47 10:24
24 ²68 v25
25 ⁶⁸v31
27 ³¹01 v28

చొకాట్ అతార్ వోన్ ⁵³30 పరిసయుల్క్ నగ్గ వోతెర్. **15** నదుర్ వాయ్యడున్ బారెతె, ⁵³30 పరిసయుల్క్ గిర్ వోన్ ²⁰65 పూసి కీతెర్. తె వోర్, “నా కడ్కున్ పారా యేసు చిక్ల సోక్తార్. తె నన సాంజి నొర్తాన్. అస్కె నాకున్ నదుర్ వాత” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహార్. **16** ఇద్ కేంచి కహితుర్ ⁵³30 పరిసయుల్క్, “వోర్ ఆరమ్మ దివొస్సు నేకి పియ్యి తాక్స కాడ్కి. బగవంతనల్ వాత్తార్ వోర్ ఆయెర్” ఇంజెర్ ³⁰04 ఇత్తెర్. ఉండె కహితుర్, “వోర్ ²68 పాపెస్టల్ మత్తెకె, ఈతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మ, బహన్ కియ పరంతార్?” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ఇహన్ వూర్ పరిసయుల్కున్ నడ్డుమ్ బేద్-బావ్ పుడ్త. **17** అస్కె వూర్ ఉందుంది జోక నదుర్ వాతాన్ సంగ, “నీకున్ నదుర్ వాయుస్త కాడ్కి, వోన్ బారెతె నిమ్ బతల్ ఇంతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. తె, “వోర్ ప్రవక్తల్ ఆందుర్” ఇంజెర్ ³⁰04 వెహార్. **18-19** పుటి-గుడ్డి మంజి, నదుర్ వాత అద్ గొస్టితున్ ⁴⁰01 నమ్మ కాడ్కి. వూర్ ²⁴53 యూదుల్క్ నుర్ అదికారిర్, వోసుర్ అవల్-బాబోన్ కేయుస్తెర్. అని, “పుటి-గుడ్డి ఆసి పుట్టార్ వోర్ మరి, వేరె ఆందుర్ కి బతల్? వేరె మత్తెకె, వేర్ ఇంకె బహన్ సూడ్సెర్ మంతార్?” ఇంజెర్ ²⁰65 పూసి కీతెర్. **20** తె వూర్ అవల్-బాబో, “పుటి-గుడ్డి ఆసి పుట్టార్ వోర్ మరి, వేరె ఆందుర్ ఇంజెర్ మాకున్ టావ. **21** బతి ఇంకె వేన్ బహన్ నదుర్ వాత అని వేన్ బోర్ చొకాట్ కీతార్ ఇన్వల్ మాకున్ టావ సెలె. వోర్ తన్వ తన వెహ పర్వల్ బెర్నెత్తార్. ఇద్ గొస్టితున్ మిరటె వోన్ ²⁰65 పూసి కీమ్మ” ఇంజెర్ వూర్ అదికారిర్కున్ వెహార్. **22** వోసుర్ అవల్-బాబో ²⁴53 యూదుల్క్ నుర్ అదికారిర్కున్ వెరిసి, అహన్ వెహార్. బారెతెకె, వోర్ యేసుయె, ⁵⁵47 కిరిస్టు ఆందుర్ ఇంజెర్ బోరె వొప్తెకె, వోన్ సమాజ్జల్ [★] అలది వాటంతామ్ ఇంజెర్, అదెన్ మునెన్ వూర్ నిర్మయ్ యేచ్చి మత్తెర్. **23** అదెన్ సాటిన్ అవల్-బాబో, “వోర్ వెహ పర్వల్ బెర్నెత్తార్. వోనె పూసి కీమ్మ” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహార్.

24 అదెన్ సాటి, వోర్ నదుర్ వాతాన్ ఉందుంది జోక కేయుసి, “కరల్ వెహ. ఇద్ కామ్మ డగుర్-పాన్ బగవంతనె వాయన. బారెతెకె, వోర్ మాయ్యల్ ²68 పాపెస్టల్ ఇంజి మాకున్ టావ” ఇంజెర్ వెహార్. **25** తె వోర్, “వోర్ ²68 పాపి ఆందురో, ఆయెరొ నాకున్ టావ సెలె. బతి నాకున్ ఉందియ్ టావ. బతల్ ఇత్తెకె, ఇదెన్ మునె గుడ్డిన్ మత్తొన్ బతి, ఇంకె సూడ పర్సెర్ మంతాన్” ఇంజెర్ ఇత్తార్. **26** తెర్ బతి వూర్, “వోర్ నీకున్ బతల్ కీతార్? నీకున్ నదుర్ బహన్ వాత?” ఇంజెర్ ఉండె ఉంది జోక పూసి కీతెర్. **27** తె అస్కె వోర్, “సూడట్! ఇదెన్ మునెన్ మీకున్ వెహార్. బతి మిరట్ కేంజ్కె. ఉందుంది జోక బారి పూసి కీసెర్ మంతిట్? మిరట్ గిర్ వోసుర్ ³¹01 సిస్యలిర్ ఆకొమ్ ఇంతిట్ కి బతల్?” ఇంజెర్

[★] 8:58 మన్యన ఆందున్ ఇంజెర్ బగవంతల్ వొరొరె వెహ పరంతార్. మోక దుస్సార్ బోరె అద్ గొస్టి వెహ్తెకె, యూదుల్క్ న లెకె బగవంతన్ రెహ్చి వడ్చితప్ ఆంత. [★] 9:22 గిరిక్తగ సునగోగ్ ఇంజెర్ మంత. ఇద్ సునగోగ్ ఇన్వల్ యూదుల్క్ మీరె మాయ్యల్ రోతగ యూదుల్క్ న సమాజ్జంగ్ సమ్మె కామ్మ జర్గుసింతెర్.

ఇత్తోర్. ²⁸ అస్కె వూర్, “నిమెయ్ వోనార్ ³¹సిస్యసి ఆంది. మమెట్ ³⁴మోసెనర్ సిస్యలిర్ ఆందుమ్” ఇంజెర్ వోన లజ వోతెర్. ²⁹ అని వూర్, “బగవంతల్ ³⁴మోసెన్ సంగ వడ్కేతోర్ ఇన్వల్ మాకున్ టావయె. బతి వేర్ మాయ్ బగటల్ వాతోర్ ఇన్వల్ మాకున్ టావ సెలె” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³⁰ తె వోర్ అద్ కేంచి, “ఇద్ గొస్టి వెలె చమత్కార్ ఆంద్. వోర్ బగటల్ వాతోర్ ఇన్వల్ మీకున్ టావ సెలె బతి, నావంగ్ కడ్కున్ మాత్రమ్ నదుర్ వాయుస్తార్. ³¹ బగవంతల్ ²పాపెస్తిలిర వినంతి కేంజోర్. బతి బోర్తె బగవంతనార్ బక్తల్ ఆసి, వోన ఇచ పియ్యి తాకంతోరో, వోనయ్ వినంతి కేంజంతోర్ ఇంజెర్ మాకున్ టావ. ³² ఇద్ కలి గడె మాతగటల్తె ఇంతె వేరి, దుస్రాల్ బోరె మాయ్ పుటి-గుడ్డిన్ చొకాట్ కీతోర్ ఇన్వల్ మరట్ ⁶¹బస్కెన్ కేంజుకి. ³³ మోక వేర్ బగవంతనగటల్ వాయెకె, ఈతంగ్ బవె కామ్కె కియ పర్ని మనోర్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్. ³⁴ అద్ కేంచి వూర్, “ఎహ! నిమె ²పాప్కుగ పుట్టి, బెర్నెతోని ఆంది. మాకున్ బోద్ వెహ్లా వాతి కి?” ఇంజెర్ అగటల్ వోన్ బహి తెండ్చి పూడెర్.

బావ్-బక్తిత గుడ్డి-పాన్

³⁵ వోన్ తెండ్చి పూడెర్ ఇంజెర్ యేసు కేంచి, వోన్ మహ్లాసి పుటుసి, “నిమె స్వర్గ్నోర్ మాయ్ పారో ⁴¹బరొస ఇర్నెర్ మంతి కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతోర్. ³⁶ తె వోర్ మాయ్, “వోన్ నన ⁴¹బరొస ఇర్నె, వోర్ బోర్ ఆందురెయ్? వెహ ²⁹పర్పు ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతోర్. ³⁷ అస్కె యేసు, “నిమె ఇంతె వోన్ సూడ్యేర్ మంతి. నీ సంగ వడ్కేవల్ వోరె ఆందుర్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ³⁸ అద్ కేంజు బరొబర్ వోర్, “²⁹పర్పు నన ⁴¹బరొస ఇర్నెర్ మంతోన్” ఇంజి, ముర్-టొంగంగ్ కొట్టిగప్పె కాల్ కర్తార్. ³⁹ అస్కె యేసు, “గుడ్డిర్ సూడన అని నదుర్ వాలిర్ గుడ్డిర్ ఆయన. ఇద్ తీర్తె ²⁹తస్స జర్న ఇంజెర్నె, ఇద్ ²⁸దునియతె వాతోన్” ఇంజి వెహ్తార్. ⁴⁰ తె వోన్ సంగ మంజి, అవ్ గొస్టింగ్ కేంజుర్ కహితుర్ ⁵³పరిసయ్యల్, “మమెట్ గిర్ గుడ్డిర్ ఆందుమ్ ఇంతి కి బతల్?” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్. ⁴¹ అస్కె యేసు, “మిరట్ గుడ్డిర్ ఆందిట్ తె, మిహ్ ²పాప్ మన్వెకె సొందు. బతి మిరట్ సూడ్యేర్ మంతోమ్ ఇంజెర్ ³⁰ఇత్త కాడ్కినె, మీ రొపా పాప్ నిల్చి మంత” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్.

యేసు చొకాట్నోర్ గొరెంగ్ గాయ్కె ఆందుర్

10 తె యేసు, “గొరెన గావ్నతగ పాటక్వల్ నేంగ్క్నె, దుస్రా బాజ్చల్ తెర్గిసి వాయ్, కలె అని లూటి కియ్యల్ ఆందుర్. ² బతి బోర్తె పాటక్వల్ నేంగంతోరో వోరె ⁴²గొరెంగ్ గాయ్కె ఆందుర్. ³ గాయ్కెన్ సాటి గావ్న ²³కేప్వల్ పాటక్ తెరియంతోర్. ⁴² గొరెంగ్ వోన లేంగ్ వొడ్కి కీంతంగ్.

²⁸ ³¹ 11:7 ³⁴ v29
²⁹ ³⁴ అపా 3:22
³¹ ² ⁶⁸ లూక 15:1;
రోమ 3:7; హెబ్ 12:5
³² ¹ 10:28
³⁴ ² ⁶⁶ v41
³⁵ ²⁴ v37 ⁴¹ ⁰⁰ v36
³⁶ ²⁴ v38 ⁴¹ ⁰⁰ v38
³⁷ ²⁴ v39
³⁸ ²⁴ ⁶² లూక 1:38;
యోహ 4:11; 11:2;
12:21; అపా 14:3
³⁹ ⁴¹ ⁰⁰ 10:25 ⁵² 12:20
³⁹ ²⁴ v41 ⁸⁹ 10:36
⁴⁰ ⁵³ ³⁰ 11:46
⁴¹ ² ⁶⁶ 15:22
²⁴ ^{10:6} ⁰⁴ 10:1
¹ ² ⁸¹ 6:47; 10:7;
13:21 ³³ v16 ⁰⁴ v7
² ⁴² ⁶³ v2-3
³ ²³ ⁷⁷ 18:16 ⁴² ⁶³ v4
⁴ ⁴² ⁶³ v7
⁶ ²⁴ v7
⁷ ² ⁸¹ 12:24 ²⁴ v23
³⁰ ⁰⁴ v20 ⁴² ⁶³ మత్త 26:31;
యోహ 10:8; 21:16
⁸ ⁴² ⁶³ v11
⁹ ⁴⁹ ⁸² 11:12
¹⁰ ²² ²² v28 ²³ ⁸⁰ అపా 10:13
¹¹ ²⁵ ⁷⁰ v14 ⁴² ⁶³ v12 ⁵⁵ ⁹⁰ v15
¹² ⁸ ⁶³ 11:44
³⁰ ⁷⁴ అపా 20:29
³⁴ ¹¹ మార్ 1:20 ⁴² ⁶³ v13
¹³ ⁴² ⁶³ v15
¹⁶ ⁸ ³³ 18:15
⁴¹ ⁶⁷ 1కొర 9:7 ⁴² ⁶³ v26
¹⁷ ² ⁵ లూక 7:42;
యోహ 11:5;
14:21 ⁵⁵ ⁹⁰ v24
¹⁸ ¹⁷ ⁸⁵ 11:57 ¹⁸ ⁴⁹ 17:2
¹⁹ ²⁴ ⁵³ v24
²⁰ ⁴⁰ v21 ³⁰ ⁰⁴ v21
²¹ ¹¹ ³⁹ మత్త 4:24
¹¹ ⁴⁰ లూక 11:14;
అపా 17:18; ఉజగిరి 18:2
³⁰ ⁰⁴ v24 ⁴⁴ ⁸⁷ 12:47

వోర్ తన్వంగ్ గొరెన్ పారాల్ ముట్టి కేయ్యెర్ బహి వోంతోర్. ⁴ అహన్ తన్వంగ్ ⁴²గొరెన్ బహి వోనెకె, వోర్ గాయ్కె బస్కెట్ గిర్ అవెన్ మునె తాకంతోర్. వోన లేంగ్ వొడ్కి మాత కాడ్కి, అవ్ గొరెంగ్ వోన్ పెజెయ్ దాంతంగ్. ⁵ బతి దుస్రాన లేంగ్ వొడ్కి మాయ్ కాడ్కి, బుజ్జె మాసి వోన్గటల్ పరర్ ఆంతంగ్. ఇద్ సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్.

⁶ యేసు ఇద్ నమున యేచ్చి వూర్కున్ వెహ్తార్. బతి బతన్ బారెతె వెహ్తార్ ఇన్వల్ వూర్కున్ అర్తమ్ ఆయ్కె. ⁷ తె యేసు ఉందుంది జోక ఇహిన్ ³⁰ ⁰⁴ పెహ్వాల్ మొదోల్ కీతోర్. “ఇద్ గొస్టి ² సతెమ్ ఆంద్. ⁴² గొరెంగ్ నేంగ్వల్ పాటకున్ దాత్నొన ఆందున్. ⁸ నాకున్ తెర్ మునె వాతుర్ సమ్మెరె కలిర్ అని లూటి కియ్యలిర్ ఆందిర్. వూర లేంగ్ అవ్ కరల్ ⁴² ⁶³ గొరెంగ్ కేంచి తాక్కి. ⁹ ననయ్ పాటకున్ దాత్నొన ఆందున్. సహ్టల్ రొపా నేంగంగ్ అవ్ ⁴⁹ ⁸² బచె మాంతంగ్ అని రొపా-బహి వాసెర్ రంది సెల్వక్ మందంతంగ్. అవ్ గొరెన్ హిర్వల్ జూడి పుటంత. ¹⁰ కలె సిరిష్ కల్లెకె, జక్కె అని నాసెడమ్ కేయ్యెకె వాంతోర్. బతి నన పూన అని బర్నెర్ ²² ²² జిన్గితున్ గొరెన్ సియ్యె వాతోన్. ¹¹ నన ²⁵ ⁷⁰ చొకాట్నోర్ ⁴² ⁶³ గొరెంగ్ గాయ్కెన ఆందున్. చొకాట్నోర్ గాయ్కె గొరెన్ సాటి, తన్వ ⁵⁵ ⁹⁰ పరన్ గిర్ సీంతోర్. ¹² బతి ³⁴ ¹¹ బూయ్ ⁴² ⁶³ గొరెనోర్ కరల్ గాయ్కె ఆయెర్. అవ్ గొరెంగ్ తన్వంగ్ ఆయ్కె కాడ్కి, ³⁰ ⁷⁴ లాండిగల్ బదె వోన్ దిస్తెకె గిర్ పరర్ ఆంతోర్. అస్కె అద్ లాండిగల్ అవెన్ పారా ముచ్చి అర్చి, బుజ్జిడి కీంత. ¹³ బూయ్ సిరిష్ బూతిత్ సాటి వాత కాడ్కి, ⁴² ⁶³ గొరెన చొకాట్-వాయుట్ పటి కియ్యకెనె పరర్ ఆంతోర్. ¹⁴⁻¹⁵ బతి నన ²⁵ ⁷⁰ చొకాట్నోర్ గాయ్కెన ఆందున్. బాబో నాకున్ అని నన బాబోన్ టావ. అహ్నె నాకున్ ⁴² ⁶³ గొరెంగ్ అని నావంగ్ గొరెన్ నన టావ. నా గొరెన్ సాటి నావ ⁵⁵ ⁹⁰ పరన్ సీంతోన్. ¹⁶ ఇద్ గావ్నతంగె ఆయ్కె, ఉండె దుస్రాక్ ⁴² ⁶³ గొరెంగ్ గిర్ నాకున్ మంతంగ్. అవెన్ గిర్ నన పియ్యి వాయ లాగర్. అవ్ నా లేంగ్ కేంజంతంగ్. అస్కె ఇవ్ అని అవ్ ఉందియ్ ⁴¹ ⁶⁷ మంద ఆంతంగ్. అవ్ సమ్మెన్ వొరారె గాయ్కె మందంతోర్. ¹⁷ నన సాసి-నేండ్లె, నావ ⁵⁵ ⁹⁰ పరన్ సీసెర్ మంతోన్. ఇదెన్ హిందలె, బాబో నాకున్ వెలె ² ⁷⁴ లాడ్ కీసెర్ మంతోర్. ¹⁸ నావ పరన్ బోరె యేత పరుర్. నావ ననయ్ పరన్ సీసెర్ మంతోన్. బగవంతల్ నాకున్ ¹⁷ ⁸⁵ హుకుమ్ సీత కాడ్కి, అద్ పరన్తున్ సియ్యె అని ఉందుంది జోక తాన్ యేత్తె గిర్ నాకున్ ¹⁸ ⁴⁹ అదికార్ మంత” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

¹⁹ ఇవ్ గొస్టిన్ హిందల్, ²⁴ ⁵³ యూదుల్కున్ నడ్డుమ్ ఉందుంది జోక బేద్-బావ్ పుడ్త. ²⁰ వూర్గటల్ వెలెటిర్, “వేన్ ¹¹ ⁴⁰ బూత్ సోప్రె మాత కాడ్కి, వేనంగ్ పిసంగ్ అదికె ఆతంగ్. వేన్ గొస్టి బారి కేంజంతిట్?” ఇంజెర్ ³⁰ ⁰⁴ ఇత్తెర్. ²¹ బతి ఉండె కహితుర్, “ఇవ్ ⁴⁴ ⁸⁷ గొస్టింగ్ ¹¹ ⁴⁰ బూత్ సోప్రె మాతొనంగ్ ఆయెయింగ్. బూత్ గుడ్డిర్కున్ నదుర్ బహన్ సియ పరర్” ఇంజెర్ ³⁰ ⁰⁴ ఇత్తెర్.

బగవంతనాథ్ మరియు ఇంజెర్ యేసు వెహ్లాత్

22 అద్ పీని-గాలుమ్మ గట్టుతె, ²⁴యెరుసలేమ్మ మందిర్తగ నేంగ్వల్ హనుక్ ఇన్వల్ సడ్జ* జర్గిసెర్ మత్త. **23** తె ఉంది దియ యేసు ²⁴మందిర్తగ ఆవ్రతగ మన్వల్ ⁴⁶సాలొమెన్ ⁴⁷మండొప్పగ ⁴⁰తాక్సెర్ మత్తార్. **24** అదె వకత్తె, ²⁴యూదుల్ నుర్ అదికారిర్ వోన్ గేర్-పాసి, “నిమె బచెజెల్ మాకున్ అనమిన కీసెర్ ఇరంతి? నిమె బచి కియ్యల్ ⁵⁵కిరిస్తుని* మత్తెకె, కుల కుల ³⁰వెహ్లాత్” ఇంజెర్ పూసి కీతెర్.

25 తె యేసు, “ఇదెన్ మునె మీకున్ వెహ్లాత్ బతి మిరట్ ⁴¹బరొస ఇర్మకి. బాబొన పారాడె నన కియ్యలిక్ కామ్మ, నా బారెతె ³¹గవ వెహ్లాత్ మంతంగ్. **26** బతి మిరట్ నావంగ్ ⁴²గొరెన మందతుర్ ఆయ్యిల్. అదెన్ సాటినె నా పారా ⁴¹బరొస ఇర్మిల్. **27** నావంగ్ ⁴²గొరంగ్ నా లేంగ్ కేంజంతంగ్. నావంగ్ బవ్ ఇన్వల్ నాకున్ టావయె. అవ్ నా పెజెయ్ వాంతంగ్. **28** నన అవెకున్ ¹22 ¹65 ²²66 బ్రెస్కెట్ పిస్వల్ జీప్ సింతాన్. అవ్ బెస్కెన్ నాసెడమ్ ఆయ్యింగ్. నా కెయ్యల్ బోరె అవెన్ ఊంద పరార్. **29** బారెతెకె, అవ్ గొరెన్ నా బాబొ నాకున్ సీతార్. బాబొ సమ్మిర్కున్ డగుర్ ఆత కాడ్కి, నా బాబొన కెయ్యల్ అవెన్ బోరె ఊంద పరార్. **30** నన అని నా బాబొ ఉందియ్ ఆసి మంతామ్” ఇంజెర్ పూర్కున్ వెహ్లాత్. **31** అస్కె వూర్ ²⁴యూదుల్, వోన్ పాసి జక్లె బండంగ్ తప్పార్. **32** తె యేసు, “నా బాబొనల్ బెయ్ వెతె మయ్యతంగ్ కామ్మ తాహ్లాన్. అవెనల్ బద్ కామున్ సాటి, నాకున్ బండనె పాకామ్ ఇంతిట్” ఇంజెర్ పూర్కున్ పూసి కీతార్. **33** తె వూర్ ²⁴యూదుల్, “నిమె కీతంగ్ ²⁵చొకాట్టుంగ్ కామ్మన్ హిందల్ ఆయె బతి, మాయ్ని ఆసి బగవంతన ఇంజెర్ వెహ్లాత్ కాడ్కినె, బండనె పాయ్లెన్ ఆంతామ్” ఇంజెర్ వెహ్లాత్.

34-36 అస్కె యేసు, “¹¹దర్మ-గ్రంత, బెస్కెట్కె లబడ్ ³⁰వెహ్లాత్. తాలె మీవ దర్మ-గ్రంతనగ, ‘మిరట్ బగవంతన దాత్తుర్ ఆందిట్’ ఇంజి, కహి నాయదికారిర్కున్ బగవంతన వెహ్లాత్ ఇంజెర్ మంత. తె నాకున్ బాబొ నేమి కీసి, తన్వ కామ్ కియ్యె, ఇద్ ²⁸దునియతగ సారి కీతార్ అస్కె. బగవంతనాథ్ మరియు ఆందున్ ఇంజెర్ వెహ్లాత్ బహన్ రెహ్లాత్ వడ్కితమ్ ఆంత? **37** నన నా బాబొనంగ్ కామ్మ కియ్యెకె, నా పారా ⁴¹బరొస ఇర్మిల్. **38** బతి నన అవ్ కామ్మ కీకతె, నా గొస్టిత్ పారా ⁴¹బరొస ఇర్మిల్ గిర్, నన కియ్యలిక్ కామ్మన్ పారా తెర్ బరొస కీమ్మ. అహన్ కీకీట్తె, బాబొ నా రొపా అని నన బాబొన రొపా మంతామ్ ఇంజెర్ కుల కుల కరె మాంత” ఇంజెర్ వెహ్లాత్. **39** తె వూర్ ఉండె ఉంది జోక్, వోన్ పియన ఇంజెర్ కోసిద్ కీతెర్. బతి వూర కెయ్యల్ తపుసిసి అగటల్ సాత్తార్.

40 యోర్దన్ లవిడున్ హంద బగ్గత ²⁴యోహాన్ మొదొల్ ⁹బాప్తిస్మ, సీతార్ అద్ జాగతగ సాంజి, అగనె మత్తార్.

41 అస్కె వోన్ వెలేటిర్ మాంది వాసి, “²⁴యోహాన్ బదె

22 ²⁴11:18
23 ²⁴11:56 ²⁴v25
⁴⁰11:9 ⁴⁶అపా 3:11
⁴⁷అపా 3:11

24 ²⁴7:35;10:31;
⁵³11:55 ³⁰v36
⁵⁵11:27 ⁵⁵12:25

25 ²⁴v32
⁴⁰12:17 ⁴¹v26

26 ⁴¹00 v37 ⁶³v27

27 ⁴²63 21:16

28 ⁶⁵11:26

¹66 12:25 ²²11:25

31 ²⁴v33

32 ²⁴9:11;10:34;

¹¹23 ⁷⁰v33

33 ⁸⁸వెసి 4:31

²⁴11:8 ²⁵70 అపా 27:8

37 ⁴¹00 v38

38 ⁴¹00 v42

40 ⁰⁷అపా 1:5

²⁴మత్త 3:5 ⁹¹1:26;

10:41; అపా 3:11

41 ²19:35 ²⁴21:16

³⁰11:3 ⁴⁵92 11:47

42 ⁰⁰11:15

1 ⁷v3 ⁹v18 ²⁹v2 ³¹v5

2 ⁸v19 ²12:3

²⁹v3 ²⁹v5 ³⁴64 12:3

3 ⁹v5 ²⁹v12

³⁰v7 ⁵³68 v36

4 ¹³92 12:16 ²⁴v5

5 ²12:43 ⁷v28

²⁴v9 ²⁹v6 ³¹v11 ³⁶v20

7 ²⁴49 అపా 1:8

³⁰9:19;11:8,36

³¹01 6:24;11:8;15:8

8 ⁵³v19 ³⁰v11

³¹v12 ⁴⁴61 మత్త 23:7

9 ²⁴v13 ²⁸89 v27

⁴⁰v10 ⁴³50 v10

10 ⁴⁰v54 ⁴³50 రోమ 9:32

11 ²⁹76 v14

³⁰v13 ⁵³84 15:14

12 ²⁹62 v21 ³¹01 v54

⁴⁹82 లాక 18:26;

యోహ 12:27; అపా 15:1

13 ²⁴v14 ³⁰04 v16

14 ²⁴v17 ²⁹76 v43

15 ⁴¹00 9:18;

11:25;12:37

16 ¹³24 20:24

²³81 14:5 ³⁰04 v23

మయ్యత కామ్ కియ్యకి. బతి వేన్ బారెతె బతంగ్తె వోర్ యోహాన్ ³⁰వెహ్లాత్, అవ్ సమ్మె ²⁷సతమ్ ఆందుంగ్” ఇంజెర్ తమ్మ తమ వడ్కితెర్. **42** అగ వెలేటిర్ యేసున్ పారా ⁴¹00 బరొస ఇర్మిల్.

యేసున్ లాడ్ కియ్యల్ బక్తన మరన్

11 బెతనియ ఇన్వల్ నాటె ²⁹లాజర్ ఇన్వల్ వారార్ బేమరితె అర్పి మత్తార్. వోనంగ్ ⁷తకక్ ³¹మార్తల్ అని మరియుల్ గిర్, అదె నాటె పిసెర్ మత్తంగ్. **2** పర్బున్ ³⁴సెంట్ ²సోక్సి, వోనంగ్ కాల్కున్ తన్వంగ్ కెల్కెనె ఉసుమ్మ అద్ మరియుల్ ఇదె ఆంద్. వేర్ ²⁹లాజర్ తానారె ⁸తమ్మర్ ఆందుర్. **3** అదెన్ సాటి అవ్ రండ ⁷తకక్, “²⁹పర్బు, నిమె ⁵³లాడ్ కియ్యల్ బేమరితె అర్పి మంతార్” ఇంజెర్ యేసునగ కబుర్ సారి కీతంగ్.

4 అద్ కబుర్ కేంచి యేసు, “ఇద్ బేమరి వోన్ జక్లె వాయ్యకి. బతి బగవంతనాథ్ మరియున్ ¹³మాన్ సీసి, బగవంతన మయ్య తర్లె వాత” ఇంజెర్ వెహ్లాత్.

5 యేసు ³¹మార్తన్, తాన ⁷సెలడున్ అని ²⁹లాజర్కున్ ²లాడ్ సూడ్కుదుర్. **6** వోర్ లాజర్ బేమరితె మత్త అద్ కబుర్ యేసున్ కేంజ వాత. తెర్ బతి, ఉండె రండ రోజ్క్ అగనె ఆగ్గార్.

7 అహన్ ఆగ్గ పెజె, “²⁴యూదయ యేరియతె మల్పి దాకట్” ఇంజెర్ ³¹సిస్యలిర్కున్ ³⁰04 ఇత్తార్.

8 అస్కె ³¹సిస్యలిర్, “⁴⁴గురుజి! అగటుర్ ²⁴53 యూదుల్ ఇంద్కెట్ నీకున్ బండనె పాయ్లె సూడ్కుర్ మంతెర్. ఉండె అగ దాక ఇంతియ్?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతెర్.

9 తె యేసు, “ఉంది దిహసున్ బార గంటంగ్ వేచ్చి మందంత. ఇద్ దిహతె ⁴⁰తాక్వల్ ²⁸దునియత వేచ్చి సూడ్ కాడ్కి, కొద పాయెర్. **10** బతి రాత్తె ⁴⁰తాక్వల్ వేచ్చి సెల్వ కాడ్కి, వోర్ కొద పాంతార్” ఇంజెర్ వెహ్లాత్.

11 ఇహిన్ ³⁰వెహ్లాత్ పెజె యేసు, “మావార్ ⁵³సోప్తల్ ²⁹లాజర్ మీండ్చి మంతార్. వోన్ జోప్తల్ తెహ్లా దాంతాన్” ఇంజెర్ ఇత్తార్.

12 అస్కె ³¹సిస్యలిర్, “²⁹పర్బు, వోర్ మీండ్చి మత్తెకె, తప్పక్ తెచ్చి ⁴⁹చొకాట్ ఆంతార్!” ఇంజెర్ వెహ్లాత్.

13 యేసు లాజర్ మరన్తున్ బారెతె ³⁰వెహ్లాత్ బతి, వూర్ సిస్యలిర్ సాదరన్ జోపున్ బారెతె వెహ్లాత్ ఇంజి మత్తెర్.

14 తె యేసు, “²⁹లాజర్ మార్తార్” ఇంజి కుల కుల వెహ్లాత్. **15** “అగ నన మన్మకి అచార్ చొకాట్ ఆత. మీ సాటినె ఇహిన్ జర్తత. మీవ ⁴¹బరొస బడె మాయన ఇన్వల్ నావ ఇవ. ఇంగె మరట్ అగ దాకట్ దెట్!” ఇంజెర్ పూర్కున్ ఇత్తార్. **16** అస్కె

* **10:22** ఇద్ సడ్ బారి కీసెర్ మంతెర్ ఇత్తెకె, మొదొల్ దుస్రా దేస్కునర్ పగ-దార్క్ ఇద్ మందిర్కున్ బహ్ని కీతెర్. బతి ఉందుంది జోక్ సుదుడ్ కీసి, కిరిస్తునె జల్మతున్ మునె 165వ సాల్గ అద్ మందిర్తగ దర్మతంగ్ కామ్మ మొదొల్ కియ్యడున్ హనుక్ ఇంజెర్ కేయంతెర్. * **10:24** బచి కియ్యల్ కిరిస్తుని తమ బచె మాయ్ల, బగవంతన నేమి కీతార్ రాజల్ ఆయ్యల్ కిరిస్తున్ సాటి యూదుల్ సూడ్కుర్ మత్తెర్.

¹³యేమల్ ★ ఇంజెర్ కేయ్యల్ ²³తోమల్, “యేసున్ తోడా మరన్ ఆయ్లె, మరల్ గిర్ దాకట్ దెట్” ఇంజెర్ తన్వ బరొబర్ మన్వలిర్ సిన్వలిర్కున్ ³⁰ఇత్తొర్.

సాతుర్కున్ నేండుస్వల్ సక్తి యేసునగ మంత

17-19 బెతనియ నార్ ²⁴యెరుసలెమ్మల్ కరుమ్ కరుమ్ రండ్ కోస్క్ లంగ్ మత్త. అగ ⁸తమున మరన్తున్ హిందల్, దుక్కుతె మన్వలిక్ మార్తన్ అని మరియున్ సుమ్మి కియ్లె, వెలెటిర్ ²⁴⁵³యూదుల్క్ వాసి మత్తెర్. తె యేసు అద్ నాటున్ కరుమ్ యెవ్త పెజె, లాజర్త కూర్దున్ నారిత బండత ³⁴వీచ్చ బుయరితగ ఇర్పి. నాలుంగ్ రోజ్క్ ఆత ఇంజెర్ కరి కీతొర్. **20** మార్తల్, యేసు వాసెర్ మంతొర్ ఇన్వల్ కేంచి బేటె మాయ్లె మునెత్క్ సొత్త. బతి మరియుల్ రోతగన్ రెహా మాత. **21** మార్తల్ యేసున్ బేటె మాసి, “²⁹పర్బు! నిమె ఇగె మంది ఇత్తెకె, నావొర్ ⁸తముర్ సాసి మనొర్. **22** బతి ఇంకె ఆతెకె గిర్ బతయ్ ఆయె. నిమె బగవంతన్ బతల్ తల్కెకె అదెన్, నీకున్ సీంతొర్” ఇంజెర్ ఇత్తె.

23 అస్కె యేసు, “నీ ⁸తముర్ నేండంతొర్” ఇంజెర్ ³⁰వెహ్తొర్.

24 తె ³¹మార్తల్, “హో పర్బు, తస్వ కియ్యల్ దిహ్సె! వోర్ ³నేండంతొర్ ³⁰ఇన్వల్ నాకున్ టావయె” ఇంజెర్ ఇత్తె.

25 అద్ కేంచి యేసు, “²¹జీవత అని ³నేండుస్వన ననయె ఆందున్. నా పొరొ ⁴¹బరొస ఇర్వల్ సాతెకె గిర్ మర్త ²²పిసంతొర్. **26** జీవత మంజి నా పొరొ ⁴¹బరొస ఇర్వన్ ¹బస్కెట్ మన్వల్ మరన్త సిక్కు పుటొ. ఇదెన్ బరొస కీంతి కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతొర్.

27 తె అద్, “హో ²⁹పర్బు! నిమెయ్ బగవంతనొర్ మరి ⁵⁵కిరిస్తుని ఆంది అని ఇదెన్ ²⁸కలితె వాయ్లె మత్తొని గిర్ నిమెయ్ ఆంది. ఇదెన్ ⁴¹బరొస కీంతొన్” ఇంజెర్ ³⁰వెహ్తొర్.

28-30 యేసు అస్కె వేరి నాటె నేంగ్కె. ³¹మార్తల్ బగతె బేటె మాతయె అగనె ఆగ్గి మత్తొర్. తె మార్తల్ రోన్ సొత్త అని మరియున్ కునయె కేయ్లె, “గురుజి వాతొర్. నీకున్ కేయంతొర్” ఇంజెర్ ⁷సేలడున్ సంగ వెహ్తొ. ఇదెన్ గొస్తి కేంజ్ బరొబర్ మరియుల్ తేచ్చి, యేసునగ సొత్త. **31** కహితుర్ ²⁴⁵³యూదుల్క్ మరియున్ సుమ్మి కీసెర్ ³⁶రోన్ మత్తెర్. అస్కె అద్ సప-సిప తేచ్చి సొన్వల్ సూడ్సి, ³⁴వీచ్చగ సొంజి ఆడంత బతలొ ఇంజెర్, తాన్ పెజెయ్ సొత్తెర్. **32** మరియుల్ యేసు మన్వల్ జాగతె సొంజి, వోనంగ్ కాల్కున్ పొరొ అర్పి, “²⁹పర్బు! నిమె ఇగె మంది ³⁰ఇత్తెకె, నావొర్ ⁸తముర్ మార్పి మనొర్” ఇంజెర్ ఇత్తె.

33 మరియుల్ అని తాన్ సంగ వాతుర్ ²⁴యూదుల్క్ సమ్మిర్ ఆడ్వల్ సూడ్సి, యేసున ⁴¹దిత్తె బెయ్ దుక్కు లాగ్. **34** అస్కె యేసు, “వోన కూర్దున్ బగ ఇల్లిట్?” ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. తె వూర్, “²⁹పర్బు, వాసి సూడ” ఇంజెర్ ³⁰వెహ్తొర్.

20 ²⁴v21 ³¹v20-21

21 ⁸v23 ²⁴v23

²⁹v27 ³¹v24

23 ⁸v32 ²⁴10:32;

11:25,54 ³⁰v24

24 ³v25 ³⁰v27 ³¹v30

25 ⁸⁶అపొ 1:22 ²¹v26

²²12:25 ²⁴v30 ⁴¹v26

26 ⁶⁵12:34

²¹14:19 ⁴¹v27

27 ²⁸7:7;12:19;

14:17 ²⁹v32 ³⁰v32

⁴¹00v40 ⁵⁵12:34

31 ²⁴v33

³⁴19v38 ³⁶14:12:3

32 ⁸0:14:1;20:17;

అపొ 7:13 ²⁴v33

²⁹v34 ³⁰v34

33 ²⁴v35

²⁴v36 ⁴¹13:21

34 ²⁹v39 ³⁰v36

35 ²⁴v39

36 ²⁴v45 ³⁰v7,39;

12:22 ⁵³మత్త 6:5;

యోహ 12:25; తీతు 3:15

38 ³⁴12:17

39 ⁷19:25 ²⁴v39-41

²⁹62:12:13 ³⁰v40 ³¹v12:2

40 ³⁰v44 ⁴¹v42

41 ²⁴v44

42 ⁴¹v45

43 ²⁹76:12:1

44 ⁸v48 ²⁴v46

³⁰v47 ⁴⁶20:7

45 ²⁴v54 ⁴¹v48

46 ²⁴v51 ⁵³v47

47 ⁷49:లూక 22:50;

యోహ 11:49;18:16

³⁰v54 ⁴⁵92:12:18 ⁵³v57

48 ⁸12:7 ¹⁴v51

⁴¹00:12:11 ⁴⁵అపొ 2:10

35 అద్ కేంచి, యేసు జొడ జొడ కాడెర్ తుహ్తొర్.

36 అద్ సూడ్సి వూర్ ²⁴యూదుల్క్, “లాజర్తున్ బచొర్ ⁵³లాడ్ కీతొరా సూడట్” ఇంజెర్ ³⁰ఇత్తెర్.

37 వూర్గటల్ కహి లోకుర్, “వేర్ యేసు, గుడ్డిర్కున్ నదుర్ వాయుస్తొర్. తె వేర్ లాజర్తున్ సాయ్పకెనె ఇర పర్పి మనొర్ కి బతల్?” ఇంజెర్ ఇత్తెర్.

సాతొర్ వోర్ లాజర్తున్ యేసు నేండుస్వల్

38 యేసున దిత్తె ఉందుంది జోక దుక్కు లాగ్. తె ³⁴వీచ్చగ సొత్తొర్. అద్ ఉంది నారిత బండత బుయరి ఆంద్. ఉంది బండ తాన్ అడ్డమ్ ఇర్పి మత్త. **39** తె యేసు, “అద్ బండతున్ తెండట్!” ఇంజెర్ వూర్కున్ ³⁰వెహ్తొర్. అస్కె సాతొర్ వోన తక్కు ³¹మార్తల్, “²⁹పర్బు, ఇంకె వోన కూర్ కడిసి గాడి వాసెర్ మందర్. బారితెకె వోర్ మార్పి నాలుంగ్ రోజ్క్ ఆసెర్ మంతొర్” ఇంజెర్ వెహ్తొ.

40 అస్కె యేసు, “నిమె ⁴¹బరొస ఇర్పితె, బగవంతన మయ్యతున్ సూడ్సి, ఇంజి నీకున్ ³⁰వెహ్తొన్ కి?” ఇంజెర్ ఇత్తొర్.

41 తె వూర్ అద్ బండతున్ తెండెర్. అస్కె యేసు పొరొ సూడ్సి, “బాబ, నావ పార్తనతున్ కేంజ్ కాడ్సి, నీకున్ దనెవాద్. **42** నిమె బస్కెట్ నావ పార్తనంగ్ కేంజంతి ఇన్వల్ నాకున్ టావయె. బతి నిమెయె నాకున్ సారి కీతి ఇంజెర్ కరి కీసి, నా సిర్కుట్నుర్ ⁴¹బరొస ఇరనిర్ ఇంజి వూర్ సాటినె, ఇదెన్ గొస్తి వెహ్తొన్” ఇంజెర్ ఇత్తొర్.

43 ఇహిన్ ఇత్త పెజె యేసు, ²⁹“లాజర్, బట్రా వర!” ఇంజెర్ జోర్తె కేయ్తొర్.

44 అస్కె తన్వ కూర్దున్ గూండి కీతంగ్ ⁴⁶కప్పినెన్ లాజర్ బట్రా వాతొర్. వోన మొకొమ్ సేలతె గూండి కీసి మత్త. “గూండి కీతంగ్ కప్పిన్ ఊలి కీసి, వోన్ సొంద సిమ్ప్” ఇంజెర్ యేసు ³⁰వెహ్తొర్.

యేసున్ జక్లె యూదుల్క్ పిలన్ వాట్వల్

(మత్తయి 26:1-5; మార్క్ 14:1-2; లూక 22:1-2)

45 అద్ కామున్ సూడ్సి, మరియున్ సుమ్మి కియ్లె వాతుర్ ²⁴⁵³యూదుల్క్ నగటల్ వెలెటిర్ యేసున్ పొరొ ⁴¹బరొస ఇర్తెర్.

46 బతి వూర్గటల్ కహి జన్క్, ⁵³పరిసయుల్క్ నగ్గ సొంజి, యేసు కీత కామున్ బారతె వెహ్తొర్. **47** అదెన్ సాటి డగుక్ కటొడలిర్ అని ⁵³పరిసయుల్క్ పంచ్చుర్కున్ కేయుసి, “మరట్ బతల్ కీకట్? వోర్ మాయ్లె వెల ప్రయ్యతంగ్ కామ్మై కీసెర్ మంతొర్. **48** మరట్ వోర్ కియ్యలికున్ ఇహినె సూడ్సిర్ మత్తెకె, వోరె రాజల్ ఇంజెర్ సమ్మిరె వోన్ పొరొ

★ 11:16 యేమల్ సెలెకె దిదుమ ఇత్తెకె వోన్ బరొబర్ సెలెయ్ సెలెకె తమురెయ్ పుట్తొర్.

⁴¹బరొస ఇరంతెర్. అస్కె ⁴⁵రోమ రాజ్యర్ అదికారిర్ వాసి, మా మందిర్తన్ నాసెడమ్ కీంతెర్ అని మా ¹⁴జాతితుర్కున్ ఇగెటల్ పూడి సీంతెర్” ఇంజెర్ వెహ్సార్. **49-50** అహాన్ వెహ్స బరొబర్, “పిసలిర్నిట్! మా జాతితుర్ నాసెడమ్ ఆయ్యక్నె, వొరొర్ మాయ్యల్ ²⁹పరత్ సాటి పరన్ సియ్యల్ చొకాట్ ఇంజి సమ్మె మాయ్యటియ్?” ఇంజెర్ అద్ గట్టుతె పెర్నొర్ కటొడల్ ఆయ్యల్ ²⁵కయపల్ ఇత్తొర్.

51-52 సిరిప్ యూదుల్కన లాబమున్ సాటిన్ ఆయ్యె. బతి ¹⁴దునియ పూరొ పగ్గె మాసి మన్వలిర్ బగవంతనుర్ లోకుర్ సమ్మిర్కున్ మీరి కియ్యెనె, యేసు పరన్ సీంతొర్ ఇంజెర్ మునె జర్వల్ వచన్ ⁴³వెహ్సార్. ఇద్ గొస్తి తన్వ తన ఆసి వెహ్మాకి. బతి అద్ సాల్ పెర్నొర్ కటొడల్ ఆసి మత్త కాడ్కినె, వెహ్ పర్నొర్. **53** అద్ నేటితల్ వోన్ జక్తె పిలన్ వాట్టల్ మొదొల్ కీతెర్. **54** అదెన్ సాటి యేసు అస్కెడల్ ²⁴యూదుల్కనగ ఉజగిరి వెలివక్తె, బోడి గుటన్ కరుమ్ మన్వల్ యెప్రాయిమ్ ³⁰ఇన్వల్ చహర్తె సాంజి, అగ ³¹సిస్యలిర్ సంగ కహి రోజ్క్ మత్తొర్.

55-57 అస్కె ²⁴యూదుల్కన ప్రస్క, సడ్ కరుమ్ వాసెర్ మత్త. తె, “బోనె యేసున పత లాగ్తె ³⁰వెహ్సాన. మమొట్ వోన్ పియంతామ్” ఇంజెర్ డగుక్ కటొడలిర్ అని ⁵³పరిసయుల్క్ ¹⁷హుకుమ్ సీసి మత్తెర్. సడ్సన్ సాటి తమ్మ తమ ⁴సుదుడ్ కియ్యెనె, మునెనె వెలెటిర్ లోకుర్ ఆజ-బాజతంగ్ నహ్కనల్ ²⁴యెరుసలెమ్ వాతెర్. పూర్ యేసున్ మహ్కసెర్ ²⁴మందిర్తన్ రాపా నిల్చి, “వోర్ ఇద్ సడ్సన్ వాంతొర్ కి, వాయెర్? మిరట్ బతల్ ఇంటిట్?” ఇంజెర్ వొరొన్ వొరొర్ పూసి కీతెర్.

బెతనియతగ యేసున్ పొరొ సెంట్ వెడివల్
(మత్తయి 26:6-13; మార్క్ 14:3-9)

12 అదెన్ సాటి, ¹⁴సాసి-నేండ్తొర్, ²⁹లాజర్ నార్ ⁹బెతనియతగ ప్రస్క, సడ్సన్ సారుంగ్ రోజ్క్ మునెనె యేసు వాతొర్. **2** అగ వోన్ సాటి జేపున్ తయర్ కీతెర్. ³¹మార్తల్ ¹²సర్బరెయ్ కీత. అని ²⁹లాజర్ గిర్ జేపున్ తిన్వలిర్ బరొబర్ ఉత్తొర్. **3** అస్కె మరియల్ బెయ్ ⁴¹బారిత అని వెలె మహ్సాన లగ్-బగ్ అరొ లీటర్ ³⁴సెంట్★ పియ్యి వాత అని యేసునంగ్ కాల్కున్ పొరొ ²వెడిసి, తన్వంగ్ కెల్కెనె ఉసుమ్మ. అద్ సెంట్ గాడి పూరొ ³⁶రోస్ గమ్మత. **4** అస్కె ³¹సిస్యలిర్గటల్ వొరొర్ ³⁰ఇత్తెకె, యేసున్ దోక సియ్యల్ ²⁴ఇస్కరియోత్ నాట్నొర్ ²⁴యూదుల్, **5** “అరె! ఇద్ ³⁴సెంటున్ మూండ్ నుహ్క, క్రూరతంగ్ బిలన్★ వొమ్మి, గరిబున్ బారి సియ్యకి?” ఇంజెర్ తాన్ ఇత్తొర్. **6** వోర్ గరిబున్ మదత్ కియన ఇన్వల్ కాడ్కితె అహాన్ ఇన్మకి. బతి వోస కలె బుదితున్ హిందలె అని కొతన తెయ్య వోన్గన్ మన్వల్ కీనెకె, అగటంగ్ కొతంగ్ కల్పెర్ మత్త కాడ్కినె అహాన్ ఇత్తొర్. **7** తె యేసు, “అద్ నావ మేందొడున్ మాతి కియ్యల్ దివొసున్ సాటి సెంటున్ వొజి కీసి ఇర్చి మత్త. **8** గరిబ్ లోకుర్ బస్కెట్

54 ²⁴v23,56;
^{12:16} ²⁴v55 ³⁰v56
³¹01 12:4 ⁴⁰12:35
1 ⁹63 మత్త 21:17 ¹⁴v9
²⁴v3 ²⁹v2 ³⁹57 13:1
2 ¹²47 v26 ²⁹v9
³¹01 లూక 10:38
3 ²18 యాకొ 5:14 ²⁴v7
³⁴64 v5 ⁸⁷మార్ 14:3
³⁶14:2 ⁴¹01 మార్ 14:3
4 ²⁴55 మార్ 14:10;

యోహా 13:2; అపొ 1:25
²⁴69 13:2 ⁰⁴v21 ³¹01 v16

5 ¹²20 ఉజగిరి 6:6
³⁴64 మత్త 26:7;
ఉజగిరి 18:13

6 ¹¹01 13:29
7 ⁸63 14:18 ²⁴v9
9 ⁵³v17 ²⁴v11
²⁴53 v11 ²⁹76 లూక 16:20;

యోహా 12:10
16 ¹¹25 15:25 ¹³92 v23
²⁴11:54; 12:22;
13:21 ³¹01 13:5

17 ¹⁴53 లూక 24:34;
యోహా 13:4; అపొ 10:26
²⁹76 లూక 16:20
³¹40 13:21 ³⁴19 19:42

18 ⁴⁵92 v37
19 ²⁸89 v25 ⁵³30 v42
20 ¹⁶72 అపొ 14:1

⁴³52 అపొ 7:43
21 ⁹66 మత్త 11:21
¹⁰56 21:2 ²⁰65 14:16
²⁹62 9:38; 12:38;
13:37 ³⁰04 v22 ⁵³76 v22

22 ⁴06 అపొ 1:13
²⁴24 v22-23 ³⁰04 11:36;
12:23; 13:19 ⁵³76 14:8

మీ నడ్డుమ్ మందంతెర్. బతి నన బస్కెట్ మేందొడ రూప్సె మీ నడ్డుమ్ మనాన్” ఇంజెర్ వెహ్సార్.

9 అదె వక్తె, యేసు అగ మంతొర్ ఇంజెర్ కరి కీసి, బెయ్ వెలెటిర్ ²⁴యూదుల్క్, యేసునె ఆయ్య, యేసు ¹⁴నేండుస్తొర్ వోర్ ²⁹లాజర్తన్ గిర్ సూడ్లె వాతెర్. **10-11** లాజర్తన్ హిందల్, ²⁴యూదుల్కనగటల్ వెలెటిర్ లోకుర్ యేసున్ పొరొ ⁴¹బరొస ఇరెర్. అదెన్ సాటి, డగుక్ కటొడలిర్ ²⁹76 లాజర్తన్ గిర్ జమ్మన ఇంజెర్ పిలన్ వాడెర్.

యేసు జెయ్ జెయ్ కార్ యేచ్చెర్ యెరుసలెమ్ నేంగ్యల్
(మత్తయి 21:1-11; మార్క్ 11:1-11; లూక 19:28-40)

12-13 సడ్సన్ సాటి వాత, ఉంది డగుర్ గుబ్బతుర్, యేసు ²⁴యెరుసలెమ్ వాంతొర్ ఇన్వల్ కేంచి, సీంది మరక్నంగ్ కాందంగ్ పియ్యి వోన్ మునెత్క్ సాత్తెర్. అహాన్ సాంజి, “జెయ్ జెయ్ కార్!★ ²⁹62 బర్చున అదికార్డె★ వాయ్యల్ ఇజయేల్ పరత్తొర్ ⁹రాజనె బగవంతల్ ఆసిర్వాద్ సియిర్” ఇంజెర్ కిలితెర్. **14-15** “యెరుసలెమ్మూర్★ లోకుర్నిట్ వెరిమట్! ఇమల మీ ⁹రాజల్ ³⁶గాదిత్ పొరొ ఉచ్చి వాసెర్ మంతొర్” ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంతన్గ ¹¹బిహి కీసి మత్త తీర్, యేసు ఉంది గాదిత్★ పొరొ ఉచ్చి వాసెర్ మత్తొర్. **16** ఇవ్ గట్టుంగ్ జర్నెకె ³¹01 సిస్యలిర్కున్ సమ్మె మాయ్యకి. బతి యేసు ¹³92 మయ్యతె నేండ్సి స్వర్గనగ సాత్త పెజె, ఇవ్ గట్టున్ బారెతె దర్మ-గ్రంతన్గ మత్త తీర్ సమ్మె జర్గతంగ్ ఇంజెర్ సమ్మె మాతెర్. **17** యేసు ²⁹76 లాజర్తన్ కూర్తల్ ¹⁴53 నేండుస్సెకె, వోన్ సంగ మత్తుర్ లోకుర్ ఇద్ ³¹40 గవతున్ పచర్ కీతెర్. **18** యేసు ఇద్ మయ్యత కామ్ కీతొర్ ఇంజెర్ లోకుర్ కేంజ్ కాడ్కినె, వోన్ బేటె మాయ్యె మునెత్క్ సాత్తెర్. **19** అదెన్ సాటిన్ పరిసయుల్క్, “సూడట్! మరట్ వాడ్డంగ్ పిలన్క్ బతయ్ కామి సియ్యకి. ²⁸89 దునియతుర్ సమ్మిర్ వోన్ పెజెయ్ సాంజెర్ మంతెర్” ఇంజెర్ తమ్మ తమ వడ్కెతెర్.

యేసు తన్వ మరన్తన్ బారెతె వెహ్సల్

20 అద్ సడ్సన్ రొపా ⁴³52 పార్తన-వింతి కియ్యె, వాతుర్గటల్ కహితుర్ యూదుల్క్ ఆయుర్ పూర్★ గిర్ మత్తెర్. **21** పూర్ ¹⁰56 గలిలయ యేరియత ⁹66 బెత్సయద నాట్నొర్ ⁵³76 పిలిపున్ బేటె మాసి, “²⁹62 సాట్! మమొట్ యేసున్ బేటె మాయ్యె వాతామ్” ఇంజెర్ వోన్ ³⁰04 వెహ్సార్. **22** ఇద్ గొస్తితున్ పిలిప్ సాంజి,

★ 12:3 అచ్చ జటామాంసి ఇన్వల్ మరత నియ్. ★ 12:5 ఉంది బిలత విలువ ఉంది దియత బూతిత్ అచొర్ మత్త. ★ 12:12-13 జెయ్ జెయ్ కార్! గ్రీకు బాసతగ హొసన్న ఇంజెర్ మంత. ఇదెన అర్దుమ్, “ఇంకె బచి కీమ్!” ★ 12:12-13 అదికార్డె సెలెతె పొరొడె ఇంజెర్ మందంత. ★ 12:14-15 సియోస్తర్ ఇంజెర్ గిర్ కేయంతెర్. ★ 12:14-15 గ్రీకు బాసతె గాది పిలత్ పొరొ ఇంజెర్ మందంత. ★ 12:20 యూదుల్క్ ఆయుర్ పూర్ ఇత్తెకె గ్రీకు దేస్సర్ ఇంజెర్ మందంత.

⁴అంద్రెయన్ ³⁰వెహార్. పూర్ ఇవిర్ ఆసి అద్ గొస్టి యేసునగ సొంజి వెహార్. ²³అద్ కేంచి యేసు, “స్వర్గ్నార్ మాయ్న్” ¹³మయ్య వాయ్ల్ వకత్ ఇంకె కరుమ్ వాత. ²⁴⁻²⁶గొహ్మన ²⁸దానతున్ బొమితగ ఉర్వెకె ఉందియ్ మందంత. అద్ దాన ఉర్వెకె సాతపినయ్ దినంత. బతి బొమితల్ అద్ మొలొక ఆసి పిరంత అని బెర్ని, గొల్కమెన్ ⁴⁶దానంగ్ సీంత. అదె తీర్దె నావ ⁵⁵పరన్ సీతెకెన్, వెలెటిర్కన్ పూన ²²జినని పుటంత. అహ్మె మిహ్టల్ బోరె ఆయి, తన్వ జీవతున్ బచి కీక ³⁰ఇన్వల్, తాన్ సుటి కియ లాగర్. బతి బోరె ఆయి ఇద్ ²⁸కలితంగ్ ఆసన్ కాత్రి కియ్కెనె మన్వల్, ¹బస్కెట్ పిస్సె తన్వ జీవతున్ బచి కియ పరంతార్. నావ ¹²సేవ కీక ఇన్వల్ నా సరి-మార్గ్ తాకన. అస్కెనె నన బగ మందంతోనా, అగ నా ¹²సేవ కియ్ గిర్ మందంతార్. నా సేవ కియ్ నా బాబా మాని కీంతార్. ఇద్ ²సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ వెహార్.

²⁷“ఇంకె నావ ⁵⁵దిల్ పూరా తకపిక ఆసెర్ మంత. బతల్ ఇంజెర్ వెహ్? నా బాబ! ఇద్ గండమ్ నా పారా వాయ్కెనె నాకున్ ⁴⁹బచి కీమ్. తెర్ బతి, ఇద్ గండమున్ సోసి కియెనె నన వాతాన్. ²⁸బాబగ! నీవ పారాడునె ¹³మాని కియస” ఇంజెర్ వెహార్. అస్కె పారాడల్, ⁴“ఇదెన్ మునె డగుర్-పాన్ వాయుస్తాన్. ఉండె గిర్ డగుర్-పాన్ వాయుసంతాన్” ఇంజెర్ ఉంది లేంగ్ కేంజ వాత. ²⁹తె అద్ కేంచి అగ నిల్పి మన్వలిర్ కహితుర్, “గర్త” ఇంజెర్ ³⁰ఇత్తెర్. ఉండె కహితుర్, “బగవంతనార్ వారార్ ³దూతల్ వోన్ సంగ వడ్కెత్” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ³⁰అదెన్ సాటి యేసు, “ఇద్ లేంగ్ నాకున్ మదత్ కియ్ వాయ్కె. మీకున్ మదత్ కియెనె వాత. ³¹ఇద్ ²⁸దునియతుర్కున్ ²⁹తస్వ కియ్ వకత్ వాత. ఇద్ దునియతున్ ఆగుటి కీసి, మన్వల్ అదికారిన్ తెండ్సి పూడ్వల్ వకత్ వాత. ³²బస్కెతె నాకున్ బొమితల్ పారా తహంతెరొ, అస్కె నా బాజాన్ సమ్మిర్కున్ ఊమంతాన్” ఇంజెర్ వెహార్. ³³తస్వ మరన్ బహన్ జర్గవల్ మంతయె అదెన్ బారెతె ఇద్ గొస్టి ³⁰వెహార్.

³⁴తె పరత్ గుబ్బ, “⁵⁵కిరిస్తు ¹బస్కెట్ జీవతె మందంతార్” ఇంజి, దర్క-గ్రంతన్ కేంజ్మ. బతి నిమె స్వర్గ్నార్ మాయ్న్ బొమితల్ పారా తహ్ బహన్ జకంతెర్ ఇంతి? వేర్ స్వర్గ్నార్ మాయ్ల్ బోర్ ఆందుర్?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతెర్. ³⁵అస్కె యేసు, “ఉండె జరసి కాలమ్ వేరిన్ మీ నడ్డుమ్ వేడ్చి మందంత. సికటి పగ్గె మాయ్క్ మునెనె, వేడ్చితగ ⁴⁰తాకట్. అస్కె మిరట్ కొద పాయిల్. సికటితె తాక్యల్ తన బగ దాంతారా టావ సెలె. ³⁶మిరట్ ఇద్ వేడ్చిత సంతాన్ ఆయ్లె, అద్ వేడ్చి మనెకెన్ మిరట్ తాన్ బరొస ఇరట్” ఇంజెర్ యేసు పూర్కున్ వెహార్. అహన్ వెహ్, పూర్కున్ దిస్వక్నె లంగ్ సాడితార్.

²³ ¹³ ⁹² v28
²⁴ ³⁰ ⁰⁴ v23-24
²⁷ ⁴⁹ ⁸² ^{v47} ⁵⁵ ⁹⁰ 13:37
²⁸ ¹³ ⁹² 13:31 ³⁷ ⁷² 17:1
²⁹ ³ ² 20:12 ³⁰ ⁰⁴ v33
³⁰ ²⁴ ⁰⁴ v35
³¹ ⁵⁸ ^{v42}
²⁸ ⁸⁹ ^{v46} ²⁹ ²⁰ 16:8
³³ ³⁰ ⁰⁴ v34
³⁴ ¹ ⁶⁵ ¹³ ⁸ ⁰⁴ 13:6
³⁵ ¹⁵ ²⁵ ⁴⁷ ¹⁷ ³
³⁵ ²⁴ ⁰⁴ v36 ⁴⁰ ⁴³ 21:18
³⁶ ²⁴ ^{v44}
³⁷ ⁰⁰ ^{v37-39} ⁹² ²⁰ ³⁰
³⁸ ⁶⁸ ^{v39} ⁶² ¹³ ⁶
⁴³ ⁹⁶ ^{అపొ} 2:16
³⁹ ⁶⁸ ^{v41} ⁰⁰ ^{మత్త} 8:13;
యోహ 11:15; 12:42;
14:11; పిలిపి 1:29
⁴⁰ ⁸⁸ ^{లూక} 10:27;
యోహ 13:2; అపొ 5:3
⁴¹ ²² ⁶⁸ ^{అపొ} 8:28
⁴² ⁶ ⁵⁶ ¹⁶ ² ⁵⁸ ¹⁴ ³⁰
⁴¹ ⁰⁰ ^{v44} ⁵³ ³⁰ 18:3
⁴³ ⁵ ¹³ ¹
⁴⁴ ²⁴ ¹³ ¹ ⁰⁰ ^{v46}
⁴⁶ ²⁸ ⁸⁹ ^{v47} ⁴¹ ⁰⁰ 13:19
⁴⁷ ²⁸ ⁸⁹ ^{v48} ²⁹ ¹⁹ ^{v48}
⁴⁴ ⁸⁷ ^{v48} ⁴⁹ ⁸² ^{అపొ} 2:21
⁴⁸ ²⁹ ¹⁹ ¹⁶ ¹¹ ⁴⁴ ¹⁴ ¹⁰
⁴⁹ ¹⁷ ⁸⁵ ^{v50}
⁵⁰ ¹ ⁶⁶ ¹⁷ ²
¹⁷ ⁸⁵ ¹³ ³⁴ ²² ¹⁴ ⁶

వెలెటిర్ యేసున్ పారా బరొస ఇర్కకి

³⁷ యేసు పూర్ మునె ఇచొంగ్ వెలె మయ్యతంగ్ కామ్మి కీతార్ తెర్ బతి, వోన్ పారా ⁴¹బరొస ఇర్కకి.

³⁸ “²⁹బగవంత! మమెట్ వెహ్ కబుడగ బోరె బరొస ఇర్కకి.

బగవంత! నీవ స్క్రితున్ బోరె వొడ్చి కియ్కి”

ఇంజెర్ ²²యెసయ ⁶⁸పర్వత్ ¹లిహి కీత బర్బర్ ఆయన్ సాటినె ఇహిన్ జర్త. ³⁹పూర్ ⁴¹బరొస ఇర పర్కకి బారెతె, ²²యెసయ ⁶⁸పర్వత్ ఉండె ఉంది జాగ ఇహిన్ లిహి కీతార్:

⁴⁰ “పూర నదుర్ బంద్ కీత కాడ్చి,

పూర్ సూడ పర్సెర్ సెలర్.

పూర ²⁵మన్వన్ బంద్ కీత కాడ్చి,

పూర్కున్ అర్మమ్ ఆసెర్ సెలె.

అహన్ కియ్కె ఇత్తెకె, పూర్ నా బాజాన్ తిరిన్దెర్.

నన పూర్కున్ చొకాట్ కీందున్”

ఇంజెర్ మంత. ⁴¹యెసయ ⁶⁸పర్వత్ బవినత్తె వాయ్ల్ యేసున మయ్యతున్ సూడ కాడ్చినె, వోన్ బారెతె ఇద్ గొస్టింగ్ వెహార్.

⁴²తెర్ బతి యేసున్ పారా ⁴¹బరొస ఇర్బర్గటల్ వెలెటిర్ అదికారిర్ గిర్ మత్తెర్. బతి ⁵³పరిసయ్ల్ తమకున్ సమాజ్జల్ అలది వాటనిర్ ఇంజెర్ వెరిసి బోరె ఉజగిర్ వొప్పకి.

⁴³పూర్ బగవంతల్ సియ్ వడ్గుర్-పాన్వన్ తెర్ అదిక్ మాయ్లిర్ సియ్ వడ్గుర్-పాన్వన్ ²లాడ్ కీతెర్.

యేసునంగ్ గొస్టింగ్ పరత్తున్ తస్వ కియ్

⁴⁴అస్కె యేసు జోరె, “నా పారా ⁴¹బరొస ఇర్వల్ సిరిప్ నహ్నె ఆయె బతి నాకున్ సారి కీతానగ గిర్ బరొస ఇర్సెర్ మంతార్. ⁴⁵నాకున్ సూడ్వల్ నాకున్ సారి కీతానె సూడ్సెర్ మంతార్. ⁴⁶నహ్ ⁴¹బరొస ఇర్వల్ హర్ వారార్ సికటితగ నిల్పి మన్వక్నె, ఇద్ ²⁸దునియతగ వేడ్చిత్ మోడి నన వాతాన్.

⁴⁷బోరె ఆయె నావంగ్ ⁴⁴గొస్టింగ్ కేంచి, అవెన్ పియ్ తాక్వెకె, నన వోన్ ²⁹తస్వ కియ్. నన ఇద్ ²⁸దునియతుర్కున్ తస్వ కియ్ వాయ్కె. బతి ⁴⁹బచి కియెనె వాతాన్. ⁴⁸నాకున్ అని నావంగ్ ⁴⁴గొస్టిన్ వొపార్ వోన్, ²⁹తస్వ కియ్ దుస్రా ఉంది మంత. నన వెహ్ గొస్టియె ¹తస్వ కియ్ దివొస్సు, వోన్ తస్వ కీంత. ⁴⁹బారెతె, నా ఇచతె నన వడ్కెముకి బతి, నన బతల్ వడ్కెన ఇన్వడున్ బారెతె, నాకున్ సారి కియ్ బాబొయె అహన్ ¹⁷హుకుమ్ సీతార్. ⁵⁰అని అద్ ¹⁷హుకుమ్ ¹బస్కెట్ ²²పిస్వల్ జీవతె తాకుసీంత ఇంజెర్ నాకున్ టావ మత్త కాడ్చి, నన వెహ్లిక్ సమ్మె గిర్ బాబొ నా సంగ వెహ్ తీరె మీకున్ వెహ్చర్ మంతాన్” ఇంజెర్ ఇత్తార్.

* 12:28 స్వర్గ్నల్ సెలెకె హోబడల్ ఇంజెర్ అర్మమ్.

యేసు సిస్యలిరంగ్ కార్క్ నార్వల్

13

యేసు ప్రస్క సడ్డున్ తెర్ మునెనె ఇద్ దునియతల్ మల్చి బాబొనగ సాన్వల్ వకత్ కరుమ్ వాత ఇంజెర్ కరి కీతార్. దునియతగ మన్వలిర్ తన్నుర్కున్ వెల కీలాడ్ కీతార్. అద్ లాడ్డున్ ఆక్రి వేరి వూర్కున్ బర్పుర్ తొహ్తార్. **2** బతి యేసున్ దోక సియన ఇన్వల్ సోంవ్, ⁴⁶సిమ్మెన్తోరి మరి ²⁴ఇస్కరియోత్ నాట్నోర్ ²⁴యూదన్ ²⁵దిల్లె జేప్వన్ కియ్యడున్ తెర్ మునెతలె సయన్ ఇర్చి మత్తార్. **3** తన్వ కెయ్యె సమ్మె అదికార్ బాబొ సీతార్ ఇన్వల్, తన బగవంతనల్ వాతార్ అని బగవంతనగ మల్చి దాంతార్ ఇన్వలిక్ సమ్మె గిర్ యేసున్ టావ. **4** అహన్ టావ మత్త కాడ్కి, వూర్గటల్ తేచ్చి తన్వ ²⁴సాలువతున్ బగ్గ ఇర్చి, తన్వ నడిదున్ ఉంది సేలతె దొహ్తార్. **5** దొహ్త పెజె, ఉంది పరత్తగ ³¹సిస్యలిరంగ్ కాల్యున్ యేతె నార్నెర్, నడితున్ దొహ్త సేలతె వూరంగ్ కాల్యున్ ఉసుమ్మల్ మొదల్ కీతార్. **6** అహన్ కీసెర్ యేసు ⁴⁶సిమ్మెన్-పేతుర్గ వాతార్. అస్కె వోర్, “²⁹పర్పు నావంగ్ కార్క్ నార్వె ఆంతి కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. **7** తె యేసు, “నన కియ్యల్ ఇంకె నీకున్ అర్తమ్ ఆయె, బతి మునె వాయ్యల్ గట్టె కరి కీంతి” ఇంజెర్ వెహ్తార్. **8** అస్కె ⁴⁰పేతురు, “వటిన్ పర్పు! నిమె నావంగ్ కార్క్ ⁶⁵బస్కెన్ నార్వ” ఇంజెర్ ఇత్తార్. తె యేసు, “నన నీకున్ నొర బీగర్ నా సంగ నీకున్ ఈస సెలె” ఇంజెర్ పేతుర్నె వెహ్తార్. **9** తె ⁴⁶సిమ్మెన్-పేతురు, “²⁹పర్పు! సిరిప్ నా కాల్యె ఆయ్య, నా కెయ్యె అని నా తల గిర్ నొర” ఇంజెర్ ³⁰ఇత్తార్. **10** అస్కె యేసు, “యేర్ తుంగ్గోర్ వోర్ సిరిప్ కార్క్ నార్వె ఆయర్. దుస్రా బతయ్ నొర లాగొ. వోర్ ²⁵సుదుడె మంతార్. మిరట్ గిర్ సుదుడె మంతిట్ బతి, మిహటల్ సమ్మిర్ సుదుడె ఆయ్యట్” ఇంజెర్ ³⁰వెహ్తార్. **11** తనకున్ బోర్ దోక సియ్యల్ మంతార్ ఇన్వల్ టావ మత్త కాడ్కినె, యేసు “మిహటల్ సమ్మిర్ ²⁵సుదుడె ఆయ్యట్” ఇంజెర్ ఇత్తార్.

12 అని వూరంగ్ కార్క్ నార్చి, తన్వ ²⁴సాలువతున్ సెటనగ వాట్చి, ఇదెన్ మునె ఉచ్చి మత్త జాగతగ సొంజి ఉద్తార్. అహన్ ఉచ్చి, “నన ఇంకె కీత అద్ కామ్ మీకున్ అర్తమ్ ఆత కి?” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ పూసి కీతార్. **13** “మిరట్ నాకున్ ‘²⁹గురుజి’ అని ‘పర్పు’ ఇంజెర్ కేయంతిట్. నన గురున అని పర్పున ఆత కాడ్కి, మిరట్ ఇహిన్ కేయ్యల్ బరొబర అంద్. **14** నన ²⁹పర్పున అని గురున ఆసి గిర్ మీవంగ్ కార్క్ నార్వ కాడ్కి, మిరట్ గిర్ వొరొనంగ్ వొరొర్ కార్క్ నొరయ్ లాగర్. **15-16** దాసి తన్వోర్ ²⁹మాల్కన్ తెర్ డగుర్ ఆయెర్. అహ్నె ⁵²క్రబ్రియల్, తనకున్ సారి కీతాన్ తెర్ డగుర్ ఆయెర్. నన మీవంగ్ కార్క్ నార్వ తీర్, మిరట్ గిర్ కియన ఇంజెర్ మీకున్ నమునత రూప్తె తొహ్తాన్. ఇద్ ²సతెమ్ అంద్. **17** ఇంకె మిరట్ ఇహ్ గొస్టింగ్ కరి కీత కాడ్కి, ఇవెన్ పియ్యి తాకకెట్టి, బగవంతల్ మీకున్ ³¹ఆసిరివాద్ సింతార్” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

1 ² ⁵ ²³ ²⁴ ^{v7}
²⁸ ¹⁴ ¹⁷ ³⁹ ⁵⁷ ^{లూక} ²² ⁸;
యోహ 18:28
⁵⁰ ⁵⁶ ^{రోమ} ⁶ ²¹
2 ¹² ²⁸ ^{అపొ} ¹⁰ ³⁸ ²⁴ ⁵⁵ ^{v26}
²⁴ ⁶⁹ ^{v26} ⁸⁸ ¹⁴ ¹ ⁴⁶ ^{v6}
4 ⁵³ ¹⁴ ³¹ ⁴⁰ ^{v12}
5 ⁰¹ ^{v22}
6 ²⁹ ⁶² ^{v9} ⁰⁴ ^{v9}
⁴⁰ ¹⁴ ⁴⁶ ⁷⁴ ^{v8} ¹³ ^{లూక} ⁷ ⁴⁴;
యోహ 13:9; 21:2
7 ²⁴ ^{v8}
8 ⁶⁵ ⁶ ⁵¹ ¹⁴ ¹⁶;
1కొర 2:6 ²⁴ ^{v10} ⁴⁰ ^{v9}
9 ⁶² ^{v13} ⁰⁴ ^{v9-10}
⁴⁰ ⁷⁴ ^{v24} ⁴⁶ ¹³ ^{v24}
10 ²⁴ ^{v21} ¹³ ^{v11} ⁰⁴ ^{v13}
11 ²⁵ ¹³ ¹⁵ ³
12 ⁴⁰ ¹⁹ ²
13 ²⁹ ⁶² ^{v14} ⁰⁴ ^{v16}
14 ²⁹ ⁶² ^{v16}
17 ³¹ ⁰⁷ ^{లూక} ⁷ ²³;
యోహ 20:29; తీత్ 2:13
18 ¹¹ ²⁴ ¹⁷ ¹² ⁸⁶ ¹⁵ ¹⁶
19 ³⁰ ⁰⁴ ^{v19-22} ⁴¹ ⁰⁰ ¹⁴ ¹
20 ² ⁸¹ ^{v21}
21 ² ⁸¹ ¹⁰ ¹ ¹³ ³⁸;
²¹ ¹⁸ ²⁴ ¹² ¹⁶ ¹³ ²³;
¹⁴ ²³ ³¹ ¹⁵ ²⁶ ⁴¹ ¹⁴ ¹⁷
22 ³⁰ ⁰⁴ ¹² ²²;
¹³ ²⁴ ¹⁴ ⁸ ³¹ ^{v23}
23 ² ⁵ ^{v34} ²⁴ ^{v26} ³¹ ⁰¹ ^{v35}
24 ³⁰ ⁰⁴ ^{v25}
⁴⁰ ⁷⁴ ^{లూక} ²² ⁶¹;
యోహ 13:36;
²⁰ ⁶ ¹³ ^{v26}
25 ²⁹ ⁶² ^{v36} ³⁰ ⁰⁴ ^{v27}
26 ²⁴ ^{v26-27} ⁵⁵ ^{v29}
²⁴ ⁶⁹ ¹⁴ ²² ⁴⁶ ¹³ ^{v36}
31 ¹³ ⁹² ^{v32} ²⁴ ^{v36} ³⁰ ⁰⁴ ^{v33}
32 ¹³ ⁹² ¹⁴ ¹³
33 ²⁴ ⁵³ ¹⁸ ¹² ⁰⁴ ^{v37}

తనకున్ దోక సియ్యడున్ బారెతె యేసు వెహ్యల్

(మత్తయి 26:20-25; మార్క్ 14:17-21; లూక 22:21-23)

18 “మీ సమ్మిర్ బారెతె నన వెహ్యక్తి. నన ¹⁵నేమి కీతుర్ బారెతె నాకున్ టావ. బతి, ‘నా సంగ సారి తితార్ వోర్, నాకున్ బయ్యన్ ఆసి దోక సీతార్’ ఇంజెర్ ¹¹దర్మ-గ్రంతన్ గొస్టి బర్పుర్ ఆయ్యె ఇహిన్ జరంత. **19** ఇహ్ జరీత పెజె, ‘కిరిస్తున ననయె ఆందున్’ ఇంజెర్ ⁴¹బరొస కీకీట్ ఇంజెర్, మునెనె మీకున్ ³⁰వెహ్తార్ మంతాన్. **20** ఇద్ ²సతెమ్ అంద్. నన బోన్తె సారి కీంతానా, వోన్ కరుమ్ కియ్యల్, నాకున్ గిర్ కరుమ్ కీంతార్. నాకున్ కరుమ్ కియ్యల్, నాకున్ రొహ్తార్ వోర్ బాబొన్ గిర్ కరుమ్ కీంతార్ ఇంజి వెహ్తార్ మంతాన్” ఇంజెర్ ఇత్తార్.

21 ఇహ్ గొస్టింగ్ వెహ్త పెజె యేసు, ⁴¹అత్తుతగ తల్మెలె మాసి, “మిహటల్ వొరొర్ నాకున్ పగ-దార్క్సన్ కెయ్యె హచ్చి కీంతార్. ఇద్ ³¹గవ ²సతెమ్ అంద్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. **22** బోన్ బారెతె ³⁰వెహ్తార్ ఇంజెర్ ³¹సిస్యలిర్ కరి కియ్య సొంజి, వొరొన మొకొమ్ వొరొర్ సూడెర్. **23** సిస్యలిర్గటల్ యేసున్ వెల ²పర్పు కియ్యల్ యేసున తిన బగ్గ బెయ్ కరుమ్ ఉచ్చి మత్తార్. **24** తె ⁴⁶సిమ్మెన్-పేతురు వోర్ సిస్యన్, “యేసు బోన్ బారెతె ³⁰వెహ్తార్ పూసి కీమ్” ఇంజెర్ కెయ్యె ఇసర కీతార్. **25** అస్కె వోర్ సిస్యల్ యేసున్ కరుమ్ ఉండె ఇమర్ ఉర్చిగె మాసెర్, “²⁹పర్పు! వోర్ బోర్ ఆందుర్?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. **26** తె యేసు, “కోజతగ ముడుసి బోన్తె నన సారి టుక్తె సింతానా వోర్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. అహన్ వెహ్చి, సారి టుక్తె ముడుసి ⁴⁶సిమ్మెన్తోరి మరి ²⁴ఇస్కరియోత్ నాట్నోర్ ²⁴యూదన్ సీతార్. **27-30** అస్కె వోర్ సారి టుక్తె యేత్త పెజె, “నిమె కీక కియ్యల్ కామ్ సప్తె కీమ్” ఇంజెర్ యేసు వోన్ వెహ్తార్. యేసు అహన్ బారి వెహ్తారెయ్, జేప్వన్ ఉద్తుర్గటల్ వొరొన్ గిర్ టావ సెలె. ²⁴యూదనగ కొతన తెయ్య మత్త కాడ్కి యేసు, «సడ్డున్ పహ్తె మత్తంగ్ చీజ్కె యేత్త» ఇంజి ఇత్తార్ బతలొ ఇంజెర్ కహితుర్ సోంవ్ కీతెర్. «గిరబ్ లోకుర్కున్ బతయ్ సీమ్» ఇంజి ఇత్తార్ బతలొ ఇంజెర్, ఉండె కహితుర్ సోంవ్ కీతెర్. వోర్ సారి టుక్తె యేత్త పెజె సయ్యన్ సోఫె మాసి, బహి సాడితార్. అస్కె రాత్ ఆసి మత్త.

యేసు పూన హుకుమ్ సియ్యల్

(మత్తయి 26:31-35; మార్క్ 14:27-31; లూక 22:31-34)

31 యూదల్ సొత్త పెజె యేసు, “ఇంకె స్వర్గ్నోర్ మాయ్న్ ¹³మాన్ పుట్టల్ వకత్ వాత. వేర్ తాదన్ హిందల్ బగవంతన్ డగుర్-పాన్ వాంత. **32** మోక బగవంతన్ మరిన్ హిందల్ ¹³డగుర్-పాన్ వాతెకె, బగవంతల్ తన్వోర్ మరిన్ మాన్ సింతార్. అద్ డగుర్-పాన్ యెంటనె వోర్ మరిన్ సింతార్. **33** నా మర్క్సిట్! ఉండె జరసి కాలమ్ వేరి మీ సంగ

మందంతాన్. అదే ఆత పెజె, మిరట్ నాకున్ మహ్మంతిట్. బతి నన బగ దాంతాన్ అగ మిరట్ ఇంకె వాయ పర్చిట్ ఇంజెర్ ²⁴₅₃ యూదుల్కున్ ³⁰₀₄ వెహ్త తీరె, మీకున్ గిర్ వెహ్తర్ మంతాన్. **34** ఇంకె మీకున్ ఉంది పూన ¹⁷₈₅ హుకుమ్ సీసెర్ మంతాన్. నన మీకున్ ²₅ లాడ్ కీతపె, మిరట్ గిర్ వారాన్ వారార్ లాడ్డె సూడట్. **35** వారాన్ వారార్ లాడ్డె సూడ్యడున్ హిందలె, మిరట్ నా ³¹₀₁ సిస్యలిర్ ఆందిట్ ఇంజెర్ సమ్మిర్ కరి కీంతెర్” ఇంజెర్ యేసు వెహ్తార్.

36 సిమ్మెన్-పేతురు, “²⁹₆₂ పర్చు! నిమె బగ దాంతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. తె యేసు, “నన సొన్వడగ నిమె ఇంకె వాయ పర్చి. బతి పెజెటల్ వాంతి” ఇంజెర్ జవబ్ సీతార్. **37** అస్సె-⁴⁰₇₄ పేతురు, “²⁹₆₂ పర్చు! నన బారి వాయ పరాన్? నీ సాటి ⁵⁵₉₀ పరన్ సియ్లె గిర్ తయర్ మంతాన్” ఇంజెర్ ³⁰₀₄ వెహ్తార్. **38** అస్సె-యేసు, “అబ! నిమె నా సాటి ⁵⁵₉₀ పరన్ సీంతియ్? నా బారెతె నిమె, ‘వోర్ బోర్ ఆందురొ టావ సెలె’ ఇంజెర్, మూండ్ జోకంగ్ లబడ్ ³⁰₀₄ వెహ్త బీగర్, నేట రాతున్ అసత ²₂₀ గొగ్గి కూసా. ఇదే ⁸¹₂ సతెమ్ ఆంద్” ఇంజెర్ పేతురున్ వెహ్తార్.

బాబొనగ వోయ్యల్ సరి యేసు ఆందుర్

14 “మిరట్ మీ ²⁵₈₈ దిల్కున్ పరెసన్ ఆయ సియ్లెట్. బగవంతనగ ⁴¹₀₆ బరొస ఇరట్ అని నహ్ గిర్ బరొస ఇరట్. **2** నా బాబొన ³⁶₁₄ రోన్ వెలె క్రమంగ్ మంతంగ్. అవెన్ తయర్ కీసి ఇల్లె, మునె సొంజెర్ మంతాన్. అహన్ సెల్వక్ ఇత్తెకె, మీకున్ వెహ్చి మనాన్. **3** నన సొంజి మీ సాటి జాగ తయర్ కీత పెజె, నన బగతె మందంతానొ, అగ మిరట్ గిర్ మన్లె, ఉండుంది జోక వాసి, మీకున్ వోంతాన్. **4** నన సొన్వల్ జాగత సరి మీకున్ టావయె” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్తార్. **5** అస్సె-²³₈₁ తోమల్, “²⁹₆₂ పర్చు! నిమె బగ దాంతియ్యి మాకున్ టావ సెలె. తె అగ సొన్వల్ ³⁵₉₈ సరి మాకున్ బహన్ వొడ్చి ఆయర్?” ఇంజెర్ ³⁰₀₄ ఇత్తార్. **6** అస్సె-యేసు, “ననయె ³⁵₉₈ సరిత, ²⁵₂₅ సతెమ్మ అని ²²₂₂ జీవత ఆందున్. నా బీగర్ బాబొనగ బోరె వాయ పరార్. **7** మిరట్ నాకున్ వొడ్చి కీందిట్తె, నా బాబొన్ గిర్ వొడ్చె మూందిట్. ఇంకె వోన్ సూడ్చిట్ అని వోర్ మీకున్ టావయె” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

8 అస్సె-పిలిప్, “మాకున్ బాబొన్ తోహ ²⁹₆₂ పర్చు. అచార మాకున్ ఆయర్” ఇంజెర్ ³⁰₀₄ ఇత్తార్. **9** తె యేసు ⁵³₇₆ పిలిపున్, “ఇంకె వేరి మీ సంగనె మంతాన్ తెరె నాకున్ వొడ్చి కియ్యిటియ్? నాకున్ సూడ్చార్ వోర్, బాబొన్ సూడ్చె. ‘బాబొన్ మాకున్ తోహ’ ఇంజెర్ బహన్ పూసి కీసెర్ మంతి?

10 నన బాబొనగ అని బాబొ నహ్ మంతార్ ఇంజెర్ ⁴¹₀₆ బరొస కియ్యి కి బతల్? నన మీ సంగ ⁴⁴₈₇ వెహ్చలిక్ గొస్టింగ్ నా ఇవతె ³⁰₀₄ వెహ్చర్ సెలొన్. నా రొపా మన్వల్ బాబొయె తన్వంగ్ కామ్మి కియుసెర్ మంతార్. **11** బాబొనగ నన అని నహ్ బాబొ మీరె మాసి మంతామ్ ఇంజెర్ ⁴¹₀₆ బరొస కీమ్మ. నన వెహ్చంగ్ గొస్టిన్ పియ్యి బరొస కియ్యెకె, నన కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మి సూడ్చి తేర్ బరొస కీమ్మ. **12** నన బాబొనగ సొన్వడున్

34 ²₁₇ 14:15

⁸⁵₁₇ మార్ 12:28;

యోహ 14:15;

1క్రొ 14:37

35 ²₆ 15:9 ³¹₀₁ 15:8

36 ²⁴₂₄ v38 ²⁹₆₂ v37

⁴⁰₇₄ v37 ⁴⁶₁₃ 18:10

37 ²⁹₆₂ 12:21; 14:5;

20:20 ³⁰₀₄ v37-38

⁴⁰₇₄ 18:10 ⁵⁵₉₀ v38

38 ²⁰₂₀ మత్త 26:34;

యోహ 18:27 ⁸¹₁₄ 14:12

²⁴₂₄ 14:6 ⁰⁴₀₄ 14:5 ⁹⁰₁₅ 15:13

1 ²⁵₈₈ v27 ⁴¹₀₀ v10

2 ³⁶₁₄ అపొ 4:34

5 ²³₈₁ 20:24 ²⁹₆₂ v8

³⁰₀₄ v6 ³⁵₉₈ v5-6

6 ²⁵₂₅ v17 ²²₁₇ 2:2 ²⁴₂₄ v9

³⁰₀₄ v8 ³⁵₉₈ అపొ 1:12

8 ²⁹₆₂ v22 ³⁰₀₄ 13:19;

14:9; 16:18 ⁵³₇₆ v9

9 ²⁴₂₄ v23 ³⁰₀₄ v10

⁵³₇₆ అపొ 1:13

10 ³⁰₀₄ v12

⁴¹₀₀ v11 ⁴⁴₈₇ 15:7

11 ⁴¹₀₀ 12:37;

14:12; 19:35

12 ²₈₁ 16:20

³⁰₀₄ v22 ⁴¹₀₀ v29

13 ¹³₉₂ 15:8

15 ²₅ v21 ¹⁷₈₅ v21

16 ¹₆₅ అపొ 3:21

²⁰₆₅ 16:5 ³⁸₇₅ v26

17 ²₂₅ 15:26 ²⁸₈₉ 11:27;

14:19; 15:19 ⁴¹₅₁ v26

18 ⁸₆₃ v27

19 ²¹₉₈ అపొ 1:3 ²⁸₈₉ v22

21 ²₅ v23 ¹⁷₈₅ 15:10

22 ²⁴₅₅ 18:2 ²⁴₆₉ మత్త 10:4

²⁸₈₉ v27 ²⁹₆₂ 15:15 ³⁰₀₄ 15:15

23 ²₅ v24 ²⁴₂₄ 13:21;

16:19; 18:8

24 ⁴₅ v28

26 ⁴₀ 17:11

³⁸₇₅ 15:26 ⁴¹₅₁ 15:26

27 ⁸₆₃ 16:28

¹⁵₁₅ లూక 10:5;

యోహ 16:33;

అపొ 16:36

²⁵₈₈ 16:6 ²⁸₈₉ v30

28 ²₅ v31

29 ⁴¹₀₀ 16:9

హిందల్, నహ్ ⁴¹₀₀ బరొస ఇర్వల్ నన కీతంగ్ మయ్యతంగ్ కామ్మి కీంతార్. వోర్ నన కీతన్ తెర్ డగుక్ కామ్మి కీంతార్. ఇదే గొస్టి ⁸¹₂ సతెమ్ ఆంద్. **13** నా పొరొడె బతల్ తల్చికిట్ తెర్ మరిన్ హిందల్, బాబొన్ ¹³₉₂ మాన్ పుటన్ సాటి, మిరట్ కోర్త తీర్ కీంతాన్. **14** మిరట్ నా పొరొడె బతల్ కోర్తెకె గిర్ అదెన్ కీంతాన్.

యేసు పవిత్ర ఆత్మతున్ బారెతె వెహ్తల్

15 “మిరట్ నాకున్ ²₅ పెర్చి కీకిట్టె, నావ ¹⁷₈₅ హుకుమ్ పియ్యి తాకంతిట్. **16** నా బద్ది మీకున్ ³⁸₇₅ మదత్ కీసెర్, ¹₆₅ బస్సెట్ మీ సంగ మన్లె, ఉందితున్ సారి కీమ్ ఇంజెర్ నన బాబొన్ ²⁰₆₅ వినంతి కీంతాన్. **17** అదే మదత్ కియ్యల్ పవిత్ర ⁴¹₅₁ ఆత్మ ఆంద్. ²⁵₂₅ సతెమ్మన్ బారెతె అదే మీకున్ వెహంత. ఇదెన్ హిందల్, మీకున్ బగవంతన ఆత్మ టావ. అదే ఆత్మ ఇంకె మీ సంగ మంత అని మర్ల మీ రొపా మందంత. బతి ²⁸₈₉ దునియతుర్ తాన్ సూడ్చెర్ సెలర్ అని కరి కీసెర్ సెలర్. అదెన్ సాటి వూర్, అదే ఆత్మతున్ వొపుర్.

18 “మీకున్ పోసటిర్ దాత్ సుటి కియెన్. మిహ్ వాంతాన్.

19 ఉండె కహి రోజ్కెనె ఇదే ²⁸₈₉ దునియతుర్ నాకున్ బస్సెనె సూడర్. బతి మిరట్ నాకున్ సూడంతిట్. బారెతెకె నన ²¹₉₈ పిస్తి తీరె, మిరట్ గిర్ పిసంతిట్. **20** అదే నేటి నన బాబొనగ, మిరట్ నహ్ అని నన మిహ్ మంతాన్ ఇంజెర్ కరి కీంతిట్.

21 నావంగ్ ¹⁷₈₅ హుకుమ్మి వొప్పి, అవెన్ పియ్యి తాక్యల్ నాకున్ ²₅ లాడ్ కీంతార్. నాకున్ పెర్చి కియ్యన్ నా బాబొ పెర్చి కీంతార్. నన గిర్ వోన్ లాడ్ కీసి, నావ ననయె వెహ్చి తోహంతాన్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. **22** అస్సె-²⁴₅₅ యూదల్ (వేర్ ²⁴₆₉ ఇస్కరియోత్ నాట్నార్ యూదల్ ఆయెర్), “²⁹₆₂ పర్చు! ²⁸₈₉ దునియతున్ ఆయ్యి సిరిప్ మాకె బారి పావె మాంతాన్ ఇంతి?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతార్. **23** తె యేసు, “నాకున్ ²₅ పెర్చి కియ్యల్ నావ గొస్టి పియ్యి తాకంతార్. ఆతాన్ నా బాబొ లాడ్ కీంతార్.

వోన్ వాసి మమెట్ మందంతామ్. **24** బతి నాకున్ ²₅ పెర్చి కియెర్ వోర్, నావ గొస్టి పియ్యి తాకార్. మిరట్ కేంజ్యలిక్ గొస్టింగ్ నావంగ్ ఆయెంగ్ బతి, నాకున్ సారి కియ్యల్ బాబొనంగ్ ఆందుంగ్. **25** నన మీ సంగ మనెకెనె, ఇదే గొస్టింగ్ మీకున్ వెహ్తాన్. **26** బతి బాబొ నా పొరొడె సారి కియ్యల్ ⁴¹₅₁ పవిత్ర ఆత్మ, మీకున్ సమ్మె కరుసంత. అని అదే నన వెహ్చంగ్ సమ్మెన్ గిర్ మీకున్ హేతు కియుసంత.

27 “¹⁵₁₅ సాంతితున్ మీకున్ సీసి దాంతాన్. నావ సాంతితునె మీకున్ సీసెర్ మంతాన్. ★ ²⁸₈₉ దునియ సీసెర్ మత్త తీర్ నన మీకున్ సీసెర్ సెలొన్. మీవంగ్ ²⁵₈₈ దిల్కున్ తకపిక ఆయ సియ్లెట్ అని వెరిమట్. **28** ‘నన సొంజి, మిహ్ వాంతాన్’ ఇంజెర్ వెహ్త గొస్టి కేంజ్చిట్. బాబొ నాకున్ తెర్ డగుక్-పాన్ వాలె ఆత కాడ్చి, మిరట్ నాకున్ ²₅ లాడ్ కీతెకె, బాబొనగ సొంజెర్ మంతార్ ఇంజెర్ వెలె ఆనంద్వి మందిట్. **29** మిరట్

⁴¹⁰⁰ బరొస ఇర్కిట్ ఇంజెర్ ఇవ్ జర్గవక్ మునెన్, వెహ్పర్ మంతాన్. ³⁰ ఇద ²⁸⁸⁹ దునియతార్ అదికారి సయ్యన్ వాసెర్ మంతార్. అదెన్ సాటి ఉండె వెలె జేల్ మీ సంగ వడ్కొన్. నా పారా వోన్ బతయ్ అదికార్ సెలె. ³¹ బతి నన బాబొన్ ²⁵ లాడ్ కీసెర్ మంతాన్ ఇంజెర్, ఇద ²⁸⁸⁹ దునియతుర్కున్ కరె మానల్, బాబొన్ ¹⁷⁸¹ హుకుమున్ పియ్యనె ఇహిన్ కీసెర్* మంతాన్. తేదట్! ఇగెటల్ దాకట్" ఇంజెర్ ఇత్తార్.

యేసుయె కరల్ వేలి ఆందుర్

15 సిస్యలిర్ యేసున్ సంగ అహన్ సాంజెర్ మనెకె, "నన ²²⁸ కరల్ ²⁸⁸ ఆంగుర్ వేలిత ఆందున్. నా బాబొ అద్ ఆంగుర్ వాడితున్ మాల్కల్ ఆందుర్. ² నహ్గట్ కొడ్చి, ఆంగుర్కి సాదొంగ్ అవ్ ²⁸¹⁴ కాందన్ బాబొ పాసి వాటంతార్. సాద్వలిక్ కాందన్ ఉండె ఇమర్ వెలె సాదన ఇంజెర్ అవెనంగ్ కొడ్చింగ్ కత్రి కీంతార్. ³ నన మీకున్ వెహ్పాంగ్ గొస్టిన్ హిందల్, మీవంగ్ పాప్స్ ఇస్సలిక్ కొడ్చింగ్ కత్రి మాసి, ²⁵¹³ సుదుడ్ ఆసి తయర్ మంతిట్. ⁴ నహ్గ ఉంది ఆసి మంట్. మిహ్గ నన మందంతాన్. కాంద ²⁸⁸ ఆంగుర్ వేలితగ జోడె మాసి మంద బీగర్ బహన్తె సాదొయె, అహ్నె నహ్గ ఉంది ఆసి మంద బీగర్ మిరట్ చొకొట్టుంగ్ కామ్మి కియ పర్వట్.

⁵ "నన ²⁸⁸ ఆంగుర్ వేలిత ఆందున్. మిరట్ నహ్గ కొడ్చితంగ్ ²⁸¹⁴ కాందంగ్ ఆందిట్. బోరై నహ్గ మందంతారో అని వోన్ నన మందంతానో, వోర్ ఉండె వెలె చొకొట్టుంగ్ కామ్మి కీంతార్. నాకున్ టూటె మాసి మిరట్ బతయ్ కియ పర్వట్. ⁶ బోరై నహ్గ మనారా, వోర్ పాసి వాడ్డ ²⁸¹⁴ కాంద వత్తపినయ్ వత్తంతార్. అతంగ్ వత్తంగ్ కాందన్ మాయ్యలిర్ మీరి కీసి తడ్మితగ వాటంతెర్ అని అవ్ వేంతంగ్. ⁷ నహ్గ మిరట్ అని మిహ్గ నావంగ్ ⁴⁴⁸⁷ గొస్టింగ్ మత్తెకె, మీకున్ ఇస్టమ్ వాతతున్ కోరట్. అద్ మీకున్ పుటంత. ⁸ మిరట్ చొకొట్టుంగ్ కామ్మి కియ్యడున్ హిందల్, నా బాబొన్ ¹³⁹² మయ్య వాంత. ఇవ్ సూడ్చి, మిరట్ నా ³¹⁰¹ సిస్యలిర్ ఇంజెర్ దుస్సర్ కరి కీంతెర్. ⁹ బాబొ నాకున్ బహన్ ²⁵ లాడ్ కీతారా, అహ్నె నన మీకున్ లాడ్ కీతాన్. నావ లాడ్గ నల్చి మంట్. ¹⁰ నన బహన్తె బాబొనంగ్ ¹⁷⁸⁵ హుకుమ్మి పియ్య, తాక్సెర్ బాబొన లాడ్గ నల్చి మత్తొనా, అహ్నె మిరట్ గిర్ నావంగ్ హుకుమ్మి పియ్య తాకకిట్టె, నావ లాడ్గ నల్చి మందంతిట్. ¹¹ నావ ఆనంద్ మీ రొపా మందన అని అద్ ఆనంద్ బర్పర్ ఆయన ఇంజెరెన్, ఇవ్ గొస్టింగ్ మీకున్ వెహ్పార్ మంతాన్.

¹² "నన మీకున్ ²⁵ లాడ్ సూడ్డ తీరె, మిరట్ గిర్ వారాన్ వారార్ పెర్మతె సూడన. ఇదె నావ ¹⁷⁸⁵ హుకుమ్ ఆంద్. ¹³ సోప్లిర్ సాటి తన్వ ⁵⁵⁹⁰ పరన్ సియ్యడున్ తెర్ అదిక్ పెర్మ కియ్యల్ బోరె సెలార్. ¹⁴ నన మీకున్ ¹⁷⁸¹ హుకుమ్ సీత తీర్ తాక్తెకె, మిరట్ నావర్ ⁵³⁸⁴ సోప్లిర్ ఆసి మందంతిట్. ¹⁵ నన ఇంగెడల్ మీకున్ దాసిర్ ఇంజి కేయ్యక్సె, ⁵³⁸⁴ సోప్లిర్ ఇంజెర్ కేయంతాన్. బారితెకె ²⁹⁶² మాల్కనంగ్ పిల్స్.

³⁰ ⁷⁵⁸ 16:11 ²⁸⁸⁹ v31
³¹ ²¹⁵ 9:9 ¹⁴⁵³ 21:14
¹⁷⁸¹ 15:14 ²⁸⁸⁹ 15:18
¹ ²²⁸ 17:3 ²⁸⁸ v4
² ²⁸¹⁴ v5
³ ²⁵¹³ అపా 18:6
⁴ ²⁸⁸ v5
⁵ ²⁸⁸ యాకా 3:12 ²⁸¹⁴ v5-6
⁶ ¹⁴² v2
⁷ ⁴⁴⁸⁷ 17:8
⁸ ¹³⁹² 16:14 ³¹⁰¹ 11:7;
16:17;19:26
⁹ ²¹⁴ 21:15;12;
21:15 ²⁶ v10
¹⁰ ²⁶ v13 ¹⁷⁸⁵ v12
¹² ²⁵ v17 ¹⁷⁸⁵ అపా 17:15
¹³ ²⁶ 17:26 ⁵⁵⁹⁰ అపా 2:27
¹⁴ ¹⁷⁸¹ v17 ⁵³⁸⁴ v14-15
¹⁵ ²⁹⁶² v20
³⁰⁰⁴ 16:7 ⁵³⁸⁴ 19:12
¹⁶ ¹⁵⁸⁶ v19
¹⁷ ²¹⁷ 23
¹⁷⁸¹ మత్త 4:6; అపా 1:2
¹⁸ ²⁸⁸⁹ v19
¹⁹ ¹⁵⁸⁶ అపా 1:2
²⁸⁸⁹ 16:8 ⁵³⁸⁴ 16:27
²⁰ ²⁹⁶² 20:2
²² ²⁶⁶ v24
²⁴ ²⁶⁶ 16:8
²⁵ ¹¹²⁵ 1:45;19:19;
అపా 7:42 ³⁵⁵¹ 18:31
²⁶ ²²⁵ 4:23;16:7;
అపా 4:27 ³¹⁴⁰ v27
³⁸⁷⁵ 16:7 ⁴¹⁵¹ 16:13
²⁷ ⁷⁴⁶ 16:4 ³¹⁴⁰ 5:39;
18:23; అపా 15:8
¹ ⁴⁶²⁴ 1కొ 8:13
² ⁶⁵⁶ 9:22
²⁹⁹⁹ కొమ 9:4 ⁴³⁷⁴ 19:29
⁴ ⁷⁴⁶ అపా 10:11

దాసిర్కున్ టావ మనా. బతి నన నా బాబొనల్ కేంజుంగ్ సమ్మె గొస్టింగ్ మీకున్ ³⁰⁰⁴ వెహ్పాన్. ¹⁶ నాకున్ మిరట్ ¹⁵⁸⁶ ఆచ్యకి బతి, ననయ్ మీకున్ ఆచ్చి, నేమి కీతాన్. బస్కెట్ నిచ్చి మన్వల్ పండి సీనల్ మిరట్ చొకొట్టుంగ్ కామ్మి కియన ఇన్వలె నావ ఇచ. అహన్ కీతెకె, నా పారాడె బాబొన్ బతల్ తల్కెతెకె గిర్, అద్ మీకున్ పుటంత. ¹⁷ మిరట్ వారాన్ వారార్ ²⁵ పెర్మ కియన ఇంజెరెన్ ఇద ¹⁷⁸¹ హుకుమ్ మీకున్ సీతాన్.

దునియతుర్ మీకున్ మెచుర్

¹⁸ "దునియతుర్ మీకున్ మెచ్చెకె, మీకున్ తెర్ మునె నాకున్ మెచ్చకి ఇంజెర్ హేతు ఇరట్. ¹⁹ మిరట్ ²⁸⁸⁹ దునియతుర్ దాత్ మన్వడ్ ఇత్తెకె, వూర్ మీకున్ ⁵³⁶⁸ పసంద్ కీందిర్. బతి మిరట్ దునియతుర్ ఆయ్యిట్. బారితెకె మీకున్ దునియతుర్గట్ ¹⁵⁸⁶ అహ్నె. అదెన్ సాటికె ఇద దునియతుర్ మీకున్ పసంద్ కియ్యర్. ²⁰ 'దాసి తన్వార్ ²⁹⁶² మాల్కన్ తెర్ డగుర్ ఆయెర్' ఇంజి, ఇదెన్ మునె వెహ్పా గొస్టితున్ హేతు ఇరట్. లోకుర్ నాకునె దుక్స బోగి కియ్యస్త కాడ్చి, మీకున్ గిర్ దుక్స బోగి కియ్యసంతెర్. వూర్ నావ గొస్టి పియ్య తాక్తెకె, మీవ గిర్ గొస్టి పియ్య తాకంతెర్. ²¹ నాకున్ రొహ్మార్ బాబొన్ వూర్ వొడ్చి కియ్య కాడ్చి, నా హిందల్ ఇవ్ సమ్మె మీకున్ కీంతెర్.

²² "నన బోద వెహ్ వాయ్యక్ ఇత్తెకె, వూర్ పారా ²⁶⁶ పాప్స కసుర్ మన్వెకె సాందు. బతి నన వాత కాడ్చి, ఇంకె వూర్కున్ తమ్మ పాప్స కసుడల్ తపుసియె మోక సెలె. ²³ నాకున్ మెచార్ వోర్, నా బాబొన్ గిర్ మెచార్. ²⁴ బోరె కియ్యర్ అవ్ చమత్కార్. నన కియ్యక్ ఇత్తెకె, వూర్ ²⁶⁶ పాప్స కసుర్ మన్వెకె సాందు. బతి నన కీతంగ్ చమత్కార్ వూర్ సూడెర్. తెర్ బతి నాకున్ అని నా బాబొన్ మెచ్చెర్ సెలర్. ²⁵ 'బతయ్ కారన్ సెల్వెకె గిర్ నాకున్ మెచ్చెర్ సెలర్' ఇంజెర్ దర్మ-గ్రంతన వచన్ బర్పర్ ఆయన్ సాటికె ఇహిన్ జర్త. ²⁶ బాబొనగట్ మీకున్ ³⁸⁷⁵ మదత్ కియె పవిత్ర ⁴¹⁵¹ ఆత్మతున్ రొహంతాన్. అద్ వాత పెజె నా బారెత ²²⁵ సత్త ³¹⁴⁰ గవ మీకున్ వెహంత. ²⁷ మిరట్ గిర్ నా బారెత ³¹⁴⁰ గవ వెహంతిట్. బారితెకె, మొదొడల్ నా సంగ మత్తుర్ ఆందిట్.

16 "మిరట్ బరొసతల్ బహ్నె మాయ్యక్సె మందన ఇంజెరెన్ ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్పాన్. ² వూర్ మీకున్ సమాజుల్* అలది వాటంతెర్. మీకున్ జక్సల్ హర్ వారార్ తన బగవంతన ²⁹⁹⁹ సేవ కీసెర్ మంతాన్ ఇన్వల్ వకత్ వాసెర్ మంత. ³ బాబొన్ అని నాకున్ వూర్ కరి కియ్య కాడ్చి, ఇహిన్ కీంతెర్. ⁴ ఇహిన్ జర్నెకె, ఇవెన్ బారెత మునెనె మీకున్ వెహ్పాన్ ఇంజెర్ హేతు కీటిట్, ఇంజి వెహ్పార్ మంతాన్.

* 14:31 ఇత్తెకె నాకున్ దునియతుర కెయ్యె సయ్యన్ జకుస్సె, నావ నన హల్లి కీంతాన్. * 16:2 సమాజుల్ గ్రీకు బాసతగ సునగొక్సల్ ఇంజెర్ మందంత.

పవిత్ర ఆత్మతంగ్ కామ్మ

“ఇహొంగ్ రోజ్క నన మీ సంగనె మత్త కాడ్కి, మొదొల్ ఇవ్ గొప్పిన్ బారెతె వెహ్మాకి. ⁵బతి ఇంతె నన నాకున్ రొహ్మాల్ బాబొనగ సొంజెర్ మంతాన్. తెర్ బతి, మిహ్టల్ వొరొగ్ గిర్ ‘నిమె బగ దాంతి?’ ఇంజెర్ ²⁰పూసి కీసెర్ సెల్విట్. ⁶ఇవ్ గొప్పింగ్ నన మీకున్ వెహ్మా కాడ్కి, మీవంగ్ ²⁵దిల్క పూరా దుక్కుతె నించి మంతంగ్. ⁷నన సొత్తెకెన్, మీకున్ పాయ్ అంత. నన సొంద బీగర్, మీ సంగ మంజి ³⁸మదత్ కియ్యల్ పవిత్ర ఆత్మ మిహ్ వాయ్. నన సొత్తెకెన్ అద్ ఆత్మతున్ మిహ్ రొహంతాన్. ఇద్ ²⁵సతెమ్ ఆంద్. ⁸అద్ పవిత్ర ఆత్మ వాసి, ²పాపున్ బారెతె, ¹³నియతున్ బారెతె అని ²⁹తస్సుతున్ బారెతె ²⁸దునియతుర్కున్ తొహంత. ⁹నా పొరా ⁴¹బరొస ఇర్వ కాడ్కి, వూర్ ⁶పాప్ కీతెర్ ఇంజెర్ పవిత్ర ఆత్మ తొహంత. ¹⁰నన బాబొనగ దాంతాన్★ అని ఇంగ్డల్ నాకున్ మిరట్ సూడ్వ కాడ్కి, నన ¹³నియత్నాన్ ఇంజెర్ అద్ పవిత్ర ఆత్మ తొహంత. ¹¹ఇద్ ²⁸దునియతోర్ అదికారి సయ్యున్దున్ ²⁹తస్సు జర్గిత. అదెన్ సాటి, బగవంతల్ గిర్ ఇద్ దునియతుర్కున్ ²⁹తస్సు కీంతోర్ ఇంజెర్ పవిత్ర ఆత్మ తొహంత. ¹²నన మీకున్ ³⁰వెహ్మలిక్ ఉండె వెలె గొప్పింగ్ మంతంగ్ బతి, మిరట్ అవెన్ సోసి కియ పర్విట్. ¹³అద్ పవిత్ర ⁴¹ఆత్మ వాసి, ²⁵సతెమున్ బారెతె వెహంత. అద్ మీకున్ బర్పర్ సత్తెకె తాకుసంత. అద్ తన్వ తనయ్ బతయ్ వెహా. తన కేంజంగ్ అవెన్ వెహంత. బవిసత్తె జర్గవలికున్ బారెతె గిర్ వెహంత. ¹⁴అద్ ఆత్మ నన వెహంగ్ గొప్పింగ్ యేచ్చి మీకున్ వెహ్మా కాడ్కి, నాకున్ ¹³మాన్ పుటంత. ¹⁵బాబొనగ మన్వలిక్ సమ్మె గిర్ నావంగ్ ఆంతంగ్. అదెన్ సాటి, పవిత్ర ఆత్మ నన వెహంత యేచ్చి వెహంత ఇత్తాన్.

దుక్కు సొంజి ఆనంద్ వాయ్

¹⁶“కహి రోజ్క ఆత పెజె నాకున్ మిరట్ సూడ్విట్. బతి ఉండె కహి రోజ్క ఆత పెజె నాకున్ సూడంతిట్” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ వెహ్మార్. ¹⁷ఇద్ గొప్పి కేంచి కహితుర్ ³¹సిస్యలిర్, “కహి రోజ్క ఆత పెజె నాకున్ మిరట్ సూడ్విట్. బతి ఉండె కహి రోజ్క ఆత పెజె నాకున్ సూడంతిట్. నన బాబొనగ దాంతాన్” ఇంజెర్ మా సంగ బతతున్ సాటి ³⁰వెహ్మార్ మంతోర్? ఇంజెర్ తమ్మ తమ వడ్కితెర్. ¹⁸“కహి రోజ్క ఆత పెజె” ఇంజెర్ బతతున్ బారెతె ³⁰వెహ్మార్ మంతోర్? వోర్ వెహ్మార్ గొప్పి మాకున్ అర్తమ్ ఆసెర్ సెలె” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. ¹⁹తనకున్ ²⁰పూసి కియ్యల్ ఆయ్యల్ గొప్పితున్ యేసు కరి కీసి, “కహి రోజ్క ఆత పెజె నాకున్ మిరట్ సూడ్విట్. బతి ఉండె కహి రోజ్క ఆత పెజె నాకున్ సూడంతిట్” ఇంజెర్ వెహ్మా గొప్పితున్ బారెతె మీవ మిరట్ బతంగ్ వడ్కిసెర్ మంతిట్?” ఇంజెర్ ఉల్ల వూర్కున్ పూసి కీతోర్. ²⁰అని, “మిరట్ దుక్కుతె ఆడంతిట్ బతి, ²⁸దునియ ఆనంద్ యేతంత. మిరట్ ఆడంతిట్ బతి, మీ దుక్కు మారిసి ఆనంద్ ఆయర్. ఇద్

⁵ ²⁰v19
⁶ ²⁵v22
⁷ ²v13 ³⁰v12
³⁸ ⁷⁵యోహా 2:1
⁸ ²v9 ¹³v10
²⁸ ⁸⁹v11 ²⁹v11
⁹ ²v19:11 ⁴¹v27
¹⁰ ¹³v43 అపొ 10:35
¹¹ ⁷v58 లూక 18:18;
అపొ 3:17;16:19 ²⁸v20
¹⁹ ¹⁹18:31 ²⁹అపొ 8:33
¹² ³⁰v17
¹³ ²v25 ¹⁷v17 ⁴¹v51 19:30
¹⁴ ⁹²v12:28;
17:1; అపొ 13:48
¹⁷ ³⁰v4 ¹⁸v31 ³¹v29
¹⁸ ³⁰v4
¹⁹ ²⁰v23 ²⁴v31
²⁰ ²v81 ²³v89 ²¹v21 ³⁰v23
²¹ ²⁵v88
²² ²v88 అపొ 2:26
²³ ²v81 21:18
²⁰ ⁶⁵v26 ³⁰v4
²⁹ ³⁰v4 ¹⁸v4 ³¹v18:4
²⁰ ⁶⁵v9:2;17:9;
అపొ 1:6 ⁴¹v31
³¹ ²⁴v17:1 ⁴¹v00 17:8
³² ⁸v63 18:8
³³ ¹⁵v20:19
²² ⁹³అపొ 23:11 ²⁸v89 17:5

²సతెమ్ ఆంద్. ²¹వెయ్యె యేర్ పూర్వల్ గట్కు వాత కాడ్కి, వాతంగ్ నొపిన దుక్కుతున్ బోగ్ మాంత. బస్కెతె మొడ్డె సెలెకె మొడ్డెన్ జల్మ సీంతయ్యె, అస్కె ²⁸దునియతె ఉంది జీవతున్ జల్మ సీతోన్ ఇన్వల్ ఆనంద్, తన బోగ్ మాత దుక్కుతున్ మర్నీగంత. ²²అహ్మె మిరట్ ఇంతె దుక్కు యేచ్చెర్ మంతిట్. బతి మీకున్ ఉందుంది జోక సూడంతాన్. అస్కె మీవంగ్ ²⁵దిల్కనె మన్వల్ ఆనందున్ బోరె తెండ్సి వాట పరుర్. ²³అద్ యేలతె మిరట్ నాకున్ బతయ్ ²⁰పూసి కియ లాగ్” ఇంజెర్ వూర్కున్ ³⁰వెహ్మార్. అస్కె యేసు, “మిరట్ నా పొరాడె బాబొన్ బతల్ తల్కెతెకె గిర్, అద్ మీకున్ పుటంత. ఇద్ ²సతెమ్ ఆంద్. ²⁴ఇంతె వేరి మిరట్ నా పొరాడె బతయ్ కోర్కకి. మీ ఆనంద్ బర్పర్ ఆయన్ సాటి, తల్కెసెరెన్ మంట్. మీకున్ తప్పక్ సియ్యల్ జర్గంత. ²⁵ఇవ్ గొప్పింగ్ మీ సంగ నమునన రూప్పె వెహ్మాన్. బతి ఉండె బస్కెనె నమునన రూప్పె వెహ్మాన్. బాబొన్ బారెతె, మత్త తీర్ నన మీకున్ అర్తమ్ ఆనల్ వెహ్మల్ వకత్ వాసెర్ మంత. ²⁶⁻²⁸నన బాబొనగటల్ ఇద్ ²⁸దునియతె వాతాన్. ఇంతె దునియతున్ సుటి కీసి బాబొనగ సొంజెర్ మంతాన్. మిరట్ నాకున్ ⁵³పెర్క కీసి, నన బగవంతనల్ వాతాన్ ఇంజెర్ ⁴¹బరొస ఇర్వ కాడ్కి, బాబొయె మీకున్ లాడ్ కీసెర్ మంతోర్. అద్ వకత్తె నన బాబొన్ మీ సాటి ²⁰కోర్వల్ జారల్ సెలె. బతి మిరట్ నా పొరాడె బాబొన్ కోరంతిట్. వోర్ మీకున్ సీంతోర్” ఇంజెర్ వూర్కున్ ³⁰వెహ్మార్.

²⁹అస్కె ³¹సిస్యలిర్, “ఇచుల! ఇంతె నిమె నమునన రూప్పె ఆయ్య కుల కుల ³⁰వెహ్మార్ మంతి. ³⁰బోరె వొరొగ్ సవల్క ²⁰పూసి కియ్యల్ జారల్ సెలె. ఇంతె నీకున్ సమ్మి టావ ఇంజెర్ మాకున్ అర్తమ్ ఆత. ఇదెన్ హిందల్ నిమె బగవంతనల్ వాతి ఇన్వడున్ ⁴¹బరొస కీంతామ్” ఇంజెర్ వెహ్మార్. ³¹తె యేసు, “ఇంతె నహ్గ కరల్ ⁴¹బరొస కీసెర్ మంతిట్ కి? ³²సూడట్! నాకున్ వొరానె సుటి కీసి, మిరట్ బెందుర్ హకె పరర్ ఆయ్యల్ వకత్ వాసెర్ మంత. అద్ ఇంతె వాసిన్ మంత తెర్ బతి, నన వొరానె ఆయ్యెన్. బాబొ నా సంగ మంతోర్. ³³నా హిందల్, మీకున్ ¹⁵సొంతి వాయన ఇంజెర్ ఇవ్ గొప్పింగ్ వెహ్మార్ మంతాన్. ²⁸దునియతగ మీకున్ దుక్కుంగ్ అని తక్లిబ్క వాంతంగ్. బతి అవ్ సమ్మిన్ నన మెయ్యి మంతాన్. అదెన్ సాటి మిరట్ ²²గటి-దీర్వతె మంట్” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్మార్.

యేసు పార్తన కియ్యల్

17 యేసు ఇవ్ గొప్పింగ్ వెహ్మ, పొరా ³⁷హాబడెకె ⁴⁵దునియతుర్ సమ్మిర్ మాయ్మలిర్ పొరా నాకున్ ¹⁸అదికార్ సీతి. ఇదెన్ హిందల్, నిమె నాకున్ సీతుర్కున్ ²²బ్రస్కెట్

★ 16:10 బాబొ బగవంతనగ సొంజి తిన బగ్గ ఉచ్చి రాజ్ తాకుసంతోర్. (పాబ్లి 8:1) ఇహిన్ బగవంతన్ సంగ ఉచ్చి మన్వల్ తరిక వోర్ నియత్నార్ (1వ యోహాన్ 2:1-2) ఇంజెర్ తొహంత.

పిస్యల్ జీవ, సియ పరంతాన్. వారొనియ్ ²సతె బగవంతల్ ఆయ్యల్ నీకున్ అని నిమె రొహ్త వోరె యేసు ⁵⁵కిరిస్టున్ కరి కియ్యలిరీకునె బస్కెట్ పిస్యల్ జీవ పుటంత. బొమిత్ పారొ నాకున్ సీత సమ్మె కామున్ బర్పుర కీసి, నీకున్ ¹³మయ్య తత్తొన్. అద్ వకత్ ఇంతె వాసిన్ మంత. నాకున్ నీవ మయ్య వాయుస. ఇద్ తీర్తె నీకున్ నన మయ్య వాయుసంతాన్. ⁵యే బాబ! ఇద్ ²⁸కలి గడె మాయక్ మునె నన నిహ్గ మనెకె, బాతల్ ¹³మయ్య మత్తయ్య, ఆతలె మయ్య ఇంతె నాకున్ వాయ సీమ్.

యేసు తన్వర్ సిస్యలిర్ సాటి పార్తన కియ్యల్

⁶ఇద్ ²⁸దునియతల్ నాకున్ సీతి వూర్ నీకున్ కరి కీనల్ కీతొన్. వూర్ లోకుర్ నీపుర ఆందిర్, బతి నిమె వూర్కున్ నహ్గ హ్లి కీతి. వూర్ నీవ వచన్ పియ్య తాత్తెర్. ⁷⁻⁸నిమె నాకున్ సీతంగ్ ⁴⁴గొస్టిన్ వూర్కున్ వెహ్లాన్. అదెన్ వూర్ వొప్ప, నిమెయ్ నాకున్ సారి కీతి ఇంజెర్ ⁴¹బరొస ఇర్తెర్. నన ²కరలెనె నిహ్గట్ వాతొన్ ఇంజెర్ వూర్కున్ కర మాత. తె నన వడ్కిలె గొస్టింగ్ అని మయ్యతంగ్ కామ్మ కియ్యె సక్తి సమ్మె నిమెయ్ సీతి ఇంజెర్, ఇంతె వూర్కున్ కర మాత. ⁹వూర్ సాటినె పార్తన కీసెర్ మంతాన్. బతి ²⁸దునియతుర్ సాటి పార్తన కీసెర్ సెలొన్. నిమె నాకున్ సీతి వూర్, నీపుర ఆత కాడ్కి, వూర్ సాటినె పార్తన కీసెర్ మంతాన్. ¹⁰నహ్గ మన్వలిర్ సమ్మెర్ నీపురె ఆందిర్ అని వూర్కున్ నిమెయ్ నాకున్ సీతి. వూర్ నా పారొ ఇర్త బరొసతున్ హిందల్ నాకున్ ¹³మాన్ పుట్ట. ¹¹నన ఉండె మునె ²⁸దునియతగ మనొన్. బతి వీర్ దునియతగన్ మంతెర్. నన నిహ్గ వాసెర్ మంతాన్. పవిత్ర వాలె బాబొ బగవంత! మరట్ ఇంతె ఉంది ఆసి మత్తపె, వీర్ గిర్ ఉంది ఆసి మనల్, నిమె నాకున్ సీత నీవ పారొల్త సక్తితె వీర్కున్ కాబాడ. ¹²నన ఇగె మనెకె, నాకున్ సీతి వూర్కున్ నీ పారొల్త సక్తితె కాబాడ్తొన్. ¹¹ద్రర్మ-గ్రంతన్, వచన్ పూరె మానల్ ⁶నాసెడమ్ ఆయ్యల్ బోరె మత్తారొ, వోరె నాసెడమ్ ఆతొర్. ¹³ఇంతె నన నిహ్గ వాసెర్ మంతాన్. నావ ఆనంద్ వూర్గ బర్పుర ఆయన ఇంజెర్నె, నన ఇద్ ²⁸దునియతగ మనెకెన్, ఇవ్ గొస్టింగ్ వెహ్లాన్ మంతాన్. ¹⁴నీవ వచన్ వూర్కున్ వెహ్లాన్. నన ఇద్ ²⁸దునియతొన ఆయొన్. అహ్నె వూర్ గిర్ ఇద్ దునియతుర్ ఆయ్య కాడ్కి, ఇద్ దునియతుర్ వూర్కున్ మెచుర్. ¹⁵ఇద్ ²⁸దునియతల్ వీర్కున్ వోమ్ ఇంజెర్ నీకున్ పార్తన కీసెర్ సెలొన్. బతి ⁴¹సయ్యన్ ఇన్వల్ కరెబనగట్ వీర్కున్ కాబాడ ఇంజెర్ పార్తన కీసెర్ మంతాన్. ¹⁶నన ²⁸దునియతొన బహన్తె ఆయొనొ, అహ్నె వూర్ గిరె ఇద్ దునియతుర్ ఆయుర్. ¹⁷నీవయ్ గొస్టి ²సతెమ్ ఆంద్. అద్ సత్తె నీవ సేవ కియ్యె, వూర్కున్ అలగ్ కీమ్. ¹⁸నిమె నాకున్ బద్ తీర్తె ²⁸దునియతగ రొహ్తయ్య, అదె తీర్తె నన వూర్కున్ దునియతగ రొహ్తొన్. ¹⁹నావ నన అర్చన ఆయ్యడున్ హిందల్, వూర్ ²⁵కరల్ పవిత్ర ఆసి, నీవ సేవ కీయన ఇన్వల్ నావ ఇచ.

⁵ ¹³ ⁹² v10
²⁸ ⁸⁹ 15:19; 17:6,18
⁶ ²⁸ ⁸⁹ v9
⁹ ²⁰ ⁶⁵ v15 ²⁸ ⁸⁹ v11
¹⁰ ¹³ ⁹² 21:19
¹¹ ⁴ ⁰ లూక 4:1;
యోహ 20:22;
అపొ 3:21 ²⁸ ⁸⁹ v13
¹² ⁶ ⁸⁴ అపొ 8:20
¹¹ ²⁴ 19:24
¹³ ²⁸ ⁸⁹ v14
¹⁴ ²⁸ ⁸⁹ v15
¹⁵ ²⁰ ⁶⁵ v20 ²⁸ ⁸⁹ v15-16
⁴¹ ⁹⁰ అపొ 17:5
¹⁶ ²⁸ ⁸⁹ v18
¹⁷ ² ²⁵ v19
¹⁸ ²⁸ ⁸⁹ v21
¹⁹ ² ²⁵ 18:37
²⁰ ²⁰ ⁶⁵ 18:19 ⁴¹ ⁹⁰ v21
²¹ ²⁸ ⁸⁹ v24 ⁴¹ ⁹⁰ 19:35
²² ² ⁵ v26 ²⁸ ⁸⁹ v24-25
²⁴ ¹³ ⁴² అపొ 3:14
²⁸ ⁸⁹ 18:20
²⁶ ² ¹⁹:26 ² ⁶ ⁸ ⁵:5
¹ ²⁴ ² ²⁴ v2 ³¹ v2
²⁴ ²⁴ ²⁴ ³¹
²⁴ ⁴ ⁵⁵ v3 ⁰¹ v15
³ ⁷ ⁴⁹ v10 ²⁴ ⁵⁵ v5
²⁹ ⁸⁵ అపొ 20:8 ³⁶ ⁹⁶ ⁸ ⁵:13
⁵² ⁵⁷ v12 ⁵³ ³⁰ అపొ 5:34
⁴ ²⁴ ²⁴ ³⁰ ⁰⁴ v5
⁷ ²⁴ ²⁴ ³⁴ ⁸⁰ 19:19

యేసు సమ్మిర్ బక్తలిర్ సాటి పార్తన కియ్యల్

²⁰“నన సిరిష్ వీర్ సిస్యలిర్ సాటినె ఆయొ బతి, వీర గొస్టి కేంచి బోరె-బోరె నా పారొ ⁴¹బరొస ఇరంతెరొ, వూర్ సమ్మిర్ సాటి పార్తన కీసెర్ మంతాన్. ²¹యే బాబ! నన నిహ్గ, నిమె నహ్గ బహన్ ఉంది ఆసి మంతటొ, అహ్నె ⁴¹బరొస కియ్యలిర్ వూర్ సమ్మిర్ గిర్ ఉంది ఆసి మందన ఇంజెర్ పార్తన కీసెర్ మంతాన్. నిమె నాకున్ రొహ్త ఇంజెర్ ²⁸దునియతుర్ కరి కీయన ఇత్తెకె, వూర్కున్ మహ్గ మీరి కీమ్. ²²⁻²³నిమె నహ్గ మంతి. నన నిహ్గ మంతాన్. నాకున్ సీతి అద్ మయ్యతున్ వూర్కున్ సీతొన్. మరట్ ఇంతె ఉంది ఆసి మత్తపె, వూర్ గిర్ ఉంది ఆసి మందన. అహ్నె నిమె నాకున్ సారి కీతి ఇంజెర్ అని నాకున్ ²లాడ్ కీతపె, వూర్కున్ కీసెర్ మంతి ఇంజెర్ దునియతుర్ కరి కీంతెర్. ²⁴“బాబ! నిమె నాకున్ సీతి వూర్, నా బరొబర్ మంజెర్, నాక్ సీత మయ్యతున్ వూర్ సూడన ఇంజెర్ కోర్పెర్ మంతాన్. బారితెకె, ²⁸కలి గడె మాయక్ మునెతలె నాకున్ ²లాడ్ కీతి. ²⁵నియత్నొర్ బాబ! ²⁸దునియతుర్ నీకున్ కరి కీసెర్ సెలొర్ బతి, నన కరి కీతొన్. నిమెయ్ నాకున్ రొహ్త ఇంజెర్, వీర్ సిస్యలిర్ కరి కీతెర్. ²⁶నిమె బోన్ ఇన్వల్ వూర్కున్ తొహ్పారెన్ మంతాన్ అని ఉండె వెలె తొహంతాన్. నాకున్ నిమె ²లాడ్ కీతి. అహ్నె వూర్ గిర్ నాకున్ పెర్క కీయన అని వూరంగ్ దిల్కీనగ నన కుద్ మందన ఇన్వల్ నావ ఇచ” ఇంజెర్ యేసు పార్తన కీతొర్.

యేసున్ పియ్య వోయ్యల్

(మత్తయి 26:47-56; మార్క్ 14:43-50; లూక 22:47-53)

18 యేసు పార్తన కీత పెజె, తన్వర్ ³¹సిస్యలిర్ సంగ తెద్రొను లచ్చిత లొదితున్ వీడ్చి సాత్తొర్. అగ ఉంది వాడి మత్త. అద్ వాడిత్ రొపా తన అని వోసుర్ సిస్యలిర్ నేంగ్గెర్. ²యేసు తన్వర్ ³¹సిస్యలిర్ సంగ వెలెన్ జోకంగ్ అగ సొంజి మత్తొర్. అదెన్ సాటి, యేసున్ దుస్సుర తెయ్యె హ్లి కీసి, దోక సియ్యల్ ²⁴యూదన్ గిర్, అద్ వాడి టావ మత్త. ³డగుక్ కటొడలిర్ అని ప్రసయ్యల్క, కహితుర్కున్ ఆచ్చి, ²⁴యూదన్ సంగ సారి కీతెర్. వూర్ బూర్ బూర్ ఇత్తెకె, యూదల్, కహితుర్ ⁵²సిపాయిర్ అని మందిర్గ కేప్పలిర్. వూర్ డిప్లింగ్, కందిల్క అని ఆయ్తర్క పియ్య వాతెర్. ⁴తనకున్ మునె బతల్ జర్వల్ మంత ³⁰ఇన్వల్ యేసు కరి కీత కాడ్కి, వూర్గ సొంజి, “బోన్ సాటి మహ్గ్ సెర్ మంతిట్?” ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. ⁵⁻⁶అహ్నె వూర్, “³⁴నజరేత్నొర్ యేసున్ సాటి” ఇంజెర్ ³⁰వెహ్లాన్. తె యేసు, “ననయ్ వోన్ ఆందున్” ఇంజెర్ వెహ్లాన్. అద్ గొస్టి కేంచి, దోక సియ్యల్ ²⁴యూదన్ బరొబర్ వూర్ పెజె జర్గిసి బూడ్ అర్తెర్. ⁷ఉందుది జోక యేసు, “బోన్ సాటి మహ్గ్ సెర్ మంతిట్?” ఇంజెర్ పూసి కీతొర్. తె వూర్, “³⁴నజరేత్నొర్ యేసున్ సాటి” ఇంజెర్

వెహ్లా. ⁸తె యేసు, “ననయ్ వోన ఆందున్ ఇంజి, ఇదెన్ మునెనె వెహ్లాన్. మిరబ్ నా సాటిని మహ్మసెర్ మత్త కాడ్కి, మెయ్యుర్కున్ సొంద సిమ్మ” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్లా. ⁹బారితె, «నిమె నాకున్ సీతుర్గటల్ వారాన్ గిర్ టూటి కియ్యక్కి» ఇంజెర్ తన వెహ్లా మత్త అద్ వచన్ పూరి కియ్యె, యేసు ఇహిన్ వెహ్లా. ¹⁰సిమెన్-పేతుర్గ ఉంది లామ్ రూసి మత్త. అదెనె పెర్నార్ కటాడనార్ మల్కు ఇన్వల్ సేవ్న, తిన కెవితున్ తివుస్తార్. ¹¹అస్కె యేసు, “నీవ రూసితున్ బోప్తగ ఇర. బాబో నాకున్ బోగి మామ్ ఇంజెర్ సీత గండమున్ బోగి మాయ్క్ మన్మయ్?” ఇంజెర్ ⁴⁰పేతుర్కున్ ఇత్తార్. ¹²అస్కె వూర్ ³²సిపాయిర్ అని వూరార్ అదికారి, ²⁴⁵³యూదుల్కన మందిర్గ కేప్పలిర్ యేసున్ పియ్యి, అన్నల్ ఇన్వల్ పెర్నార్ కటాడనగ మొదల్ వోతె. ¹³వోర్ ⁵²అన్నల్ అద్ గట్కతె పెర్నార్ కటాడ-పాన్ కియ్యల్ ²⁵³³కయపనార్ కాస్ మామల్ ఆందుర్. ¹⁴«మా జాతితుర్ నా సెడమ్ ఆయ్యక్నె, వారార్ మాయ్క్ ²⁹పర్జత్ సాటి పరన్ సెయ్యల్ చొక్కాట్ట గొస్తి ఆంది» ఇంజెర్ ²⁴⁵³యూదుల్కున్ సూచన కీతార్ వోర్ ²⁵³³కయపల్ వేరె ఆందుర్.

యేసు టావ సెలార్ ఇంజెర్ పేతురు లబడ్ వెహ్లా
(మత్తయి 26:69-70; మార్క్ 14:66-68; లూక 22:55-57)

¹⁵అహన్ యేసున్ పియ్యి సొనెకె, ⁴⁶¹³సిమెన్-పేతురు అని ఉండె వారార్ ³¹సిస్యల్ వూర్ పెజెయ్ సొత్తె. వోర్ సిస్యల్ పెర్నార్ కటాడన్ టావ మత్త కాడ్కి, యేసున్ బరోబర్ పెర్నార్ కటాడన రోత ఆప్తతున్ రొపా సొత్తార్. ¹⁶బతి ⁴⁰పేతురు పెర్నార్ కటాడన రోత పాటక్కుగ బహి నిల్పి మత్తార్. అదెన్ సాటి, వోర్ ³¹సిస్యల్ పెజె మల్పి వాసి, పాటక్ ²³⁷⁷కేప్పల్ పేడిన్ సంగ వడ్కిసి, పేతుర్కున్ రొపా వోతార్. ¹⁷అద్ పాటక్కుగ కేప్పల్ ³⁸పేడి, “వోసుర్ ³¹సిస్యలిర్గటల్ వారాని ఆంది సెలెయ్?” ఇంజెర్ ⁴⁰పేతుర్కున్ పూసి కీత. తె పేతురు, “నన ఆయెన్” ఇంజెర్ ³⁰వెహ్లా. ¹⁸అద్ గట్కతె పిని మత్త కాడ్కి, ⁵²సేవ్లిర్ అని మందిర్గ కేప్పలిర్ తడ్కి మాసి, పిని ఆర్నెర్ మత్తె. తె ⁴⁰పేతురు గిర్ సొంజి, వూర్ బరోబర్ పిని ఆర్నెర్ మత్తార్.

పెర్నార్ కటాడల్ యేసున్ సవల్క్ పూసి కియ్యల్
(మత్తయి 26:59-66; మార్క్ 14:55-64; లూక 22:66-71)

¹⁹అదె యేలతె పెర్నార్ కటాడల్ అన్నల్, వోసుర్ ³¹సిస్యలిర్ బారెతె అని వోన బోదతున్ బారెతె యేసున్ ²⁰పూసి కీతార్. ²⁰తె యేసు, “²⁴⁵³యూదుల్క్ మీరె మాయ్లిక్ ⁴⁸⁶⁴సునగోక్కుగ, అని ²⁴¹¹మందిర్గ, మన్వలిర్ సమ్మిర్ మునె కుల కుల బోద కీతాన్. మక్కితె బతయ్ బోద కియ్యక్కి. ²¹ఇద్ సవల్ నాకున్ బారి ²⁰పూసి కీంతి? నన బతల్ బోద కీతాన్ ఇన్వల్ కేంజుర్ వూర్కున్ పూసి కీమ్. ఇమల! నన వెహ్లా

⁸⁶³20:23
²⁴14:23;18:11,33
¹⁰⁴⁹v13 ⁴⁰⁷⁴v11 ⁴⁶¹³v15
¹¹²⁴v12 ⁴⁰⁷⁴v15
¹²²⁴v15 ²⁴⁵³v14
⁵²మత్త 5:25;
యోహ 18:18
¹³⁵²v24 ⁴⁹⁷v15 ²⁵³³v14
¹⁴²⁴v20 ²⁵³³v24
²⁹అపొ 2:47
¹⁵⁴⁹v16 ³³మత్త 26:3;
ఉజగిరి 11:2 ²⁴⁴⁶v19
³¹⁰¹v16 ⁷⁴⁴⁶v16 ¹³²⁵v25
¹⁶⁴⁹11:47;18:19;
అపొ 4:23 ⁷⁷మార్ 13:34
³¹⁰¹v16-17 ⁷⁴⁴⁰v17
¹⁷³⁰16:18;
18:26;19:10 ³¹⁰¹v19
³⁸¹⁴అపొ 12:13 ⁷⁴⁴⁶v17-18
¹⁸⁷⁴v26 ⁵²⁷⁷v22
¹⁹⁴⁹v22 ⁶⁵²⁰v21
²⁴²⁴v20 ³¹⁰¹v25
²⁰²⁴11 అపొ 2:46 ²⁴⁴⁸v22
²⁴⁵³v31 ⁸⁹²⁸v36 ⁶⁴అపొ 6:9
²¹²⁰19:31
²²⁴⁹v24 ²⁴⁵²v23 ⁵⁷³⁶v36
²³²⁴v28 ³¹⁰¹v37
²⁴⁵²అపొ 4:6
⁷⁴⁹v26 ²⁵³³v28
²⁵³¹01 19:26 ⁴⁶¹³20:2
²⁶⁴⁹v35
³⁰⁰⁴v34 ⁴⁰⁷⁴v26-27
²⁷²⁰మత్త 26:34
⁴⁰⁷⁴20:3
²⁸²⁴v33 ³³అపొ 4:6
³²తితు 1:15
³⁹⁵⁷v39 ⁴²³²v33
²⁹⁴⁰v31
³³⁹35 v37 ²⁴⁴²v33-34
⁵³³⁵v35 ⁹¹⁴²v35 ³²¹⁹:9
³⁴²⁴v8,36;
19:19 ³⁰⁰⁴v37
³⁵⁴⁹19:6 ¹⁴⁸⁴అపొ 2:5
²⁴⁵³v36 ⁹¹⁴²v37
³⁶³²అపొ 1:3 ²⁴³⁴v37
²⁴⁵³11:55;18:38;
19:31 ²⁸⁸⁹v37 ⁵²⁵⁷19:6

వీర్కున్ టావయె” ఇంజెర్ జవబ్ సీతార్. ²²యేసు అహన్ జవబ్ సీతార్ అస్కె, మందిర్కున్ ⁵²⁵⁷కేప్పలిర్గటల్ కరుమ్ నిల్పి మన్వల్ వారార్, “వారార్ పెర్నార్ కటాడన్ అహన్ జవబ్ సీంతి కి?” ఇంజెర్ కొర్వితగ పాతార్. ²³అస్కె యేసు, “నన బతయ్ తప్ వడ్కితె వెహ. బరోబరె వడ్కిసి మత్తెకె బారి నాకున్ పాతి?” ఇంజెర్ మందిర్గ కేప్పల్ పూసి కీతార్. ²⁴అస్కె ⁴అన్నల్, దొహ్లాంగ్ నోడెంగ్ రెహ్వాక్నె, ఇంకె మన్వల్ పెర్నార్ కటాడల్ ²⁵³³కయపనగ యేసున్ రొహ్లా.

పేతురు లబడ్ వెహ్లా బరోబర్ గొగ్గి కూస్వల్
(మత్తయి 26:71-75; మార్క్ 14:69-72; లూక 22:58-62)

²⁵సిమెన్-పేతురు తడ్కితగ పిని ఆర్నెర్ మనెకె, వూర్ సూడ్కి, “కరలెన్ వోసుర్ ³¹సిస్యలిర్గటల్ వారాని ఆంది సెలెయ్?” ఇంజెర్ ఇత్తె. తె పేతురు, “నన ఆయెన్. వోర్ నాకున్ టావ సెలె” ఇంజెర్ వూర్కున్ వెహ్లా. ²⁶బతి ⁴⁰పేతురు బోనతె కెవితున్ కొయ్యెరొ, వోన చుటమ్మెర్ వారార్ పెర్నార్ కటాడనగ సేవ కీసెర్ మత్తార్. వోర్ సేవ్ల్, “యేసున్ సంగ వాడితగ మనెకె, నన నీకున్ సూడ్కికి కి బతల్?” ఇంజెర్ పేతుర్కున్ ³⁰⁰⁴ఇత్తార్. ²⁷అస్కె ⁴⁰పేతురు, “నాకున్ టావ సెలె” ఇంజెర్ ఉండె ఉంది జోక వెహ్లా. అస్కెనె ²⁰గొగ్గి కూస్త.

గవర్నర్ పిలాతున్ మునె యేసు నిల్వల్
(మత్తయి 27:1-2,11-31; మార్క్ 15:1-20; లూక 23:1-25)

²⁸అస్కె ఉజ్జె మాత పెజె, ²⁵³³కయపనగటల్ యేసున్ వూర్ రోమ గవర్నరత్ ⁴²³²మహ్లాగ వోతె. తమె అస్ట్ బస్ట్ ఆయ్యక్నె ¹పస్కు, సడ్డ జేవున్ కియన ఇంజెర్, అద్ మహ్లాత్వ రొపా వూర్ నేంగ్కి. ²⁹తె ⁴⁰పిలాతుయ్ బహి వాసి, “వేర్ మాయ్న్ పారా బద్ కసుర్ వాద్వెర్ మంటిల్?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. ³⁰అస్కె వూర్, “వేర్ తప్ కియ్యక్ ఇత్తెకె, నిహ్ బారి పియ్యి వాందుమ్?” ఇంజెర్ వెహ్లా. ³¹⁻³²తె ⁴⁰పిలాతు, “మిరటె వోన్ వోసి, మీవ దర్మత్ ³⁵కానున్ పియ్యి ²⁹తస్వ కీమ్” ఇంజెర్ ఇత్తార్. అద్ కేంచి ²⁴⁵³యూదుల్క్, “మీ మోడి దుస్రాన్ మరన్ సిక్కు వాట్వల్ అదికార్ మాకున్ సెలె” ఇంజెర్ వెహ్లా. అదెన్ హిందల్, యేసు బాతల్ మరన్ ఆయ్యల్ మంతార్ ఇన్వల్ గొస్తి పూరె మాత.

³³అస్కె ⁴⁰పిలాతు ⁴²³²మహ్లాగ రొపా సొంజి, యేసున్ కేయుసి, “నిమె ²⁴⁵³యూదుల్క్నార్ ⁹రాజని ఆంది కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. ³⁴తె యేసు, “నిమెయ్ కుద్ ఇహిన్ ఇంతి కి? సెలెకె, దుస్సుర్ బోరె నా బారెతె నీకున్ ³⁰⁰⁴వెహ్లా?” ఇంజెర్ ఉల్ల పూసి కీతార్. ³⁵అదెన్ సాటి ⁴⁰పిలాతు, “నన ²⁴⁵³యూదుల్క్నన ¹⁴⁸⁴జాతితోన ఆందున్ కి బతల్? నీ లోకుర్ అని డగుక్ కటాడలిరె, నీకున్ నహ్ సారి కీతె. నిమె బతల్ కీతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. ³⁶అస్కె యేసు, “నావ ⁹రాజ్ ఇద్ ²⁸⁸⁹దునియతున్ బారెతె ఆయె. ఉంది మోక నావ రాజ్

దునియతున్ బారెత ఆయ్యుడ్ ఇత్తె, ²⁴ ³⁵ యూదుల్క్ నాకున్ పియ్యి వోయ్యక్నె, నాపుర్ ⁵² ⁵⁷ సేప్పలిర్ అదెయ్ కీందిర్. బతి నావ రాజ్ ఇగెట ఆయ్ ఇంజెర్ వెహార్. ³⁷ అద్ కేంచి ⁴⁰ ⁹¹ పిలాతు, “తె నిమె ⁹ ³⁵ రాజని ఆంది కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. తె యేసు, “నిమెయ్ నాకున్ ‘రాజని ఆంది’ ఇంజెర్ ³⁰ ⁶⁴ ఇత్తి. ననతె ² ²⁵ సతున్ బారెతె ³¹ ⁴⁰ గవ వెహ్లా జల్మ యేత్తాన్. ఇద్ కారన్తున్ హిందలె ²⁸ ⁸⁹ దునియతె వాతాన్. సతున్ పెర్మ కియ్యలిర్ నా గొస్సి కేంజంతెర్” ఇంజెర్ వెహార్. ³⁸ తె ⁴⁰ ⁹¹ పిలాతు, “² ²⁵ సతెమ్ ³⁰ ⁶⁴ ఇత్తె బతల్?” ఇంజెర్ చేడి కీసెర్, పూసి కీతార్.

అని బహి మన్వలిర్ ²⁴ ⁵³ యూదుల్క్ నగ సాంజి, “వోన్ నాకున్ బదె గల్తి దిసెర్ సెలె. ³⁹ బతి మీవ పస్క సడ్ జర్గెనె, నన జేల్గ అర్ని మన్వలిర్ గటల్ వారాన్ సుటి కియ్యల్ రివజ్ తాత్సెర్ మంత. తె వేర్ ²⁴ ⁵³ యూదుల్క్ నార్ ⁹ ³⁵ రాజన్ సుటి కియ్యల్ మీకున్ ఇస్టమె కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. ⁴⁰ అస్కె పూర్ జోర్తె, “వోన్ వటిన్, బతి ⁹ ¹² బరబన్ సుటి కీమ్” ఇంజెర్ కిలితెర్. వోర్ బరబల్ లూటి కీసి జేల్గ అర్ని మత్తార్ ఆందుర్.

యేసున్ మరన్త సిక్కు వాట్నల్

19 అస్కె ⁴⁰ ⁹¹ పిలాతు యేసున్ చాట్నె పాయుస్తార్. ² ⁴⁷ ¹ ³⁵ ⁷³ సిపాయిర్ చహ్లాన్ కాందతున్ కిరిటున్ దాత్ గీడి కీసి, యేసున తలదగ కెరుస్తెర్. రాజల్ పొండ్వల్ సాయ్ రంగ్ల పాంగుడ్ వోన్ పొండుస్తెర్. ³ అహన్ పొండుస్తె పెజె వోన్ కరుమ్ వాసి, “²⁴ ⁵³ యూదుల్క్ నార్ ⁹ ³⁵ రాజ! నీకున్ జెయ్ జెయ్ కార్” ఇంజెర్ తాప్తంగ్ పాతెర్.

⁴ పిలాతు ఉందుంది జోక బహి పెసిసి, “వేన్ మీ మునె తరంతాన్. బతి కేంజట్! వేన్ సిక్కు వాట్నల్, నాకున్ బదె గల్తి దిసెర్ సెలె” ఇంజెర్ ³⁰ ⁶⁴ వెహార్. ⁵ యేసున్, ¹ ⁷⁴ చహ్లాన్ ⁴⁷ ³⁵ కిరిట్ అని అద్ రగల్ రంగ్ల పాంగుడ్ పొండుసి, బహి తత్తెర్. అస్కె పిలాతు, “ఇమల! వేర్ మాయ్ సూడట్!” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ⁶ యేసున్ సూడ్సి, పూర్ డగుక్ కటొడలిర్ అని మందర్లగ ⁵² ⁵⁷ కేప్పలిర్, “వోన్ ⁴⁷ ¹⁷ మొద్దగ మోలనె పాసి జకన! వోన్ జకన!” ఇంజెర్ కిలితెర్. తె ⁴⁰ ⁹¹ పిలాతు, “వేన్ నాకున్ బదె గల్తి దిసెర్ సెలె. అదెన్ సాటి మీరటె వేన్ మొద్దగ మోలనె పాసి జకట్” ఇంజెర్ ³⁰ ⁶⁴ వెహార్. ⁷ అద్ కేంచి, పూర్ ²⁴ ⁵³ యూదుల్క్, “మాకున్ ఉంది ³⁵ ⁵¹ కాసున్ మంత. బగవంతనార్ మరిన ఆందున్ ఇంజెర్ వేర్ ఇత్త కాడ్సి, మావ కాసున్తున్ పియ్యి వేర్ తప్పక్ సాయ్ లాగర్” ఇంజెర్ వెహార్. ⁸ అద్ కేంచి, ⁴⁰ ⁹¹ పిలాతు బెయ్ వెరితార్.

⁹ అని యేసున్ ⁴² ³² మహల్తాన్ రొపా వోసి పిలాతు, “నిమె బగటల్ వాతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. బతి యేసు జవబ్ సియ్యకి. ¹⁰ తె ⁴⁰ ⁹¹ పిలాతు, “నిమె నా సంగ బారి వడ్కివి? నీకున్ సుటి కియ్యల్ అని ⁴⁷ ¹⁷ మొద్దగ మోలనె పాసి జకున్లె గిర్ నాకున్ ¹⁸ ⁴⁹ అదికార్ మంత” ఇంజెర్ యేసున్ ³⁰ ⁶⁴ వెహార్.

³⁷ ² ²⁵ ³⁸ ⁹ ³⁵ ³⁹
²⁴ ¹⁹ ¹ ⁸⁹ ²¹ ²⁵
³⁰ ⁴ ³⁸ ³¹ ¹⁹ ³⁵ ⁴⁰ ⁹¹ ³⁸

³⁸ ² ²⁵ అపా 4:27
²⁴ ⁵³ ³⁹ ³⁰ ⁴ ⁴⁰ ¹⁹ ¹

³⁹ ⁶ ³⁰ ¹⁹ ¹⁰ ³⁵ ¹⁹ ³
²⁴ ⁵³ ¹⁹ ³ ⁵⁷ ¹⁹ ¹⁴

⁴⁰ ¹² మత్త 27:16
³⁰ ⁴ ¹⁹ ⁴

¹ ²⁴ ²⁵ ⁴⁰ ⁹¹ ⁴

² ⁷³ హెబ్ 6:8 ²⁴ ⁴⁰ ³⁵ ⁴⁷ ³⁵ ⁵

³ ³⁵ ¹² ⁵³ ⁷

⁴ ³⁰ ⁴ ⁴ ⁶ ⁹¹ ⁶

⁵ ¹ ⁷⁴ మార్ 15:17 ²⁴ ⁹

²⁴ ⁴⁰ ²³ ³⁵ అపా 8:2

⁶ ⁴⁹ ¹⁵ ⁴⁰ ⁹ ⁹¹ ⁸

¹⁷ ¹⁰ ⁵⁷ అపా 5:22

⁷ ²⁴ ⁵³ ¹² ³⁵ ⁵¹ అపా 6:13

⁸ ⁴⁰ ⁹¹ ¹⁰

⁹ ²⁴ ¹¹ ³⁰ ⁴ ¹⁰

³² అపా 23:35

¹⁰ ³⁰ ¹² ⁴⁹ ¹¹

³⁰ ¹⁸ ¹⁷ ¹⁹ ¹³;

²⁰ ¹³ ⁴⁰ ⁹¹ ¹² ⁴⁷ ¹⁷ ¹⁵

¹¹ ⁶⁶ ²⁰ ²³

¹⁸ ⁴⁹ అపా 1:7 ²⁴ ²⁴ ¹³

¹² ⁶ అపా 3:13

⁹ ³⁵ లూక 23:38;

యోహ 19:14;

అపా 9:15 ²⁴ ⁵³ ¹⁴

²⁵ ⁴¹ ¹⁵ ⁹¹ ¹⁸ ³¹ ¹⁹ ¹³;

అపా 4:27 ⁵³ ⁸⁴ అపా 10:24

¹³ ⁶⁸ అపా 7:5 ⁴⁷ ¹⁷

²⁴ ²⁴ ¹⁶ ³⁰ ⁴ ¹³ ¹⁵ ⁹¹ ¹⁵

¹⁴ ³⁵ ¹⁵ ⁵³ ²⁰

³⁹ ⁵⁷ అపా 12:4

¹⁵ ⁴⁹ ²¹ ³⁵ ¹⁹

²⁵ ⁴¹ అపా 17:7 ³⁰ ⁴ ¹⁷

⁴⁰ ⁹¹ ¹⁹ ⁴⁷ ¹⁷ ¹⁶

¹⁶ ²⁴ ¹⁹ ⁴⁷ ¹⁷ ¹⁸

¹⁷ ¹¹ ¹⁵ మత్త 27:33

¹⁴ ⁴⁷ ²⁰ ³⁰ ⁴ ²¹ ⁴⁷ ¹⁶ ¹⁹

¹⁸ ⁴⁷ ¹⁷ ²⁰

¹⁹ ³⁵ ²¹ ¹¹ ²⁵ ²⁰

²⁴ ²⁴ ¹⁹ ²⁰ ³⁰ ⁴ అపా 2:22

⁴⁰ ⁹¹ ²¹ ⁴⁷ ¹⁶ ²⁵

²⁰ ¹¹ ²⁵ ²⁰ ²²

¹⁴ ⁴⁷ ²⁰ ¹⁶ ⁷⁶ అపా 21:37

²⁴ ¹⁸ ³³ ¹⁹ ²³ ⁴²

²⁴ ⁵³ ²⁰ ²¹ ¹⁷ లూక 24:7;

యోహ 19:23; గలతి 3:1

²¹ ⁷ ⁴⁹ అపా 4:6

⁹ ³⁵ అపా 4:26 ²⁴ ⁵³ ³¹

³⁰ ⁴ ²⁴ ⁹¹ ²²

¹¹ అస్కె యేసు, “పారా మన్వల్ బగవంతల్ సీసి మత్తెకె తప, నా పారా బదె ¹⁸ ⁴⁹ అదికార్ నీకున్ సెలె. అదెన్ సాటి, నాకున్ నిహ్ హబ్లి కియ్యస్తార్ వోన్, బెయ్ ² ⁶⁶ పాప్ లాగంత” ఇంజెర్ వెహార్.

¹² అస్కెడల్ ⁴⁰ ⁹¹ పిలాతు, యేసున్ సుటి కియ్యసన ఇంజెర్ కోసిద్ కీతార్. బతి ²⁴ ⁵³ యూదుల్క్, “తన ⁹ ³⁵ రాజన ఇంజెర్ వెహల్ హర్ మాయ్, మహ రాజన్ బయ్యన్ ఆతప్ ఆంత. ఉంది మోక వేన్ సుటి కీకితె, నిమె మహ రాజనార్ ⁵³ ⁸⁴ దోస్సని ఆయ్య” ఇంజెర్ కిలితెర్. ¹³ తె ⁴⁰ ⁹¹ పిలాతు ఇన్ గొస్టింగ్ కేంచి, యేసున్ బహి తత్తార్. తస్వ కీనెకె ఉద్వల్ చవ్తరత్ పారాడ కుర్చితగ ఉద్తార్. యూదుల్క్ నా★ బాసతె అద్ జాగతున్, «గబ్బతా» ఇంతెర్. ¹⁴ అద్ ప్రస్క్, సడ్ తయిర్ కియ్యల్ దివాన్ ఆంద్. అద్ వకత్తె బార్ దుపరి ఆసెర్ మత్త. తె పిలాతు, “ఇమల! మీ ⁹ ³⁵ రాజల్” ఇంజెర్ ²⁴ ⁵³ యూదుల్క్ వెహార్. ¹⁵ అస్కె పూర్, “వోన్ జకనయె! వోన్ జకనయె! వోన్ ⁴⁷ ¹⁷ మొద్దగ మోలనె పాసి జకన” ఇంజెర్ కిలితెర్. తె ⁴⁰ ⁹¹ పిలాతు, “మీ ⁹ ³⁵ రాజన్ మొద్దగ మోలనె పాసి బారి జకనయె ఇంతిట్?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. తె డగుక్ కటొడలిర్, “మహ రాజల్ తప, మాకున్ దుస్సార్ బోరె రాజల్ సెలార్” ఇంజెర్ ³⁰ ⁶⁴ వెహార్. ¹⁶ అస్కె పిలాతు, ⁴⁷ ¹⁷ మొద్దగ మోలనె పాసి జక్తె, వోన్ సిపాయిర కెయ్యె హబ్లి కీతార్. తె పూర్ యేసున్ వోతెర్.

యేసున్ మొద్దగ మోలనె పాసి జక్తల్

(మత్తయి 27:32-44; మార్క్

15:21-32; లూక 23:26-43)

¹⁷ యేసు తన్వ మొద్, కాంచున్ తల-టోక్తె ³⁰ ⁶⁴ ఇన్వల్ జాగతగ సొత్తార్. యూదుల్క్ న బాసతె ఇదెన్, «¹¹ ¹⁵ గొల్తా» ఇంతెర్. ¹⁸ అగ నడ్డుమ్మ ⁴⁷ ¹⁷ మొద్దగ యేసున్ మోలనె పాసి టాంగి కీతెర్. యేసున్ తిన బల్గ వారాన్ అని డెమ్ బల్గ వారాన్ మొద్దగ మోలనె పాసి టాంగి కీతెర్. ¹⁹ అస్కె ⁴⁰ ⁹¹ పిలాతు, “³⁴ ⁸⁰ నజరేత్నార్ యేసు యూదుల్క్ నార్ ⁹ ³⁵ రాజల్ ఆందుర్” ఇంజెర్ చెకతగ★ ¹¹ ²⁵ లిహి కియ్యసి, యేసున్ టాంగి కీసి మన్వల్ ⁴⁷ ¹⁶ మొద్దగ పాయుస్తార్. ²⁰ యేసున్ ⁴⁷ ¹⁷ మొద్దగ టాంగి కీత జాగ నగుడున్ కరుమ్ మత్త. అద్ పాటితగ ¹⁴ ⁴⁷ హెబ్లి, లాటిన్ అని ¹⁶ ⁷⁶ గ్రికు బాసనె★ ¹¹ ²⁵ లిహి కియ్యస్త కాడ్సి, సడ్డున్ సాటి వాతుర్ వెలెటిర్ ⁵³ ²⁴ యూదుల్క్ వాచి కియ్ పర్తెర్. ²¹ అస్కె డగుక్ కటొడలిర్, “²⁴ ⁵³ యూదుల్క్ నార్ ⁹ ³⁵ రాజల్ ఆయె బతి, ‘నన యూదుల్క్ నార్ రాజన ³⁰ ⁶⁴ ఇత్తార్’ ఇంజి లిహి కియ్యసట్”

★ 19:13 యూదుల్క్ హెబ్లి అని అరమిక్ బాసంగ్ వడ్కిన్దిర్.

★ 19:19 బదె తప్ కీతార్ వోర్ సాపె మాతెకె, వోర్ ఉంది మొద్ కాంచి వోయ్ లాగర్. అస్కె వోన్ మునె వోర్ బతల్ తప్ కీతార్ అదెన సూచన లిహి కీసి మందంత. అద్ వాచి కీతుర్ వోన్ బతతున్ సాటి మొద్దగ మోలనె టాంగి కీసి పరన్ యేత్వలిర్ మంతెర కరి కీంతెర్. ★ 19:20 వెలెటిర్ యూదుల్క్ ఇన్ బాసనల్ ఉందితెర్ బాస వాచి కియ్ పర్డిర్.

ఇంజెర్ ⁴⁰₉₁ పిలాతునగ సొంజి వెహైర్. **22** అస్కె ⁴⁰₉₁ పిలాతు, “¹¹₂₅ లిహి కియుస్తాన్ అగ, లిహి కియుస్తాన్ అహ్నె మని” ఇంజెర్ ఇత్తోర్.

23 ⁴⁷₁₇ యేసున్ సిపాయిర్ మొద్దుగ మోలనె పాత పెజె, వోనంగ్ పాంగుక్ వారాన్ వారాన్ ఉంది ఈస వానల్ నాలుంగ్ ఈసంగ్ కీసి తూస్తెర్. పారాడ కమిసున్* గిర్ యేత్తెర్. అద్ కమిస్ కొట్టక్నె లామ్ మత్త. **24** తె సిపాయిర్, “ఇదెన్ సరుస్కట్. బోన పారాల్ పెసితె వోరె యేతన” ఇంజెర్ చిటింగ్ వాడైర్. “వూర్ నావంగ్ ²⁴₄₁ కపిన్ ఈసంగ్ కీసి తూసి, నావ కమిసున్ యేత్తె, చిటింగ్ వాటంతెర్” ఇంజెర్ ¹¹₂₄ దర్క-గ్రంతనగ, లిహి కీత వచన్ పూరి మాయ్లెనె, ఇహిన్ జర్గిత. అదెన్ సాటిన్ సిపాయిర్ ఇహిన్ కీతెర్.

25 యేసున్ మోలనె పాత ⁴⁷₁₇ మొదున్ కరుమ్, యేసున అవల్, వోన కాకి, క్లోపన ⁷_{బాయ్} మరియల్ అని మగ్దలేనె నాట్సు మరియల్ నిల్పి మత్తంగ్. **26** యేసు తన్వ అవల్ అని తన్వార్ ²₅ లాడ్వార్ ³¹₀₁ సిస్యల్ కరుమ్ నిల్పి మన్వల్ సూడ్చి, “బెయె ఇమల! నీవార్ మరె” ఇంజెర్ వెహ్చార్. **27** అని వోర్ ³¹₀₁ సిస్యనె సూడ్చి, “ఇమల! నీవ అవల్” ఇంజెర్ ³⁰₀₄ వెహ్చార్. అద్ గట్కతల్ తాన్ తన్వ రోన్ వోసి కాస అవన్ దాత్ సూడ్చార్.

యేసు తన్వ పరన్ సుటి కియ్యల్
(మత్తయి 27:45-56; మార్క్ 15:33-41; లూక 23:44-49)

28 అద్ ఆత పెజె, తన వాత కామ్ సమ్మె మార్త ఇంజెర్ కరి కీసి, ¹¹₂₄ దర్క-గ్రంతనగ లిహి కీత అద్ జర్గితె, “నాకున్ వట్కు వస్త” ఇంజెర్ యేసు ³⁰₀₄ ఇత్తోర్. **29** అగ పులిత ఆంగుర్ ³⁶₉₀ రస నిహ్చి ఉంది బుడ్డి మత్త. తె వూర్ తాన్ ⁴⁶₉₉ దూది నహ్చి, ⁵³₀₁ హిస్సాప్ మరత కాందతగ తటుస్తెర్ అని యేసున తొడ్డగ అందుస్తెర్. **30** అస్కె యేసు, అద్ రసత సవద్ సూడ్చి, “నన వాత కామ్ మహ్చాన్” ఇంజెర్ తల వరుసి, తన్వ ⁴¹₅₁ పరన్ సుటి కీతార్.

31 అద్ పస్కు సడ్డ తయరి కియ్యల్ దివోస్ ఆంద్. దుస్రా నేటి, బెయ్ నేకిత ఆరమ్మ దివోస్* మత్త కాడ్చి, అవ్ ⁴⁹₈₃ మేందొల్క్ ⁴⁷₁₆ మొద్దున్ పారా టాంగి మాసి మన్వల్ ²⁴₅₃ యూదుల్కున్ ఇస్టమ్ సెలె. అదెన్ సాటి, “పూరంగ్ కార్క్ ఉరుసి,* అవ్ మేందొల్కున్ బూడ్ రెహుస” ఇంజెర్ ⁴⁰₉₁ పిలాతున్ ²⁰₆₅ పూసి కీతెర్. **32** తె సిపాయిర్ వాసి, యేసున్ బరొబర్ ⁴⁹₅₇ మొద్దున్ గ టాంగి కీసి మన్వలిర్ ఇవిరంగై కార్క్ ఉరుస్తెర్. **33** బతి వూర్ యేసునగ వాసి, అదెన్ మునెనె వోర్ సాసి మత్త సూడ్చి, వోనంగ్ కార్క్ ఉరుస్కకి. **34** బతి వూర్గట్ వారార్ సిపాయి యేసున డొకతున్ గొర్కతె కొట్టార్. యెంటనె ¹₂₉ నెతుర్ అరిక్ యేర్ పొంగ్. **35** మిరట్ గిర్ ⁴⁰₀₁ బరొస ఇర్వల్, ఇద్ సూడ్చార్ వోర్ ³¹₄₁ గవ ³⁰₀₄ వెహ్చార్. వోన ³¹₄₀ గవ ²₂₈ కరల్ ఆంద్. వోర్ ²⁷₂₇ సతమ్ వెహ్చార్ మంతార్ ఇంజెర్ వోన్ టావ. **36-37** “వోనంగ్ బొకనల్ ఉంది బొక గిర్

22 ¹¹₂₅ 20:30 ⁴⁰₉₁ v31
23 ²⁴₂₄ v25 ²⁴₂₄ v24
⁴⁷₁₇ v41 ⁵⁵₀₉ అపా 9:39
24 ¹¹₂₄ v28 ²⁴₄₀ లూక 8:44;
అపా 7:58; హెబ్రి 1:12
²⁴₄₁ అపా 20:33 ³⁰₀₄ v27
25 ⁹₂₄ అపా 23:16
²⁴₂₄ v26 ³⁰₉₄ 20:1 ⁴⁷₁₆ v31
26 ³₂₁ 7:24 v28
³¹₀₁ మార్ 10:13;
యోహ 15:8;
19:27; 20:30
27 ³⁰₀₄ v27-28 ³¹₀₁ v38
28 ¹¹₂₄ v36 ²⁴₂₄ v30 ³⁰₀₄ v35
29 ³⁶₉₀ మత్త 27:48
⁴³₇₄ అపా 7:42
⁴⁶₉₉ మత్త 27:48
⁵³₀₁ హెబ్రి 9:19
30 ²⁴₂₄ v33 ⁴¹₅₁ 20:22
31 ²⁰₆₅ v38 ²⁴₅₃ 18:36;
19:38; అపా 10:22
⁴⁰₉₁ v38 ⁴⁵₂₁ 20:1
⁴⁷₁₆ కొర 1:17 ⁴⁹₈₃ v38
32 ⁴⁹₅₇ రోమ 6:6
33 ²⁴₂₄ v38
34 ²⁹₀₁ అపా 1:19
35 ²₂₇ 21:24 ²₂₈ 1తెస 1:9
³⁰₄₀ v37 ³¹₄₀ 21:24
³¹₄₁ 21:24 ⁴¹₀₀ 14:11;
20:8; అపా 5:14
38 ⁷₀₇ మత్త 27:57
²⁰₆₅ అపా 1:6 ²⁴₂₄ v40 ²⁴₅₃ v40
²⁵₀₁ అపా 1:23 ³¹₀₁ 20:3
⁴⁰₉₁ అపా 3:13 ⁴⁹₈₃ v40
39 ³⁵₃₀ 3:1 ⁴⁶₆₆ మత్త 2:11
40 ⁷₅₉ మార్ 16:1 ²⁴₂₄ v42
²⁴₅₃ v42 ³⁶₀₈ 20:6 ⁴⁹₈₃ 20:12
41 ⁴⁷₁₇ అపా 2:36
42 ²⁴₂₄ 9:11; 19:19;
20:2; 21:4; రోమ 5:21
²⁴₅₃ 20:19 ³⁴₁₉ v42-20:1
1 ³⁰₁ మత్త 27:56;
యోహ 20:18
³⁴₁₉ v2 ⁴⁵₂₁ v19
2 ²⁴₂₄ v12 ²⁹₆₂ v13 ³⁰₀₄ v13
³⁴₁₉ v2-4 ⁴⁶₁₃ v6 ⁵³₆₈ 21:16
3 ³¹₀₁ v3-4 ⁴⁰₇₄ v3-4

ఉర్వ్ గొంగ్” అని ఉండె ఉంది జాగ, “వోన్ కొట్టుర్ వూర్ వోన్ బాజ్ సూడంతెర్” ఇంజెర్ ¹¹₂₄ దర్క-గ్రంతనగ లిహి కీసి మత్తంగ్ అవ్, గొస్టింగ్ పూర్ మాయ్లెనె ఇహిన్ జర్గిత.

యేసున కూర్దున్ నారిత బండత బుయరితగ ఇర్వల్
(మత్తయి 27:57-61; మార్క్ 15:42-47; లూక 23:50-56)

38 అరిమతయ చహర్తార్ ²⁵₀₁ యోసెప్ ఇన్వల్ ²⁴₅₃ యూదుల్కున వెరెతె, యేసున బక్తి మక్తితె కీందుర్. బతి ఇంకె ⁴⁰₉₁ పిలాతునగ సొంజి, “యేసున ⁴⁹₈₃ కూర్దున్ వోయ సీమ్” ఇంజెర్ ²⁰₆₅ పూసి కీతార్. తె పిలాతు వొప్త కాడ్చి, యేసున కూర్దున్ వోతార్. **39** వేర్ యోసెపున్ సంగ ఉంది దియ రాత్తె యేసునగ వాసి, బేటె మాయ్ల్ ³⁵₃₀ నికొదేమ్ గిర్ మత్తార్. నికొదేమ్ తన్వ సంగ లగ్-బగ్ తీస సియుంగ్ (35) కిలొంగ్ ⁴⁶₆₆ బోలమ్ అని అగర్ ఇన్వలిక్ గమ గమ గాడి సియ్యలిక్ చీజ్క్ కూర్దున్ సోక్తె తత్తార్. **40** ఇవ్ చీజ్క్ వూర్ ఇవిర్ అసి, ²⁴₅₃ యూదుల్కున నేకి తీర్ యేసున ⁴⁹₈₃ కూర్దున్ సోక్తెర్ అని అద్ కూర్దున్ బారిత పూన కాది కపిడె గూండి కీతెర్. **41** యేసున్ ⁴⁷₁₇ మొద్దుగ మోలనె పాసి టాంగి కీత జాగతగ ఉంది వాడి మత్త. అగ ఉంది నార్కుసీత బండత పూన వీచ్చ బుయరి మత్త. అస్కె వేరి, అదెనగ బదె కూర్దున్ ఇర్కకి. **42** అద్ నేటి ²⁴₅₃ యూదుల్కున పస్కు సడ్డ తయరి కియ్యల్ మత్త కాడ్చి, లహ్కా వర్సి యేసున కూర్దున్ అద్ కరుమ్ మన్వల్ ³⁴₁₉ బుయరితగన్ ఇర్తెర్.*

యేసు సాసి-నేండ్యల్
(మత్తయి 28:1-10; మార్క్ 16:1-8; లూక 24:1-12)

20 వారమ్మ మొదొడ దివోస్ ⁴⁵₂₁ ఆయ్తెవర్తున్ నేటి సక్రె బయ్ బయ్ ఆనెకెన్ మగ్దలేనె నాట్సు మరియల్ యేసున కూర్ ఇర్త ³⁴₁₉ బుయరితగ సొత్త. తె అద్ బుయరితున్ అడ్డమ్ ఇర్త బండ కూడుసి దిస్త. **2** అదెన్ సాటి, అద్ మరియల్, ⁴⁶₁₃ సీమెన్-పేతుర్గ అని యేసు ⁵³₆₈ లాడ్ కియ్యల్ ఉండె వారార్ సిస్యనగ విచ్చెర్ సొంజి, “²⁹₆₂ పర్బున కూర్దున్ అద్ ³⁴₁₉ వీచ్చ బుయరితల్ బూరెయ్ వోసి, బగ ఇర్తెరెయ్ మాకున్ టావ సెలె” ఇంజెర్ ³⁰₀₄ వెహ్చా. **3** తె ⁴⁰₇₄ పేతురు అని వోన్ సంగ మన్వల్ ³¹₀₁ సిస్యల్ బుయరితగ సూడ్చె

* **19:23** తొలె ఈతంగ్ లామ్ కమిస్కున్ కొట్టక్నె తయర్ కీందిర్.
* **19:31** ఆరమ్మ దివోస్ యూదుల్కున ఆరమ్మ దివోస్ సుకుర్ వార్ పోడెక్నల్ సురు ఆంత అని సన్యర్ పోడెక్ మారంత. తె వూర నేకితున్ పియ్యి అద్ దివోస్కుగ బోనయ్ కూర్ మాతి కియ్యక్నె బహి మన్వ. అదెన్ సాటి అద్ కామ్ వెయ్యె కియ్యల్ మత్త. * **19:31** మొద్దుగ మోలనె పాసి టాంగి మాసి మన్వల్ తన్వంగ్ కాల్యున్ అహ్చి నేస్క పరంతార్. బతి బస్కెతె వోనంగ్ కార్క్ ఉరుసంతెరొ, అస్కె నేస్క వాయ్య కాడ్చి, వెయ్యె పరన్ సుటి కీంతార్. * **19:42** యూదుల్కున ఆరమ్మ దివోస్ సుకుర్ వార్ పోడెక్నల్ సురు ఆంత అని సన్యర్ పోడెక్ మారంత. తె వూర నేకితున్ పియ్యి అద్ దివోస్కుగ బోనయ్ కూర్ మాతి కియ్యక్నె బహి మన్వ. అదెన్ సాటి అద్ కామ్ వెయ్యె కియ్యల్ మత్త.

పెసితెర్. ⁴వూర్ ఇవిర్ మీరె మాసి విచ్చెర్ మనెకె, వోర్ ³¹సిస్యల్ ⁴⁰పేతుర్నన్ తెర్ మునె విచ్చెర్ సొంజి, ³⁴వీచ్చ బుయరితగ యెవ్తార్. ⁵అని బహిడెల వరిసి సూడ్తార్. తె అగ సిరిప్ కూర్నన్ గూండి కీతంగ్ కప్పింగ్ వోన్ దిస్తంగ్. బతి వోర్ రాపా నేంగ్కె. **6-7** అస్సెన్ ⁴⁶సిమెన్-పేతురు అగ యెవ్వి, రాపా ³⁴వీచ్చ బుయరితగ నేంగ్కె. కూర్నన్ గూండి కీతంగ్ ³⁶కప్పింగ్ అగ మత్తంగ్. యేసున తలతున్ గూండి కీత ⁴⁶కప్పి గడి కీసి, మెయ్యంగ్ కప్పిసల్ అలది మన్యల్ సూడ్తార్. ⁸అస్సె ³⁴వీచ్చగ మొదోల్ యెవ్తార్ వోర్ ³¹సిస్యల్ రాపా నేంగ్గి, సూడ్చి ⁴¹బరొస కీతార్. ⁹అస్సె గిర్, “కీరిస్తు సాసి తప్పక్ నేండంతోర్” ఇంజెర్ ¹¹దర్క-గ్రంతనగ్ మన్యల్ గొప్పి వూర్నన్ అర్తమ్ ఆయ్లెకె మత్త. ¹⁰అస్సె వూర్ ఇవిర్ మల్చి, తమ్మర్గ సాత్తెర్.

యేసు మగ్దలేనె నాట్న మరియన్ దిస్వల్ (మార్క్ 16:9-11)

¹¹బతి మగ్దలేనె నాట్న మరియల్ ³⁴బుయరితున్ బహి నిల్చి ఆడ్యెర్ మత్త. అహన్ ఆడ్యెర్ బహిడెల వరిసి సూడ్త. ¹²అస్సె బెయ్ దవ్రలిక్ కప్పింగ్ పోండ్తర్ ఇవిర్ బగవంతసుర్ ³దూతలిర్ దిస్తెర్. వూర్ యేసున ⁴⁹కూర్ మత్త అద్ జాగతగ తలవడ్డ వోరార్ అని కాల్యడ్ వోరార్ ఉచ్చి మత్తెర్. ¹³వూర్, “బాయి! బారి ఆడంతి?” ఇంజెర్ తాన్ పూసి కీతెర్. తె అద్, “²⁹పర్చున కూర్నన్ బుయరితల్ బూరయే వోసి, బగ ఇరైరెయ్ నాకున్ టావ సెలె” ఇంజెర్ మరియల్ ³⁰వెహ్. ¹⁴అహన్ వెహ్, పెజె తిరిత. అస్సె యేసు నిల్చి మన్యల్ సూడ్త బతి, వోర్ యేసు ఇంజెర్ వొడ్కె మాయ్కె. ¹⁵అస్సె యేసు, “బాయి బారి ఆడంతి? అని బోన్ సాటి మహ్మసెర్ మంతి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. తె మరియల్, వోన్ వాడితగ మన్యల్ గడియల్ ఇంజెర్ సమ్మె మాసి, “దాద! నిమె ²⁹పర్చున కూర్నన్ వోసి మంద్కె, బగ ఇర్రియో ³⁰వెహ్. నన సొంజి కూర్నన్ వోంతోన్” ఇంజెర్ పూసి కీత. ¹⁶తె యేసు, “మరియ!” ఇంజెర్ తాన్ కీయ్తెర్. అస్సె మరియల్ వోన్ బాజన్ మల్చి ¹⁴హెబ్రి బాసతె, “రబుని!” ఇంజెర్ కీయ్తె. «బోద గురు» ఇంజెర్ ఇదెన అర్తమ్. ¹⁷యేసు తాన్ సంగ, “నన పారా బాబొనగ సొంద లాగర్. నాకున్ పియ్యి మన్య. బతి నా ⁸తమ్మక్కగ సొంజి, ‘నా బాబొయే మీ బాబొ ఆందుర్. నా బగవంతల మీ బగవంతల్ ఆందుర్. పారా బగవంతనగ నన సొంజెర్ మంతోన్’ ఇంజెర్ వూర్నన్ ³⁰వెహ్” ఇంజి తాన్ వెహ్తార్. ¹⁸తె మగ్దలేనె నాట్న మరియల్ సిస్యలిర్గ సొంజి, “నన ²⁹పర్చున్ సూడ్తాన్. పర్చు మీకున్ ఇవ్ గొప్పింగ్ వెహ ఇత్తార్” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ వెహ్.

¹⁹అంటిత్కె★ పోద్రెక్ ³¹సిస్యలిర్ ²⁴యూదుల్కునర్ అదికారిర్కున్ వెరిసి, తమె మీరె మాసి మత్త రోతంగ్ కావక్ కెహ్, గొల్స్ వాట్చి రాపా మత్తెర్. అస్సె యేసు వూర్ నడ్డుమ్ పావె మాసి, “మీకున్ ¹⁵సొంతి వాయి” ఇంజెర్ ³⁰వెహ్తార్. ²⁰అహన్ వెహ్ పెజె, తన్వంగ్ కెయ్యున్ అని డొకతున్

⁴ ³¹ ⁰¹ ^{v8} ³⁴ ¹⁹ ^{v6} ⁴⁰ ⁷⁴ ^{v6}
⁸ ³¹ ⁰¹ ^{v10} ¹⁹ ^{v11} ⁴¹ ⁰⁰ ^{v25}
⁹ ¹¹ ²⁴ ^{అపా} 1:16
¹⁰ ³¹ ⁰¹ ^{v19}
¹¹ ³⁴ ¹⁹ ^{అపా} 13:29
¹² ³ ²⁴ ^{అపా} 5:19
²⁴ ¹⁴ ⁴⁹ ^{అపా} 9:40
¹³ ²⁹ ⁶² ^{v15} ³⁰ ⁰⁴ ^{v15}
¹⁴ ²⁴ ²⁴ ^{v15}
¹⁵ ²⁴ ²⁴ ^{v15}-17
²⁹ ⁶² ^{v18} ³⁰ ⁰⁴ ^{v16}
¹⁶ ¹⁴ ⁴⁷ ^{ఉజగిర్} 9:11 ³⁰ ⁰⁴ ^{v17}
¹⁷ ⁸ ⁰ 21:23
²⁴ ²⁴ ^{v19} ⁰⁴ ^{v19}
¹⁸ ²⁹ ⁶² ^{v20} ⁹⁴ ^{మత్త} 27:56
¹⁹ ¹⁵ ¹⁵ ^{v21} ²⁴ ^{v21}
²⁴ ⁵³ ^{అపా} 2:5 ⁰⁴ ^{v22}
³¹ ⁰¹ ^{v19}-20 ²¹ ^{అపా} 1:12
²⁰ ⁶² 13:37; 20:25;
^{అపా} 1:21 ⁰¹ ^{v25}
²¹ ¹⁵ ¹⁵ ^{v26} ²⁴ ^{v24}
²² ⁴ ⁰ ^{అపా} 1:2
³⁰ ⁰⁴ ^{v24} ⁵¹ ^{అపా} 1:2
²³ ² ⁶⁶ ^{అపా} 2:38
⁶³ ^{అపా} 5:38
²⁴ ²⁴ ²¹ ² ⁸¹ ^{v27}
²⁴ ²⁴ ^{v26} ⁰⁴ ^{v13}; 25; 21:12
²⁵ ²⁹ ⁶² ^{v28} ³⁰ ⁰⁴ ^{v27} ³¹ ⁰¹ ^{v26}
⁴¹ ⁰⁰ ^{v29} ⁵¹ ⁷⁹ ^{అపా} 7:43
²⁶ ¹⁵ ¹⁵ ^{అపా} 7:26
²⁴ ²⁴ ^{v30} ³¹ ⁰¹ ^{v30}
²⁷ ⁵ ⁷¹ ^{అపా} 26:8
²³ ⁸¹ ^{v27}-28 ³⁰ ⁰⁴ ^{v29}
⁴¹ ⁰³ ^{అపా} 10:45
²⁸ ²³ ⁸¹ ²¹ ² ²⁹ ⁶² ²¹ ⁷
²⁹ ³⁰ ⁰⁴ 21:2
³¹ ⁰⁷ ^{అపా} 20:35 ⁴¹ ⁰⁰ ^{v31}
³⁰ ⁹ ⁷⁵ ²¹ ²⁵ ¹¹ ²⁵ ^{v31}
²⁴ ²⁴ ^{v30}-21:1 ³¹ ⁰¹ 19:26;
21:1, 24 ⁴⁵ ⁹² ^{అపా} 2:19
³¹ ¹¹ ²⁵ 21:24
²² ²² ^{అపా} 2:28 ⁴¹ ⁰⁰ ^{అపా} 2:44
⁵⁵ ⁴⁷ ^{అపా} 2:31

తొహ్తార్. తె వూర్ ³¹సిస్యలిర్ ²⁹పర్చున్ వొడ్కి పియ్యి, వెలె ఆనంద్ యెత్తెర్. ²¹అస్సె యేసు ఉండి ఉంది జోక, “మీకున్ ¹⁵సొంతి వాయి! బాబొ నాకున్ దునియతగ రొహ్త తీర్, నన గిర్ మీకున్ దునియతె రొహంతోన్” ఇంజెర్ సిస్యలిర్కున్ వెహ్తార్. ²²ఇహిన్ ³⁰వెహ్, “⁴¹చవిత్త ఆత్మ యేతట్” ఇంజెర్ వూర్ పారా పూకుర్ ఉహ్మతార్. ²³అని “మిరట్ బోనంగ్ ²పామ్మె ⁸మాపి కీంతిబొ, వూర్నన్ మాపి పుటంత. బోనంగ్ పామ్మె మాపి కియ్యిబొ, వూర్నన్ మాపి పుటొ” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

యేసు తోమన్ దిస్వల్

(మత్తయి 28:16-20; మార్క్ 16:14-18; లూక 24:36-49)

²⁴యేసు వాసి మత్తార్ అస్సె, బార జన్మ సిస్యలిర్గటల్ ¹³యేమల్ ³⁰ఇన్వల్ ²³తోమల్ సెలె మత్తార్. ²⁵అదెన్ సాటి ³¹సిస్యలిర్, “మమెట్ ²⁹పర్చున్ సూడ్తామ్!” ఇంజెర్ తోమన్ ³⁰వెహ్తార్. బతి తోమల్, “నన కుద్ పర్చునంగ్ కెయ్నెనగ ²²మోలెనె పాతంగ్ అవ్ గద్దెన్ సూడ్చి, అవెనగ బొటనె ఇట బీగర్ అని గొర్కతె కొట్ట డొకతగ కెయ్ ఇర బీగర్, నన ⁴¹నమ్మెన్ ఇత్తెకె నమ్మెన్” ఇంజెర్ ఇత్తార్.

²⁶అహన్ ఇంజి ఆట్ రోజ్క ఆత పెజె, తోమల్ అని మెయ్యర్ ³¹సిస్యలిర్ ఉంది రోన్ కావడ్ కెహ్, గొల్స్ వాట్చి మత్తెర్. తెర్ బతి, యేసు వూర్గ పావె మాతార్. అని “మీకున్ ¹⁵సొంతి వాయి!” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ²⁷అహన్ ³⁰ఇత్త పెజె ²³తోమన్, “నీవంగ్ బొటనె నా కెయ్యున్ ఇట్చి సూడ. అని నీవ కెయ్ చహ్, నా డొకతగ ఇర్చి, ⁷¹బరొస సెలొర్ వోన్ మోడి ఆయ్యక్నె, ⁴¹బరొస వాలెని ఆసి మన్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ²⁸అస్సె ²³తోమల్, “హో, నా ²⁹బగవంత! నా పర్చు!” ఇంజెర్ యేసున్ జవబ్ కీతార్. ²⁹తె యేసు, “నిమె నాకున్ సూడ్చి ⁴¹బరొస కీతి. సూడ్చక్నె బరొస కియ్యలిర్కున్ వెలె ³¹అసిర్వాద్కె పుటంతంగ్” ఇంజెర్ తోమన్ ³⁰వెహ్తార్.

ఇద్ పుస్తక్ న బావ్

³⁰ఇవె ఆయ్య, యేసు ³¹సిస్యలిర్ మునె దుస్రాక్ వెలె మయ్యతంగ్ కామ్మె, కీతార్. అవెన్ ఇద్ ⁹పుస్తక్ నగ ¹¹లిహి కియ్యకి. ³¹బతి యేసుయె, బచి కియ్యల్ ⁵⁵కీరిస్తు★ అని వోరె బగవంతనోర్ మరి ఆందుర్ ఇంజి ⁴¹నమ్మిట్తె, బస్కెట్ ²²పిస్వల్ జిన్చి మీకున్ పుటన ఇంజెరెన్, ఇవ్ గొప్పింగ్ ¹¹లిహి కియ్యల్ జర్గిత.

★ 20:19 యూద దర్కత నేకితున్ పియ్యి, సనివార్తన్ ఆరమ్మ దివోస్ ఇంతెర్. అద్ వారమున్ అద్ సనివార్ ఆక్రీత దివోస్. ఆయ్వర్ పూన వారమ్మ మొదొడ దియ ఆంత. ★ 20:31 బచి కియ్యల్ కీరిస్తు హెబ్రి బాసతె మెసయల్ ఇంతెర్. ఇదెన అర్తమ్ పర్చున్ బచి కియ్యె, బగవంతల్ నేమి కీసి, సారి కియ్యల్ రాజల్. వేన్ సాటి యూదుల్కు సూడ్చర్ మత్తెర్.

యేసు యేష్యర్ సిస్యలిర్కున్ దిస్వల్

21 అదే అత పెజె, యేసు ఉండె ఉంది జోక గలిలయ సమ్మర్త* డర్తితగ ³¹సిస్యలిర్కున్ ఇద్ తరికతె దిస్తార్: ²సిమ్మన్-పేతురు, ¹³యేమల్ ³⁰ఇన్వల్ ²³తోమల్, ¹⁰గలిలయ యేరియత ²⁵కాన చహర్తార్ ³⁴నతనియేల్, ²¹జెబెదయసుర్ మర్క్ అని యేసుసుర్ ³¹సిస్యలిర్గటల్ ఉండె ఇవిర్ మీరె మాసి మత్తర్. ³అస్కె ⁴⁶సిమ్మన్-పేతురు, “నన మీన్స్ పియ్లె దాంతాన్” ఇంజెర్ వూర్క్ ³⁰వెహ్తార్. తె వూర్, “మమ్మెట్ గిర్ నీ సంగ వాంతామ్” ఇంజెర్ ఇత్తెర్. అని సాంజి ⁴¹రూకతగ ఉడెతెర్ బతి, అద్ రాతున్ వూర్ బతంగె పియ్కి. ⁴పోడ్డె పెసెనెకె, యేసు డర్తితె నిల్చి మత్తార్ బతి, వూర్ ³¹సిస్యలిర్ వోన్ వొడ్కె మాయ్కి. ⁵అస్కె యేసు, “దాదలిర్లిట్! తిన్లె మీన్స్ పియ్లెట్ కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. తె వూర్ “పియ్కి” ఇంజెర్ ³⁰వెహ్తార్. ⁶²⁴13 తె యేసు, “⁴¹రూకత తిన బగ్గ మీవ జార్ వాటట్. అస్కె మీన్స్ అరంతంగ్” ఇంజెర్ వెహ్తార్. తె వోర్ వెహ్త తీర్ జార్ వాడెర్. అస్కె బెయ్ వెతె మీన్స్ అర్తంగ్. తె అద్ జార్కున్ రూకత్ పొరా తహ పర్కకి. ⁷అస్కె యేసు ²లాడ్ కియ్వుల్ ³¹సిస్యల్, “వోర్ ²⁹పర్పు ఆందుర్!” ఇంజెర్ ⁴⁰పేతుర్కున్ ³⁰వెహ్తార్. తె అద్ గొప్పి కేంజ్ బరొబర్, వోర్ డూండ్కొల మత్త కాడ్కి, ఆంగ్డె కెర్తార్ అని డర్తితె సొన్లె సమ్మర్తగ డెయ్తెర్. ⁸మెయ్తెర్ ³¹సిస్యలిర్ డర్తితల్ రండ్ నుహ్క (200) కూటంగ్ లంగ్ మత్త కాడ్కి, ²⁴మీన్స్ అర్చి మన్వల్ ¹³జార్ ఊమ్మెర్ అదె రూకతె వాతెర్. ⁹రూక డర్తితె యెవ్త పెజె, వూర్ రెయ్తెర్. అస్కె వూర్క్కున్ ఇమంగ్ సారింగ్ అని గొకన్ పొరా వాట్చి మన్వల్కి ³⁷మీన్స్ దిస్తంగ్. ¹⁰అస్కె యేసు, “మిరట్ ఇంకె పియ్లంగ్ ³⁷మీన్స్ నగటల్ ఇమంగ్ పియ్లె వరట్” ఇంజెర్ ³⁰ఇత్తార్. ¹¹తె ⁴⁶సిమ్మన్-పేతురు రూకతగ సాంజి, నోడె పియ్లె యేతల్ ¹³జార్కున్ డర్తితె ఊమ్మెర్. అద్ జార్ నూట పనస్ మూండ్ (153) డగుక్ ²⁴మీన్స్ నె నించి మత్త. తెర్ బతి అద్ జార్ సర్కకి. ¹²అస్కె యేసు, “వాసి తింట్!” ఇంజెర్ ³¹సిస్యలిర్కున్ కేయ్తెర్. తె వోర్ ²⁹పర్పు ఇంజి కరె మాత కాడ్కి, «నిమె బోని ఆంది?» ఇంజెర్ బోరె వోన్ పూసి కియ్కి. ¹³తె యేసు సారింగ్ అని ³⁷మీన్స్ వూర్క్కున్ తూసి సీతార్. ¹⁴యేసు ¹⁴సాసి-నేండ్, పెజె ³¹సిస్యలిర్కున్ దిస్వల్ ఇద్ మూడవ జోక ఆంద్.

పేతుర్త బహ్క మాత బరొసతున్ యేసు సుద్రి కియ్వుల్

¹⁵వూర తిన్వల్ అత పెజె యేసు, “యోహాన్తార్ మరి ⁴⁶సిమ్మెన్! వీర్టల్ తెర్ అదిక్ నాకున్ ²పెర్క కీంతి కి?” ఇంజెర్ ¹³సిమ్మన్-పేతుర్కున్ పూసి కీతార్. తె “హో పర్పు! నన పెర్క ¹¹లిహి కీతెకె, అవ్ ⁹పుస్తకున్ ఇల్లె, ఇద్ ²⁸దునియత జాగ యెహ్ ఇంజెర్ నన సోంచ్ కీంతాన్.

¹²⁴v4 ³¹v2 ⁵⁰6:1
²¹⁰అపొ 9:31 ¹³11:16
²¹మత్త 4:21 ²³అపొ 1:13
²⁵2:1 ³⁰v3 ³¹v4
³⁴1:46 ⁴⁰v3 ⁴⁶13:6;
⁸²21:3; అపొ 8:24
²¹3; అపొ 8:24
³³⁰v5 ⁴⁰v7 ⁴³v6 ⁴⁶v7
⁴²⁴v5 ³¹v7
⁵²⁴v7 ³⁰v7
⁶⁴¹v8 ⁸⁶v8
⁴¹అపొ 20:13
⁷⁵v15 ²⁴v10
²⁹v12 ³⁰v10 ³¹v8
⁴⁰v11 ⁴⁶v11
⁸¹³v11 ²⁴v11
⁵⁰v11 ⁸⁶v11
³¹v12 ⁴²మార్ 3:9
⁹⁹⁵v10
¹⁰²⁴v13 ³⁰v12 ³⁷v13
¹¹¹³మత్త 4:20
⁸⁶1కొర 15:39
⁴⁰v15 ⁴⁶v15
¹²²⁹v16 ³⁰v16
²¹15:21 ³¹v14
¹³²⁴v13-15 ³⁷v6:9
¹⁴⁵³అపొ 3:6 ³¹v20
¹⁵⁵15:9; 21:16;
^{రోమ}13:9 ²¹ఉజ్జగిరి 5:6;
⁷17 ²⁴v17 ³⁰v16
⁴⁰v17 ⁴⁶v16
¹⁶²v20 ²⁴v16-17
²⁹v16-17 ³⁰v17
⁴²10:7; 21:17
⁴⁶v16-17 ⁵³v16-17
¹⁷²⁴v21 ²⁴91 అపొ 1:5
²⁹v20 ³⁰v18 ⁴⁰v20
⁶²అపొ 8:32 ⁴⁶13 అపొ 1:13
⁵³1కొర 16:22
¹⁸²మత్త 5:18;
^{యోహ}13:21;
^{రోమ}1:25; ఎఫెసీ 3:21
³⁰v18-19 ⁴⁰అపొ 3:6
¹⁹¹³అపొ 3:13 ³⁰v21
²⁰²రోమ 8:28
²⁹v21 ³¹v23 ⁴⁰v21
²¹²⁴v21-23
²⁹v21 ³⁰v12; 22;
^{అపొ}2:40 ⁴⁰అపొ 1:13
²²³⁰అపొ 1:3
²³⁸అపొ 1:15
²⁴v25 ³¹v24
²⁴²అపొ 12:9 ¹¹v25
³¹v20:30; అపొ 6:1; 9:38
⁴⁰అపొ 6:3 ⁴¹అపొ 22:18
²⁵⁹గలతి 3:10
¹¹v25 అపొ 1:20 ²⁴అపొ 1:1
²⁸అపొ 17:24

కీంతాన్ ఇంజి నీకున్ టావయె” ఇంజెర్ ⁴⁰పేతురు ³⁰ఇత్తార్. తె యేసు, “నా ⁷గొరె పిలన చొకొట్-వాయుట్ సూడ” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ¹⁶ఉండె ఉంది జోక యేసు, “²⁴యోహాన్తార్ మరి ⁴⁶సిమ్మెన్! నాకున్ కరల్ ²పెర్క కీంతి కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. తె, “హో ²⁹పర్పు! నన ⁵³పెర్క కీంతాన్ ఇంజి నీకున్ టావయె” ఇంజెర్ పేతురు ³⁰ఇత్తార్. తె యేసు, “నా ⁴²గొరెన చొకొట్-వాయుట్ సూడ” ఇంజెర్ వెహ్తార్. ¹⁷మూడవ జోక యేసు, “²⁴యోహాన్తార్ మరి ⁴⁶సిమ్మెన్! నాకున్ కరల్ ⁵³పెర్క కీంతి కి?” ఇంజెర్ పూసి కీతార్. «నాకున్ పెర్క కీంతి కి?» ఇంజెర్ మూడవ జోక పూసి కీత కాడ్కి, ⁴⁰పేతురు దుక్కుతె, “హో ²⁹పర్పు! మీకున్ సమ్మి టావయె. నన నీకున్ పెర్క కీంతాన్ ఇంజెర్ గిర్ టావయె” ఇంజెర్ ³⁰ఇత్తార్. తె యేసు, “నా ⁴²గొరెన చొకొట్-వాయుట్ సూడ” ఇంజెర్ పేతుర్కున్ వెహ్తార్. ¹⁸అని “ఇద్ ⁸¹సతెమ్ ఆంద్. డియెని మనెకె నీవ నిమె నడి ఆర్చి కీసి, నీకున్ పసండ్ వాత జాగతగ దాంతి. బతి బుడియని ఆత పెజె, నిమె కెయ్కె చప్పి మనెకె, ఉండె వొరార్ నీకున్ దొప్పి, పసండ్ సెలె అద్ జాగతె వోంతార్” ఇంజెర్ యేసు ³⁰వెహ్తార్. ¹⁹పేతురు బాతల్ మరన్ ఆసి, బగవంతన్ ¹³మయ్కె తరంతార్ ³⁰ఇన్వల్ తొహ్లా, యేసు ఇహిన్ వెహ్తార్. అహిన్ వెహ్త పెజె, “నా బక్తి పియ్లె తాక” ఇంజెర్ ఇత్తార్. ²⁰పస్క సడ్డ జేవున్ కీనెకె, ²⁹పర్పునగ ఉండె ఇమర్ కరుమ్ ఉర్గ్గి మాసెర్, «పర్పు! వోర్ బోర్ ఆందుర్?» ఇంజెర్ పూసి కీతార్ వోర్, యేసు ²లాడ్ కియ్వుల్ ³¹సిస్యల్, తమ్మ పెజెయ్ వాసెర్ ⁴⁰పేతుర్కున్ దిస్తార్. ²¹తె వోన్ సూడ్చి ⁴⁰పేతురు, “²⁹పర్పు! వేన్ బతల్ జర్గంత?” ఇంజెర్ యేసున్ పూసి కీతార్. ²²తె యేసు, “నన ఉందుంది జోక వానల్ వేరి, వోర్ మన్వల్ నాకున్ పసండ్ మత్తెకె, వోన్ బారెతె నీక్ బతల్ ఆయి. సిరిఫ్ నిమె నా బక్తి పియ్లె తాక” ఇంజెర్ పేతుర్కున్ ³⁰వెహ్తార్. ²³అదెన్ హిందల్, వోర్ ³¹సిస్యన్ మరన్ ఆయె ఇన్వల్ గొప్పి ⁸బక్తిల్ నడ్డుమ్ కప్ప. బతి యేసు లాడ్ కియ్వుల్ సిస్యన్ బారెతె, అహిన్ వెహ్కకి. సిరిఫ్, “నన ఉందుంది జోక వానల్ వేరి, వోర్ మన్వల్ నాకున్ పసండ్ మత్తెకె, వోన్ బారెతె నీక్ బతల్ ఆయి” ఇంజెర్ వెహ్తార్.

అక్రిత గొప్పి

²⁴యేసు లాడ్ కియ్వుల్ వేర్ ³¹సిస్యల్ ఇవ్ గట్టున్ సూడ్చి, ³¹గవ వెహ్లా, ఇవ్ సమ్మెన్ ¹¹లిహి కీతార్. వేన్ ³¹గవ ²సతెమ్ ఇంజెర్ మాకున్ టావ. ²⁵యేసు బొమిత్ పొరా కీతంగ్ కామ్కె ఉండె వెలె మంతంగ్. అవెనల్ హర్ ఉందితున్ పోడి కీసి

* 21:1 తిబెరియ సమ్మర్ ఇంజెర్ గిర్ కేయంతెర్.

Strong's Number Index

Hebrew Words

- 18 אֵבֶן 'ēbūw; డోని-; long open container; made of wood or stone; for feeding domestic animals; యోబు 39:9
- 26 אֲבִיגַיִל 'Ābīgayil అబిగేల-; daughter of Nahash, sister of David, wife of Jether the Ishmaelite, mother of Amasa; 1సము 25:3
- 28 אֲבִידָן 'Ābīdān అబిదన్; son of Midian, son of Keturah, wife of Abraham; పుట్ 25:4
- 32 אֲבִיהַיִל 'Ābīhayil అబిహాయిల-; father of Esther from tribe of Benjamin; ఇసాబ్ 3:35
- 33 אֲבִי עֶזְרִי 'Ābīy hā-'Ezriy అబియెజ్రి-; member of clan of Abiezer; నాయ్ 6:11
- 37 אֲבִיטָל 'Ābīṭāl అబిటల-; wife of David, mother of Shephatiah; 2సము 3:4
- 38 אֲבִיָּאָם 'Ābīyām అబియ-; son of Rehoboam; king of Judah (913-911/10); also known as Abijah; 1రాజు 14:31
- 39 אֲבִימָלֵךְ 'Ābīmā'ēl అబీమాయెల్; son of Joktan, descendant of Shem; పుట్ 10:28
- 41 אֲבִינָדָב 'Ābīnādāb అబినదాబ-; son of king Saul from tribe of Benjamin; 1సము 7:1
- 42 אֲבִינוֹם 'Ābīnō'am అబినోయ-; father of Barak; నాయ్ 4:6
- 44 אֲבִי-עֶזֶר 'Ābī-'ezer అబియేజెర-; man from Anatoth, commander in army of king David; యెహో 17:2
- 48 אֲבִירָם 'Ābīrām అబిరామ-; son of Hiel; ఇసాబ్ 16:1
- 49 אֲבִישָׁג 'Ābīyshag అబిసగు-; concubine of David; 1రాజు 1:3
- 52 אֲבִישַׁי 'Ābīyshay అబిషయ-; son of Zeruiah, sister of David; warrior; also known as Abshai; 1సము 26:6
- 54 אֲבִי-אַתָּח 'Ebyāthār అబ్యాతార-; son of Ahimelech; priest in the time of king David; 1సము 22:21
- 59 אֲבֵל 'Ābēl అబెల-; town in the territory of Naphtali; short name for Abel-Beth-Maacah; also known as Abel-Maim; 1సము 6:18
- 62 אֲבֵל-בֵּית-מַאֲכָה 'Ābēl Bēyth-Mā'ākāh అబెల్-బెత్-మయక-; town in Naphtali; also known as Abel and Abel-Maim; 1రాజు 15:20
- 65 אֲבֵל-מְכֹדֹלָה 'Ābēl Mēchōwlāh అబెల్-మెహొల-; town in Gilead; నాయ్ 7:22
- 68 אֶבֶן 'ēben హీరంగ్-మోలి-, కంకర-, బారిత-; generic term for small object consisting of a variety of stone that is considered precious because of its beauty and scarcity; used as ornament or decoration; associated with honor, majesty, and glory; పుట్ 2:12
- 70 אֶבֶן 'ōben జల్మ సీనెకె; set of two flat objects, made of stone and used in Egypt, on which a woman used to sit or kneel while giving birth; బహి 1:16
- 72 עֵבֶן-הָעֶזֶר 'Eben hā-'Ēzer ఎబినేజెర-; "stone of help": memorial stone located between Shiloh and Aphek; 1సము 4:1
- 74 אֲבִנֵּר 'Abnēr అబ్నెర-; army commander of Saul, son of Ner from the tribe of Benjamin; 1సము 14:50
- 78 אִבְטָן 'Ibtsān ఇబ్తాన్-; judge of Israel; నాయ్ 12:8
- 85 אֲבְרָהָם 'Abrāhām అబ్రాహా-; son of Terah; ancestor of Israel; also known as Abram; పుట్ 17:5
- 87 אֲבְרָם 'Abrām అబ్రామ-; son of Terah; ancestor of Israel; later known as Abraham; పుట్ 11:26
- 90 אֶגָּג 'Āgag అగగ-; king of Amalek; ఇసాబ్ 24:7
- 91 אֶגְגִּי 'Āgāgīy అగ-; descendant of Agag; ఎస్తర్ 3:1
- 110 אֲדָמָה 'Admā'ēl అద్మయేలు-; son of Ishmael; పుట్ 25:13
- 113 אָדוֹנָן 'ādōwn మాల్య-, గురుజీ-, పర్వు-, రాజ-; man who is in a position of authority over someone else as that person's legal owner, employer, or sovereign; పుట్ 18:3
- 117 אֲדִיָּר 'addīyr తాకుస-, అదిక-; person in a position of leadership, either within the community or within the army; బహి 15:10
- 119 אָדָם 'ādām రగల్ రంగ-, రగల-; to give something a red color by dying it; బహి 25:5
- 120 אָדָם 'ādām మాయ్-, నరిమన్-; human being as an individual or as a class of living creatures; associated with mortality; పుట్ 1:26
- 121 אֲדָם 'Ādām ఆదమ్-; location near the river Jordan near Zarethan; పుట్ 3:17
- 123 אֶדוֹם 'Ēdōm యేదోమ-; people, land; Esau and descendants of Esau; పుట్ 25:30
- 124 אֶדֶם 'ōdem పద్మరాగమ-; (semi-)precious stone of a red color, possibly ruby or carnelian; బహి 28:17
- 126 אֲדָמָה 'Admāh సోయర్దోర్, అద్మా; one of the 5 cities in the plain which included Sodom and Gomorrah; పుట్ 10:19
- 130 אֶדוֹמִי 'Ēdōmīy యేదోమ-; descendant or inhabitant of Edom; రెంజు 23:7
- 131 אֲדֻמְמִיָּם 'Ādummīym అదుమ-; ascent, pass; between Jerusalem and Jericho; యెహో 15:7
- 136 אֲדוֹנָי 'Ādōnāy పర్వు-, బగవంత-; way of addressing God as one's master and lord; పుట్ 15:2
- 139 אֲדוֹנִי-טֶדֶק 'Ādōnīy-Tsedeq అదోని-సెడెక్; king of Jerusalem; time of Joshua; యెహో 10:1
- 140 אֲדוֹנִי-קָאָם 'Ādōnīyqām అదోనికామ-; family head; after exile; ఎజ్ 2:13
- 141 אֲדוֹנִי-רָם 'Ādōnīyrām అదోనిరామ-; son of Abda; official; time of kings David, Solomon, and Rehoboam; 1రాజు 4:6

- 151 אָדָרָם 'Ādôrām అదోరమ-; son of Abda; official; time of kings David and Solomon; 2సము 20:24
- 152 אֲדַמְמֶלֶךְ 'Ādrammelek అద్రమ్-మెలెక్-; son of Sennacherib, king of Assyria; 2రాజు 17:31
- 154 אֶדְרֵי 'edre'iy ఎద్రెయి; fortified town; territory of Naphtali; ఇసాబ్ 21:33
- 157 אָהָב 'āhab పెర్మ-; లాడ-; జీవ వా-; పసండ్-; to experience a feeling of affection for a person, an object, or a practice; పుట్ 22:2
- 160 אֲהָבָה 'ahābāh పెర్మ-; లాడ-; a feeling of affection for a person, an object, or a practice; రెండ 7:8
- 161 אֹהַד 'Ōhad వోహదు; son of Simeon; పుట్ 46:10
- 168 אֹהֶל 'ōhel పార్తన-వింతి కియ్యల్ డేర-; sacred tent set up by Moses for meeting with the Lord, described in EXO 33.7; used for housing the ark of the covenant and for religious activity, including consulting the Lord and bringing offerings; పుట్ 4:20
- 175 אַהֲרֹן 'Ahārōwn అహారోన-; brother of Moses; first high priest; tribe of Levi; బ్రహ్మ 4:14
- 178 אֶבֶב 'ēvwb సానలిరంగ్ అత్మన్ సంగ-; one experienced in communication with the spirits of the dead; or, spirit of the dead; కబాడ 19:31
- 187 אֲוַזַּל 'Ūwzāl ఊజల్; son of Joktan; descendant of Shem; పుట్ 10:27
- 189 אֵבִי 'Ēvīy యేవి-; king of Midian; ఇసాబ్ 31:8
- 191 אֵבִיָּל 'ēvīyl యెడ్డి-; పేక్ష-; person who is regarded as foolish, because of his lack of fear of God, unwillingness to listen to advice, talking too much, and being unable to conceal his temper; యోబు 5:2
- 192 אֵבִיָּל מֶרֶדָּק 'Ēvīyl Mērdak ఈవిల్-మెరొదక్-; king of Babylon; 2రాజు 25:27
- 200 אִוְּלֵת 'ivveleth పిన్త్ గున్-; state of being regarded as foolish, because of lack of fear of God, unwillingness to listen to advice, talking too much, and being unable to conceal one's temper; కీత్త 38:5
- 204 אֹנְ 'Ōwn పోత్తిపెరన, ఓను; town; Egypt; పుట్ 41:45
- 205 אָבֵן 'āven పెడ్డ-బుది-, కర-; great wickedness and depravity, as a trait of certain human beings, which is expressed in thoughts, words, and actions; ఇసాబ్ 23:21
- 207 אֹנֹב 'Ōwnōw ఓనో-; town; territory of Benjamin; 1జర్గత్ 8:12
- 209 אֹנָן 'Ōwnān వోనన-; son of Judah; పుట్ 38:4
- 211 אֲוִפְחִיָּר 'Ōwphīyr వోఫిర-; son of Joktan; descendant of Shem; land; పుట్ 10:29
- 226 אֶבֶב 'ēvwb నిసవి-; object or event that is a reminder of something that has happened or a confirmation of something that is yet to happen; పుట్ 1:14
- 231 אֶזְבָּב 'ēzōwb హిసాప-; plant with a shrub-like base and stems which are stiff, many-branched, hairy, and strong, 50-80 cm tall; Origanum syriacum or Majorana syriaca; used by the Jews in the ritual purification process as a sprinkling brush.; బ్రహ్మ 12:22
- 249 אֶזְרָח 'ezrāch సొంత-; జల్మ అత-; a person who belongs to a particular place by birth; బ్రహ్మ 12:19
- 250 אֶזְרָחִי 'Ezrāchīy యెజ్రహ-; descendant of Zerah; tribe of Judah; 1రాజు 4:31
- 266 אֲחֹוֹחִי 'Āchōwchīy అహోహ-; descendant of Ahoah; tribe of Benjamin; 2సము 23:9
- 274 אֲחַזְיָה 'Āchazyāh అహజ-; son of Joram; king of Judah (841); 1రాజు 22:40
- 279 אַחִיָּאָם 'Āchīyām అహియమ-; son of Sachar, Sharar; warrior; time of king David; 2సము 23:33
- 281 אַחִיָּיָה 'Āchīyāh అహియ-; prophet; time of Jeroboam; 1సము 14:3
- 285 אַחִיָּתוּב 'Āchīytūwb అహిటూబ-; priest; tribe of Levi; 1సము 14:3
- 286 אַחִיָּלּוּד 'Āchīylūd అహిలూద-; father of Baana, district governor; time of Solomon; 2సము 8:16
- 288 אַחִיָּמֶלֶךְ 'Āchīymelek అహిమెలెక్-; son of Abiathar; priest; time of king David; 1సము 21:1
- 290 אַחִיָּמָאֲט 'Āchīymā'ats అహిమయన-; governor; time of Solomon; 1సము 14:50
- 293 אַחִינֹ'אָם 'Āchīynō'am అహినోయమ-; wife of David; from Jezreel; 1సము 14:50
- 296 אַחִיָּקָם 'Āchīyqām అహికామ-; son of Shaphan; official; time of king Josiah; father of Gedaliah, governor of Judah, time of exile; 2రాజు 22:12
- 302 אַחִיָּתֹפֶל 'Āchīythōphel అహితోపెల్-; from Giloh; counselor of king David; 2సము 15:12
- 306 אַחֲלָמָה 'achlāmāh ఊదమని-, సూర్యకాంతము-; (semi-)precious stone of a purple color; బ్రహ్మ 28:19
- 325 אַחַשְׁוֶרֶשׁ 'Āchashvērōwsh అహాస-; king of Persia; ఎజ్ 4:6
- 329 אֶתֶד 'ātād చమ్మ-; bush or small tree with sharp thorns; Boxthorn Lycaeum europaeum or rubus species; పుట్ 50:10
- 333 אֶתֶר 'Ātēr అటేర్; family head; gatekeepers; after exile; ఎజ్ 2:16
- 338 אִי 'iy ద్విపల్క్-నగ; exact meaning uncertain: animal associated with death, destruction, and devastation; probably a dog-like wild animal that howls; యెస 13:22
- 345 אָיָה 'Ayāh అయ-; father of Rizpah, concubine of Saul; పుట్ 36:24
- 348 אִיזַבֵּל 'Īyzebel యెజెబెల్-; wife of king Ahab; 1రాజు 16:31
- 350 אִי־כַבֹּד 'Īy-kābōwd ఈకబొద-; son of Phinehas, priest; 1సము 4:21
- 354 אַיָּל 'ayāl కుర్మ-; wild ruminating mammal with four legs, standing about a meter high at the shoulder; male grows antlers, which are dropped every year; has a reddish fur with white spots during summer; during winter the white spots disappear and the coat becomes darker; Cervidae family; clean animal and can therefore be eaten; associated with strength, speed, and agility; the male is also associated with sexual prowess; రెండ 12:15
- 355 אַיָּלָה 'ayālāh కుర్మ-; adult female deer (male: אֵיל wild ruminating four-footed mammal (Cervidae

- family), about a meter high at the shoulder, reddish fur with white spots in summer, in winter the coat becomes darker and the spots disappear; the female is associated with surefootedness and the ability to produce abundant offspring; **పుట్** 49:21
- 356 **זְבֻלון** 'Ēylōwn యేలొను; son of Zebulun; **పుట్** 26:34
- 357 **אַיָּלֹון** 'Ayālōwn అయిలోన-; town; territory of Zebulun; **యెహో** 10:12
- 367 **מֵמָה** 'ēymāh దమ్మె-; దమ్మె మా-; వెర-; state of strong fear because of an actual or perceived danger; **పుట్** 15:12
- 368 **עֵימָיִם** 'Ēymīym యేమిమ్; a people; **పుట్** 14:5
- 378 **יִישׁ-בֹּשֶׁת** 'Iysh-Bōsheth ఇస్సొసెత-; son of king Saul; tribe of Benjamin; **2సము** 2:8
- 384 **אִיתְחִי'ֵל** 'Iythiy'ēl ఇతియేల్-; man; **నెహె** 11:7
- 392 **אַכְזִיב** 'Akziyb అక్జిబ-; town; territory of Asher; **యెహో** 15:44
- 397 **אַכִּישׁ** 'Ākīysh ఆకిశ-; son of Maacah; king of Gath; **1సము** 21:11
- 407 **אַכְשָׁף** 'Akshāph అక-; town; territory of Asher; **యెహో** 11:1
- 410 **אֵל** 'ēl సక్తి వాతె బగవంత-; epithet for God; **పుట్** 14:19
- 420 **עֲדָאִי** 'Eldā'āh యెల్దా-; son of Midian, son of Keturah, wife of Abraham; **పుట్** 25:4
- 422 **אָלָה** 'ālāh సాపెన-; to utter a statement calling for harm or injury to someone; **నాయ్** 17:2
- 423 **אָלָה** 'ālāh పర్మన-; కీరె-; వొట-; a solemn attestation to the truth of what one says or intends to do; **పుట్** 24:41
- 424 **אֵלָה** 'ēlāh సిందూర-; tree, with a broad crown, heavy branches, and thick trunk; 7.5 to 9 m. high; sheds its leaves; has small inconspicuous flowers; Pistacia terebinthus or Pistacia atlantica; the stem contains aromatic turpentine, a resinous juice, which flows out when the bark is cut; the nuts are used for dyeing and tanning animal skins, and can be eaten if roasted; imposing tree, preferred place to sit under and enjoy the shade, associated with cultic worship, revered by ancient Israelites and other peoples, who built shrines and altars in the terebinth groves, and sometimes buried people there; **అక్క** 3-; **పుట్** 35:4
- 430 **אֱלֹהִים** 'ēlōhīym పేన-; బగవంత-; దేవ-; originally a plural form, used as a generic term for the deities served by a particular people; also commonly used to denote the one God of Israel; **పుట్** 1:2
- 433 **אֱלֹוָה** 'ēlōwāh పేన-; term for a deity of any peoples; **రెండ** 32:15
- 436 **אֵלֹון** 'ēlōwn తాబోర్త సిందూర మర-; tree; between Ramah and Gibeā; **పుట్** 12:6
- 441 **אַלְלָוֶפֶת** 'allūwph పియంగ్-కొల్క-; సన్నల్క-; generic term for domesticated cattle, both male and female, always plural; used for milk and meat, and for plowing; used in contexts describing well-being and prosperity; **పుట్** 36:15
- 445 **אֶלְחָנָן** 'Elchānān యెల్ హానల-; warrior(s); time of king David; **2సము** 21:19
- 452 **אֵלִיָּה** 'Ēlīyāh యేలియ-; prophet; time of Ahab; **1రాజ** 17:1
- 455 **אֵלְיָכָב** 'Elyachbā యెల్యాబ-; from Shaalbon; warrior; time of king David; **2సము** 23:32
- 458 **אֵלִימֶלֶךְ** 'Ēlīymelek యెలిమెలెక్-; man from Bethlehem; time of the Judges; **రూతు** 1:2
- 463 **אֶחֱיָאֵל** 'Ēlīy'ām యేలియమ-; son of Ahitophel; warrior; time of king David; **2సము** 11:3
- 471 **אֶלְיָאִיִּם** 'Elyāqīym యెల్యక్కిమ్-; priest; after exile; **2రాజ** 18:18
- 473 **אֶלִּישָׁה** 'Ēlīyshāh ఎలిసత్; son of Javan; descendant of Japheth; also, name of the nation Elishah was believed to have founded, which traded with Tyre; **పుట్** 10:4
- 474 **אֶלִּישָׁהוּא** 'Ēlīyshūwa యేలిసువ-; son of David; tribe of Judah; **2సము** 5:15
- 475 **אֶלְיָשִׁיב** 'Elyāshīyb యెలియసిబ-; high priest; after exile; **1జర్నల్** 3:24
- 477 **אֶלִּישָׁה** 'Ēlīyshā' యేలిస-; son of Shaphat; prophet; **1రాజ** 19:16
- 484 **אַלְמוּגִי** 'almuggīym కండ్జబ-; large evergreen tree, somewhat similar to cedar, Juniperus phoenicea excelsa, found both in Lebanon and Ophir; provides excellent timber; or, red sandalwood, Pterocarpus santolinus; **1రాజ** 10:11
- 486 **אַלְמוּדָד** 'Almōwdād అల్మోద్దాద్; son of Joktan; descendant of Shem; **పుట్** 10:26
- 499 **אֶזָּר** 'Ē'āzār యేలియాజర్-; various men; **బహ్లా** 6:23
- 513 **אֶלְתֹּוֶלַד** 'Eltōwlad యెల్తోలద్; location; **యెహో** 15:30
- 514 **אֶרְקָה** 'Ert'qē యెర్తెక్; town; territory of Dan; **యెహో** 19:44
- 519 **אִמָּה** 'āmāh దాస-; సేవ-; woman who is the legal property of someone else; either married or eligible for marriage; her children belong to the person who owns her; **పుట్** 20:17
- 526 **אִמּוֹנ** 'Āmōwn అమొన-; governor of Samaria; time of Ahab; **1రాజ** 22:26
- 529 **אִמּוֹנ** 'ēmōwn బరోసత-; the quality of faithfulness, or person who has that quality; **రెండ** 32:20
- 530 **אִמּוֹנָה** 'ēmōwnāh సత-; బరోస-; the quality of being firm, steady, trustworthy; **బహ్లా** 17:12
- 531 **אִמּוֹנִים** 'Āmōwns అమొంజ-; father of prophet Isaiah; **2రాజ** 19:2
- 539 **אָמָן** 'āman నమ-; బరోస-; think someone/thing is trustworthy; **పుట్** 15:6
- 543 **אָמֵן** 'āmēn ఆమెన్-; solemn formula expressing agreement or affirmation; **ఇసాబ్** 5:22
- 557 **אַמְסִי** 'Amtsīy అమ్మి-; son of Zechariah; ancestor of Adaiah, priest; tribe of Levi; **1జర్నల్** 6:46
- 558 **אַמְצִיָּה** 'Āmatsyāh అమజ్య-; son of Joash; king of Judah (796-767); **2రాజ** 12:21
- 566 **אִמְרִי** 'Imrīy ఇమ్రి-; father of Zaccur; wall repairer; after exile; **1జర్నల్** 9:4
- 567 **אִמּוֹרִי** 'Ēmōrīy అమొరియ-; descendant of Canaan; **పుట్** 10:16
- 571 **אֶמֶת** 'emeth సత-; బరోస-; state whereby humans and deities are considered worthy of trust, because they are truthful and committed, with an unwavering disposition, which is reflected in their words and actions; **పుట్** 24:27
- 573 **אִמִּיתַי** 'Āmittay అమితాయి-; father of prophet Jonah; **2రాజ** 14:25

583 **שֶׁט** 'Ēnōwsh మియ్యెర్, యేనోసు; son of Seth; పుట్ 4:26
 621 **תִּפְתָּר** 'Āḏanath ఆసెనత-; daughter of Potiphera; wife of Joseph; పుట్ 41:45
 623 **אֶפְדָּי** 'Āḏāph ఆసప-; forest guard; after exile; 2రాజు 18:18
 634 **סַנְחַרְבַּן** 'Êḡar-Chaddōwn యేసర్-హద-; son of Sennacherib; king of Assyria; 2రాజు 19:37
 635 **עֶצֶר** 'Eṣṭēr ఎస్తేర-; woman; queen of Persia; ఎస్తేర్ 2:7
 646 **עֶפְדָּו** 'ephōwd యెఫాద-; object, perhaps like the priestly ephod, associated with illicit worship; బహి 25:7
 663 **אַפְהֶק** 'Āphêq ఆపెక-; town; Golan; యెహో 12:18
 669 **עֶפְרַיִם** 'Ephrayim యెఫ్రాయిమ-; son of Joseph; founder of the tribe of Israel; territory of the tribe; పుట్ 41:52
 673 **עֶפְרַתִּי** 'Ephrāthîy యెఫ్రాయిమ-; member of tribe of Ephraim; నామ్ 12:5
 683 **אַשְׁמֶלֶךְ** 'Ātsalyāhūw అజల్య-; son of Meshullam; father of Shaphan, secretary, time of king Josiah; 2రాజు 22:3
 687 **עֵטֶר** 'Eṭser యెజెర్-; son of Seir; పుట్ 36:21
 697 **אַרְבַּעַת** 'arbeh జాడి-కోడ-; six-legged winged insect characterized by the fact that its third pair of legs is elongated and adapted to hopping; Acrididae family; moves in swarms that migrate to new areas, which they colonize; at other times lives solitary or in small groups; eaten cooked by toasting, grilling, frying, or broiling, though in some places they are also eaten raw; clean animal, may be eaten; because of their large numbers and swarming characteristics, locusts were a symbol of a vast attacking army against which there was no defense and also a symbol of divine punishment.; బహి 10:4
 708 **עֶרֶג** 'ereg రండ్ కోండింగ్ మన్వల్ కుట-; small object with two pointed ends; part of weaving equipment; moves the thread of the weft across between threads of the warp; associated with swiftness; నామ్ 16:14
 709 **אַרְגֹּב** 'Argōb అర్గొబ-; man? location?; రెండ 3:4
 713 **אַרְגָּמָן** 'argāmān రగల్-, కత కలర్-; woven material, dyed reddish-purple with a substance obtained from the murex shellfish; limited source for the dye made the cloth expensive and thus available only to kings and the richest families; the color came to be associated with royalty; బహి 25:4
 714 **אַרְד** 'Ard ఆర్దు; son of (Bela, son of) Benjamin; పుట్ 46:21
 721 **אַרְבָּדִי** 'Arvādîy అర్వాదీయుల్; inhabitant of Arvad; descendant of Canaan; పుట్ 10:18
 723 **אֻרְבָּה** 'urvāh కొట్క-; (part of a) barn where animals are fed; or, place where domesticated animals are fed outside, often a permanent semi-circular enclosure; usually located near or inside the house; 1రాజు 4:26
 727 **אַרֹּנָה** 'ārōwn నియమ్మ సందొక-, సందొక-; wooden box, overlaid with gold and with a golden cover with cherubs, normally placed behind the veil in the tabernacle or temple, but also carried along during military campaigns; symbolizes the presence of YHWH among

his people and used to store the two tablets with the law of God and other objects representing important events in the history of Israel; పుట్ 50:26
 728 **אַרְבָּנָה** 'Āravnāh ఆరవ్న-; Jebusite; 2సము 24:16
 730 **עֵרֶז** 'erez దేవద-; evergreen tree growing up to 40 m tall, with a trunk up to 2.5 m in diameter; as it grows older its branches spread out more and more horizontally; grows in elevated places; Cedrus libani; highly appreciated building material; also used in cleaning ritual; associated with beauty, quality, pride, and strength; కటాడ 14:4
 733 **אַרַּח** 'Ārach అరహ-; father of Shecaniah, father-in-law to Tobiah; 1జర్ 7:39
 743 **אַרְיָדָתָה** 'Ārîyḏāthā అరిదాత-; son of Haman; 1జర్ 12:8
 757 **אַרְכִּי** 'Arkîy అర-; clan; located on the boundary of Ephraim and Benjamin; యెహో 16:2
 758 **אַרָּם** 'Ārām దమస్కు నగర మన్వలిర్ అరామియుల్క-; territory or settlement around the town of Damascus; the people from that area; కృష్ణ 10:22
 761 **אַרְמִי** 'Ārammîy అరమియ-, సిరియ-; descendant or inhabitant of Aram, Syria; పుట్ 25:20
 762 **אַרְאַמִּי** 'Ārāmîyth అరమిక-; the Aramaic language; 2రాజు 18:26
 763 **אַרַּם נָהָרַיִם** 'Āram Nahārayim మెసపొటెమియ-; literally, Aram of the two rivers; the territory between the Tigris and Euphrates rivers; పుట్ 24:10
 765 **אַרָּן** 'Ārān అరాను; son of Dishan; descendant of Seir; పుట్ 36:28
 769 **אַרְנוֹנָה** 'Arnōwn అర్నొన-; river; ఇసాబ్ 21:13
 774 **אַרְפָּד** 'Arpād అర్పద-; town in Syria; 2రాజు 18:34
 775 **אַרְפַּכְשָׁד** 'Arpakshad అర్పక్ష్షదు-; son of Shem; పుట్ 10:22
 776 **עֵרֶט** 'erets పాల్ అని కాడల్ నియ్-, బర్బర్ పంట పండ్లల్-; literally: land flowing of milk and honey; indicates a highly fruitful land; పుట్ 1:1
 779 **אַרָּר** 'Ārar అరాప-; to consign someone or something to death, damage, or destruction, usually by invoking the name of a deity if the agent is human, as punishment, out of contempt, anger, or hostility; పుట్ 3:14
 780 **אַרְרָא** 'Ārārā అరరత-; area and people; Armenia; పుట్ 8:4
 788 **אַשְׁבֵּל** 'Ashbēl అష్పెలు; son of Benjamin; పుట్ 46:21
 790 **אַשְׁבָּן** 'Eshbān యెసబాను; son of Dishon; descendant of Seir; పుట్ 36:26
 795 **אַשְׁדּוֹד** 'Ashdōwd అస-; town in Philistia; యెహో 11:22
 796 **אַשְׁדּוֹדִי** 'Ashdōwdîy అస-; inhabitant of Ashdod; యెహో 13:3
 801 **אִשְׁשָׁה** 'ishshāh అలగ్ కీత అర్పన-, అలగ్ కీతంగ్ అష్ అర్పన-; offering, usually of an animal, made by burning it partially or in its entirety on the altar; బహి 29:18
 804 **אַשְׁשׁוּר** 'Ashshûwr అసుర-; land, empire, or people of Assyria; పుట్ 2:14
 809 **אַשְׁיִשָּׁה** 'āshîyshāh వతుస్తంగ్-; cake made of dried, compressed grapes; possibly eaten at festivals and other special ceremonies; 2సము 6:19

- 815 **עֶשֶׁל** 'eshel పిచుల-; small, fast-growing tree, about 10 meters high, found abundantly in deserts, dunes, and salt marshes; leafless, has green branches, and a wide crown; has small white flowers, and its fruit is a capsule with feathery seeds; Tamarix aphylla; durable wood; could have a link with cultic worship; **పుట్** 21:33
- 816 **אַשָׁם** 'asham సిక్ష్-; గర్హి-; to bear responsibility for an unlawful deed committed either knowingly or unknowingly; **కటాక్ష** 4:13
- 817 **אַשָׁמָה** 'ashâm గర్హిత ముక్త-; sacrifice brought to compensate for what the deity should have received, but what was not given; **పుట్** 26:10
- 818 **אַשְׁחֵם** 'ashêm గర్హి-; పాప-; bearing responsibility for an unlawful deed; **పుట్** 42:21
- 823 **אַשְׁנָה** 'Ashnâh అన-; town; territory of Judah (south); **యెహో** 15:33
- 829 **עֶשְׂפָּא** 'eshpâr వత్తుస్తంగ్ అంజురి పండ-; cake made out of dates and cooked or raw cereals; **2సము** 6:19
- 831 **אַשְׁקֹלֹנִי** 'Ashq'ôwn అస్కెలోన-; town in Philistia; **నాయ్** 1:18
- 836 **אַשֶׁר** 'Ashêr ఆసెర-; location; **పుట్** 30:13
- 842 **אַשְׁרָה** 'asherâh జెండ-; అసేర దేవి-; wooden pole, symbolizing the female deity Asherah, set up near the altar in a place of sacrifice; **బహి** 34:13
- 844 **אַשְׂרָאֵל** 'Asrî'êl అస్రియేల-; son of Gilead; tribe of Manasseh; **ఇసాబ్** 26:31
- 847 **עֶשְׂתָּאֵל** 'Eshtâ'êl యెస్తయేల-; town; territory of Dan; **యెహో** 15:33
- 851 **עֶשְׂתָּמוֹא** 'Esht'môa యెస్తెమోయ-; **యెహో** 15:50
- 855 **עֵת** 'êth టికన-; wooden handle with an iron head that has both an adze and a chisel as its ends; used for breaking up moderately hard soil to make it ready for cultivation; **1సము** 13:20
- 860 **אַתּוֹנָה** 'athôwn గాది-; large, strong, female donkey, used for riding; **పుట్** 12:16
- 863 **ఇతయ** 'Ittay ఇత్తయ-; friend of David; from Gath; **2సము** 15:19
- 876 **బోఁ** B'êr బెయెర-; location; **ఇసాబ్** 21:16
- 881 **בְּעֶרְוָה** B'êrôwth బెయ-; town; territory of Benjamin; **యెహో** 9:17
- 883 **בְּעֵר** B'êr లా-చయ రోయి బెయెర్-లహయి-రోయి-; location; **పుట్** 16:14
- 884 **בְּעֵר שֶׁבַע** B'êr Sheba' బెయెర-; బేర్షెబ-; town; territory of Simeon; **పుట్** 21:14
- 886 **בְּעֵרֹתַי** B'êrôthîy బెయెరొత-; inhabitant of Beeroth, territory of Benjamin; **2సము** 4:2
- 893 **בִּבְיָ** Bêbay బీబయ-; family head; after exile; **ఎజ్** 2:11
- 894 **בָּבֶל** Bâbel బబుల-; city in Mesopotamia; land and empire of Babylonia with the city Babylon as its capital.; **పుట్** 10:10
- 902 **בִּגְוַי** Bigvay బిగ్వయ-; family head; after exile; **ఎజ్** 2:2
- 904 **בִּגְתָּן** Bigthân బిగ్త-; eunuch; servant of Ahasuerus; **ఎస్థర్** 2:21
- 906 **בָּד** bad కాది-; నూల-; woven material; made from the stems of the flax plant; absorbs perspiration better than

- many other types of cloth; used for production of clothes; worn by priests and supernatural beings; associated with quality, strength, and coolness; **బహి** 28:42
- 911 **בָּדָד** B'âdad బదదు-; father of Hadad; Edomite; **పుట్** 36:35
- 932 **בֹּהַן** Bôhan బోహన-; son of Reuben; **యెహో** 15:6
- 948 **בִּטּוּט** bûwts కాది-; high quality woven material made from the stems of the flax plant; absorbs perspiration better than many other types of cloth; used for production of cloth and clothes; worn by the rich and by priests; associated with quality, strength, and coolness; **1జర్గిత** 4:21
- 966 **בִּזְעַק** Bezeq బెజెక-; town; territory of Manasseh; **నాయ్** 1:4
- 980 **בַּחֲרִימ** Bachurîym బహురిమ-; location; east of the Mount of Olives; **2సము** 3:16
- 982 **בָּאֶחַד** bâtach బరొస-; ఆదర-; to have a feeling of safety or security; **రెండ** 28:52
- 983 **בְּעַח** betach బే-పికర్-; a state of security, feeling of confidence; **పుట్** 34:25
- 986 **בִּטְחָוֹן** bittâchôwn బరొస-; a state of security, feeling of confidence; **2రాజ** 18:19
- 995 **בִּינ** bîyn అర్థమ-; కర-; సమ్మ-; గియన-; to perceive with the senses or with the mind; **పుట్** 41:33
- 998 **בִּינָה** bîynâh గియ-; the act or faculty of understanding; **రెండ** 4:6
- 1008 **בְּעֵת שִׁמְעוֹן** Bêyth-'êl బేతెల-; town; territory of Simeon; **పుట్** 12:8
- 1012 **בְּעֵת בָּרָח** Bêyth Bârâh బేత్-బార-; location; close to Jordan; **నాయ్** 7:24
- 1016 **בְּעֵת דָּגוֹן** Bêyth-Dâgôwn బేత్-దాగోన్; location; territory of Asher; **యెహో** 15:41
- 1020 **בְּעֵת הַיִּשְׁכָּה** Bêyth ha-Yshîy-môwth బేత్-యెసిమోత-; town; territory of Reuben; **ఇసాబ్** 33:49
- 1021 **בְּעֵת חַקֵּרֶם** Bêyth hak-Kerem బేత్-హకెరెమ-; town; close to Jerusalem; **నెహె** 3:14
- 1022 **בְּעֵת חַלְמִי** Bêyth hal-Lachmîy బెత్తెహ-; inhabitant of Bethlehem; **1సము** 16:1
- 1024 **בְּעֵת חַמְכָּבֹּד** Bêyth ham-Markâbôwth బేత్-మర్కుబొత్; location; territory of Simeon; **యెహో** 19:5
- 1026 **בְּעֵת חָאֲרָבָה** Bêyth hâ-'Ârâbâh బేత్-అరాబ-; location; territory of Benjamin; **యెహో** 15:6
- 1030 **בְּעֵת חַשְׁמִשִּׁי** Bêyth hash-Shimshîy బేత్-సెమెస-; inhabitant of Beth-Shemesh; **1సము** 6:14
- 1031 **בְּעֵת חֹגְלָה** Bêyth Choglâh బేత్-హొగ్ల-; town; territory of Benjamin; **యెహో** 15:6
- 1032 **בְּעֵת חֹרְוֹן** Bêyth Chôwrôwn బేత్-హొరొన-; two towns (upper and lower); for Levites; territory of Ephraim; **యెహో** 10:10
- 1035 **בְּעֵת לֶחֶם** Bêyth Lechem బెత్తెహమ-; town; territory of Judah; **పుట్** 35:19
- 1039 **בְּעֵת נִמְרָה** Bêyth Nimrâh బేత్-నిమ్ర-; town; territory of Gad; **ఇసాబ్** 32:36
- 1043 **בְּעֵת נַפְתָּלִי** Bêyth 'Ānâth బేత్-అనత-; fortified town; territory of Naphtali; **యెహో** 19:38

- 1046 బేథ్ బెత్ Bēyth Pelet బెత్-పెలెత్-; town; territory of Judah; యెహో 15:27
- 1047 బేథ్ బెత్ Bēyth Pē'ōwr బెత్-పయ్యోర-; village; territory of Reuben; రెబెన్ 3:29
- 1049 బేథ్ బెత్ Bēyth Tsūwr బెత్-సూర్-; town; territory of Judah; యెహో 15:58
- 1052 బేథ్ బెత్ Bēyth Shē'an బెత్-సాన-; town; territory of Manasseh; యెహో 17:11
- 1061 బిక్కువర్ bikkūwr మొదొడ పంట-; the earliest agricultural outcomes of the season; with an important function in the religious offerings system; often with a religious connotation; బహ్లా 23:16
- 1081 బాల్ అదాన్ Bal'ādān బలదాన-; king of Babylon; 2రాజు 20:12
- 1083 బిల్గా బిల్గ బిల్గ-; priest; after exile; 1జర్నల్ 24:14
- 1095 బేల్ షా త్సార్ Bēl't'sha'tsar బెల్ షెసాజ-; Babylonian (Aramaic) name given to Daniel; దాని 1:7
- 1100 బియా'అల్ b'īya'al గిదడ్ కామ-; కరెబ-; the quality of being worthless or base or destructive; రెండ 13:13
- 1111 బాల్ అక్ బాల్ అక్ బాల్ అక్-; man; son of Zippor; king of Moab; tried to curse and destroy the Israelites on their way to Canaan; ఇసాబ్ 22:2
- 1114 బిల్ శాన్ Bilshān బిల్ శాన్-; man; after exile; ఎజ్ 2:2
- 1120 బామ్ అవ్త్ Bāmōwth బామ్ అవ్త్-; location; Moab; ఇసాబ్ 21:19
- 1130 బెన్ హదాద్ Ben-Hādad బెన్-హదాద్-; various kings of Syria; 1రాజు 15:18
- 1131 బిన్నువ్ Binnūwy బిన్ను-; family head; after exile; ఎజ్ 8:33
- 1137 బాని బాని-; various men; 2సము 23:36
- 1138 బున్ని బున్ని-; family head; after exile; నెహె 9:4
- 1144 బిన్యామిన్ Binyāmīn బెన్యామిన్-; various men; పుట్ 35:18
- 1145 బెన్-యమిన్ Ben-y'mīnyīn బెన్యామిన్-; member of tribe of Benjamin; నామ్ 3:15
- 1153 బేఛాయ్ Bē'çay బేసాయ-; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ 2:49
- 1160 బే'అవ్ బే'అవ్ బే'అవ్-; father of Balaam; పుట్ 36:32
- 1162 బో'అజ్ Bō'az బోయజ-; pillar in temple of Solomon; రూతు 2:1
- 1171 బా'అల్ గాద్ Ba'al Gād బయల్-గాద్-; town; close to Mount Hermon; యెహో 11:17
- 1172 బా'అలాహ్ ba'ālāh వెయ్యో, మాత్క-; someone (f.) who has authority over or ownership of something/someone; 1సము 28:7
- 1173 బా'అలాహ్ Ba'ālāh బాల-; mountain; territory of Judah; యెహో 15:10
- 1175 బా'అలవ్త్ Bē'ālōwth బెయెల్-త్-; location; north of Israel; యెహో 15:24
- 1176 బా'అల్ జేబుబ్ Ba'al Zēbūwb బయల్-జెబ-; god of Ekron; 2రాజు 1:2
- 1179 బా'అల్ ఛెర్మోవ్న్ Ba'al Chermōwn బయల్-ఛెర్మోవ్న్-; town; territory of Manasseh; నామ్ 3:3
- 1188 బా'అల్ పేరేత్సీమ్ Ba'al Pē'rātsīm బయల్-పెరేజిమ్-; location; 2సము 5:20
- 1189 బా'అల్ ట్సేఫోవ్న్ Ba'al Tsēphōwn బయల్-సెఫోనుక్-; location along route of exodus; బహ్లా 14:2
- 1191 బా'అలాత్ Ba'ālāth బయలత్-; location; store city of Solomon; యెహో 19:44
- 1195 బా'అనా బా'అనా-; man; after exile; 1రాజు 4:12
- 1196 బా'అనా బా'అనా-; man; after exile; 2సము 4:2
- 1201 బా'అశా బా'అశా-; son of Ahijah; king of Israel (909/08-886/85); 1రాజు 15:16
- 1209 బేత్సయ్ Bētsay బెజయ-; family head; after exile; ఎజ్ 2:17
- 1213 బాత్సలవ్త్ Batslūwth బజ్జిత్-; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ 2:52
- 1218 బోత్సగత్ Botsqath బొస్కత్-; town; territory of Judah; యెహో 15:39
- 1227 బాబ్బువ్ Baqbūwq బబ్బుక్-; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ 2:51
- 1229 బాబ్బుక్ బాబ్బుక్-; Levite; after exile; నెహె 11:17
- 1241 బాక్ బాక్ పియంగ్-కాల్, కోంద-, మంద-, కుర-, డోర్-జన్మర్తున్ -; term (usually collective) for livestock; పుట్ 12:16
- 1271 బార్జిలై Barzillay బర్జిలయి; man; after exile; 2సము 17:27
- 1288 బారాక్ bārak ఆసిర్వాద్-, డగుర్-పాన-; to show approval and goodwill through gestures, words, or acts; పుట్ 1:22
- 1293 బరేకాహ్ B'rākāh ఆసిర్వాద్-; act or declaration of approval and goodwill; పుట్ 12:2
- 1301 బారాక్ Bārāq బారక్-; judge of Israel; నామ్ 4:6
- 1302 బార్గోవ్ బార్గోవ్-; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ 2:53
- 1303 బార్గాన్ barqān చమ్క-; a plant with sharp spines; perhaps: Syrian Thistle - Notobasis syriaca, a plant growing to a meter (3 feet) tall; leaves are arranged spirally and are deeply lobed, gray-green with white veins with sharp spines on the edges and tip; flowers have purple petals surrounded by sharp spines; నామ్ 8:7
- 1304 బారేకెత్ bārēqeth మరకత్-; (semi-)precious stone of a green color; possibly green variety of beryl: emerald; బహ్లా 28:17
- 1308 బే'సోవ్ Bē'sōwr బెసోర-; stream; 1సము 30:9
- 1314 బెసెమ్ besem గమ-గమ గాడి-; any type of aromatic healing substance; also designates the product of a particular tree, the Balsam or Opobalsamum Commiphora gileadensis; 2-3 meters tall; small, wrinkled, three-part leaves, white flowers, and pea-sized red berries; oil produced from the resin is used in holy anointing oil, as medicine, and as an ingredient of perfume; బహ్లా 25:6
- 1315 బోమ్మాత్ Bōsmath బాసెమత్-; woman; పుట్ 26:34
- 1316 బాశాన్ Bāshān బాసన్-; area; north-east of Jordan; ఇసాబ్ 21:33
- 1339 బాత్ శెబాత్ Bath-Sheba' బెత్సెబ-; daughter of Ammiel, Eliam; wife of Uriah, David; 2సము 11:3
- 1353 గుల్లాహ్ g'ullāh సుట-, మల్పి యేత్వల్ హక్-; the act of redeeming a person or property, or the right to do so; కబోడ 25:24
- 1377 గు'బిర్రాహ్ g'bīyrāh రానిన అవల-; mother of a king; regarded as person with much authority; 1రాజు 11:19

- 1382 גִּבְלִי Gīblīy గిబల-; inhabitant of Gebal, town, Phoenicia; యెహో 13:5
- 1390 גִּבְעָה Gib'āh గిబియ-; town; territory of Benjamin; యెహో 15:57
- 1391 גִּבְעֹן Gib'ōwn గిబియోన-; town; territory of Benjamin; యెహో 9:3
- 1393 גִּבְעֹנִי Gib'ōnīy గిబియోన-; inhabitant of Gibeon; 2సము 21:1
- 1405 דָּן Gibb'thōwn గిబ్బతొన-; town; territory of Dan; యెహో 19:44
- 1423 גִּדְּי g'dīy హెరె పోరి-; the young of a goat; commonly used to supply meat for household meals; పుట్ 27:9
- 1424 גָּדִי Gādīy గాది-; father of Menahem, king of Israel; 2రాజు 15:14
- 1425 גָּדִי Gādīy గాదున-; member of tribe of Gad; రెండ 3:12
- 1435 גִּדְּלִי Giddēl గిడెల-; family head; servants of Solomon; after exile; ఎజ్ర 2:47
- 1439 גִּדְּוֹן Gid'ōwn గిదియోన-; son of Joash; judge of Israel; tribe of Manasseh (1169-1129); నామ్ 6:11
- 1443 גָּדָר gādar మేస్టిరి-; person skilled in laying brick or stone; 2రాజు 12:12
- 1448 גִּדְרָה g'dērāh గావ్దన-, డోడ-; area enclosed by a stone wall or hedge made of branches and thorns, with a narrow opening which can be closed with brush or by the shepherd's body; used for keeping sheep at night to protect them from thieves or wild animals; associated with security; ఇసాబ్ 32:16
- 1450 גִּדְרֹת G'dērōwth గెదరోత-; location; territory of Judah; యెహో 15:41
- 1470 גּוֹזְזָן Gōwzān గోజన-; town; along river Habor; in Mesopotamia; 2రాజు 17:6
- 1474 גּוֹלָן Gōwlān గోలన-; town; Bashan; territory of Manasseh; రెండ 4:43
- 1486 גּוֹרָל gōwrāl చిట-; specially marked object (usually pebble or piece of pottery); used in order to decide questions; కటొడ 16:8
- 1496 גִּזְזִית gāziyth నాన్యూసితంగ్ బండ-, చెక-; large stone cut square to be laid on other stones to form a wall or building; associated with wealth and heaviness; బహ్రి 20:25
- 1502 גַּזְזָם Gazzām గజమ-; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ర 2:48
- 1507 גֶזֶר Gezer గెజెర-; town; for Levites; territory of Ephraim; యెహో 10:33
- 1515 גַּחַר Gachar గహర-; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ర 2:47
- 1521 גִּיכּוֹן Gīychōwn గిహోన-; spring; పుట్ 2:13
- 1522 גֵּיכְחָזִי Gēychāziy గేహజ-; servant of Elisha, prophet; 2రాజు 4:12
- 1526 גִּילּוֹנִי Gīylōnīy గిలో-; inhabitant of Giloh; 2సము 15:12
- 1533 גִּלְבּוֹא Gilbōa' గిల్బోవ-; mountain; 1సము 28:4
- 1537 גִּלְגָּל Gilgāl గిలాల-; location; near Bethel; రెండ 11:30
- 1542 גִּלּוֹה Gilōh గిలో-; town; territory of Judah; యెహో 15:51
- 1551 גָּלִיל Gālīyl గలిలయ-; region; north of Israel; యెహో 20:7
- 1554 גָּלְיִם Gallīym గలిమ-; town; territory of Benjamin; 1సము 25:44
- 1555 גֹּלְיָת Golyath గోలియత-; Philistine; giant; from Gath; 1సము 17:4
- 1559 גָּלָל Gālāl గాలల-; son of Jeduthun; ancestor of Obadiah, Abda, Levite; 1జర్ 9:15
- 1569 גִּלְעָד Gil'ādīy గిలాద-; inhabitant or descendant of Gilead; tribe of Manasseh; ఇసాబ్ 26:29
- 1573 גֹּמֶה gōme' జాడిత-; plant (Cyperus papyrus) found in the Nile valley, used for writing material, ships, mattresses, furniture, rope, sandals, etc.; బహ్రి 2:3
- 1581 גָּמָל gāmāl హూట-; large four-footed mammal; Camelus dromedarius and Camelus bactrianus; bactrians may reach 2 m.; dromedaries are bigger and a uniform light fawn color; bactrians are darker; suited to life in desert areas; store excess food in their humps, can go without water for long periods; can make long journeys through dry areas; used for riding and for carrying heavy loads and pulling carts; hair woven into cloth used for making tents or outer robes; milk used as food and drink; symbol of wealth and commerce; unclean, not to be eaten; పుట్ 12:16
- 1592 גְּנוּבָת G'nubath గెనుబత-; son of Hadad, enemy of Solomon; 1రాజు 11:20
- 1599 גִּנְתּוֹן Ginn'thōwn గిన్తోన-; priest; after exile; నెహె 10:6
- 1603 גַּ'אֵל Ga'al గాల-; son of Ebed; time of the Judges; నామ్ 9:26
- 1608 גֹּאֵשׁ Ga'ash గాయస-; mountain; territory of Ephraim; యెహో 24:30
- 1612 גֶּפֶן gephen వేలి-; creeping plant that develops a woody stem when it matures; Vitis vinifera; grows along the ground until it finds a tree or other object to climb, using tendrils; bears bunches of small round fruit that are sweet and juicy; symbol of blessing, prosperity, and happiness; పుట్ 40:9
- 1616 גֵּר gēr పర్దీస-, యాత్ర-; a person who is a temporary dweller or a newcomer in a community, with no inherited rights; పుట్ 15:13
- 1622 גִּרְגָּשִׁי Girgāshīy గిర-; descendant of Canaan; పుట్ 10:16
- 1630 גִּרְזִימ G'rizīym గెరాజిమ-; mountain; close to Shechem; రెండ 11:29
- 1631 גַּרְזֵן garzen మర్స్-; tool with wooden handle attached to a sharpened metal blade aligned parallel to the handle; used for cutting down trees and shaping timber; రెండ 19:5
- 1637 גֹרֶן gōren కడ-; level area about 7.5 to 12 meters in diameter for threshing grain; పుట్ 50:10
- 1642 גֶרָר G'rār గెరార-; town; in western Negev, not far from Gaza; inhabited by Philistines; one of the places where Abraham and Isaac sojourned; పుట్ 10:19
- 1648 גֶרְשׁוֹן Gêr'shōwn గెర్సో-; son of Levi; పుట్ 46:11
- 1649 גֶרְשׁוֹנִי Gêr'shunnīy గెర్సోన-; descendant of Gershon, son of Levi; ఇసాబ్ 3:21

1650 גִּשְׁחֹר G^{shûwr} గెసుర-; land and people; south of Golan; యెహో 13:13

1651 גִּשְׁחֹרִי G^{shûwry} గెసురియుల్-; people; రెండ 3:14

1654 גֶּשֶׁם Geshem గెసెమ-; Arab; after exile; డబ్బు; నెహ 2:19

1657 גֹּשְׁשֵׁן Góshen గోస-; location; పుట్ 45:10

1660 גַּת gath అంగుర్లన రస తెండ-; basin hewn out of a rock or lined with plaster; harvested grapes are placed in it and pressed or trampled to extract the juice; pressing grapes in a winepress is often used as a figure of speech to refer to God's anger and punishment; నామ్ 6:11

1661 גַּת Gath గాత-; town in Philistia; యెహో 11:22

1662 גַּת-חַפְתִּי Gath-ha-Chêpher గాత్-హెఫెర-; location; territory of Zebulun; యెహో 19:13

1663 גִּתְתִּי Gittiy గితియ-; inhabitant of Gath; యెహో 13:3

1664 גִּתְתַּיִם Gittayim గిత్తయిమ-; location; 2సము 4:3

1666 גֶּתֶר Gether గెతెరు; son of Aram; descendant of Shem; పుట్ 10:23

1667 גַּת-רִמּוֹן Gath-Rimmôwn గాత్-రిమొన-; town; for Levites; territory of Dan, Ephraim, Manasseh; యెహో 19:45

1673 דֹּם Dô'ég దోయెగ-; Edomite; official; time of Saul; 1సము 21:7

1677 דָּב דób యెడ-; large mammal with thick fur and doglike face; walks on all fours but may stand up on its back legs to get a better view; may be 2 m. tall when standing up and weigh over 200 kilos; feeds on roots, berries, wild fruit, mice, and lizards, and, occasionally, small livestock; Ursus arctos syriacus; dangerous when provoked or robbed of cubs; associated with violence and danger; 1సము 17:34

1682 דְּבֹרָה d^{bôwrâh} కాడల-; flying insect that collects nectar from flowers and converts it into honey; lives in swarms made up of many thousands of insects; stings only when threatened; with connotations ranging from positive (food producing) to negative (as metaphor for an army of well-organized enemies); రెండ 1:44

1683 דְּבֹרָה D^{bôwrâh} దెబొర-; wife of Lappidoth; prophetess and judge of Israel (1216-1176); పుట్ 35:8

1697 דָּבָר dâbâr వచన-, గొస-, అగె-; a message from God, usually to a prophet; పుట్ 11:1

1705 דַּבְרָת Däbrath దాబెరత-; town; for Levites; territory of Issachar; యెహో 19:12

1709 דָּג dag మీన-; collective designation of various cold-blooded, aquatic vertebrates, having gills, usually fins, and typically an elongated body covered with scales; or, in a loose sense, any of various other aquatic animals; important source of food; పుట్ 9:2

1712 דָּגוֹן Dâgôwn దాగొన-; god of Philistines; నామ్ 16:23

1715 דָּגָן dâgân దాన-, కానె-; seeds of cultivated cereal; used for food; పుట్ 27:28

1732 דָּוִד Dâvid దావిద-; son of Jesse; king of Israel; రూతు 4:17

1734 דּוּדָה Dôwdôw దోదో-; father of Elhanan, warrior; time of David; నామ్ 10:1

1746 דּוּמָה Dûwmâh దూమ; location; పుట్ 25:14

1756 דּוֹר Dôwr దోర-; town; territory of Manasseh; యెహో 11:2

1769 דִּיבּוֹן Dîybôwn దిబొన్; town; territory of Judah; ఇసాబ్ 21:30

1783 דִּינָה Dîynâh దీన-; daughter of Jacob; పుట్ 30:21

1807 דִּלְיָלָה D^{lîylâh} దెలిల-; woman; time of Samson; నామ్ 16:4

1835 דָּן Dâwn దాన-; town; territory of Dan; పుట్ 14:14

1838 דִּנְחָבָה Dinhâbâh దిన్హాబ; town in Edom; పుట్ 36:32

1841 דָּנִיֵּאֵל Dâniyê'l దానియ-; main character of book of Daniel; well-known righteous man; possibly to be identified with דָּנִיֵּאֵל; దాని 2:14

1853 דִּקְלָה Dîqlâh దిక్లాత్; son of Joktan; descendant of Shem; పుట్ 10:27

1867 דָּרְיָוֶשׁ Dâr'yâvêsh దర్యవేష; king(s) of Persia; ఎజ్ 4:5

1870 דֶּרֶךְ derek తాక- (way/path), సరి-; metaphorical: life understood as a journey, with focus on behavior and moral quality of a human or God; పుట్ 3:24

1874 דַּרְקוֹן Darqôwn దర్కొన-; family head; servants of Solomon; after exile; ఎజ్ 2:56

1877 דֶּשֶׁה deshe' జాడి-, పొదెల-; general term for plants; పుట్ 1:11

1886 דּוֹתָן Dôthân దోతన-; town; పుట్ 37:17

1893 הֶבֶל Hebel హేబెల-; son of Adam; పుట్ 4:2

1896 חֶגְלֵה Hêgê' హేగ-; eunuch; in charge of women of Ahasuerus; స్కా; ఎస్టర్ 2:3

1904 חֲגָר Hâgâr హోగర-; concubine of Abraham; mother of Ishmael; పుట్ 16:1

1908 חָדָד Hâdad హదద-; various men; పుట్ 36:35

1909 חֲדָד'עֶזֶר Hâdad'ezer హదదేజర-; son of Rehob; king of Zobah; time of king David; 2సము 8:3

1912 חֹדֶה Hôdêw బారత-; land; eastern boundary of kingdom of king Ahasuerus, Xerxes; ఎస్టర్ 1:1

1937 חֹדְוָה Hôwd^{vâh} హోదెయ-; family head; tribe of Levi; after exile; 1జర్నల్ 3:24

1941 חֹדְדִּיָּה Hôwdîyâh హోదియ-; various men; time of Ezra; నెహ 8:7

2001 חַמְאָן Hâmân హామన-; son of Hammedatha; descendant of Agag; ఎస్టర్ 3:1

2011 חִנּוֹם Hinnôm హినోమ్ లోది-; valley; south of Jerusalem; యెహో 15:8

2012 חֶנָּה Hêna' హేన-; location; conquered by king of Assyria; 2రాజ 18:34

2023 הֹר Hôr హోర-; Hor; mountain; on the border of Edom; ఇసాబ్ 20:22

2039 חָרָן Hârân హారన-; son of Terah; father of Lot; పుట్ 11:26

2043 חָרָרִי Hârârîy హార-; inhabitant of Harar; 2సము 23:11

2047 חֲתָאֵךְ Hâthâk హతాక-; eunuch; servant of king Ahasuerus (Xerxes); ఎస్టర్ 4:5

2060 וַשְׁתִּי Vastîy వస-; wife of Ahasuerus, king of Persia; ఎస్టర్ 1:9

2067 זַבְדִּי Zabdiy జబ్ది; son of Asaph; ancestor of Mattaniah, Levite; యెహో 7:1

- 2068 זַבְדִּי'עַל Zabdîy'el జబ్దీయేల-; son of Haggedolim; priest; time of Nehemiah; 1జర్గిత 27:2
- 2074 זְבוּלָאן Z'bwlwûwn జెబులూన-; son of Jacob; founder of tribe of Zebulun; పుట్ 30:20
- 2075 זְבוּלֹנִי Z'bwlwlonîy జెబులూన-; descendant of Zebulun, son of Jacob; ఇసాబ్ 26:27
- 2077 זֶבַח zebach బలి-; general term for the act of slaughtering an animal to offer it to God; or the sacrificed animal itself which is offered to God, then eaten during religious rites or feasts; పుట్ 31:54
- 2078 זֶבַח Zebach జెబహు-; king of Midian; నాయ్ 8:6
- 2114 זָרָא zûwr దుస్ర-; ముసవరి-; a person who is a stranger, whether to an individual, a family, household, community, or land; may be regarded as hostile; బహ్రి 29:33
- 2130 זִיפְתִּי Zîyphîy జీఫ్తు-; inhabitants of Ziph; 1సము 23:19
- 2132 זַיִת zayith ఒలివ-; tree reaching up to 10 m. high, but usually pruned to around 5 m.; leaves are grayish green above, and whitish underneath; fruit of the olive is about 2 cm. long and a bit more than a cm thick with a hard stone inside and a soft skin that covers the oily flesh; fruit is used for food and oil for cooking, for lamps, for rubbing on the body, for medicine, and in religion (anointing); పుట్ 8:11
- 2140 זָקַי Zakkay జక్కయి-; family head; after exile; ఎజ్ 2:9
- 2142 זָכָר zâkar దస్తర్తగ లిహి క-; recorder, chronicler; పుట్ 8:1
- 2153 זִלְפָּה Zilpâh జిల్ఫ-; concubine of Jacob; పుట్ 29:24
- 2175 זִמְרָן Zimrân జిమ్రూను; son of Abraham; పుట్ 25:2
- 2181 זָנָח zânâh పీర్-; కసు-; to practice prostitution or to act as a prostitute; metaphorically of Israel, to have improper relations with other nations or gods; పుట్ 34:31
- 2182 זָנֹוֹכַח Zânôwach జానోహ-; town; territory of Judah; యెహో 15:34
- 2190 זַ'אַוָּאן Za'âvân జవాను; son of Ezer; descendant of Seir; పుట్ 36:27
- 2205 זָקֵן zâqên పెదొల-, వెడిల-, తొత-; member of a council or a group of older men who act with authority on behalf of or over their people; some represent an entire nation, others manage the affairs at the town level; some provide their leader with counsel; involved in both judicial and military decisions, and participating in cultic ceremonies; expected to be wise and considered worthy of deference and respect; పుట్ 18:11
- 2216 זִרְבָּבֶל Z'rubbâbel జెరుబాబెల-; governor of Israel; tribe of Judah; after exile; 1జర్గిత 3:19
- 2219 זָרָה zârâh తుడుస-; to throw threshed grain into the air so that the wind separates the straw and chaff from the grain; బహ్రి 32:20
- 2227 זָרְחִי Zarchîy జెరహు-; descendant of Zerach, son of Judah; ఇసాబ్ 26:13
- 2238 זֶרֶשׁ Zeresh జెరెస-; wife of Haman; ఎస్థర్ 5:10
- 2240 זַטְתָּו Zattûw' జత-; family head; after exile; ఎజ్ 2:8
- 2246 חֹבָב Chôbâb హోబబ-; son of Reuel; Midianite; ancestor of Kenites; ఇసాబ్ 10:29
- 2249 חַבְדֹּוּר Châbôwr హబ్దోర-; river; in Mesopotamia; 2రాజు 17:6
- 2252 חֲבָאֵה Châbayâh హబయ-; family head; priests; after exile; ఎజ్ 2:61
- 2256 חֶבֶל chebel మహాలబ్; location; territory of Asher (with emendation); రెండ 3:4
- 2265 חֲבַאקְקֻוּ Châbaqqûwq హబకుక్; prophet; హబ 1:1
- 2294 חַגְגִּיּוּת Chaggîyuth హగిత-; wife of David; 2సము 3:4
- 2295 חֻגְלָה Choglâh హొగ్ల; daughter of Zelophehad; tribe of Manasseh; ఇసాబ్ 26:33
- 2301 חֲדָד Châdad హదరు; son of Ishmael; పుట్ 25:15
- 2307 חֲדָיִד Châdîyd హదీద-; location; territory of Benjamin; ఎజ్ 2:33
- 2313 חִדְדֶּקֶל Chiddeqel హిద్దెకెల్; river; in Mesopotamia; పుట్ 2:14
- 2320 חֹדֶשׁ chôdesh అవుస-; Israelite religious celebration at the appearance of the new moon, i.e. at the beginning of the month; పుట్ 7:11
- 2339 חֹטֵם chûwt గీతో-; length of cord; used for measuring; పుట్ 14:23
- 2340 חִוְוִי Chivvîy హివియ-; descendant of Canaan; పుట్ 10:17
- 2341 חֲוִילָה Châvîylâh హవిల-; son of Cush, Joktan; descendant of Ham, Shem; పుట్ 2:11
- 2343 חֻוָּל Chûwl హోల-; son of Aram; descendant of Shem; పుట్ 10:23
- 2354 חֹוֵר Chûwr హురు-; father of Rephaiah; time of Nehemiah; బహ్రి 17:10
- 2356 חֹוֵר chôwr అదికార-, పెదొల్క-, ముక-; person belonging to the social class of the nobility and therefore often in a position of authority; 1సము 14:11
- 2365 חֹוֶשַׁי Chûwshay హూషయ-; father of Baana, official, time of king Solomon; 2సము 15:32
- 2371 חֲאַזָּ'עַל Châzâ'el హజయేల-; king of Syria; 1రాజు 19:15
- 2387 חֶזְיָר Chêzîyr హెజీర-; man; after exile; 1జర్గిత 24:15
- 2396 חִזְקִיָּה Chizqîyâh హిజ-; son of Ahaz; king of Judah (716/15-687/86); 2రాజు 16:20
- 2399 חֶטֶף chêf' కసు-; state of being responsible for a wrongful act against God or someone else, whether committed on purpose or not; may require atonement, restitution, and/or retribution; పుట్ 41:9
- 2400 חֲטָא' גִּלְתִּי châtâ' gîltî-; బద్దమ-; pertaining to being responsible for a specified or implied offence; results in a state of guilt which may require atonement, restitution, and retribution; పుట్ 13:13
- 2403 חֲטָא' אֵה châtâ' âh పాప-, తొక్కె-; act of bringing a sacrifice with the intention of making atonement for a wrongful act against God, whether committed on purpose or not, to remove the state of guilt from oneself or someone else; పుట్ 4:7
- 2407 חֲטָאֻוֶּשׁ Châtûwsh హటుస-; various men; after exile; 1జర్గిత 3:22

- 2410 **חַתְּיָרָא** Chātīyṛā' హాటిర-; family head; gatekeepers; after exile; **ఎజ్ 2:42**
- 2411 **חַתְּיָל** Chātīyl హాటి-; family head; servants of Solomon; after exile; **ఎజ్ 2:57**
- 2412 **חַתְּיָפְהָ** Chātīyphā' హాటిఫా-; head of a family of temple servants; after exile; **ఎజ్ 2:54**
- 2438 **חִירָם** Chīyrām హీరమ-; చూరమ-; craftsman; from Tyre; time of Solomon; **2and 2; 2సము 5:11**
- 2444 **חֲכִילָה** Chākīylāh హాకిల-; hill; territory of Judah; **1సము 23:19**
- 2446 **חֲכַלְיָה** Chākalyāh హాకల్య-; father of Nehemiah; **నెహ 1:1**
- 2451 **חֹכְמָה** chokmāh బుది-గియన-; state of having a high degree of wisdom or intelligence; **బహ్ 28:3**
- 2455 **חֹל** chōl రెహ్-; సాద-; something that is accessible to ordinary people without requiring a purification ritual; **కహ్ 10:10**
- 2468 **חֻלְדָּה** Chuldāh చుల్ద-; prophetess; time of Josiah; **2రాజ 22:14**
- 2477 **חֲלָח** Chālach హాలహ-; town in Assyria; north of Niniveh; **2రాజ 17:6**
- 2507 **חֶלֶק** Chēleq హెలెక-; man; tribe of Manasseh; **ఇసా 26:30**
- 2520 **חֶלְקָת** Chelqath హెల్కత, హెల్కత్; town; territory of Asher; **యెహో 19:25**
- 2537 **חַמְּוִטָּל** Chāmūṭāl హముటల-; wife of Josiah, king of Judah; **2రాజ 23:31**
- 2538 **חַמְּוִל** Chāmūwl హముల్; son of Perez; tribe of Judah; **పుట్ 46:12**
- 2543 **חַמְּוִר** chāmōwr హది-; domestic animal belonging to the same family as the horse, but smaller and with longer ears; it can have variety of colors from dark brown, through light brown to gray and occasionally white; Equus Asinus africanus; used to ride on, carry loads, or do other work; highly regarded; for male see **חֲמֹר**; female see **חֲמֹרָה**; **పుట్ 12:16**
- 2544 **חַמְּוִר** Chāmōwr హమెర-; father of Shechem; **పుట్ 33:19**
- 2574 **חַמָּת** Chāmāth హమత-; town on Orontes river; **2రాజ 13:21**
- 2577 **חַמְּאִתִּי** Chāmāthīy హమతీయల్; inhabitant of Hamath; descendant of Canaan; **పుట్ 10:18**
- 2582 **חֶנָּאָדָּאָד** Chēnādād హేనదాద-; Levite; after exile; **ఎజ్ 3:9**
- 2584 **חַנָּנָה** Channāh హన-; wife of Elkanah; mother of Samuel; **1సము 1:2**
- 2586 **חֲנָנִים** Chānūwn హనన్; various men; repairers of wall; after exile; **2సము 10:2**
- 2596 **חָנָק** chānak నేమి క-; ఉద్ధటన-; to make a building ready for use, usually by devoting it to a deity; **రెంజ 20:5**
- 2606 **חֲנָנִיאֵל** Chānan'ēl హననియేల-; tower in Jerusalem; **నెహ 3:1**
- 2607 **חַנְּנִי** Chānānīy హనాని-; priest; after exile; **1రాజ 16:1**
- 2620 **חֲצֹרָה** chācāh మహ్లావల-; కోరతె-; to go to a certain location because of difficult circumstances in order to find protection or safety; **రెంజ 32:37**
- 2623 **חֲצִיָּד** chācīyd బక్త-; బరోస-; someone who practices **2రాజ 1:1** who is committed to fulfilling his/her obligations, whether obligations defined within the context of a covenant or agreement, or moral obligations to do good to someone who has done good to you; **రెంజ 33:8**
- 2625 **חֲצִיָּל** chācīyl జాడి-కోడ-; six-legged winged insect whose third pair of legs is elongated and adapted to hopping; Acrididae family; moves in swarms that migrate to new areas, which they colonize; at other times lives solitary or in small groups; eaten cooked by roasting, grilling, frying, or broiling, though in some places they are also eaten raw; clean animal, may be eaten; because of their large numbers and swarming characteristics, locusts were a symbol of a vast attacking army against which there was no defense and also a symbol of divine punishment; **1రాజ 8:37**
- 2650 **חֻפְּיָם** Chuppīym హుప్పీము; son of Ir; tribe of Benjamin; **పుట్ 46:21**
- 2652 **חֹפְּנִי** Chophnīy హోఫ్ని-; son of Eli; priest; tribe of Levi; **1సము 1:3**
- 2657 **חֶפְּצִי** Chephṭsīy bāhh హెఫ్ఫజ-; wife of king Hezekiah; mother of king Manasseh; **2రాజ 21:1**
- 2671 **חֶטֶס** chēts చాన్ కోల-; a thin, straight rod made of reed or wood, about 50-70 cm in length; at one end is a sharpened point of stone or metal; at the other end a carved notch fits on the string of the bow; the notched end is sometimes fitted with two or more feathers that helped stabilize the arrow in flight; symbol of violence, punishment, danger; **పుట్ 49:23**
- 2688 **חַטְּסֹוֹנָה** Chats'ōwn Tāmār హససోన్-తామరు-; location; **పుట్ 14:7**
- 2695 **חֶטְּסֹוֹ** Chetsrōw హెట్రయ-; warrior; time of king David; **2సము 23:35**
- 2696 **חֶטְּסֹוֹנָה** Chetsrōwn హెట్రాన-; town; territory of Judah; **పుట్ 46:9**
- 2700 **חֲשָׁרְמָוֶת** Chātsarmāvēth హజర్మావెత్; son of Joktan; descendant of Shem; **పుట్ 10:26**
- 2705 **חֲשָׁר שֹׁמֶן** Chātsar Shūw'al హజర్-సువల్; location; territory of Simeon; **యెహో 15:28**
- 2706 **חֹק** chōq నియమ- (rule), ఆగె- (command), నిర్ణయ-; a formal, authoritative order or requirement that has the force of law; **పుట్ 47:22**
- 2709 **חֲשָׁקְוָפְהָ** Chāqūwphā' హకుఫ-; head of a family of temple servants; after exile; **ఎజ్ 2:51**
- 2719 **חֶרֶב** chereb తల్వర్క్-; బాన్-; literally: sword and bow; hence: military strength, achievement; **పుట్ 3:24**
- 2722 **חֹרֶב** Chôrēb హోర-; సినియ-; mountain; **బహ్ 3:1**
- 2726 **חַרְבֹּוֹנָה** Charbōwnā' హర్బొన-; eunuch; servant of king Ahasuerus (Xerxes); **ఎస్థర్ 1:10**
- 2733 **חַרְרֹדִי** Chārōdīy హరోద్వి-; inhabitant of Harod; **2సము 23:25**

- 2744 חַרְחֻמִּי Charchûwr హర్చుర్-; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ 2:51
- 2748 חַרְטֹם chartôm మంత్రర్ కియ్య-; title of priest skilled in magic and soothsaying, found both in Egypt and Babylon, working at the royal court; పుట్ 41:8
- 2754 חָרִיף chârîf చరి-; తయ్య-; kind of receptacle, originally made out of bark; possibly used for carrying money; 2రాజ 5:23
- 2756 חָרִיף Chârîfph హరిఫ-; family head; after exile; నెహ 7:24
- 2766 חָרִים Chârim హరిమ-; family heads; after exile; 1జర్ 24:8
- 2767 חֹרְמָה Chormâh హోర్మ-; location; territory of Simeon; ఇసా 14:45
- 2768 חֶרְמוֹן Chermôwn హెర్మోన్-; range of mountains, north-east of Israel; రెండ 3:8
- 2772 חֹרֹנִי Chôrônîy హోరోన-; inhabitant of Beth-Horon; నెహ 2:10
- 2793 חֹרֶשׁ chôresh హోరెస్-; location; territory of Judah; 1సము 23:15
- 2796 חָרָשׁ chârâsh చర్ష-; చెక-; person with the skill to produce an artifact out of rough materials, such as stone, wood, metal; బహి 28:11
- 2797 חַרְשָׁי Charsâ' హర్ష-; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ 2:52
- 2800 חֶרְשֶׁת Chârôsheth హరోశెత్-హగోయిమ-; location; north of Israel; నాయ్ 4:2
- 2809 חֶשְׁבֹּן Cheshbôwn హెస్-; town; for Levites; territory of Gad; ఇసా 21:26
- 2813 חֲשָׁבִי Châshabîy హాశబ్బెయ-; Levite; after exile; నెహ 3:10
- 2815 חֲשָׁשׁוּב Chashshûwb హాశుబ-; various men; 1జర్ 9:14
- 2817 חֲשָׁשׁוּפָה Châshûwphâ' హాశూఫ-; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ 2:43
- 2828 חָשׁוּם Châshum హాశుమ్-; family head; after exile; ఎజ్ 2:19
- 2843 חוּשָׁתִּי Chushâthîy హూష-; inhabitant of Hushah; 2సము 21:18
- 2845 חֶת Chêth హేతు-; son of Canaan; ancestor of the Hittites; పుట్ 10:15
- 2850 חִתִּי Chittîy హితియ-; descendant of Heth; పుట్ 15:20
- 2875 תֵּבַח Tēbach తెబహ-; son of Nahor; పుట్ 22:24
- 2884 תַּבְּחָאֲוֶת Tabbâ'ôwth టబావోత్-; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ 2:43
- 2889 תָּהוֹר tâhôwr టహర్-; సుదుడ-; పవిత్ర-; pertaining to being uncontaminated, whether ritually or physically, by undesirable elements; పుట్ 7:2
- 2891 תָּהֵר tâhêr సుద-; చొకొట్-; to be in clean state, free from contamination, whether ritual or physical, and therefore fit for use; పుట్ 35:2
- 2897 תּוֹב Tôwb టోబ-; region; east of Jordan; నాయ్ 11:3
- 2914 תָּחֹר t'chôr గడ్డ-; exact meaning insure: swelling of internal parts of the body or sores; probably due to infectious disease such as dysentery or bubonic plague; regarded as painful, enfeebling and threatening to a community; 1సము 6:11
- 2924 תָּלֵה tâleh గొరె పిల-; young sheep, perhaps unweaned, although lack of contrast with the frequent term తల్ల leads most versions to translate the two terms in the same way; fully dependent on its mother for nourishment and on the shepherd for protection; helpless, defenseless, innocent; 1సము 7:9
- 2929 תַּלְמוֹנִי Talmôwn టల్మోన్-; various men; 1జర్ 9:17
- 2932 תֻּמְ'אָה tum'âh టే-సుదుడ-; అస్-బస్-; తొక్కె-; state of being ritually contaminated and therefore not fit for use in religious ceremonies; కటొడ 5:3
- 2971 יָאִיר Yâ'îr యాయిర్-; father of Mordecai; tribe of Benjamin; ఇసా 32:41
- 2977 יֹשִׁיָּא Yô'shiyâh యోసియ-; son of Amon; king of Judah (640/39-609); 1రాజ 13:2
- 2983 יְבֻשֶׁתִּי Y'bûwçîy యెబుసి-; inhabitant of Jebus; descendant of Canaan; పుట్ 10:16
- 2984 יִבְחָר Yibchar ఇబార-; son of David; tribe of Judah; 2సము 5:15
- 2985 יָבִינִי Yâbîyn యాబిన-; king of Hazor; time of Deborah; యెహో 11:1
- 2991 יִבְלָאִם Yibl'âm ఇబ్లియమ్-; town; for Levites; territory of Manasseh; యెహో 17:11
- 2995 יַבְנֵל Yabn'êl యబ్బెయేల-; town; territory of Naphtali; యెహో 15:11
- 2999 יַבְבֹּק Yabbôq యబొక-; river; పుట్ 32:22
- 3003 יָבֵשׁ Yâbêsh యాబెస్-; father of Shallum, king of Israel; నాయ్ 21:9
- 3011 יֹגְבָהָה Yogh'hâh యొగ్బహ-; town; territory of Gad; ఇసా 32:35
- 3037 יָדָדוּא' Yaddûwâ' యద్దువ-; son of Jonathan; high priest; after exile; నెహ 10:21
- 3038 יְדֻוְּתוֹנִי Y'dûwthûwn యెదుతున్-; temple singer; time of king David; 1జర్ 9:16
- 3042 יְדָאֵה Y'dâyâh యెదాయ-; son of Harumaph; after exile; 1జర్ 4:37
- 3049 יִידִי'ôniy yidd'ôniy సానలిరంగ్ ఆత్మన్ సంగ వడ్క-; someone able to communicate with the spirits of the dead; and so be able to give advice on how to handle a difficult situation or predict what its outcome will be; forbidden in law of Moses; always occurs in the expression יִידִי'ôniy suggesting a hendiadys meaning: "one experienced in communication with spritis of the dead"; if not a hendiadys the sense may be: "spirits of the dead and those who contact them"; కటొడ 19:31
- 3050 יָהּ Yâhh యెహోవ-; God; abbreviation of YHWH; బహి 15:2
- 3060 יְהוֹאָשׁ Y'hôw'âsh యెహోయాస్-; son of Jehoahaz; king of Israel (798-782/81); 2రాజ 12:1
- 3061 יְהוּדָה Y'hûwd జెహుద్; town; territory of Dan; ఎజ్ 5:1
- 3063 יְהוּדָה Y'hûwdâh యూద-; various men; పుట్ 29:35
- 3064 יְהוּדִי Y'hûwdîy యూదుల్క-; యూద-; member of tribe of Judah; 2రాజ 16:6

3066 יְהוּדִית Y^hūdīyth యూద-; (f.sg.) the language of Judah; 2రాజు 18:26

3068 הוֹבָה Y^hôvâh యెహోవ-; బగవంత-; name of God of Israel; పుట్ 2:4

3076 חֲנָנִים Y^hôwchânân యెహోహనాన-; various men; after exile; 1జర్నల్ 12:4

3078 יְהוֹיָכִים Y^hôwyâkîym యెహోయాకిం-; son of Jehoiakim; king of Judah (597); 2రాజు 24:6

3079 יְהוֹשָׁף Y^hôwyâqîym యెహోయాకిమ్-; son of Josiah; king of Judah (609-597); 2రాజు 23:35

3082 רְחָבִים Y^hôwnâdâb యెహోనదాబ-; son of Rechab; ancestor of Rechabites; 2సము 13:5

3086 יוֹשִׁיעַ Y^hôw'addîyn యెహోయద-; wife of king Joash; mother of king Amaziah of Judah; 2రాజు 14:2

3095 יָהֳלֹם yahâlôm హీర-; (semi-)precious stone, possibly diamond; బహి 28:18

3096 יָהֹט Yahats యహజ-; town; for Levites; territory of Reuben; ఇసాబ్ 21:23

3097 יוֹבָב Yôw'âb యోబబ-; family head; after exile; 1సము 26:6

3107 יוֹזָבָב Yôwzâbâd యోజబాద-; various men; after exile; 2రాజు 12:21

3110 חֲנָנִים Yôwchânân యోహనాన-; various men; after exile; 2రాజు 25:23

3111 יְהוֹשָׁפָט Yôwyâdâ' యెహోయాద-; son of Eliashib; high priest; after exile; నెహె 3:6

3113 יְהוֹשָׁף Yôwyâqîym యోయకిమ్-; priest; after exile; నెహె 12:10

3114 יוֹשִׁיב Yôwyârîyb యోయరీబ-; priest; tribe of Levi; after exile; ఎజ్ 8:16

3123 יוֹנָה yôwnâh పారెవ-; పురడ-; Asiatic Rock dove: bird with a blue-gray color with a pinkish sheen to the neck feathers and a black tip on its tail; lives in large colonies and eats mainly seeds; courts, mates, and has nests several times a year; nests on rock ledges; Columba via; used as food and for sacrifices; regarded as swift, docile, and innocent, but also as silly and senseless; associated with affection, fertility, and sexuality because of its mating habits; the moaning sound this bird sometimes makes is associated with pain and suffering; పుట్ 8:9

3124 יוֹנָתַן Yôwnâh యోన-; son of Amittai; prophet; 2రాజు 14:25

3129 חֲנָנִים Yôwnâthân యోనతాన-; various men; నామ్ 18:30

3130 יוֹזָפֶת Yôwçêph యోసెఫ్-; various men; పుట్ 30:24

3141 יוֹרָם Yôwrâm యోరమ-; son of Toi, king of Hamath; 2సము 8:10

3156 יִזְרָחְיָה Yizrachyâh యెజ్రహయ-; leader of temple singers; after exile; 1జర్నల్ 7:3

3158 יִזְרְעֵל Yizr'êlîy యెజ్రెయేల-; inhabitant of Jezreel; 1రాజు 21:1

3177 יַחֲלֵ'ֵל Yachl'êl యహలీల-; son of Zebulun; పుట్ 46:14

3180 יַחְמֹוּר yachmûwr కుర్న్-; Bubal or Red Hartebeest (Alcelaphus buselaphus): large antelope about 1.5 m high at the shoulder; males and females have long faces

with a large lump on the head from which sprout short thick horns that curve upward and forward for half their length and then angle sharply backwards; reddish brown in color; plains animal, grazing in herds; or, Roe Deer (Capreolus capreolus): small deer; adult male has short horns that have three prongs; fur is brownish in summer and gray in winter; lives singly or in pairs in the undergrowth of forests and thick woodland, never moving more than one or two m from cover; రెండ 14:5

3183 יַחֲסָפְתִּי Yachts'êl యహసీల-; son of Naphtali; పుట్ 46:24

3194 יוֹטָטָה Yutṭâh యుట-; town; for Levites; territory of Judah; యెహో 15:55

3195 יִשְׁמָעֵל Yêṣmâ'el యెతురు; son of Ishmael; పుట్ 25:15

3199 יָדָן Yâkîyn యాకిం-; pillar in temple of Solomon; పుట్ 46:10

3203 הָאִמְלִיכָה Y^hkolyâh యెకొల్య-; mother of Uzziah (Azariah), king of Judah; 2రాజు 15:2

3220 יָם yâm రగల్ సమ్మర-; extreme northern part of Gulf of Suez; పుట్ 1:10

3223 יִמְעָל Y^hmûw'êl యెముయేలు; son of Simeon; పుట్ 46:10

3226 יָמִין Yâmiyn యామిం-; priest; tribe of Levi; పుట్ 46:10

3229 יִמְלָא' Yimlâ' ఇమ్ల-; father of Micaiah, prophet, time of king Ahab; 1రాజు 22:8

3270 יַעֲזֵר Ya'âzêyr యాజెర-; town; for Levites; territory of Gad; ఇసాబ్ 21:32

3277 יָעַל yâ'êl కేడ హెరె-; fairly large wild goat; adult reaches about 90 cm at the shoulder; most of the year its color is grayish but turns browner in winter; male has thick long horns over 130 cm in length which curve backwards in a semicircle; female's horns are about 40 cm long; last few centimeters of the horns are smooth, the rest are ringed with ridges; lives in small herds in the mountains and prefers cliffs and crags, where it lives off the bushes that grow on the ledges; clean animal, may be eaten; 1సము 24:2

3278 יָעָל Yâ'êl యాయేల-; wife of Heber, Kenite; time of the Judges; నామ్ 4:17

3290 יִצְחָק Ya'âqôb యాకోబ-; ఇజ్రయేల-; son of Isaac; people; పుట్ 25:27

3305 יָפְתָה Yâphôw యొఫ్తె-; town; territory of Dan; యెహో 19:46

3309 יָפְתִּי Yâphiya' యాఫియ-; son of David; tribe of Judah; యెహో 10:3

3315 יֶפֶת Yepheth యాఫెత-; son of Noah; పుట్ 5:32

3316 יִפְתָּח Yiphtâch యెప్త-; judge of Israel; యెహో 15:43

3317 יִפְתָּח-ֵל Yiphtach-êl ఇప్తయేల-; valley; at boundary between territories of Zebulun and Asher; యెహో 19:14

3318 יָאֵסָא' yâtsâ' తాకుస-; literally: to go out and come in; hence: to lead; పుట్ 1:12

3323 יִתְשָׁר yitshâr నియ-; high quality oil, extracted from the fruits of the olive tree during the first pressing; used as food and in various religious rituals; ఇసాబ్ 18:12

3327 יִצְחָא Yitschâq ఇసక-; son of Abraham; father of Jacob; పుట్ 17:19

3335 יָאֲטָסַר yātsar కుమల-; a craftsperson who makes objects, usually containers, out of clay; associated with creation and agency; పుట్ 2:7

3337 יֶעֶזֶר Yêts'er యెసెర-; son of Naphtali; పుట్ 46:24

3342 יֶעֶקֶב yeqeb ఆంగుర్లన రస తెండ్యల్ గాన్లు-; basin; hewn out of a rock or lined with plaster into which harvested grapes were thrown and trampled to squeeze out the juice, which from there flowed into a trough or vat; treading a winepress is often used as a figure of speech to refer to God's anger and punishment; ఇసాబ్ 18:27

3361 יֹאֲמִם Yoqm'âm యొమ్మయామ-; town; somewhere east of Ephraim; 1రాజ 4:12

3362 יֹאֲמִם Yoqn'âm యొమ్మయమ-; town; for Levites; territory of Zebulun; యెహో 12:22

3370 יֹאֲשָׁן Yoqshân యొక్కాన్-; son of Abraham; పుట్ 25:2

3371 יֹאֲתָלַם Yoqth'êl యొత్తయేల-; town; Edom; యెహో 15:38

3372 יָרֵא'ê yârê' వెర-, దడ్కి-; to experience a feeling of fear, which may include apprehension, and/or a reverential awe of someone or something; పుట్ 3:10

3373 יָרֵא'ê yârê' వెర-, దడ్కి-, హయ్యత-; state of fearing, standing in awe; పుట్ 22:12

3374 יִירָ'âh yir'âh వెర-, దడ్కి-; fear, awe; పుట్ 20:11

3378 יְרֻבָּאֵל Y'rubba'al యెరుబయల-; son of Joash; judge of Israel; tribe of Manasseh (1169-1129); నాయ్ 6:32

3379 יָאֲרֹבָם Yârob'âm యరొబామ-; son of Joash; king of Israel (782/81-753); 1రాజ 11:26

3383 יַרְדֵּן Yardên యోర్దన్-; river; పుట్ 13:10

3388 יְרֻשָּׁה Y'rûwshâ' యెరుస-; daughter of Zadok; wife of Uzziah; mother of Jotham; 2రాజ 15:33

3389 יְרֻשָּׁהלַיִם Y'rûwshâlayim యెరుసలయ-; town; territory of Judah; యెహో 10:1

3392 יֶרַח Yerach యెరహ; son of Joktan; descendant of Shem; పుట్ 10:26

3397 יְרַחְמֵ'êlîy Y'rachm'êlîy యెరహ్మయేల-; clan; tribe of Judah; 1సము 27:10

3405 יֶרִיכָ'ôw Y'riychôw యెరికొ-; town; ఇసాబ్ 22:1

3412 יַרְמוּת Yarmûwth యర్ముత్; town; for Levites; territory of Issachar; యెహో 10:3

3420 יֶרֶאָה yêrâqôwn యెరొహ్-; destructive growth of minute fungi on plants; usually regarded as punishment from God; రెండ 28:22

3425 יְרֻשָּׁה y'rushshâh ఈస-; possession; రెండ 2:5

3430 יִשְׁבֹּב Yishbôw b'-Nôb ఇస్బొ-బెనోబ-; descendant of Raphah; giant; 2సము 21:16

3435 יִשְׁבָּא Yishbâq ఇస్బాకు; son of Abraham; పుట్ 25:2

3438 יִשְׁవָ'âh Yishvâh ఇస్వ-; son of Asher; పుట్ 46:17

3442 יֵשׁוּ'â Yêshûwa' యెసువ-; son of Kadmiel, a leader of the Levites; after the exile; 1జర్గ్ 24:11

3444 יְשׁוּ'âh y'shûw'âh బచ-, సుటి-; salvation; పుట్ 49:18

3448 יִשַׁי Yishay యెసయ-; son of Obed; father of David; tribe of Judah; రూతు 4:17

3459 יִשְׁמָ'êlîy Yishmâ'êlîy ఇస్మయేల-; descendant of Ishmael, son of Abraham; పుట్ 37:25

3467 יָשָׁ'â yâsha' బచి-, కాబాడ-; salvation; బహ్లా 2:17

3468 יֵשָׁ'â yesha' బచ-; salvation; 2సము 22:3

3471 יָשָׁ'phêh yâsh'phêh సూర్యకాంతమ-; (semi-)precious stone with a large variety of colors and patterns; possibly variety of chalcedony; jasper; బహ్లా 28:20

3476 יֹשֶׁ'â yôsher నియత-, బరొబర-; straightness, uprightness; రెండ 9:5

3477 יָשָׁ'âh yâshâr సడ్కల్-, నియత-, బరొబర-; straight, right, successful; బహ్లా 15:26

3478 יִשְׂרָ'êl Yisrâ'êl ఇజయేల-; new name given by the LORD to Jacob; henceforth the name of the people descending from Jacob; పుట్ 32:28

3481 יִשְׂרָ'êlîy Yisr'êlîy ఇజయేల-; descendant of Israel; కటొడ 24:10

3490 יָאֲתָ'ôwm yâthôwm పోసటి-; person whose father has died and is therefore unable to care for himself; regarded as one of the weaker members of the society who should receive special care, together with the aliens, the widows, and other people who are poor; బహ్లా 22:22

3492 יַתִּיר Yattîyr యత-; town; for Levites; territory of Judah; యెహో 15:48

3503 יִתְרֹ'w Yithrôw ఇత్రో-; priest of Midian; father-in-law of Moses; బహ్లా 3:1

3505 יִתְרִי Yithrîy ఇత్రియ-; clan of Kiriath-Jearim; 2సము 23:38

3507 יִתְרָ'âm Yithr'âm ఇత్రియమ-; son of David; 2సము 3:5

3509 יִתְ'êth Y'êthêth యతేతు; chief of Edom; పుట్ 36:40

3513 קָבַד kâbad మాన్-మర్యద-; treat with honor and respect; పుట్ 13:2

3529 קְבִ'âr K'bâr కేబ-; river; Babylonia; యెహోజ్ 1:1

3535 קִבְּ'âh kibsâh గొరె-; young of a sheep; often used for ritual sacrifice;) బబ్బమ);) బబ్బమ); పుట్ 21:29

3540 קְדֹרְלָ'ômer K'dorlâ'ômer కదొరయోమెర-; king of Elam; time of Abraham; పుట్ 14:1

3548 כֹּהֵן kôhên కటొడ-; priest; పుట్ 14:18

3550 חֻנָּ'âh k'hunnâh కటొడ-పాన్-; the office of a priest serving in the temple; బహ్లా 29:9

3569 כּוּשִׁי Kûwshîy కూస-; person from the land of Cush; ఇసాబ్ 12:1

3573 מֶלֶךְ Kûwshan Rish'âthayim కూసన్-రిసతాయిమ-; king of Mesopotamia; time of the Judges; నాయ్ 3:8

3575 כּוּת Kûwth కూత-; town; northern Babylonia; 2రాజ 17:24

3608 כֶּלֶ' kele' టానెతగ-, జేల-; place where criminals or other prisoners were confined; 1రాజ 22:27

3611 כֶּלֶב keleb నెయ-; relatively small light brown domestic animal, feeding on anything from household refuse to animal carcasses and excreta; Canis familiaris putiati; extremely unclean animal and not to be eaten, though used for hunting and for watching sheep; associated with all sorts of uncleanness,

aggression, greediness, low status; used as derogatory term for male shrine prostitutes; **ಬಪ್ಪಿ** 11:7

3626 כּוֹל־חֹזֶה Kol-Chôzeh కోల్-హొజెన-; son of Hazaiah;
 ancestor of Maaseiah; tribe of Judah; నెహె 3:15

3627 కలిఫ్ *k'aly* జోరెవ-; small bag hung from the shoulder by a strap or attached to the belt or sash around the waist; made of leather or cloth; used by shepherds for carrying food and small personal items; పుటే 24:53

3630 కిలియన్ Kilyôwn కిలియోన-; son of Elimelech; రూతు 1:2

3643 **קינחם** Kimhâm కింహామ-; son of Barzillai,
from Gilead; 2సము 19:37

3645 కమ్మోష్ K^emôwsh కెమోస-; deity; of Moab; ఇసా 21:29

3672 **කිನ್ನරොත්** Kinn^rôwth **கின்னரோத்**; fortified town; territory
of Naphtali; **ಇನಾಬ್** 34:11

3678 నిర్భా kiṇṇē కమరి-, గాది-, కుర్చీ-, రాజు-; seat used by kings; relatively large and elaborate; made of stone or wood, precious metals or ivory; usually with back and armrests; associated with ruling, judging; పుట్ 41:40

3684 כְּחִיֵּל k'chîyl **అ**కల్ సెల-; lacking wisdom and good sense; క్రీస్ 49:10

3695 **בְּלָחִים** *Ḳaḷluchîym* కల్లుచియ్; people; descendants
of Mizraim; **పుట్** 10:14

3701 **קֶּרֶפֶת** *keṣeph* కూర-, కొత్త-, సోన-; silver, usually in the form of small unstamped pieces that had to be weighed in order to determine their value; after the exile people in Israel started using coins; పుట్టె 13:2

3709 **𐤁𐤏** **kaph** కేయ్- (hand/arm), అరికేయ్- (palm), పరత- (platter/plate), దాపి- (footstep), కొజి- (footprint), అరికాల- (sole of foot); branch of palm tree; used in the Festival of Shelters (Booths); **ప్రవ్ 8:9**

3716 קִפְּרָה K^ephîyrâh కెపిర-; town; territory of Benjamin; యెహో 9:17

3732 **כַּפְתֹּרִי** **Kaphtôrîy** కప్తొరియూల్; inhabitants of Caphtor; descendants of Mizraim; **పూట్** 10:14

3742 קָרוֹב k'rwb కెరుబుల-; heavenly creature, symbol of God's majesty and associated with his presence; పుట 3:24

3743 כְּרֻב K^rûwb כְּרֻב—; town; Chaldea; 2:59

3746 קָרִי kârîy కెరెతీయ-; member of the royal guard; 2సము 20:23

3747 כְּרִית K^riyth כֶּרֶם-; brook; east of Jordan; 1סב 17:3

3754 כֶּרֶם *kerem* ఆంధ్ర- , వాడి-; field in which grapevines are cultivated; typically surrounded by stone fence, with guard-tower; పుట్ 9:20

3760 **כַּרְמֶל** Karmel కర్మెల్-; mountain in north
of Israel; యెహో 12:22

3761 כַּרְמֶלִי Karm^{el}iy కర్మెల-; inhabitant of Carmel; 1సము 30:5

3763 קֶרָן K^erân కెరాను; son of Dishon; descendant
of Seir; పుట్ 36:26

3774 קֶרֶתִּי K'rêthîy పెరెతియుల్-; name of David's
royal guard; 1సము 30:14

3785 కెశెఫ్ kesheph సోదెంగ్-రక్క-; incantations,
sorceries; 2రాజు 9:22

3794 కిత్తియ కిత్తియు; descendants of Javan, son of Japheth; Greece?; పుట్ 10:4

3804 כֶּתֶר *kether* 𐤒𐤕𐤕-; circular or semi-circular ornamental headdress, usually made out of precious metals and decorated with jewels, worn by a queen as a symbol of authority and status; 𐤒𐤕𐤕 1:11

3810 לֹא דְבָר Lô' D^ebar **లోద-**; town; Gilead; 2సము 9:4

3812 לֵאָה *Lē'âh* లేయ-; daughter of Laban; wife
of Jacob; పుట్ 29:16

3828 לְבוֹנָה ^l**bôwnâh** **דּוּש-**; type of resin; *Boswellia sacra*; yellow or reddish gum produced by the *Boswellia* tree, a shrub that reaches 3m high, with multiple trunks and small greenish or white flowers; gum comes out in drops from the branches; ingredient of the incense burned in the tabernacle; **בְּמִטָּה** 30:34

3838 לְבָנָא L^ebânâ' తెబాన-; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ 2:45

3841 לְבִנָּה Libnâh **לבנה** -; town; territory of Judah; assigned to clan of Aaron, tribe of Levi; **ಇಸ್ರಾ' 33:20**

3844 לְבָנוֹן L^ebânôwn རེལ་ནོ-; range of mountains;
north of Israel; རེལ 1:7

3850 לוד Lôd లోద్-; town; territory of Benjamin; 1జర్నల్ 8:12

3853 לְחָבִיִּים L'hâbîym తెహబియుక్; people; descendants
of Mizraim; పుట్ 10:13

3865 לִוְד Lûwd లూదు; son of Shem; people, land; పుట్ 10:22

3866 לִוְדִי Lûwdiy లూదియున్; people; descendants
of Mizraim; పుట్ 10:13

3870 לָוִי Lûwz లావ్-; town; Bethel; పుట్ 28:19

3871 **𐎶𐎵𐎠** *lūwach* పాటి-, బండ-; small, flat tablet, made of stone, on which words were scratched with a stylus; associated with conditions that are permanent and are not likely to change; **బహు** 24:12

3873 లోవ్చేష్ Lôwchêsh హలోహేస-; father of Shallum; chief of half of district of Jerusalem; నెహ 3:12

3876 లోతు Lōwt లోతు-; son of Haran; nephew of Abraham; పుట్ 11:27

3878 לֵוִי Lēvîy లేవి-; man; son of Jacob; founder
of tribe of Levi; పుట్ 29:34

3881 לֵוִי Lêvîyîy లేవి-; of the priestly tribe of Levi; బహి 4:14

3899 **lechem** నివాహ్లాంగ్ సారి-; sacred bread of offering, always present on a dedicated table in the temple; పుట్ 3:19

3918 లయిష్ layish చిహ్నం-, తాకద్ వాలె చిహ్నం-; male lion; seen as a strong and fearless animal; యోబు 4:11

3923 לָכִישׁ Lâkîysh లకిష-; town; territory of Judah; యెహో 10:3

3927 לַמֶּלֶךְ L'mûw'êl తెముయెల-; king; సుబుక్ 31:1

3929 לֶמֶךְ Lemek లెమెక-; son of Methuselah; descendant of Seth; పుట్ 4:18

3939 గుల్బల్ *la'anāh* కెయ్యూట్ కటె-, మతున్ సాటి వాప్తి కి-; plant that may grow as large as a bush, with woolly green leaves; the juice of the leaves tastes bitter and can be poisonous; functions as medicine; రెండ 29:18

3959 **לֶשֶׁם** Leshem **לֶשֶׁם**; town; territory of Dan; **యెహో** 19:47
 3976 **מִזְנֶה** mō'zên **מִזְנֶה**; contraption consisting of rod held by a cord in the middle and with pans attached to both ends; used for weighing objects; sometimes used figuratively in expressions describing people's status or integrity or the seriousness of a situation in terms of weight; **కబోజ** 19:36
 3994 **מֵעֵרָה** m'êrah **מֵעֵרָה** సాపెన-; a pronouncement against someone or something, calling for death, damage, or destruction; **రెండ** 28:20
 4009 **מִיבְטָח** mibṭâch **מִיבְטָח** విస్వాస-; బల-; a state of security, feeling of confidence; **యోబు** 8:14
 4014 **מִיבְטָר** Mibtśār **מִיבְטָר** మిబ్తారు; chief of Edom; **పుట్** 36:42
 4023 **מִגְדֹּון** M'giddōwn **מִגְדֹּון** మెగిద-; town; territory of Manasseh; **యెహో** 12:21
 4025 **מַגְדִּי'עַל** Magdi'y'êl **מַגְדִּי'עַל** మగ్దీయేలు; chief of Edom; **పుట్** 36:43
 4026 **מִגְדָּל** migdāl **מִגְדָּל** నూర్ మాందిత బురుజు-; Tower of the Hundred; tower in Jerusalem; **పుట్** 11:4
 4031 **מַגְרוֹג** Mâgrōwg **מַגְרוֹג** మాగోగు; son of Japheth; **పుట్** 10:2
 4043 **מַגֵּן** mâgên **מַגֵּן** డాల్ -; బవి కియ్యల-; figurative extension of meaning of 'shield,' to describe God's protection; **పుట్** 15:1
 4046 **מַגְגֵּפָה** maggêphâh **מַגְגֵּפָה** అవతి-, గీర-, సంకట-; literally: heavy blow; serious harm, injury, epidemic, or other affliction affecting an individual or group of people; **బహి** 9:14
 4050 **מַגְרָה** m'gêrah **מַגְרָה** బండ-; heavy metal instrument with a wide rough surface, like that of a file; pushed and pulled across the surface of the stone until it is smooth; **2సము** 12:31
 4051 **מִגְרֹון** Migrōwn **מִגְרֹון** మిగ్రోన-; town; territory of Benjamin; **1సము** 14:2
 4068 **מַדֹּון** Mâdōwn **מַדֹּון** మాద-; location; Canaan; **యెహో** 11:1
 4074 **מֵדָי** Mâday **מֵדָי** మాదయ-; son of Japheth; ancestor of Medians; **పుట్** 10:2
 4080 **מִדְיָן** Midyân **מִדְיָן** మిద్యాన-; son of Abraham; people, land; **పుట్** 25:2
 4089 **מַדְמַנָּה** Madmannâh **מַדְמַנָּה** మద్మన; town; territory of Judah; **యెహో** 15:31
 4091 **מִדְּאן** M'dân **מִדְּאן** మిద్యాను; son of Abraham; **పుట్** 25:2
 4099 **מֵדָתָה** M'dâthâ' **מֵדָתָה** హమెదాత-; father of Haman; **ఎస్థర్** 3:1
 4105 **מְהֵיטָב'עַל** M'hêyṭab'êl **מְהֵיטָב'עַל** మెహెతబేల-; man; **పుట్** 36:39
 4111 **מַהֲלָל'עַל** Mahâlâl'êl **מַהֲלָל'עַל** మహాలెల-; father of Shephatiah; tribe of Judah; time of Nehemiah; **పుట్** 5:12
 4121 **מַהָרַי** Mahāray **מַהָרַי** మహరయ-; of Netophah; warrior; time of king David; **2సము** 23:28
 4124 **מֹוֹאָב** Mōw'āb **מֹוֹאָב** మోయబ-; son of Lot; people, land; **పుట్** 19:37
 4125 **מֹוֹאָבִי** Mōw'ābîy **מֹוֹאָבִי** మోయబ-; descendant or inhabitant of Moab; **రెండ** 2:11
 4137 **מֹוְלָאָדָה** Mōwlādāh **מֹוְלָאָדָה** మోలద; town; territory of Judah, Simeon; **యెహో** 15:26
 4138 **מֹוְלֵדֶת** mōwledeth **מֹוְלֵדֶת** చుటల్ -బంద-, గన్-గోత-; offspring, family; **పుట్** 11:28
 4150 **מֹוֶ'עַד** mōw'êd **מֹוֶ'עַד** నిర్వయ కీత-, టరి కీత వకత-; appointed feast; **పుట్** 1:14

4158 **מֹוֶפְאָת** Mōwpha'ath **מֹוֶפְאָת** మెపాత్; town; for Levites; territory of Reuben; **యెహో** 13:18
 4159 **מֹוֶפְהֶת** mōwphêth **מֹוֶפְהֶת** మయ్యత-; miracle, wonder; **బహి** 4:21
 4170 **מֹוֶקֶשׁ** mōwqêsh **מֹוֶקֶשׁ** పాస-; contraption used for catching animals; associated with aggression and control; **బహి** 10:7
 4173 **מֹוֶרֶג** mōwrag **מֹוֶרֶג** పాతి పాయ్లె వాడ్వల్ మొద-; wooden board with sharp stones or pieces of iron tightly wedged into small holes; dragged over harvested grain with the help of a draft animal to separate grain from straw or husk; symbol of power and aggression; **2సము** 24:22
 4176 **מֹוֶרֶה** Mōwreh **מֹוֶרֶה** మోరె; hill; **పుట్** 12:6
 4177 **מֹוֶרֶה** mōwrâh **מֹוֶרֶה** మయ్య-; sharp knife, used to shave hair from the skin; **నాయ్** 13:5
 4179 **מֹוֶרִיָּה** Mōwriyâh **מֹוֶרִיָּה** మోరియ; mountain; **పుట్** 22:2
 4196 **מִזְבֵּעַח** mizbêach **מִזְבֵּעַח** డుండుస-; temple altar for sacrifices offered by fire; **పుట్** 8:20
 4199 **מִזְזָה** Mizzâh **מִזְזָה** మిజ్జ-; son of Reuel, son of Esau; **పుట్** 36:13
 4209 **מִצִּמָּה** m'zimmâh **מִצִּמָּה** పిలన-, ఉదెస-, వస్తు-; plan, purpose, device, scheme; **యోబు** 21:27
 4232 **מְחֻוּיָּ'עַל** M'chûwyâ'êl **מְחֻוּיָּ'עַל** మహోయయేలు; son of Irad; descendant of Cain; **పుట్** 4:18
 4240 **מְחִידָ'עַל** M'chîydâ' **מְחִידָ'עַל** మెహిద-; head of a family of temple servants; after exile; **ఎజ్ర** 2:52
 4248 **מַחֲלֹון** Machlōwn **מַחֲלֹון** మహలొన-; son of Elimelech; **రూతు** 1:2
 4259 **מְחֹלָתִי** M'chôlâthîy **מְחֹלָתִי** మహోల-; inhabitant of Abel-Meholah; **1సము** 18:19
 4266 **מַחְנַיִם** Machānayim **מַחְנַיִם** మహనయ-; town; for Levites; territory of Gad; **పుట్** 32:2
 4268 **מַחֲצֶה** machāṣeh **מַחֲצֶה** కాబడ్వల్ -; మన్లె జాగ-; a place that provides shelter and safety; **యోబు** 24:8
 4294 **מַתֵּה** matteh **מַתֵּה** జాతి- (bw:HIN:caste/?tribe?), కాన్దాన- (branch/?clan?); group of clans united by a common leader; **పుట్** 38:18
 4308 **מַתְרֵד** Matrêd **מַתְרֵד** మత్రెదు-; daughter of Mezahab; mother of Mehetabel; **పుట్** 36:39
 4311 **מֵעֵדְבָ'עַל** Mêyd'êbâ' **מֵעֵדְבָ'עַל** మేద-, మెదబ; town; territory of Reuben, Moab; **ఇసాబ్** 21:30
 4314 **מֵי זָהָב** Mêy Zâhâb **מֵי זָהָב** మేజహాబు; father (or mother) of Matred; **పుట్** 36:39
 4316 **מִיכָ'עַל** Mîykâ' **מִיכָ'עַל** మీకల్; Levite; after exile; **2సము** 9:12
 4320 **מִיכָאָה** Mîykâyah **מִיכָאָה** మీకయ-; various priests; tribe of Levi; time of Nehemiah; **2రాజ** 22:12
 4324 **מִיכָל** Mîykâl **מִיכָל** మీకా-; woman; daughter of king Saul; wife of king David; **1సము** 14:49
 4326 **מִיָּאִין** Mîyâmin **מִיָּאִין** మియమీన-; various men; priests; tribe of Levi; time of Zerubbabel; **1జర్గ** 24:9
 4327 **מִינ** mîyn **מִינ** జాతి-, తీర-; kind, sort; **పుట్** 1:11
 4332 **מִיִּשְׁחָ'עַל** Mîyshâ'êl **מִיִּשְׁחָ'עַל** మిసయ-; friend of Daniel; **బహి** 6:22
 4339 **מֵישָׁר** mêyshâr **מֵישָׁר** సోబ-; fairness; **1జర్గ** 29:17
 4353 **מַאֲכִיָּר** Mâkiyr **מַאֲכִיָּר** మాకిర-; man; son of Ammiel; **పుట్** 50:23

4363 **מִקְמָאֵץ** Mikmâc మిక్మస-; town; territory of Benjamin; 1సము 13:2

4366 **מִקְמַתְּחַת** Mikmâthâth మిక్మేత-; town; territory of Ephraim, Manasseh; యెహో 16:6

4375 **מַקְפֶּלֶה** Makpêlâh మకపేల-; cave; పుట్ 23:9

4404 **מַלְבֵּן** malbên ఇట్టెంగ్ కియ-; exact meaning unknown: small, rectangular wooden container (about 20-25 by 10 cm) used to form bricks in equal sizes; or large outdoor oven for baking bricks to harden them; 2సము 12:31

4417 **מֶלַח** melach సావాడ నగుర్; town; territory of Judah; పుట్ 19:26

4428 **מֶלֶךְ** melek రాజు-; male ruler of a nation or area; associated with authority, power, honor, but also with justice; also used as a reference to one's deity; పుట్ 14:1

4432 **מֹלֵךְ** Môlek మొలెక-; Canaanite deity, to whom young children used to be sacrificed; కటాడ 18:21

4435 **מִלְכָּה** Milkâh మిల్క-; daughter of Zelophehad; tribe of Manasseh; పుట్ 11:29

4436 **מַלְכָּה** malkâh రాని-; female ruler of a nation or area; 1రాజు 10:1

4439 **מַלְכִּי־אֶשֶׁר** Malkiy'êl మల్కియేలు; son of Beriah; tribe of Asher; పుట్ 46:17

4442 **מַלְכִּי־טְדֵּעַק** Malkiy-Tsedeq మెల్కిసెదెకు; king of Salem; పుట్ 14:18

4444 **מַלְכִּישֻׁוּעַ** Malkiyshûwa' మెల్కి-స-; son of king Saul; tribe of Benjamin; 1సము 14:49

4462 **מְמוּכָּן** M'mûwkân మెముకాన-; adviser to Ahasuerus; రెండ 26:5

4471 **מַמְרֵ'** Mamrê' మామ్రె-; location; పుట్ 13:18

4495 **מָנוּחַ** Mânôwach మనోహ-; father of juge Samson; నాయ్ 13:2

4500 **מָנוּוֹר** mânôwr సాలిర్ -, కియ్వర్ -; wooden bar, approximately 5-6 cm in diameter; part of weaving equiment; used for attaching the warp threads to and to roll up the finished cloth as it grows in length; associated with thickness and heaviness; 1సము 17:7

4503 **מִנְחָה** minchâh ఇనమ-, అర్పన-, సేస-; gift; tribute; offering; grain-offering; పుట్ 4:4

4505 **מְנַחֵם** M'nachêm మెనహేమ-; son of Gadi; king of Israel (752-742/41); 2రాజు 15:14

4509 **מִינְיָמִינ** Minyâmiyn మినియామి-; priest; after exile; 2జర్గత 31:15

4511 **מִינִי־ת** Minniyth మినిత-; location; Ammon; నాయ్ 11:33

4520 **מְנַשְׁשִׁי** M'nashshîy మనసెన-; member of tribe of Manasseh; రెండ 4:43

4581 **מַגְדָּל** mâ'ôwz కిల-, రాజ్యాడ-; large fortification; for defense of a town; built of stone; could consist of one extra strong building or of a complex of buildings surrounded by its own strong wall; associated with protection and security; నాయ్ 6:26

4586 **מִעֻנֵּי** M'êwnîy మెహునిమ-; head of a family of temple servants; after exile; 1జర్గత 4:41

4601 **מַאֲכָה** Ma'âkâh మాయకాయుల-; people; పుట్ 22:24

4602 **מַאֲכָתִי** Ma'âkâthîy మాయకా-; inhabitant of Maacah, Maacath; రెండ 3:14

4603 **מַא'ל** mâ'al ఉల్ల-, మర్ల-, బరొస సెల-; do something that is not in line with the behavior that one has committed oneself to; కటాడ 5:15

4604 **מַא'ל** mâ'al ఉల్ల-, మర్ల-, కపట-; act or state of going against the behavior that one has committed oneself to; కటాడ 5:15

4648 **מְפִיבֹשֶׁת** M'phiybôsheth మెపిబ-; descendant of king Saul; tribe of Benjamin; 2సము 4:4

4682 **מַטְסָּה** matsâh తాతో పిండి-, పుల్కుస్వల్ చీజ-, పుల-; thin cracker-like bread made without yeast; పుట్ 19:3

4692 **מַטְסֹוֹר** mâtsôwr గేర్-పాసి ఆగుటి కీసి-; state of being under siege; రెండ 20:19

4693 **מַטְסֹוֹר** mâtsôwr ఈజిప్టు-; other name for Egypt; 2రాజు 19:24

4708 **מִטְסֵּה** Mitspeh మిస్సె; location; Moab; యెహో 11:8

4709 **מִטְסָּה** Mitspâh మిస్స, మిస్సత-; town; territory of Benjamin; పుట్ 31:49

4713 **מִטְרִי** Mitsrîy ఈజిప్టు-; descendant of Mizraim; Egyptian; పుట్ 12:12

4714 **מִטְרַיִם** Mitsrayim ఈజిప్టు-, మిస్రాయిమ-; son of Ham; ancestor of Egyptians; hence Egypt; పుట్ 10:6

4719 **מַקְדָּה** Maqqêdâh మకెద-; village; territory of Judah; యెహో 10:10

4731 **מַקְדָּל** maqqêl బెడె-; straight wooden stick about 1-2 m long; its diameter allowed it to fit comfortably in a person's hand; used by shepherds; పుట్ 30:37

4733 **מִקְלָת** miqlât జీవతున్ దకుస-; refuge, asylum; ఇసాబ్ 35:6

4734 **מִקְלָת** miqlâth చెక-, రెహ-, వాట-; figure carved on wood or other material, with a sharp tool; 1రాజు 6:18

4735 **מִקְנֵה** miquneh పియంగ్-కాల్క-; general term for all kinds of domestic animals or livestock held as possessions; includes cattle, sheep, goats, camels, and donkeys or any animals kept in large numbers for both domestic and commercial purposes; measure of a man's wealth; పుట్ 4:20

4753 **מֹר** môr గమ-గమ గాడి-; gum of a bush or shrub with thick thorny branches that project and bend at odd angles; leaves come in sets of three; fruit is oval like a plum; wood and bark have a pleasant smell; Commiphora myrrha, abyssinica or schimperi; gum oozes naturally from the branches; clear or yellowish brown when it comes out, but gets darker as it dries; an ingredient of anointing oil and perfume; precious; బహి 30:23

4764 **מֵרָב** Mêrâb మేరబ-; daughter of king Saul; 1సము 14:49

4770 **מַרְבֵּק** marbêq కొట్క-; construction where domestic animals are kept permanently with the purpose of fattening them; 1సము 28:24

4775 **מָרָד** mârâd మర్ల బడ-, ఉల్ల-; rise up in opposition to; పుట్ 14:4

4782 **מֹרְכָי** Mord'kay మొర్దెకయ-; uncle of Esther; tribe of Benjamin; ఎజ్ 2:2

4784 **מָרָה** mârâh మర్ల బడ-; be rebellious; ఇసాబ్ 20:10

4792 מֵרֹוּם Mērōwm మెరోమ-; town; Galilee; యెహో 11:5
 4806 מָרִיץ m'riy' తాజ్యుల-; stall-fed animal, usually a calf, that is reserved for sacrifice; 2సము 6:13
 4809 מִרְיָבָה M'riybāh మెరీబ; location along route of exodus; బహి 17:7
 4812 מִרְיָוֶת M'râyōwth మెరాయోత-; priest; tribe of Levi; after exile; 1జర్జ 6:6
 4820 מִרְמָה mirmāh పసి క-; దోక-; మోస-; act of deception against someone; పుట్ 27:35
 4824 מֵרֹנוֹת Mērônôthiy మెరొనోత-; inhabitant of Meronoth; 1జర్జ 27:30
 4844 מָרֹר m'rōr కెయ-; bitter-tasting herb or other substance; బహి 12:8
 4847 מִרְרִי M'rârîy మెరార-; son of Levi; పుట్ 46:11
 4854 מַשְׁאִי Massā' బవినత-; మస్యత్; son of Ishmael; పుట్ 25:14
 4861 מִשְׁאֵל Mish'āl మిసయెల్; town; for Levites; territory of Asher; యెహో 19:26
 4872 מֹשֶׁה Mōsheh మోసె-; son of Amram; leader of Israel during exodus; tribe of Levi; బహి 2:10
 4878 מִשְׁתּוּבָּה m'shūwbāh బికిరి-; defection, apostasy; సబుత్ 1:32
 4886 מַשְׁחַח māshach నేమ-; సోక-; smear; anoint; పుట్ 31:13
 4898 מֶשֶׁזְּבָבֵל M'shēzybā'el మెసెజబేల్; father of Pethahiah, assistant of the king, tribe of Judah, after exile; నెహ 3:4
 4899 מַשְׁחִיַּח m'ashiyach నేమ-; anointed; కటాడ 4:3
 4902 מֶשֶׁךְ Meshek మెసెకు; son of Shem, Japheth; పుట్ 10:2
 4912 מַשְׁחָל māshāl సుబుత-; నమున-; saying; ఇసాబ్ 23:7
 4918 מְשׁוּלָם M'shullām మెసులమ్; son of Joed; father of Sallu; tribe of Benjamin; after exile; 2రాజ 22:3
 4919 מִשְׁלֵמֹת M'shillēmōwth మెసిలెమోత-; son of Immer; ancestor of Maasai (Amashsai), priest; 2జర్జ 28:12
 4940 מִשְׁפָּחָה mishpāchāh జాతి- (bw:HIN:caste), క్షాన్దాన- (branch/clan), కుటుంబ- (family); genus, kind (of animals); clan; పుట్ 8:19
 4942 מִשְׁפָּת mishpāth గొవ్వన-; area enclosed by a stone wall or hedge, to protect sheep at night from thieves or wild animals; దిగ్గెత్; పుట్ 49:14
 4949 מִשְׁקֶלֶת mishqelet కొల్ల పియ్య నూల-; a weight suspended on the end of a string, used by builders to determine whether a wall was straight or not; often used in a figurative sense in the context of moral and ethical standards; 2రాజ 21:13
 4956 מִסְרָפְחוֹת Misr'phōwth mayim మిస్రె-పోత్మయిమ్-; location; near Sidon; యెహో 11:8
 4957 מַסְרֵעָה Masrēqāh మస్రెకతోర్; town in Edom; పుట్ 36:36
 4964 מֶתֶג metheg లొకొండ్లు టుక్కె-; short bar, usually made of metal, placed in the mouth of a horse; its ends project from the mouth of the animal and are attached to ropes or leather straps that fit over the head as the bridle; used to steer the horse; associated with control and, indirectly, with lack of wisdom; 2రాజ 19:28
 4967 מֶתְשֻׁלָּה M'thūwshā'el మెతుశుయేలు; son of Mehujael; descendant of Cain; పుట్ 4:18

4968 מֶתְשֻׁלָּח M'thūwshelach మెతుశెల-; son of Enoch; descendant of Seth; పుట్ 5:21
 4982 מַטְיָה Matt'nay మత్తెనయ-; priest; after exile; ఎజ్ 10:33
 5011 נֹב Nôb నోబు-; town; for priests; territory of Benjamin; 1సము 21:1
 5012 נָבִיא nābā' పవర-; పల్క-; హంకత-; speak; act as a prophet; ఇసాబ్ 11:26
 5018 נֶבֻזַּרְאֲדָן N'būwzar'ādān నెబుజరదాన-; captain of the bodyguard of king Nebuchadnezzar; 2రాజ 25:8
 5019 נְבֻזַּקְדְּנֶצְרַר N'būwkadne'tsarsar నెబుకద్నెజర-; king of Babylon (variant of Nebuchadnezzar); 2రాజ 24:1
 5022 נָבִיָּה Nābōwth నాబోత-; man; from Jezreel; time of king Ahab; 1రాజ 21:2
 5025 נֹבַח Nôbach నోబహ-; town; Moab; ఇసాబ్ 32:42
 5028 נָבִיא nābā' నెబాత-; father of king Jeroboam, king of Israel; 1రాజ 11:26
 5030 נָבִיא nābiy' పర్వక్త-; prophet; పుట్ 20:7
 5032 נֶבִיָּה N'bāyōwth నెబాయోత-; son of Ishmael; location; పుట్ 25:13
 5037 נָבָל Nābāl నాబల-; first husband of Abigail, wife of David; 1సము 25:4
 5039 נְבִלָה n'balāh నిదడ్-; కరబ-; నాదన-; foolish actions or words; పుట్ 34:7
 5045 נֶגֶב negeb నెగెవ-; కాల్యడ బాజ-; desert in the south of Israel; పుట్ 12:9
 5057 נָגִיד nāgiyd ముకె-; అధికార-; leader, chief; 1సము 9:16
 5087 נָדָר nādar మొక-; solemnly promise to do something; పుట్ 28:20
 5088 נֶדֶר neder మొక-; a solemn promise to do something; పుట్ 28:20
 5096 נָחָלָל Nahālāl నహలోల-; village; territory of Zebulon; లగ్గెత్; యెహో 19:15
 5121 נָוִי Nāvīyth నాయోత-; location; near Ramah; 1సము 19:18
 5126 נוֹן Nūwn నూన-; son of Elishama; father of Joshua; tribe of Ephraim; బహి 33:11
 5129 נֹו־אֲדָיָה Nôw'adyāh నోవద్వ-; prophetess; after exile; ఎజ్ 8:33
 5139 נָזִיר nāziyr జీవదాన-; రాకి-; నాజిర-; consecrated person, who has devoted himself to avoid intoxicating drinks, corpses, and cutting his hair; పుట్ 49:26
 5145 נֶזֶר nezer కిరిట-; పటి-; circular or semi-circular ornamental headdress, usually made out of precious metals and decorated with jewels, worn by kings and priests as a symbol of authority and status; బహి 29:6
 5152 נָחֹר Nachōwr నాహొర-; son of Terah; brother of Abraham; పుట్ 11:23
 5159 נָחָלָה nachālāh ఈస-; జాయత-; taking possession, occupation of; possession, domain; inheritance; lot (assigned by God); పుట్ 31:14
 5166 נֶחֱמִיָּה N'chemyāh నెహెమ్య-; son of Azbuk; ruler of half the district of Beth-Zur; after exile; ఎజ్ 2:2

5171 נַחֲרָאֵי Nachāray నహరాయ-; warrior; armour-bearer of Joab; time of king David; 2సము 23:37

5175 נָחָשׁ nāchāsh తరస-; long legless reptile; no eyelids or external ears; moves by wriggling or gliding; some species have a poisonous bite; symbol of lurking, unexpected danger; associated with lies, deception, and misleading teaching; పుట్ 3:1

5176 נָחָשׁ Nāchāsh నాహస-; father of Abigail and Zeruiah; 1సము 11:1

5177 נַחֲשׁוֹן Nachshōwn నయసోన-; son of Amminadab; chief; tribe of Judah; time of Moses; బహ్మి 6:23

5199 נֶפְחָה Nēphāh నెటోహ; town; territory of Judah; ఎజ్ 2:22

5200 נֶתּוֹפָח Nētophāth నెటోపాత-; inhabitant of Netophah; 2సము 23:28

5210 נִינְוֶה Nīynēvêh నినెవ-; city in Mesopotamia; capital of Assyria; పుట్ 10:11

5224 מֶלֶךְ Nēkôw పరో నెకొ-; king of Egypt; 2జర్గత 35:20

5244 מְלָאֲלָח mēlālāh మెలె-; small dark brown insect; Messor semirufus - Harvester ant; underground nest holds a queen ant, workers, and soldier ants that protect the nest; ant is capable of carrying many times its own weight; symbol of diligence and hard work; సుబుత్ 6:6

5250 נִמְשִׁי Nimshîy నిమ్మి-; grandfather of Jehu, king of Israel; 1రాజు 19:16

5262 נֶעֶק neček ఉన్వత్ అర్పన-; వారి-; libation, drink-offering; పుట్ 35:14

5268 נִיְרֹכַ Nīrôk నిరోక-; god; Assyria; 2రాజు 19:37

5270 נֶזֶבֶת Nô'âh నోయ; daughter of Zelophehad; tribe of Manasseh; ఇసాబ్ 26:33

5281 נֹ'ֹמִי No'ômîy నయొమి-; wife of Elimelech; రూతు 1:2

5298 נֶפְתָּה Nepheg నెఫెగ-; son of David; tribe of Judah; బహ్మి 6:21

5300 נֶפְתָּוֶשׁ־עֵימ Nēphûwshē'îym నెఫ్తసేమ-; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ 2:50

5303 נָפְתִּיל nēphîyl నెఫిల-; giants?; పుట్ 6:4

5305 נָפְתִּיִשׁ Nāphîysh నాఫిష; son of Ishmael; people; పుట్ 25:15

5306 נֶפֶךְ nōphek పద్మరాగమ్; (semi-)precious stone with a blue color, possibly turquoise; బహ్మి 28:18

5318 נֶפְתָּוָח Nephtôwach నెఫ్తాయ-; location; territory of Judah, Benjamin; యెహో 15:9

5320 נַפְתּוּחִיִּם Naphtuchîym నప్తియుత్; people; descendants of Mizraim; పుట్ 10:13

5321 נַפְתָּלִי Naphtālîy నప్తాలి-; son of Jacob; founder of tribe of Naphtali; పుట్ 30:8

5335 נֹתְסִיַּח nōtsiyach నెజియహ-; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ 2:54

5352 נָקָה nâqâh నిక్వ కియ్య-; pronounce innocent; to let go unpunished; పుట్ 24:8

5353 נֶ־קֹדָם Nēqôwdâ' నెకోద-; family head; after exile; ఎజ్ 2:48

5369 נֵר Nêr నేర-; grandfather of king Saul; father of Abner; tribe of Benjamin; 1సము 14:50

5404 נֶשֶׁךְ nesher గంద-; మల్ -సుడుమ-; refers both to particular bird (Gyps fulvus - Griffon vulture, largest bird of prey) and general class of birds (large birds of prey); keen eyesight; associated with large size and great strength, ability to fly great distances at high speed; symbol of protection, metaphor for God, but also symbol for death in battle; unclean, not to be eaten; బహ్మి 19:4

5417 נָתָן Nēthan'êl నెతనేల-; various men; after exile; ఇసాబ్ 1:8

5434 חָבָשׁ Ġābā' హెబ-; son of Cush; descendant of Ham; పుట్ 10:7

5444 גִּבְיָהַי Ġibbēkay గిబెకయ-; from Hushah; warrior; time of king David; 2సము 21:18

5454 חָבָשׁ Ġabtā' సబ్తల-; son of Cush; descendant of Ham; పుట్ 10:7

5455 חָבָשׁ Ġabtēkâ' సబ్తకత్; son of Cush; descendant of Ham; పుట్ 10:7

5467 דֹּמֶם Ġōdôm సొదొమ-; town, destroyed along with Gomorrah; పుట్ 10:19

5479 רֹאשׁ Çōwṭay సొటయ-; family head; servants of Solomon; after exile; ఎజ్ 2:55

5488 קַיִן çūwph కెంగల్ జాడితగ; prob. species of cattail, a reed-like plant; grows in water, up to 3 m high; fuzzy brown seed head becomes fluffy and blows away in the wind; Typha genus; used for baskets and mats; roots are edible; బహ్మి 2:3

5511 תִּיחֹן Çîychōwn సిహోన-; king of Amorites; ఇసాబ్ 21:21

5513 יִנְיָ Çîynîy సినియుత్; descendant of Canaan; పుట్ 10:17

5514 יִנַּי Çîynay సినాయి-; mountain, desert; బహ్మి 16:1

5516 רֹאשׁ Çîyçē'râ' సీసెర-; head of a family of temple servants; after exile; నాయ్ 4:2

5545 חָלַח çālach చాలి-; grant pardon for an offense; బహ్మి 34:9

5548 חָלָח Çalkâh సల-; town; Bashan; రెండ 3:10

5554 עֵלָה Çela' సెల-; town; Edom; 2రాజు 14:7

5570 מְנַחֵם Çenâ'âh సెనాయ; location; ఎజ్ 2:35

5571 בֶּת־הֹרֹן Çanballat సన్బల-; man from Beth-Horon; నెహె 2:10

5572 נֶחֱם Çēneh పొదెల-; perhaps Cassia senna (senna bush), hawthorn bush (has red fruit), acacia (has a red-flowered parasite), or Colutea istria (has bright yellow flowers); or perhaps generic word for shrub; బహ్మి 3:2

5574 מְנַחֵם Çenûw'âh హసెన్య-; father of Judah; tribe of Benjamin; 1జర్గత 9:7

5576 צַחְחֵרִיב Çanchêriyb సన్హేరిబ-; king of Assyria (704-681); 2రాజు 18:13

5601 צַפִּיר çappîyr సీలమని-; (semi-)precious stone with a deep blue color, possibly sapphire; బహ్మి 24:10

5617 פַּרְוַיִּם Çēpharvayim సెఫర్వయిమ-; town; conquered by king of Assyria; 2రాజు 17:24

5618 רֹאשׁ Çôphereth సొపెరెత్-; family head; servants of Solomon; after exile; ఎజ్ 2:55

5624 צֶרֶד Çered సెరెడు; son of Zebulun; పుట్ 46:14

5631 רֹאשׁ çârîyç అదికార-; సేవ్, హిజ్జ-; official in the Egyptian, Assyrian, or Babylonian court; in Est and Dan, probably a

- castrated man, but with an emphasis on the role of court functionary; in Isa 56, a castrated man; **పుట్** 37:36
- 5653 **אַבְדָּא** 'Abdâ' అబ్దా-; son of Shammua (Shemaiah); Levite; after exile; **1రాజ** 4:6
- 5654 **עֶבֶד** 'Ēbêd 'Ēdôwm ఒబెద్-యేదోమ్-; gatekeeper; **2సము** 6:10
- 5656 **עֲבָדָה** 'Ābôdâh సేవ-, కామ-, చాకిరి-; work, labor, service; **పుట్** 29:27
- 5677 **עֵבֶר** 'Ēbêr యేబెర-; priest; after exile; **పుట్** 10:21
- 5680 **עֲבְרִי** 'Ibrî 'హెబ్రీ-; descendant of Eber; **పుట్** 14:13
- 5695 **עֵגֶל** 'ēgel కురత మూర్తి-, సడ్డనంగ్ మూర్తి-; idol in the shape of a calf; cast with metal; **బహి** 32:4
- 5698 **עֵגְלָה** 'Eglâh యెగ్లన-; wife of David; **2సము** 3:5
- 5699 **עֲגָלָה** 'ġgâlâh కాసు-; two or four-wheeled vehicle; made of wood; pulled by oxen, donkeys, or horses; used for travel or the transport of loads; **పుట్** 45:19
- 5711 **עֲדָה** 'Ādâh ఆద-; wife of Esau; **పుట్** 4:19
- 5712 **עֵדָה** 'Ēdâh సమిర-, మీర-, సమాజ-; gathering, congregation, band; **బహి** 12:3
- 5714 **עֲדָוָה** 'Ēdôw ఇద్దో-; various men; tribe of Levi; **1రాజ** 4:14
- 5715 **עֵדוּת** 'ēdûwth నియమ- (rule), ఆగె-; witness, testimony, command; **బహి** 16:34
- 5720 **עֲדִינָה** 'Ādîyn ఆదిన-; family head; after exile; **ఎజ** 2:15
- 5725 **עֲדֻלָּם** 'Ādullâm అదులమ్-; location; **యెహో** 12:15
- 5729 **עֵדֶן** 'Ēden యేదెన-; region; Assyria; **2రాజ** 19:12
- 5733 **עֲדָנָה** 'Adnâ' అద్నా-; priest; family head; tribe of Levi; time of Joiakim; **ఎజ** 10:30
- 5739 **עֲדָר** 'Ēder గొర మంద-, మంద-; a group of domestic animals that are kept together for tending; usually sheep, goats, cattle; **పుట్** 29:2
- 5741 **עֲדִרְיָה** 'Ādiry'êl అద్రియేల-; man from Abel-Meholah; husband of Merab, daughter of king Saul; **1సము** 18:19
- 5742 **עֲדָשׁ** 'Ādâsh సేంగంగ-; type of legume; Lens culinaris; from low-branched plant with a weak stem; flowers develop into a short pod with only one seed inside, about the size of a small pea, one type of which is reddish brown; typically used in soups and stews; **పుట్** 25:34
- 5747 **עֹוֶג** 'Ōwg వోగ-; king of Bashan; **ఇసాబ్** 21:33
- 5755 **עֲוָה** 'Ivvâh ఇవ్వా-; town; conquered by king of Assyria; **2రాజ** 17:24
- 5762 **עֲוִיָּת** 'Āvîyth అవితు; town in Edom; **పుట్** 36:35
- 5771 **עֲוֹן** 'Āvôn పాప-, సిక్ష్-, గల్తి-, కసు-; transgression, sin; guilt (caused by sin); punishment (for guilt); **పుట్** 4:13
- 5775 **עֹוֶפֶת** 'Ōwph పిట-, పిటె-పురడ-, జిప్సన్, పరివలిక్, పారొడ, పిటెంగ్; generic word for birds that fly; **పుట్** 1:21
- 5795 **עֶזְרָה** 'Ēz 'హెరె-, హెరె-; smaller domesticated four-footed animal with hooves; Capra family; source of meat, milk, hides, hair, and horns; associated with demons; **పుట్** 15:9
- 5803 **עֲזָרָה** 'Azgâd అజ్గాదు-; family head; after exile; **ఎజ** 2:12
- 5804 **עֲזָזָה** 'Azzâh ఆయ్జ-; town; territory of Ephraim; **పుట్** 10:19
- 5813 **עֲזִי** 'Uzzîy ఉజి; various men; tribe of Levi; after exile; **1జర్గ్** 6:5
- 5816 **עֲזִי'ֵל** 'Uzzîy'êl ఉజియే-; son of Harhaiah; goldsmith; after exile; **బహి** 6:18
- 5820 **עֲמָוֶת** 'Azmâveth అజ్మవెత్-; location; territory of Benjamin; **2సము** 23:31
- 5825 **עֲזֶקָה** 'Āzêqâh అజేక-; town; territory of Judah; **యెహో** 10:10
- 5829 **עֶזֶר** 'Ēzer యెజెర-; Levite; after exile; **1జర్గ్** 4:4
- 5830 **עֲזָרָה** 'Ezrâ' యెజ్రా-; son of Seraiah; priest; after exile; **ఎజ** 7:1
- 5832 **עֲזָרְאֵל** 'Āzar'êl అజరేల-; priest; after exile; **1జర్గ్** 12:6
- 5841 **עֲזָתִי** 'Azzâthîy గాజ-, వాలిర-; inhabitant of Gaza, town in Philistia; **యెహో** 13:3
- 5850 **עֲתָרָה** 'Ātârâh కిరిట-, హోర-; circular or semi-circular ornamental headdress, usually made out of precious metals and decorated with jewels, worn by kings, priests, and officials as a symbol of authority and status; also given to women by their suitors to win their affection; **2సము** 12:30
- 5853 **עֲטָרוֹת** 'Ātrôwth 'Addâr అతరోత్-అదార-; location; territory of Ephraim, Benjamin; **యెహో** 16:5
- 5859 **עֵינֹו** 'Īyôwn ఈయొన్-; town; territory of Naphtali; **1రాజ** 15:20
- 5864 **עֵינִי** 'Īyîm లిమ్; village; territory of Judah; **ఇసాబ్** 33:45
- 5871 **עֵינ** 'Āyin ఆయిన్; town; territory of Simeon; **ఇసాబ్** 34:11
- 5872 **עֵינ גֵּדִי** 'Ēyn Gedîy యెన్-గేది-; town; territory of Judah; **యెహో** 15:62
- 5873 **עֵינ גַּנְנִי** 'Ēyn Gannîym యెన్-గనిమ్-; town; for Levites; territory of Issachar; **యెహో** 15:34
- 5874 **עֵינ דּוֹר** 'Ēyn-Dô'r యెన్దోర-; town; territory of Manasseh; **యెహో** 17:11
- 5879 **עֵינַיִם** 'Ēynayim యేనమ్; town; territory of Judah; **పుట్** 38:21
- 5883 **עֵינ רֹגֵל** 'Ēyn Rôgêl యెన్-రోగెల-; location; territory of Judah, Benjamin; **యెహో** 15:7
- 5885 **עֵינ שֶׁמֶשׁ** 'Ēyn Shemesh యెన్-సెమెస-; location; territory of Judah, Benjamin; **యెహో** 15:7
- 5896 **עֵירָה** 'Īyrâ 'ఈర-; Ithrite; warrior; time of king David; **2సము** 20:26
- 5897 **עֵירָד** 'Īyrâd ఈరదు; son of Enoch; descendant of Cain; **పుట్** 4:18
- 5902 **עֵירָם** 'Īyrâm ఈరామ్; chief of Edom; **పుట్** 36:43
- 5909 **עֲכָבָר** 'akbâr యెక్బర్-, గూసి-; generic word for small rodent, including mouse, vole, gerbil, rat; unclean, not to be eaten; **కహె** 11:29
- 5911 **עֲכָוֶר** 'Ākôwr ఆకోర-; valley; territory of Judah; near Jericho; **యెహో** 7:24
- 5912 **עֲכָן** 'Ākân ఆక-; son of Carmi; tribe of Judah; **యెహో** 7:1
- 5915 **עֲכָה** 'Akâh అక్సన్-; daughter of Caleb; **యెహో** 15:16
- 5923 **עֶבֶל** 'êl జవ-; bar or frame, made of wood, used to join two draft animals at the neck so that they can work together effectively in pulling a plow, threshing board, harrow, or wagon; often used in a figurative sense to denote oppression; **పుట్** 27:40

- 5933 אֲלֻוָּה 'Alvâh అల్వుల్; chief of Edom; పుట్ 36:40
- 5941 אֵלִי 'Ēlîy యేలి-; priest; time of Samuel; 1సము 1:3
- 5983 אַמְמוֹן 'Ammôwn అమ్మోని-; son of Lot; Ben-Ammi; people, land; పుట్ 19:38
- 5984 אַמְמוֹנִי 'Ammôwnîy అమ్మ-; descendant of Ammon; రెండ 2:20
- 5987 אַמְוִי 'Āmôwq అమ్మోక-; priest; after exile; నెహె 12:7
- 6002 אֲמָלֵק 'Āmâlêq అమలెక-; descendant of Esau; పుట్ 36:12
- 6003 אֲמָלֵקִי 'Āmâlêqîy అమలెకియుల్-; descendant of Amalek, son of Esau; పుట్ 14:7
- 6017 אֲמֹרָה 'Āmôrâh గోమోర-; town, destroyed along with Sodom; పుట్ 10:19
- 6024 אֲנָב 'Ānâb అనబ-; town; territory of Judah; యెహో 11:21
- 6035 אֲנָב 'ānâv గరిబ-; సాదు-; కమి-పాన-; poor, humble, meek; before God; ఇసాబ్ 12:3
- 6042 אֲנָנִי 'Unnîy ఉని-; Levite; after exile; 1జర్గిత 15:18
- 6043 אֲנָיָה 'Ānâyâh అనయ-; chief; after exile; నెహె 8:4
- 6047 אֲנָמִימ 'Ānâmîym అనమియుల్-; people; descendants of Mizraim; పుట్ 10:13
- 6055 אֲנָנִי 'Ānanyâh అననియ-; location; నెహె 3:23
- 6061 אֲנָק 'Ānâq అనక-; giant; ancestor of race of giants; గె 1-; ఇసాబ్ 13:22
- 6062 אֲנָקִי 'Ānâqîy అనక-; (pl.) descendants of Anak, giant; రెండ 1:28
- 6068 אֲנָתֹוֹת 'Ānâthôwth అనతోత-; man; after exile; యెహో 21:18
- 6069 אֲנָתֹוֹת 'Ānthôthîy అనతోత-; inhabitant of Anatoth; 2సము 23:27
- 6098 אֶסָה 'êtsâh సూచన- (advice/counsel), పిలన-, సోండ్-విచర్-; counsel, advice, plan; రెండ 32:28
- 6100 אֶסְיוֹן 'Etsyôwn Geber ఎసోన్-గెబెర-; town; Gulf of Aqaba; ఇసాబ్ 33:35
- 6107 אֶסֶם 'Etsem యెజెమ్-; town; territory of Simeon; యెహో 15:29
- 6111 אֶטְמוֹן 'Atsmôwn అస్మోన్-; village; territory of in Judah; ఇసాబ్ 34:4
- 6126 אַקְוִיב 'Aqqûwb అకుబ-; Levite; after exile; 1జర్గిత 3:24
- 6137 אַקְרָב 'aqrâb మిచో-; terrestrial arachnid (eight-legged) with pincers and a poisonous sting at the end of its jointed tail, which it can hold curved over the back; grows to about 13 cm long; associated with harsh, inhospitable living conditions; రెండ 8:15
- 6138 אֶקְרוֹן 'Eqrôwn యెక్రోన్-; town in Philistia; యెహో 13:3
- 6139 אֶקְרוֹנִי 'Eqrôwnîy యెక్రోన్-; inhabitant of Ekron; యెహో 13:3
- 6142 אֶקְשִׁי 'Iqqêsh ఇకేస్-; father of Ira, from Tekoa, warrior, time of king David; 2సము 23:26
- 6158 אֶרֶב 'ôrêb కాక-; large black bird with thick strong beak, and fairly short legs; highly intelligent; Corvus family; unclean, not to be eaten; associated with death; symbol of devastation resulting from war; పుట్ 8:7
- 6160 אֶרָבָה 'ārâbâh పయ్యన్ బోమి-; dry desert land; ఇసాబ్ 22:1
- 6164 אֶרְבָּתִי 'Arbâthîy అర-; inhabitant of Beth-Arabah; 2సము 23:31
- 6175 אֶרְוָם 'ârûwm టకి కియ్యల్-; కపెటల-; pertaining to being crafty, prudent, cunning; పుట్ 3:1
- 6177 אֶרְוָה 'Ārôw'êr అరోయేర-; town; territory of Ammon; ఇసాబ్ 32:34
- 6179 אֶרִי 'Ērîy యెరీ-; son of Gad; పుట్ 46:16
- 6184 אֶרִיָּט 'ârîyts బేకుబ-; అడ్మాట-; mighty, violent, ruthless; యోబు 6:23
- 6195 אֶרְמָה 'ormâh సెడ్జ బుది-; కపట-; state of being crafty, prudent, cunning; బహి 21:14
- 6208 אֶרְקִי 'Arqîy అర్కియుల్-; descendant of Canaan; పుట్ 10:17
- 6215 אֶסָו 'Ēsâv యేసవు-; son of Isaac; ancestor of Edomites; పుట్ 25:26
- 6228 אֶשָׁן 'Āshân అసన-; town; for Levites; territory of Simeon; యెహో 15:42
- 6252 אֶשְׁתָּרוֹת 'Ashtârôwth అస-; ఆస్తరోతగ; town; for Levites; territory of Manasseh; రెండ 1:4
- 6253 אֶשְׁתֹּרֶת 'Ashtôreth అస్తరోత-; Phoenician goddess of love and fertility; 1రాజ 11:5
- 6260 אֶתְוָד 'attûwd హెరె బోకుడ-; dominant male goat in a flock; associated with authority; పుట్ 31:10
- 6274 אֶתְנִי'ֵל 'Othnîy'êl ఒత్నియ-; son of Kenaz; first judge of Israel (1374-1334); యెహో 15:17
- 6281 אֶתֶר 'Ether యేతెర-; town; territory of Judah, Simeon; యెహో 15:42
- 6290 פָּרָן Pârân పారన్-; desert; పుట్ 21:21
- 6299 פָּדָה pādâh తప్పన-; కాబాడ-; to deliver from danger or death; బహి 13:13
- 6303 פָּדוֹן Pâdôwn పాదొన్-; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ర 2:44
- 6307 פַּדָּן Paddân పదన-ఆరమ-; location; పుట్ 25:20
- 6312 פִּזְוָה Pûw'âh పువ్య; son of Issachar; గాఖా -2; పుట్ 46:13
- 6319 פִּזְוִי Pôw'îy Phera' పోతీపెరన, పోతీపెర్; priest of On; father of Asenath, wife of Joseph; పుట్ 41:45
- 6321 פֹּזַל pôwl కొరి సేంగ-; collective term for seeds, often growing in pods, of the legume family; 2సము 17:28
- 6346 פֶּחָח pechâh గవర్నర- (lit:governor); governor of a province; 1రాజ 10:15
- 6355 פָּחַת Pachath Môw'âb పహత్-మోయబ-; family head; after exile; ఎజ్ర 2:6
- 6357 פִּזְדָּה piṭdâh పుస్యరాగమ-; (semi-)precious stone of a golden yellow color, possibly topaz or chrysolite; బహి 28:17
- 6367 פִּי הַחֵירוֹת Piy ha-Chîyrôth పి-హహీర-; location along route of exodus; బహి 14:2
- 6370 פִּיִּלְגֶשֶׁח piylegesh ఇర్లంగ్ అవ్ వెయ్యెక-; ఇర్ల అవ్ వెయ్యె-; concubine; పుట్ 22:24
- 6373 פִּינֹן pîynôn పీనోను; chief of Edom; పుట్ 36:41
- 6380 פִּקְרֶת Ts'bâyîym పాకెరెత్-హబెబాయిమ-; family head; servants of Solomon; after exile; ఎజ్ర 2:57
- 6396 פַּלְלֹוּw Pallôw' వల్లు; son of Reuben; పుట్ 46:9
- 6406 פַּלְתִּי Paltîy పల్తియేల-; inhabitant of Pelet; ఇసాబ్ 13:9
- 6409 פַּלְתִּי'ֵל Paltîy'êl పల్తియేల్-; son of Laish; ఇసాబ్ 34:26

- 6418 **פֶּלֶק** pelek బేడె-; wooden weight located at the top of the spindle; used to make it steady; 2సము 3:29
- 6425 **פֶּלֶץ** pelec తాగి-; contraption consisting of rod held by a cord in the middle and with pans attached to both ends; used for weighing objects; సుబుత్ 16:11
- 6430 **פִּלִשְׁתִּי** P^lishtiy పిలిష్తీయ-; inhabitant of Philistia; పుట్ 10:14
- 6432 **פִּלְתִּי** P^lêthiy పెలెతియుల్-; name of David's royal guard; 2సము 8:18
- 6439 **פְּנֹֻּעַל** Pⁿûw'êl పెనుయేలు; location; Penuel; పుట్ 32:30
- 6443 **פָּנִינִי** pâniyn మోషిన్-; unknown gem, possibly pearls or corals; యోబు 28:18
- 6444 **פְּנִינָה** Pⁿinnâh పెనిన-; wife of Elkanah; 1సము 1:2
- 6449 **פִּצְגָּח** Piçgâh పిస్-; one of mountains of Abarim; ఇసాబ్ 21:20
- 6453 **פֶּעַח** peçach పస్క-; passover; passover sacrifice; బహి 12:11
- 6454 **פִּאֲעָאֵךְ** Pâçêach పాసెయ-; father of Joiada; time of Nehemiah; 1జర్ 4:12
- 6464 **פְּאִוֵּ** Pâ'ûw పాయు; location; పుట్ 36:39
- 6465 **פְּעֹוֵר** P^eôwr పెయిర-; deity of Moab; ఇసాబ్ 23:28
- 6492 **פֶּעַח** Peqach పెకహు-; son of Remaliah; king of Israel (740/39-732/31); 2రాజు 15:25
- 6494 **פֶּעַחְיָה** P^eqachyâh పెకహ్య-; son of Menahem; king of Israel (742/41-740/39); 2రాజు 15:22
- 6499 **פָּר** par కుర-; పడ-; young male bovine; clean, used as sacrifice; associated with power and strength, but also with aggression and therefore often used to denote people who behave aggressively; పుట్ 32:15
- 6505 **פֶּרֶד** pered కంచర-గాది-; male offspring of a male donkey and a female horse (or, but less common, a male horse and a female donkey); stronger than a donkey and more resistant to diseases than horses and donkeys; infertile; usually dark brown in color; has bigger ears than the parent horse; used for riding and as pack animals; associated with a lack of understanding; 2సము 13:29
- 6506 **פִּרְדָּה** pirdâh కంచర గాది-; female offspring of a male donkey and a female horse (or, but less common, a male horse and a female donkey); stronger than a donkey and more resistant to diseases than horses and donkeys; infertile; usually dark brown in color; has bigger ears than the parent horse; used for riding and as pack animals; 1రాజు 1:33
- 6510 **פָּרָה** pârâh పడ్డ-; మూరన-; young cow, used for sacrifice; పుట్ 32:15
- 6514 **פְּרֻדָּה** P^rûwdâ' పెరుద-; family head; servants of Solomon; after exile; ఎజ్ 2:55
- 6522 **פְּרִיזִי** P^rizziy పెరిజ-; people; పుట్ 13:7
- 6539 **פָּרָע** Pâraç పర్వయ-; people, land; 2జర్ 36:20
- 6547 **פַּרְֹה** Par'ôh పరో-; title of Egyptian kings; పుట్ 12:15
- 6550 **פַּרְֹשׁ** par'ôsh చుడుసి పుల్-; flea; 1సము 24:14
- 6551 **פַּרְֹשׁ** Par'ôsh పరోస-; family head; after exile; ఎజ్ 2:3
- 6553 **פִּרְאֲתוֹנִי** Pir'âthôwniy పిరతోన-; inhabitant of Pirathon; నాయ్ 12:13
- 6557 **פֶּרֶט** Perets పెరెస-; son of Judah; పుట్ 38:29
- 6560 **פֶּרֶט** Perets 'Uzzâ' పెరెజ్-ఉజ్జ-; location; ఖుల్ 7:8; 2సము 6:8
- 6578 **פְּרָת** P^râth యుఫ్రటిస్-; river; పుట్ 2:14
- 6586 **פְּשָׁה** pâsha' ఉల్ల-; మర్ద-; to act in opposition to an authority or to a moral code; 1రాజు 8:50
- 6588 **פֶּשָׁה** pasha' గల్తి-; మర్ద బడ-; పాప-; an act of opposition to authority or to a moral code; పుట్ 31:36
- 6603 **פִּתּוּוֹחַ** pittûwach పచెంగ్ వాట-; figures or characters engraved on the surface of a hard object, such as stone or metal, with a sharp tool; బహి 28:11
- 6611 **פֶּתַחְיָה** P^ethachyâh పెతహయ-; son of Meshezabel; assistant of the king; tribe of Judah; after exile; 1జర్ 24:16
- 6620 **פֶּתֶן** pethen నాయ-; cobra; రెండ 32:33
- 6625 **פַּתְרוּצִי** Pathruçiy పత్రుసియుల్-; inhabitants of Pathrus, descendants of Mizraim; పుట్ 10:14
- 6629 **תְּסֹנִים** tsô'n మంద-; గొరె-; quantity of small domestic animals traveling and feeding together; consisting of sheep and goats; hair or wool shorn for weaving into cloth; females milked for food; may be killed and eaten for meat; used as sacrificial animals; associated with large quantities and also with God's people, who are often seen as a flock with God as their shepherd; పుట్ 4:2
- 6636 **תְּסֹבִיַּם** Ts^ebô'iyim సోయర్తోర్, సెబోయిమ్; one of the 5 cities in the plain which included Sodom and Gomorrah; పుట్ 10:19
- 6648 **תְּשֵׁבָה** tseba' రంగ్-రంగ్ కప్పింగ-; dyed cloth of high quality; highly valued; నాయ్ 5:30
- 6649 **תְּסִבְּוֹן** Tsib'ôwn సిబ్వోన-; son of Seir; పుట్ 36:2
- 6650 **תְּסֹבִיַּם** Ts^ebô'iyim జెబోయిమ-; location; territory of Benjamin; 1సము 13:18
- 6659 **תְּסֹדֹוֶק** Tsâdôwq సాదోక-; various men; after exile; 2సము 8:17
- 6662 **תְּסַדִּיק** tsaddiyq నాయ-, నియత-; just, righteous person; పుట్ 6:9
- 6663 **תְּסַדֵּק** tsâdaq నాయ-; make righteous, pronounce just; పుట్ 38:26
- 6664 **תְּסֵדֶק** tsedeq నియత-, నాయమ-; right, justice; కబొడ 19:15
- 6666 **תְּסֵדָּקָה** ts^edâqâh నియత-, నాయ-; right, justice; పుట్ 15:6
- 6678 **תְּסֹבֵבָה** Tsôwbâ' సోబ-; land; in Syria; 1సము 14:47
- 6697 **תְּסִוֵּר** tsûwr పెర్వ బండ-; literally: rock; hence: protector (epithet of God); బహి 17:6
- 6717 **תְּסִיבָה** Tsîybâ' సీబ-; servant of king Saul; 2సము 9:2
- 6721 **תְּסִידוֹן** Tsîydôwn సీదోన-; son of Canaan; town in Phoenicia; పుట్ 10:15
- 6722 **תְּסִידוֹנִי** Tsîydôniy సీదోన-; inhabitant of Sidon; రెండ 3:9
- 6726 **תְּסִיֹּון** Tsîyôwn సియోన-; mountain; on which the temple has been built; also used to refer to the people living there; 2సము 5:7
- 6727 **תְּסִיחָה** Tsîychâ' జీహ-; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ 2:43
- 6759 **תְּסַלְמוֹנָה** Tsalmunnâ' సల్మూన-; king of Midian; నాయ్ 8:6

6762 **טְסֵלָה** Tsela' సేల-; town; territory of Benjamin; యెహో 18:28
 6765 **טְסֵלֹפְחָד** Ts'elophchâd సెలోఫహద-; son of Hephher;
 tribe of Manasseh; ఇసాబ్ 26:33
 6768 **טְסֵלֵק** Tseleq జెలెక-; Ammonite; warrior; time
 of king David; 2సము 23:37
 6785 **טֶמֶר** tsemer గోరె బూర-; soft wavy undercoat of
 hairy animals such as sheep; used to weave a fabric
 from which clothing was made; associated with
 whiteness, purity, and softness; కటొడ 13:47
 6786 **טֶמָרִי** Ts'mârîy సెమరియుల్-; descendant of
 Canaan; పుట్ 10:18
 6787 **טֶמָרַיִם** Ts'mârayim సెమరయిమ్; town; territory
 of Benjamin; యెహో 18:22
 6790 **צִנ** Tsin సీన-; location; Negeb; ఇసాబ్ 13:21
 6815 **צַנְחָנִים** Tsa'ânannîym జయననిమ్-; location;
 territory of Naphtali; యెహో 19:33
 6820 **צֶרַח** Tsô'ar సోయర-; one of the 5 cities in the
 plain which included Sodom and Gomorrah; in
 the south of Jericho Valley; on south bank of
 Wadi-Zered in Edomite territory; పుట్ 13:10
 6833 **צִפּוֹר** tsippôwr కొట్టు పిట-; general term for a small
 bird about the size of a sparrow; పుట్ 7:14
 6834 **צִפּוֹר** Tsippôwr సిపొర-; father of Balak, king
 of Moab; ఇసాబ్ 22:2
 6846 **צִפְנָה** Ts'phanyâh జెఫన్య-; priest; tribe of Levi;
 time of Zedekiah; 2రాజు 25:18
 6855 **צִפּוֹרָה** Tsippôrâh సిపొర; wife of Moses; బహి 2:21
 6860 **צִיֻּלָּה** Tsiqlag సిక్లగ-; location; territory of
 Simeon; యెహో 15:31
 6865 **צֹר** Tsôr తూరు-; town; Phoenicia; యెహో 19:29
 6868 **צֶרְעָה** Ts'rêdâh జెరెద-; town; territory of
 Ephraim; 1రాజు 11:26
 6870 **צִרְיָה** Ts'rûyâh సెరయ-; daughter of Nahash;
 sister of David; 1సము 26:6
 6876 **צֹר** Tsôrîy తూరు-; inhabitant of Tyre; 1రాజు 7:14
 6879 **צָרָה** tsâra' పెర్న బేమరి-, సేడ్వల్ బేమరి-; suffer from
 an infectious skin disease; బహి 4:6
 6880 **צִרְיָה** tsir'âh టీకుర్ వీసి-; flying stinging insect with
 transparent, membrane-like wings; hornets are usually
 black or brown; wasps are often greenish; larger
 hornets can be 30-40 mm long; both have a sting that
 can be very painful, even dangerous; symbol for a
 dangerous enemy or an attacking army; బహి 23:28
 6881 **צֹרְאָה** Tsor'âh జోర-; town; territory of Dan; యెహో 15:33
 6883 **צָרָה** tsâra'ath సేడ్వల్ బేమరి-, పెర్న బేమ-, రోగి-; an infectious
 skin disease; general term which probably covers diseases
 as psoriasis, favus, and leucoderma (Hulse); కటొడ 13:2
 6884 **צָרָף** tsâraph సోనొర-; goldsmith; నాయ్ 7:4
 6886 **צֶרְפָּת** Tsâr'phath సారెఫత-; town; Phoenicia;
 near Sidon; 1రాజు 17:9

6891 **צֶרְעָה** Tsâr'thân సారెతాన-; town; territory of
 Ephraim; యెహో 3:16
 6895 **קָבָב** qâbab సాపెన-; curse; ఇసాబ్ 22:11
 6909 **קָבָב** Qabts'êl కబ్బిల్; town; territory of Judah; యెహో 15:21
 6918 **קָדָשׁ** qâdôwsh పవిత్ర-, సుదుడ-, సీగ్న-; holy; బహి 19:6
 6929 **קְדֹמָה** Qêd'mâh కెదెమల్; son of Ishmael; పుట్ 25:15
 6932 **קְדֵמֹנָת** Q'dêmôwth కెదెమొత-; town; for Levites;
 territory of Reuben; రెండ 2:26
 6934 **קָדְמִי'עַל** Qadmîy'êl కద్మియేల-; family head;
 Levite; after exile; ఎజ్ 2:40
 6938 **קְדָר** Qêdâr కేదారు; son of Ishmael; people, land; పుట్ 25:13
 6939 **קִדְרֹנָה** Qidrôwn కిద-; river; east of Jerusalem; 2సము 15:23
 6942 **קָדָשׁ** qâdash సుదుడ-, నేమి-, పవిత్ర-; be holy, prove
 oneself holy, declare holy, be consecrated; పుట్ 2:3
 6944 **קֹדֶשׁ** qôdesh పవిత్ర-, సుదుడ్-; holy thing, holiness; బహి 3:5
 6945 **קָדֶשׁ** qâdêsh లంజ-; female temple prostitute; రెండ 23:17
 6946 **קָדֶשׁ** Qâdêsh కాదెస-, యేన్-మిస్పతు; location;
 En Mishpat; పుట్ 14:7
 6947 **קָדֶשׁ בַּרְנֵעַ** Qâdêsh Barnêa' కాదెస్-బర్నియ-; location; ఇసాబ్ 32:8
 6955 **קָהָת** Q'hâth కహత-; son of Levi; పుట్ 46:11
 6956 **קֹהָתִי** Qôhâthîy కహతి-; descendant of Kohath;
 tribe of Levi; ఇసాబ్ 3:27
 6971 **קֹפֶה** qôwph డగుర్ జన్వర-; large primate with long tail
 and doglike muzzle, the size of a large dog; usually
 light brown in color, but older males sometimes turn
 gray; some large males develop a mane like a lion;
 they spend most of their time on the ground and
 eat a variety of roots, shoots, fruits, leaves, insects,
 and small reptiles; various subspecies of papio;
 brought to Israel from Tarsis; 1రాజు 10:22
 6976 **קֹדְוָט** qôwts హకొజ-; priest; time of David; 1జర్గత్ 4:8
 6989 **קִטְוָרָה** Q'ûwrah కెతుర-; concubine of Abraham; పుట్ 25:1
 7014 **קַיִן** Qayin కయిన్-; town; territory of Judah; పుట్ 4:2
 7015 **קִינָה** qîynâh దుక్కుత-, సానలిర పాట-; lamentation,
 elegy; 2సము 1:17
 7017 **קֵינִי** Qêynîy కెనియుల్-; people; పుట్ 15:19
 7018 **קֵינָן** Qêynân కెయనాన-; son of Enosh;
 descendant of Seth; పుట్ 5:9
 7026 **קֵינֹס** Qêyrôç కేరోస-; head of a family of temple
 servants; after exile; ఎజ్ 2:44
 7027 **קִישׁ** Qîysh కీస-; ancestor of Mordecai; tribe
 of Benjamin; 1సము 9:1
 7028 **קִישְׁדֹּנָה** Qîyshôwn కీసొన-; river; నాయ్ 4:7
 7042 **קִלְיָתָה** Q'ilytâ' కెలిట-; Levite(s); after exile; ఎజ్ 10:23
 7045 **קִלְלָה** q'lâlâh సాప-; curse; పుట్ 27:12
 7054 **קָמָה** qâmâh నిల్పి మన్నల్ పంట-; ripe, uncut
 grain plants; బహి 22:6
 7065 **קָנָה** qânâ' సోంగ-, వెలె పటి-; to experience a sentiment
 of anger or strong concern for the sake of someone else
 because that person does not receive the treatment
 they are entitled to; to experience a sentiment of

- anger toward someone else because that person has qualities, privileges, or possessions that one feels one should have as well; **పుట్** 26:14
- 7068 **qin'âh** **qin'âh** జటి మాసి కియ్యల-, సోంగ-; a feeling of anger or strong concern for the sake of someone else because that person does not receive the treatment they are entitled to; a feeling of anger toward someone else because that person has qualities, privileges, or possessions that one feels one should have as well; **ఇసాబ్** 5:14
- 7071 **Qânâh** **Qânâh** కాన; location; territory of Asher; **యెహో** 16:8
- 7072 **qannôw** **qannôw** పసంద్ మన్న; insisting on receiving the attention and commitment that is in keeping with one's status; **యెహో** 24:19
- 7074 **Q'nizzîy** **Q'nizzîy** కెనెజ-; clan; tribe of Judah; **పుట్** 15:19
- 7076 **qinnâmôwn** **qinnâmôwn** దాల్చిన-; cinnamon tree, of which the inner bark is used for the preparation of the spice cinnamon; **బహ్రా** 30:23
- 7080 **qâçam** **qâçam** బవిసత-, సగున్ సూడ-; communicate with the spirit world using a variety of means such as inspecting the liver of animals, shaking arrows, consulting teraphim, or casting lots, usually regarded as an evil practice that is to be condemned; **రెండ** 18:10
- 7084 **Q'ylâh** **Q'ylâh** కెయల-; town; territory of Judah; **యెహో** 15:44
- 7124 **qôrê'** **qôrê'** కక్రంజ-; any one of three types of partridge: *Alectoris graeca* (rock partridge), *Francolinus francolinus* (black francolin), or *Ammoperdix heyi* (sand partridge); name means “the caller,” a reference to the ringing crowing of the males, typically while standing on top of a rock; lives in small flocks called coveys, lays a great many eggs, and prefers to run when in danger, flying only when necessary; **1సము** 26:20
- 7134 **qardôm** **qardôm** మర్చ-; wooden handle with a metal blade, sharpened on one face, perpendicular to the handle; used for cutting down trees and shaping timber; **నామ్** 9:48
- 7143 **Qârêach** **Qârêach** కారెచా-; father of Johanan, army officer of Judah, time of exile; **2రాజ** 25:23
- 7152 **Q'ryôwth** **Q'ryôwth** కెరియెత్; town; territory of Judah; **యెహో** 15:25
- 7153 **Qiryath 'Arba'** **Qiryath 'Arba'** కిర్యత్-అర్బ-; town; for Levites; territory of Judah; **పుట్** 23:2
- 7154 **Qiryath Ba'al** **Qiryath Ba'al** కిర్యత్-బాల-; town; territory of Judah; **యెహో** 15:60
- 7158 **Qiryath Çannâh** **Qiryath Çannâh** కిర్యత్-సెనెర-; town; for priests; territory of Judah; **యెహో** 15:15
- 7191 **Qishyôwn** **Qishyôwn** కిషియోన-; town; for Levites; territory of Issachar; **యెహో** 19:20
- 7205 **R'ûwbên** **R'ûwbên** రూబె-; son of Jacob; founder of tribe of Reuben; **పుట్** 29:32
- 7206 **R'ûwbênîy** **R'ûwbênîy** రూబె-; member of tribe of Reuben; **ఇసాబ్** 26:7
- 7237 **Rabbâh** **Rabbâh** రబ-; town; territory of Judah; **రెండ** 3:11
- 7247 **Riblâh** **Riblâh** రిబ-; town; on the Orontes river; **ఇసాబ్** 34:11
- 7249 **Rab-Çârîyç** **Rab-Çârîyç** ముకె అదికారి-, రబ్బాసీ-; Title of an important political or military official in Assyria; see also **2రాజ** 18:17
- 7254 **Reba'** **Reba'** రేబ-; king of Midian; **ఇసాబ్** 31:8
- 7259 **Ribqâh** **Ribqâh** రిబ్క-; wife of Isaac; **పుట్** 22:23
- 7262 **Rabshâqêh** **Rabshâqêh** అదికారి-; high official in the Assyrian and Babylonian court or army; **2రాజ** 18:17
- 7274 **Rôg'liym** **Rôg'liym** రోగెల-; village; Gilead; **2సము** 17:27
- 7327 **Rûwth** **Rûwth** రూతు-; from Moab; wife of Mahlon, son of Elimelech; **రూతు** 1:4
- 7340 **R'chôb** **R'chôb** రెహోబ్-; town; for Levites; territory of Asher; **ఇసాబ్** 13:21
- 7342 **râchâb** **râchâb** రాహబ-; prostitute from Jericho; **పుట్** 34:21
- 7346 **R'chab'âm** **R'chab'âm** రెహబామ-; son of Solomon; king of Judah (931/30-913); **1రాజ** 11:43
- 7354 **Râchêl** **Râchêl** రాహె-; daughter of Laban; wife of Jacob; **పుట్** 29:6
- 7380 **Rîybay** **Rîybay** రీబయ-; father of Ithai, Ittai, warrior; time of David; **2సము** 23:29
- 7394 **Rêkâb** **Rêkâb** రేకబ్బోర్; father of Malchijah, ruler of district; time of Nehemiah; **2సము** 4:2
- 7409 **rekesh** **rekesh** రేకెష్ విత్తలిక్ కోడంగ్-; a fast horse, selectively bred for speed; **1రాజ** 4:28
- 7414 **Râmâh** **Râmâh** రామ-; town; Gilead; **యెహో** 18:25
- 7416 **rimmôwn** **rimmôwn** దానిమ-; small tree 3-5 m tall, with narrow, dark green leaves and thorny branches; *Punica granatum*; red flower; round fruit has a hard skin, with tightly-packed pockets of seeds inside; seeds were sometimes made into wine; one of the seven “special” foods mentioned that the Israelites would find in Canaan; flower-shaped end of the pomegranate fruit made it an attractive decoration on stone and in the temple; **బహ్రా** 28:33
- 7431 **remes** **remes** పుగ్గ-బుసి-; creeping [things], referring to small unclean creatures, reptiles in particular.; **పుట్** 1:25
- 7466 **R'ûw** **R'ûw** రయు-; son of Peleg; descendant of Shem; **పుట్** 11:19
- 7484 **Ra'mâh** **Ra'mâh** రయమత్; son of Cush; descendant of Ham; **పుట్** 10:7
- 7486 **Ra'm'çêç** **Ra'm'çêç** రామ-; region, town; in Egypt; **పుట్** 47:11
- 7496 **râphâ'** **râphâ'** సానలిరంగ్ ఆత్మ-, కేతడ్-బూత్క-; spirits of the dead; **యోబు** 26:5
- 7508 **R'phîydîym** **R'phîydîym** రెఫిదిమ్; location along route of exodus; **బహ్రా** 17:1
- 7509 **R'phâyâh** **R'phâyâh** రెఫాయ-; son of Hur; chief of half of the district of Jerusalem; **1జర్నల్** 3:21
- 7522 **râtsôwn** **râtsôwn** ఆనంద-, కుసి-, వోప-, ససంద-; delight, satisfaction; will, pleasure; goodwill, favour; **పుట్** 49:6
- 7526 **R'tsiyn** **R'tsiyn** రెజీన-; head of a family of temple servants; after exile; **2రాజ** 15:37

7532 רִיטְסָפָה *Ritspâh* రిస్పా-; daughter of Aiah; concubine of king Saul; 2సము 3:7

7553 רִיקְמָה *riqmâh* బెయ్ సోబత తయర్ కీత-; cloth with decorative patterns sewn into it by hand and therefore expensive; regarded as beautiful and valuable; నాయ్ 5:30

7561 רָשָׁה *râsha* కరబ్-పాన-, కర-; to act in a way that is contrary to (God's) law, resulting in a state of guilt; బహ్లా 22:9

7563 רָשָׁה *râshâ* కరిబ-, సెడ్-బుది-, గల్తి-; person who lives in a perpetual state of guilt because of refusing to heed God's laws; opposite of righteous; పుట్ 18:23

7568 רֶשֶׁת *resheth* వోల-, జాలి-, వాగుడ-; net of unknown size and shape; used for hunting birds and other animals, and also for fishing; associated with aggression and control; బహ్లా 27:4

7574 רֶתֶם *rethem* కెయ్-; a tough desert shrub, up to 2 m tall; many small branches, few leaves, clusters of white flowers; Retama raetam; 1రాజ 19:4

7614 שֶׁבַח *Shêbâ* సేబ-; son of Raamah, Jokshan, Joktan; descendant of Shem, Ham; land; పుట్ 10:7

7618 שֶׁבֻי *shêbûw* యమున-; (semi-)precious stone with various curved layers of different colors; possibly variety of chalcedony: agate; బహ్లా 28:19

7621 שְׁבֻעָה *shêbûw'âh* పర్మన-; a solemn promise; పుట్ 24:8

7630 שֹׁבַי *Shôbay* సోబయ-; family head; gatekeepers; after exile; ఎజ్ 2:42

7643 שֶׁבַם *Sêbâm* సేబ-; village; territory of Reuben; ఇసాబ్ 32:3

7644 שֶׁבַנָּה *Shebnâ* సెబ్న-; official; time of king Hezekiah; 2రాజ 18:18

7650 שְׁבָא *shâba* వోట-, పర్మన-; to promise solemnly; పుట్ 21:23

7676 שַׁבָּת *shabbâth* ఆర-; a holy day of rest; seventh day of the week, on which no work is to be done; బహ్లా 16:23

7678 שַׁבָּתַי *Shabbâthay* సబెతయ-; Levite(s); after exile; ఎజ్ 10:15

7706 שַׁדַּי *Shadday* మహా సక్తి-, సర్వ సక్తి-; traditionally: Almighty One; better: All-sufficient One (the One every good and perfect gift comes from); పుట్ 17:1

7716 שֶׁ *seh* గొరె-; the individual animal of a flock, whether sheep or goat; పుట్ 22:7

7740 שָׁוֵחַ *Shâvêh* సావె; location; పుట్ 14:5

7744 שׁוּׁוַח *Shûwach* సూవహు; son of Abraham; పుట్ 25:2

7755 שׁוֹכֹה *Sôwkôh* సోక-, సాకో; town; territory of Judah; యెహో 15:35

7763 שׁוֹמֵר *Shôwmêr* సోమెర-; mother of Jehozabad, official, time of Joash; 2రాజ 12:21

7764 שׁוּׁוֹנִי *Shûwnîy* సూని; son of Gad; పుట్ 46:16

7766 שׁוּׁוֹנֵם *Shûwnêm* సూనెమ్; town; territory of Issachar; యెహో 19:18

7767 שׁוּׁוֹנַמִּיָּת *Shûwnammîyth* సూన-; woman; inhabitant of Shunem; 1రాజ 1:3

7770 שׁוּׁוָה *Shûwâ* సూయ-; father of wife of Judah; పుట్ 38:2

7776 שׁוּׁוָל *shûw'al* కోయ్-; animal looking like a longhaired dog with a pointed nose and a bushy tail; either reddish

with white underparts (fox) or yellowish brown with red tips to the fur on the back (jackal); scavenger; associated with destruction and devastation, and also with being insignificant but self-important; నాయ్ 15:4

7793 שׁוּׁוֹר *Shûwr* సూర-; location; పుట్ 16:7

7794 שׁוּׁוֹר *shôwr* కోంద-, కుర-, మూర-; general word for individual cattle; may be male or female; పుట్ 32:5

7799 שׁוּׁוֹשָׁן *shûwshan* పుంగ-; flowering plant with erect stem and long narrow leaves; can grow to 1.5 m high; bulbous root; cone-shaped flowers, usually with 5-6 petals, protrude straight out or slightly downward from the stem; Liliu candidum; associated with unsurpassed beauty; 1రాజ 7:19

7800 שׁוּׁוֹשָׁן *Shûwshan* సూస-; town; capital of Persia; నెహె 1:1

7826 שַׁחַל *shachal* గొహ్లా చిహ్లా-; exact meaning uncertain; possibly: male lion that is no longer living with its pride and wanders around alone; యోబ 4:10

7848 שִׁטְחַל *shittâh* తుమ- కటె-; short desert tree, reaching 3-5 m tall, with a wide crown; has sharp spines, finely divided leaves, and tiny pale yellow flowers arranged in drooping bunches; produces a bean pod that is twisted and looped when dry; member of Mimosa family, Acacia tortilis or Acacia raddiana; బహ్లా 25:5

7851 שִׁטְחַל *Shittîym* సిత-; location; Jordan Valley; ఇసాబ్ 25:1

7860 שׁוֹטֵר *shô'têr* అదిక-, పెదొల-, కారొబార-; officer, foreman, supervisor; బహ్లా 5:6

7887 שִׁיִּלֹה *Shîylôh* సిలోహ-; town; territory of Ephraim; యెహో 18:1

7888 שִׁיִּלֹוֹנִי *Shîylôwnîy* సిలోన-; descendant of Shelah; tribe of Judah; 1రాజ 11:29

7895 שִׁיִּשָּׁק *Shîyshaq* సిసక-; king of Egypt; time of Solomon; 1రాజ 11:40

7922 שֶׁקֶל *sekel* బుది-, సమ్మె మా-; superior power of discernment and understanding; 1సము 25:3

7926 שֶׁקֶם *shêkem* సేకెమ్-; town; for Levites; territory of Ephraim; పుట్ 9:23

7927 שֶׁקֶם *Shêkem* సేకెమ్-; son of Hamor; chief of Shechem; పుట్ 12:6

7956 שֶׁלֹה *Shêlâh* సేల-; son of Judah; పుట్ 38:5

7958 שֶׁלֹב *sêlâv* ఊతి; small brown bird streaked with white, smallest of the game birds; looks like a miniature partridge, with a small white patch beneath its beak, a white stripe above its eye, and another around its neck; Coturnix coturnix; associated with God's merciful provision during the Exodus from Egypt; బహ్లా 16:13

7965 שֶׁלֹוֹם *shâlôwm* -సాంతి-, ముక్తరి-, చొకోట-; intact state; unconcern, ease; prosperity; welfare, condition; peace; friendship; peace, salvation; పుట్ 15:15

7974 שֶׁלַח *Shelach* యేబెర్షన్, సేలహన్; son of Arpachshad; descendant of Shem; పుట్ 10:24

7977 שִׁלְחִי *Shilchîy* సిల్త్-; father of Azubah, mother of Jehoshaphat; 1రాజ 22:42

8002 שְׁלֵמָה shelem సాంతి-, సాంతి- -- బలిదాన్-; peace offering; బహి 20:24

8004 שְׁלֵמָה Shâlêm సాలెమ్; town; Jerusalem; పుట్ 14:18

8006 שִׁלְלֵם Shillêm సిల్లెము; son of Naphtali; పుట్ 46:24

8010 שְׁלֹמֹה Sh' Lômôh సాలొమోన-; son of David; king of Israel; tribe of Judah; 2సము 5:14

8014 שַׁלְמַי Salmay సల్మాయ-; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ్ర 2:46

8022 שַׁלְמַנְעֶצֶר Shalman'eçer సల్మనెసెర-; Shalmaneser V; king of Assyria (726-722); 2రాజు 17:3

8026 שֵׁלֶפְחָה sheleph సెలెఫు; son of Joktan; descendant of Shem; పుట్ 10:26

8034 שֵׁם shêm సేమ-; son of Noah; పుట్ 2:11

8051 שַׁמּוּעַ Shammûwâ' సముయ-; man; tribe of Levi; after exile; ఇసాబ్ 13:4

8061 שְׁמִיֶּדָה Sh'mîydâ' సెమిద-; man; tribe of Manasseh; ఇసాబ్ 26:32

8069 שְׁמַיִר Shâmîyr సామిర్; town; territory of Judah; యెహో 15:48

8081 שֶׁמֶן shemen ఒలిన మర-; literally: oil tree; identification uncertain; perhaps: evergreen conifer that grows to a height of 20 m and can live as long as 150 years; related to cedar, cypress, and juniper; Pinus halepensis - Aleppo pine; one of the four special trees to be used in the Festival of Shelters, not only for shade but also for fragrant smell of the branches; పుట్ 28:18

8087 שֵׁמָעָה Shema' సెమ-; priest; time of Nehemiah; 1జర్ 2:43

8096 שִׁמְעִי Shim'îy సెమియ-; brother of David, also called Shammah, Shimeah, and Shimea; బహి 6:17

8099 שִׁמְעוֹנִי Shim'ônîy సెమియొన-; member of tribe of Simeon; ఇసాబ్ 25:14

8100 שִׁמְעָה Shim'ath సెమాత-; Ammonite; mother of Jozabad, Zabad, servant of Joash, king of Judah; 2రాజు 12:21

8111 שְׁמוֹנָה Shôm'rôwn సమరయ-; సామ-; town; 1రాజు 13:32

8123 שִׁמְשֹׁן Shimshôwn సెమ్మన-; son of Manoah; judge of Israel; నామ్ 13:24

8127 שֵׁן shên సేన-; location; near Mizpah; పుట్ 49:12

8152 שִׁנְאָר Shin'âr సినర-; region in Mesopotamia; పుట్ 10:10

8169 שְׁאַלְבִּימַם Sha'albîym సాలబిన్; town; territory of Dan; యెహో 19:42

8170 שְׁאַלְבִּימַי Sha'albônîy సయల్బొన-; inhabitant of Shaalbim, Shaalabbin; 2సము 23:32

8184 שְׁׁרָה s'ôrâh గొహ్లా-, యవల-; type of cultivated grass like wheat or rice; less than 1 m tall; has a single head on each stalk, with rows of kernels; Hordeum distichum or Hordeum vulgare; grain was used to make bread or beer, or for animal feed; బహి 9:31

8195 שְׁפֹהַּ Sh'phôw సెఫో; son of Shobal, son of of Seir; పుట్ 36:23

8242 שַׁק saq తితి-, బుయ్ల-; relatively large receptacle, made out of leather or cloth, used for the storage and transportation of food and possibly other objects as well; పుట్ 37:34

8251 שִׁקְוָט shiqquwts గిదడ్-; abomination, something detestable; usually referring to idol; రెండ 29:17

8256 שִׁקְמָה shiqmâh తోయ మర-; tree up to 10 m high with large low, spreading branches; Ficus sycomorus; fruit is edible but not as juicy or sweet as the more common variety of fig; fruit grows in bunches on the trunk and branches of the tree rather than among the leaves; image of something plentiful; 1రాజు 10:27

8269 שַׁר sar బగవంతన దలమ్మెర్ కమండర-, అదికార-; supernatural being of high status; sometimes denoting God Himself; పుట్ 12:15

8274 שְׁרֵבְיָה Shêrêb'yâh సెరెబ-; Levite; after exile; ఎజ్ర 8:18

8283 שָׂרָה Sârâh సార-; wife of Abraham; పుట్ 17:15

8294 שֶׁרַח Serach సెరహు; daughter of Asher; పుట్ 46:17

8297 שָׂרַי Sâray సారయ-; wife of Abraham; పుట్ 11:30

8301 שָׂרִיד Sârîyd సారిద-; location; territory of Zebulun; యెహో 19:10

8325 שָׂרָר Shârar సారర్-; father of Ahiam, warrior, time of king David; ౧౨వ -1; 2సము 23:33

8344 שֵׁשַׁי Shêshay సేసయ; giant; descendant of Anak; ఇసాబ్ 13:22

8352 שֵׁת Shêth సేతు-; son of Adam; పుట్ 4:25

8384 שֵׁטֶן t'ên అంజరి-; grows 5-8 m high; round crown and very deep roots; Ficus carica; fruit is about the size of a hen's egg and can be green, yellow, purple, or brown depending on the type, and is sweet and soft; image of peace and happiness in Israel was "every man under his vine and under his fig tree; పుట్ 3:7

8394 תְּבֻנָּה tâbûwn గియన-; the act or faculty of understanding; బహి 31:3

8396 תְּבֹוֹר Tâbôwr తాబొర-; mountain; territory of Naphtali; యెహో 19:22

8402 תִּבְנִי Tibnîy తిబ్నీ-; son of Ginath; king of Israel (885/84-880); 1రాజు 16:21

8412 תַּדְמוֹר Tadmôr తద్మొర-; town; between Damascus and Euphrates; 1రాజు 9:18

8422 תֻּבְּלָל Tûwbal తుబాలు; son of Japheth; పుట్ 10:2

8423 קַיִן תֻּבְּלָל Tûwbal Qayin తుబల్కయ-; son of Lamech; descendant of Cain; పుట్ 4:22

8425 תּוֹגַרְמָה Tôwgarmâh తొగర్మ; son of Gomer; descendant of Japheth; పుట్ 10:3

8426 תּוֹדָה tôwdâh డగుర్-పాన-, దసవాద్-; a public profession of thanks for what God has done; a praise choir; a temple offering to give thanks; కబొడ 7:12

8439 תּוֹלָא Tôwlâ' తొల-; judge of Israel (1126-1103); పుట్ 46:13

8441 תּוֹעֵבָה tôw'êbah వికరమ-, గిదడ్-, కరబ-, బే-సుదుడ-; horror, abomination; పుట్ 43:32

8467 תְּכִינָה t'chinnâh వినంతి-; effort to try to win a favorable attitude from someone else by approaching that person in a very humble way; యెహో 11:20

8472 תַּחְפְּנֵיץ Tachp'nêyç తహపనేస-; queen of Egypt; time of king Solomon; 1రాజు 11:19

8485 టేమా' Tēymā' తేమల్; son of Ishmael; people, land; పుట్ 25:15
 8489 టేమానియ Tēymāniy తేమని; descendant or inhabitant of Teman; పుట్ 36:34
 8494 టిర్రాఠ Tīyrāṭh తీరసు; son of Japheth; పుట్ 10:2
 8500 తుక్కియ tukkiy కువె-; relatively small, long-tailed monkey; gray fur with a greenish or bluish tinge; mainly vegetarian, eating fruit and young leaves with occasional insects and spiders; spends most of its time in trees, but also forages for grass seeds and fallen fruit on the ground; Guenon; kept as pet; brought to Israel from Tarsis; 1రాజ 10:22
 8515 టేలా'సార్ Tēla'ssar తెలసార-; land; conquered by king of Assyria; 2రాజ 19:12
 8521 టేల్ ఛార్షా' Tēl Charshā' టెల్-హర్ష-; location; ఎజ 2:59
 8526 టేలమై Talmay తలమయి-; king of Geshur; ఇసాబ్ 13:22
 8528 టేల్ మెలచ్ Tēl Melach టెల్-మెలహ-; location; ఎజ 2:59
 8547 టెమచ్ Temach తెమహ-; head of a family of temple servants; after exile; ఎజ 2:53
 8549 టామియం tāmīym టామ్మినల్ బత-, సాంతి-, పాస-; complete, blameless, right, peaceful; integrity; పుట్ 6:9
 8552 టామమ్ tāmam టిమ్మె-, బే-కసు-, కిట్మెనె-; be complete, consumed (qal); show oneself to be perfect (hith.); to terminate, complete (hiph.); పుట్ 47:15
 8553 టిమ్నా' Timnāh తిమ్మ-; town; territory of Dan; పుట్ 38:13
 8558 టామార్ tāmār కజర్; flowering plant species in the palm family Arecaceae; grows to 10-20 m tall; cluster of large leaves at top; Phoenix dactylifera - date palm; cultivated for its edible sweet fruit, about the size of a human thumb; symbol of elegance and grace; palm branch is symbol of peace and also victory; జెరెమీ 15:27
 8559 టామార్ Tāmār తద్మోర-; town; territory of Judah; పుట్ 38:6
 8560 టోమర్ tōmer కజర్ మర-; టామార్ -1; నాయ్ 4:5

8573 టానుఫా' t'nūwphāh హాకె-హికె తిరుస-; wave-offering; జెరెమీ 29:24
 8576 టాంచుమెత్ Tanchumeth తన్నుమెత-; father of Seraiah, army officer of Judah, time of exile; 2రాజ 25:23
 8590 టా'అనాక్ Ta'ānāk తానక-; town; territory of Manasseh; యెహో 12:21
 8593 టా'అర్ ta'ar తయ్ల-, టోపుర్క-; case or bag about the size and shape of a sword; made of leather, cloth, metal, or wood; attached to a circular strap or belt that could be hung over the shoulder or tied around the waist; used to cover and to carry a sword; ఇసాబ్ 6:5
 8607 టిఫ్చాచ్ Tiphṣach తిప్పహ-; town; territory of Manasseh; 1రాజ 4:24
 8612 టోఫెత్ Tōpheth తోపెత-; location; in the valley of the sons of Hinnom; 2రాజ 23:10
 8620 టెకోవా' Tēqōwā' తెకోవ-; town; Judah; 2సము 14:2
 8621 టెకోవీయ Tēqōwīy తెకోవ-; inhabitant of Tekoa; 2సము 14:4
 8640 టిర్హాకా' Tīrhāqāh తిర్హక్-; king of Ethiopia; 2రాజ 19:9
 8641 టేరుమ్మా' tērwmmāh అర్చన-, దాన-; offering, contribution; జెరెమీ 25:2
 8646 టెరచ్ Terach తెరహ-; son of Nahor; descendant of Shem; father of Abraham; పుట్ 11:25
 8655 టెరాఫీయం tēraphīym రోతంగ్ పేన-; set of one of more figurines representing a god; used for divination and worship; పుట్ 31:19
 8656 టిర్తసా' Tirtsāh తిర-; town; territory of Manasseh; ఇసాబ్ 26:33
 8657 టెరెష్ Teresh తెరెస-; eunuch; servant of Ahasuerus; ఎస్థేర్ 2:21
 8659 టార్షీయిష్ Tarshīysh తార్షిస్-; adviser to Ahasuerus; పుట్ 10:4
 8661 టార్తాన్ Tartān కమండర-, అధికార-; person with an extremely high position in the Assyrian kingdom; 2రాజ 18:17
 8664 టిశ్బీయ Tishbīy తిస్-; inhabitant of Tishbe; 1రాజ 17:1
 8668 టేశువ'అ' tēshūw'āh బచ-; salvation; నాయ్ 15:18

Greek Words

2 Ἀαρὼν Aarōn అహరోన్-; the elder brother of Moses and Israel's first high priest; లూక 1:5
 5 Ἀββᾶ Abbā బాబ-; (title for God; literally: father) one who combines aspects of supernatural authority and care for his people; మార్క్ 14:36
 6 Ἄβελ Ábel హేబెల్-; the second son of Adam and Eve and the brother of Cain; మత్త 23:35
 7 Ἀβιά Abiá అబియ-; a founder of a class of priests; మత్త 1:7
 10 Ἀβιοὺδ Abioud అబిహూడ్; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:13
 11 Ἀβραάμ Abraám అబ్రాహామ్-; the patriarch of the Israelite nation and father of the faithful; మత్త 1:1
 12 Ἄβυσσος ábyssos డొడో-; a location of the dead and a place where the Devil is kept, the abode of the

beast as the antichrist, and of Abaddon, as the angel of the underworld; లూక 8:31
 13 Ἄγαβος Ágabos అగబు; a Christian prophet from Judea; అపొ 11:28
 14 ἀγαθοεργέω agathoergéō చొకొట-; to engage in doing what is good; అపొ 14:17
 15 ἀγαθοποιέω agathopoiéō చొకొట- (good); to engage in doing what is good; లూక 6:9
 18 ἀγαθός agathós చొకొట- (good), దయ-, మదత- (help), సేవ- (serve), పునెవంతల- (righteous/good person), దయ; positive moral qualities of the most general nature; మత్త 5:45
 25 ἀγαπάω agapáo లాడ్- (as in an older person loving a younger person, no sexual connotations), పెర్చు-

- (general term, no sexual connotations, HND), పసండ్-; to have love for someone or something, based on sincere appreciation and high regard; మత్త 5:43
- 26 ἀγάπη agápē నాల్వీర జేవున్- (literally meal/feast of the four people but used for a community feast), జేవున- (meal/feast); a special type of communal meal having particular significance for early Christians as an expression of their mutual affection and concern; మత్త 24:12
- 27 ἀγαπητός agapētós లాడ- (as in an older person loving a younger person, no sexual connotations. Can be used as dear/beloved, l□□nur), పెర్మ- (general term, no sexual connotations, HIN prem); pertaining to one who or that which is loved; మత్త 3:17
- 32 ἄγγελος ángelos దూత- (angel, literally means messenger, HIN, TEL); a supernatural being that attends upon or serves as a messenger of a superior supernatural entity; మత్త 1:20
- 38 ἁγιασμός hagiasmós హస్తా (hand over), సుదుడ్-; పవిత్ర; dedication to the service of and to loyalty to a deity; రోమ 6:19
- 40 ἅγιος hágios పవిత్ర జాగ-; the interior (either the outer or the inner of the two rooms) of the sanctuary of the Jerusalem Temple or of the earlier tabernacle or of a corresponding spiritual holy place, perhaps regarded as being in heaven; మత్త 1:18
- 42 ἁγιωσύνη hagiōsynē పవిత్ర-, సుదుడ్; the quality of holiness as an expression of the divine in contrast with the human; రోమ 1:4
- 45 ἄγκυρα ánkura లంగర్-; a heavy object attached to a boat by a rope or chain and dropped to the bottom of a body of water in order to prevent or restrict the movement of the boat; అపొ 27:29
- 47 ἁγνεία hagneía పవిత్ర-; the quality of moral purity; 1తిమొ 4:12
- 48 ἁγνίζω hagnízō సుదుడ- (ritually clean), పవిత్ర- (holy, HIN, TEL); to purify and cleanse ritually and thus acquire a state of ritual acceptability; యోహ 11:55
- 53 ἁγνός hagnós సుదుడ- (ritually clean), పవిత్ర- (holy, HIN, TEL); pertaining to being without moral defect or blemish and hence pure; 2కొర 7:11
- 54 ἁγνότης hagnótēs సత్విపురుసల-; the quality of moral purity; 2కొర 6:6
- 59 ἀγοράζω agorázō సుటి కియ-; literally: to buy for a price; hence: to cause the release or freedom of someone by a means which proves costly to the individual causing the release; మత్త 13:44
- 60 ἀγοράσιος agoraíos కమరింగ-; a place or social institution that involves a person being brought before a judge to determine that person's guilt or innocence in a matter; అపొ 17:5
- 65 ἀγριέλαιος agriélaios ఒత్తిర మర-; a tree regarded by some (though probably wrongly) as the ancestor of the domestic olive tree; smaller, produces smaller fruit with less oil than domestic variety; Olea europaea sylvestris; రోమ 11:17
- 67 Ἀγρίππας Agrippas అగ్రిప-; Herod Agrippa II, the son of Herod Agrippa I; అపొ 25:13
- 76 Ἀδám Adám అదమ-; ancestor of the human race; లూక 3:38
- 79 ἀδελφή adelphé సీల- (younger sister), తక- (older sister), బాయ- (generic word for UNRELATED female 'sister'); literally: a female having the same father and mother as the reference person; hence also: fellow believer in Christ; మత్త 12:50
- 80 ἀδελφός adelphós తాద- (older brother), తము- (younger brother), బక్త- (believer, devotee/follower/worshipper), దుస్సుర- (others), లోకుర్- (people), దాద- (generic form of address "brother", not necessarily a relative. Can be used to address someone if you don't know their name.), నమ్మర- (believing ones), దాదలిర్-బాయిక్- (brothers-and-sisters); a close associate of a group of persons having a well-defined membership (in the NT, fellow believers in Christ); మత్త 1:2
- 81 ἀδελφότης adelphótēs తాదల్-తమున యెకి-; an association of persons having a strong sense of unity; 1పేతు 2:17
- 86 ἡίδēs háidēs పాతడ-, సాన లోకమ-; a place or abode of the dead, including both the righteous and the unrighteous (in most contexts ἡίδēs[a] is equivalent to the Hebrew term Sheol); మత్త 11:23
- 91 ἄδικέω adikéō తప్- (wrong), వాయుట- (bad), నుక్సన- (harm/hurt), నోముర- (injure); to do that which is unjust or unrighteous; to mistreat by acting unjustly toward someone; మత్త 20:13
- 92 ἄδικεμα adikēma గల్తి-; what is done in an unrighteous or unjust manner; అపొ 18:14
- 93 ἄδικία adikía కరబ- (generic word for bad, brwd from HIN), కరెబ- (wicked), బగడ్-నియత- (unrighteous); an activity which is unjust; లూక 13:27
- 94 ἄδικος ádikos దుస్సుర-, బక్తి కియ-, నమకమ్మె, బగడ్-నియత-, కరెబలిర్; a person who is not a member of the Christian community and by implication possibly unjust or not in a right relation with God; మత్త 5:45
- 105 αἰετός aetós రాయలిక-; generic word for a large bird of prey; genus Aquila, but may include others, esp. vulture; మత్త 24:28
- 111 ἀθέμιτος athémitos కరెబ-, బే-సుదుడ్-, అపవిత్ర-; pertaining to being bad and disgusting on the basis of not being allowed; అపొ 10:28
- 116 Ἀθῆναι Athēnai యేతెన్స్-; a principal city of Greece; అపొ 17:15
- 124 Αἰγύπτιος Aigýptios ఈజిప్ట్-; a person who is a native of Egypt; అపొ 7:22
- 125 Αἴγυπτος Aígyptos ఈజిప్ట్-; Egypt; మత్త 2:14
- 126 αἰδίοις aídios బస్సెట- (forever/always/eternal), సదా- (forever, HIN); pertaining to an unlimited duration of time; రోమ 1:20

- 128 Αἰθίοψ *Aithiops* ఇతియోపియత-; (derivative of Αἰθιοπία Ethiopia, not occurring in the NT) a person who is a native of Ethiopia; అపొ 8:27
- 129 αἷμα *haïma* నెతు- (blood), మరన- (death), జీవ-; (a) blood; (b) figuratively: the death of a person, generally as the result of violence or execution; (c) figuratively: death for a sacrificial purpose; (d) literally: flesh and blood, i.e. a human being in contrast with a divine being; మత్త 16:17
- 165 αἰών *aíōn* బస్కెట- (forever, timeless, whenever), బస్కెన-, పిడినంగ్-పిడింగ- (many generations); unlimited duration of time, with particular focus upon the future; మత్త 12:32
- 166 αἰώνιος *aíōnios* బస్కెట- (forever, timeless, whenever); pertaining to an unlimited duration of time; మత్త 18:8
- 167 ἀκαθαρσία *akatharsía* బే-సుదుడ్-, కరబ-; the state of moral impurity, especially in relationship to sexual sin; మత్త 23:27
- 169 ἀκάθαρτος *akáthartos* బూత-, బే-సుదుడ్; pertaining to being ritually unacceptable, either as the result of defilement or because of the nature of the object itself (for example, ritually unacceptable animals); మత్త 10:1
- 173 ἄκανθα *ákantha* చహ్క-, చిలటి-; any kind of plant with sharp projections on its stem and/or branches; regarded as useless; symbol of hardship; మత్త 7:16
- 174 ἀκάνθινος *akánthinos* చహ్క-; (derivative of ἄκανθα, thorn plant) pertaining to, being made of, or consisting of thorns; మార్ 15:17
- 185 ἀκέραιος *akéraios* అస్సె-; pertaining to being without a mixture of evil and hence to being pure; మత్త 10:16
- 200 ἀκρίς *akrís* ఈసుల్క్-, జాడి కోడంగ్-; six-legged winged insect characterized by the fact that its third pair of legs is elongated and adapted to hopping; Acrididae family; moves in swarms that migrate to new areas, which they colonize; at other times lives solitary or in small groups; eaten cooked by toasting, grilling, frying, or broiling, though in some places they are also eaten raw; because of their large numbers and swarming characteristics, locusts were a symbol of a vast attacking army against which there was no defense and also a symbol of divine punishment; మత్త 3:4
- 203 ἀκροβυστία *akrobystía* తోల్ కత్రి-, యూదుల్క్ ఆయుర్ వూర-, దుస్రాక్ జాతి-; a collective for those who are uncircumcised; అపొ 11:3
- 207 Ἀκύλας *Akýlas* అకుల-; a friend of Paul and the husband of Priscilla; అపొ 18:2
- 211 ἀλάβαστρον *alábastron* బుడ్డి-; a jar made of alabaster stone; మత్త 26:7
- 218 ἀλείφω *aleíphō* సోక్-, వెడి-; to pour a liquid, normally oil or perfume, on someone's body, often on the head, face, or feet, as part of a ritual or in a ritual manner; మత్త 6:17
- 220 ἀλεκτῶρ *aléktōr* గొగ్గి-; male domestic fowl, dark brownish red, with orange-red neck hackles, a smallish red comb on the top of the head, and red lappets on each side

- under the beak; the hen is a lighter brownish red and has a smaller comb; significance in the Bible seems related to the fact that cocks crow very early in the morning, announcing the coming dawn; మత్త 26:34
- 221 Ἀλεξανδρεὺς *Alexandreús* అలెగ్జాండ్రీయ-; (derivative of Ἀλεξάνδρεια Alexandria, not occurring in the NT) a person who lives in or is a native of Alexandria; అపొ 6:9
- 222 Ἀλεξανδρίνος *Alexandrínos* అలెగ్జాండ్రీయ-; (derivative of Ἀλεξάνδρεια Alexandria, not occurring in the NT) pertaining to Alexandria; అపొ 27:6
- 223 Ἀλέξανδρος *Aléxandros* అలెక్సెండర్; a coppersmith and opponent of Paul; some scholars have suggested that (4) and (5) refer to the same person, but this is by no means certain; మార్ 15:21
- 225 ἀλήθεια *alétheia* సత- (truth), నియత- (righteous), కరల- (true/correct), తప్పక (definitely/truly); the content of that which is true and thus in accordance with what actually happened; మత్త 22:16
- 227 ἀληθής *alēthēs* కరల- (true, right, correct), సత- (truth), కరడ; pertaining to being truthful and honest; మత్త 22:16
- 228 ἀληθινός *alēthinós* కరల- (true, right, correct), సత- (truth); pertaining to being real and not imaginary, or in accordance with historical fact; లూక 16:11
- 230 ἀληθινός *alēthōs* కరల- (true, right, correct), సత- (truth); pertaining to being real and not imaginary; మత్త 14:33
- 254 ἅλυσις *hálysis* సకల-, బేడింగ్-, హోత్కడి-; a series of connected metal links; used for binding objects together or restraining prisoners; మార్ 5:3
- 256 Ἀλφαῖος *Alphaíos* అల్ఫాయి-; the father of Levi; మత్త 10:3
- 257 ἅλων *hálōn* సేతి; a surface of hard ground or stone where grain was threshed out, either by beating or having animals trample upon it; మత్త 3:12
- 258 ἄλωπηξ *alōpēx* కోయ్ల- (fox); animal looking like a longhaired dog with a pointed nose and a bushy tail; either reddish with white underparts (fox) or yellowish brown with red tips to the fur on the back (jackal); scavenger; associated with destruction and devastation, and also with being insignificant but self-important; also intelligent and quick-witted, crafty; మత్త 8:20
- 264 ἁμαρτάνω *hamartánō* పాప- (sin, HIN, TEL), కసుర- (wrong deed), గల్తి- (wrong), తప- (mistake); to act contrary to the will and law of God; మత్త 18:15
- 265 ἁμαρτήμα *hamártēma* పాప-, కసుర-, గల్తి-, తప-; that which someone has done in violating the will and law of God; మార్ 3:28
- 266 ἁμαρτία *hamartía* పాప- (sin); an act that is contrary to the will and law of God; మత్త 1:21
- 268 ἁμαρτωλός *hamartōlós* పాప- (sin); pertaining to behavior that is contrary to the will and law of God; a person who practices such behavior; మత్త 9:10

273 ἄμεμπτος *ámemptos* గల్తి-, కసుర్-, తప్పే సెల్వక్-; బే-కసుర్;
pertaining to being without fault or blame; లూక 1:6

274 ἀμέμπτως *ámemptōs* బే-కసుర్-; pertaining to being
without fault or blame; 1 తెస్ 2:10

281 ἀμῖν *amén* ఇద్ సతెమ్ ఆండ్-, కరల- (true, right,
correct), సత- (truth), ఆమెన- ('amen', GRK); strong
affirmation of what is declared; మత్త 5:18

283 ἀμίαντος *amíantos* సుదుడ-; pertaining to not
being ritually defiled, with implications of
accompanying moral defilement; హెబ్ 7:26

284 Ἀμιναδάβ *Aminadáb* అమినదాబ-; a person in
the genealogy of Jesus; మత్త 1:4

286 ἀμνός *amnós* గొరెతున్ దాత-, గొరె-; young of sheep;
often used for ritual sacrifice; యోహ 1:29

288 ἄμπελος *ámpelos* ఆంగుర్-; creeping plant that develops
a woody stem when it matures; Vitis vinifera; grows
along the ground until it finds a tree or other object
to climb, using tendrils; bears bunches of small round
fruit that are sweet and juicy; symbol of blessing,
prosperity, and happiness; మత్త 26:29

290 ἀμπελών *ampelón* ఆంగుర్-, ఆంగుర్కన-, వాడి-; (derivative
of ἄμπελος, grapevine) a number of grapevines
growing in a garden or field; మత్త 20:1

299 ἄμωμος *ámōmos* బే-కసుర్- (without wrong deeds);
pertaining to having no defect or blemish;
figuratively: pertaining to being without fault
and hence morally blameless; ఎఫెస 1:4

301 Ἀμώς *Amós* అమోస-; the father of Mattathias
(Ματθαίῳς 1); మత్త 1:10

304 ἀναβαθμός *anabathmós* తంతెల్క-; in the singular, a step in a
flight of steps, and in the plural, a series of steps; అపొ 21:35

350 ἀνακρίνω *anakrínō* సవల్-, పరిక్ష్-, తస్వ-, అర్తమ-,
తస్వ, అర్తమ్; to try to learn the nature or truth
of something by the process of careful study,
evaluation and judgment; లూక 23:14

367 Ἀνανίας *Ananías* అననియల్; a Jewish high priest; అపొ 5:1

386 ἀνάστασις *anástasis* -నేండ- (rising [implied to life,
but not explicit]); the event of coming back to
life after having once died; మత్త 22:23

390 ἀναστρέφω *anastrephō* తాక-, బహన్ మందన-, పిసెర్;
to conduct oneself, with apparent focus upon
overt daily behavior; అపొ 5:22

406 Ἀνδρέας *Andréas* ఆండ్రెయ-; the brother of Simon Peter
and one of the twelve apostles; మత్త 4:18

410 ἀνέγκλητος *anénklētos* బే-కసుర్-; pertaining to one who
cannot be accused of anything wrong; 1 కొర 1:8

423 ἀνεπίληπτος *anepilēptos* తప్ప-, కసుడ-, కసుర-; pertaining to
what is so perfect or good it cannot be criticized; 1 తిమొ 3:2

438 ἄνθος *ánthos* పుంగ-; the blossom of a plant; యాకొ 1:10

452 Ἄννας *Ánnas* అన్న-; a Jewish high priest; లూక 3:2

458 ἀνομία *anomia* బగడ్-నియత- (unrighteousness), కరెబ-
(wicked character), కరబ్-పాన-; behavior that completely
disregards the laws or regulations of a society; మత్త 7:23

490 Ἀντιόχεια *Antiócheia* అంతియొకయ-; a city in
Pisidia; అపొ 11:19

500 ἀντίχριστος *antíchristos* కిరిస్తున- పగ-దార-; one who
is opposed to Christ, in the sense of usurping
the role of Christ; 1 యోహ 2:18

505 ἀνυπόκριτος *anypókritos* కపట్ సెల-, సాద-; pertaining
to being genuine and sincere, and hence lacking
in pretense or show; రోమ 12:9

508 ἀνώγειον *anógeion* కప్ర-; a room on the level above the
ground floor (second story in American usage and
first story in most other languages); మార్ 14:15

513 ἀξίνη *axínē* మర్చ-; an instrument with a sharp-edged
head and a handle, used in chopping wood; మత్త 3:10

525 ἀπαλλάσσω *apallássō* చొకొట్ ఆ-, హల్లి, ముక్తి; to release
from control, to set free (generic meaning for a wide
variety of circumstances, including confinement,
political domination, sin, sickness); లూక 12:58

569 ἀπιστέω *apistéō* నమ-, బరొస ఇరెరొ-, వొప్పకి-; to believe
that something is not true; to refuse to put one's trust
or reliance in something or someone; మార్ 16:11

570 ἀπιστία *apistía* బరొస-, నమ-; the attitude of refusing to put
one's trust or reliance in something or someone; మత్త 13:58

571 ἄπιστος *áπιστος* బరొస -, నమ-; pertaining to not believing,
with the implication of refusing to believe; మత్త 17:17

582 ἀπογραφὴ *apographē* జసొబ లెక-; the event of registering
persons in connection with taking a census; లూక 2:2

583 ἀπογράφω *apographō* లెక-; to register someone, often
in connection with taking a census; లూక 2:1

593 ἀποδοκιμάζω *apodokimázō* వొప్పకి, ఉల్ల; to judge someone
or something as not being worthy or genuine and
thus something to be rejected; మత్త 21:42

596 ἀποθήκη *apothékē* గోడమ-; small structure for storing
agricultural produce; normally made of stone; మత్త 3:12

625 Ἀπολλῶς *Apollōs* అపొలో-; a Christian of Alexandria
who worked in Ephesus and Corinth; అపొ 18:24

629 ἀπολύτρωσις *apolytrōsis* సుట-; the act of releasing
or setting free, with the implied analogy to the
process of freeing a slave; లూక 21:28

630 ἀπολύω *apolyō* పార్క-త- (divorce), సుటి క- (set free), మాపి;
to remove the guilt resulting from wrongdoing; మత్త 1:19

651 ἀποστολή *apostolē* సేవ-, బక్తల-; the role of one who has been
commissioned and sent as a special messenger; అపొ 1:25

652 ἀπόστολος *apóstolos* అపొస్- (apostle, GRK),
కబ్రియ- (messenger), నేమి కీతుర్ సిస్యలిర-; one who
is sent with a message; referring to the immediate
followers of Jesus: one who fulfills the role of
being a special messenger; మత్త 10:2

656 ἀποσυνάγωγος *aposynágōgos* అలది-; a state of having been excommunicated from membership in a synagogue; యోహా 9:22

684 ἀπόλεια *apóleia* నాసెడమ-; an act causing the ruin of persons, objects, or institutions; మత్త 7:13

688 Ἀραβία *Arabía* అరేబియ-; Arabia (probably a reference to the Sinai Peninsula); గలతి 1:17

692 ἀργός *argós* పిస-, గహ్లా-, ఆగమ-; pertaining to not working or habitually refusing to work; pertaining to not giving careful consideration to something; మత్త 12:36

697 Ἄρειος Πάγος *Áreios Págos* అరియోపగు ఇన్వోల్ పంచ-, అరియోపగు-; (literally hill of Mars) the location of an Athenian court, traditionally associated with a rocky hill close to the Acropolis, though probably located in the marketplace at the foot of the hill; or, an advisory council of Athens dealing with ethical, cultural, and religious matters; అపొ 17:19

707 Ἀριμαθαία *Arimatháia* అరిమతయ-; a city in Judea; మత్త 27:57

708 Ἀρίσταρχος *Aristarchos* అరిస్తర్క్-; a companion of Paul; అపొ 19:29

716 ἄρμα *háрма* రత-; open vehicle with two or four wheels; harnessed to and pulled by horses; used in war or for travelling; అపొ 8:28

721 ἀρνίον *arníon* గొరె-; the young of sheep; fully dependent on its mother for nourishment and on the shepherd for protection; helpless, defenseless, innocent; often used for ritual sacrifice; యోహా 21:15

735 Ἄρτεμις *Ártemis* అర్తెమి; a Greek goddess worshiped especially in Asia Minor; అపొ 19:24

746 ἀρχή *arché* అదికార-, రాజ్ తాకుస-; one who rules or governs; మత్త 19:4

749 ἀρχιερεὺς *archiereús* డగుక్ కటొడ- (chief priests), పెర్వోర్ కటొడ- (high priest); a principal priest, in view of belonging to one of the high-priestly families; మత్త 2:4

751 Ἀρχιππος *Árchippos* అర్కిపు-; a Christian in Colossae; కొలసి 4:17

752 ἀρχισυνάγωγος *archisynágōgos* సునగోగ్నోర్ అదికారి-; one who is the head of and who directs the affairs of a synagogue; మార్ 5:22

755 ἀρχιτρίκλινος *architríklinos* ఇంతజమ్ కియస్వల-; the head servant in charge of all those who served at meals or feasts; యోహా 2:8

758 ἄρχων *árchōn* తస్వ కియస్-; a minor government official serving as a judge; మత్త 9:18

759 ἄρωμα *árōma* గమ గమ (sweet-smelling); aromatic oils or salves used especially in embalming the dead; మార్ 16:1

768 Ἀσήρ *Asér* ఆసెర-; a son of Jacob and ancestor of an Israelite tribe; లూక 2:36

773 Ἀσία *Asía* ఆసియ-; the Roman province of Asia, primarily the western part of present-day Turkey; అపొ 2:9

779 ἄσκος *askós* త్రిత్తి-; a bag made of skin or leather; used for temporarily storing and carrying wine; మత్త 9:17

784 ἄσπιλος *áspilos* ఆగె-, తప్ప డాగ్, కత్తి సెల్వ-; pertaining to what cannot be criticized; 1తిమొ 6:14

787 ἄσσηρον *assáron* కొత-; a Roman copper coin worth 1/16 of a denarius; మత్త 10:29

804 ἀσφαλής *asphalés* బహ్మామాయ సియ్స్కెనె, కరల్; pertaining to being certain and thus completely believable; అపొ 21:34

806 ἀσφαλῶς *asphalōs* తప్పక్-; pertaining to being certain and thus completely believable; మార్ 14:44

832 αὐλῆ αὐλౌ సులుడి ఉహ్క-; derivative of αὐλός flute; మత్త 11:17

833 αὐλή *aulé* మహాల-; an open area enclosed by structures within a building complex, such as the temple, a palace, or a house; or any dwelling having such an enclosed open area (often a relatively elaborate structure); మత్త 26:3

834 αὐλητής *aulētés* సులుడి వడు-; (derivative of αὐλῆ to play a flute) one who plays the flute; మత్త 9:23

859 ἄφεσις *áphesis* మాపి- (forgive, HIN); the act of removing the guilt resulting from wrongdoing; మత్త 26:28

862 ἀφθαρτος *áphthartos* మూరె మాయ్క-, మరన్ సెల్వక-, బస్కె- (forever ...); pertaining to being not subject to decay and death; మార్ 16:20

863 ἀφίμι *aphími* మాపి- (forgive, HIN); to remove the guilt resulting from wrongdoing; to release a person from the obligation of repaying what is owed; మత్త 3:15

866 ἀφιλάργυρος *aphilárgyros* దన్దన్లతున్ పొరొ ఆస కియ్స్కెనె, కొతంగ్ కమయ్ కియ్; pertaining to not being desirous or greedy for money; 1తిమొ 3:3

881 Ἀχάζ *Acház* అహజ్-; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:9

882 Ἀχαΐα *Achaía* అకయ-; a Roman province including the most important parts of Greece; అపొ 18:12

885 Ἀχέιμ *Acheim* అకిమ్; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:14

892 ἄχυρον *áchyron* పొట-; the outer cover or husk of grain; మత్త 3:12

894 ἄψινθος *ápsinthos* కెయ్మూల్ కటె-; a particularly bitter herb with medicinal value; ఉజగిరి 8:11

897 Βαβυλών *Babylón* బబులో-; the capital of Babylonia; it also occurs as a symbol of demonic world power; మత్త 1:11

903 Βαλάμ *Balaám* బిలామ-; a sorcerer and prophet summoned by Balak to curse Israel; 2పేతు 2:15

905 βάλαντιον *balántion* చంచి-, తెయ్ల-, పోతె-; a receptacle for carrying money or other possessions; made of leather or cloth; లూక 10:4

907 βαπτίζω *baptízō* బాప్తిస- (baptism, GRK); to employ water in a religious ceremony designed to symbolize purification and initiation on the basis of repentance; మత్త 3:6

908 βάπτισμα *báptisma* బాప్తిస- ('baptism', GRK); a religious ceremony involving washing with

- water, symbolizing purification and initiation on the basis of repentance; **మత్త** 3:7
- 909 βαπτισμός **baptismós** బాప్తిస్మ- (baptism), నొర- (wash), సుదుడ్ అయ్యుత్ క్ కామ్మ- (deeds to become ritually clean); a ritual washing with water to make objects ritually acceptable; **మార్** 7:4
- 910 Βαπτιστής **Baptistēs** బాప్తిస్మ సియ్యత్ యోహాన- (John the Baptist); one who baptizes, a title used exclusively for John; **మత్త** 3:1
- 912 Βαραββῆς **Barabbās** బరబ-; a prisoner released by Pilate at the request of the Jews during the trial of Jesus; **మత్త** 27:16
- 915 βάρβαρος **bárbaros** ముసపర-, లంకతుర్; a person not participating in Greek culture and civilization; person from an area in which a language other than Greek or Latin was spoken; regarded as being outside the civilized world of NT times; **అపొ** 28:2
- 918 Βαρθολομαῖος **Bartholomaios** బర్తొలోమయి-; one of the twelve apostles; **మత్త** 10:3
- 921 Βαρνάβας **Barnābas** బర్నబ-; an additional name of a certain Joseph, a Levite from Cyprus who was an associate of Paul; **అపొ** 4:36
- 923 Βαρσαβῆς **Barsabās** బర్సబ-; the family name of a certain Judas who was appointed as a companion of Paul; **అపొ** 1:23
- 932 βασιλεία **basileía** రాజ-; an area or district ruled by a king; by extension, the act of ruling or reigning by a king (or God); **మత్త** 3:2
- 935 βασιλεὺς **basileús** రాజ-; male ruler of a nation or area; sometimes used to refer to God, Jesus, or Satan as beings with the power and authority of a king; **మత్త** 1:6
- 938 βασίλισσα **basíssa** రాని-; female ruler of a nation or area; **మత్త** 12:42
- 942 βῆτος **bátos** పొదెల-; any type of thorn bush or shrub; **మార్** 12:26
- 946 βδελύγμα **bdélygma** బే-సుదుడ-; an act that is utterly detestable and abhorrent; **మత్త** 24:15
- 952 βέβηλος **bébēlos** బగవంతన్ కాత్రి కియ్యక-, బావ్-బక్తి-; pertaining to being profane in the sense of worldly or godless; **1 తిమొ** 1:9
- 953 βεβήλω **bebēlō** బాటి కియ్య-; to cause something to become unclean, profane, or ritually unacceptable; **మత్త** 12:5
- 954 Βεελζεβούλ **Beelzeboúl** బయల్-జెబుల-; the name of the Devil as the prince of the demons; **మత్త** 10:25
- 958 Βενιαμὴν **Beniamín** బెన్యమీన-; a son of Jacob and ancestor of an Israelite tribe; **అపొ** 13:21
- 959 Βερνίκη **Berníkē** బెర్నికె-; the daughter of Herod Agrippa I and sister of Herod Agrippa II; **అపొ** 25:13
- 960 Βέροια **Béroia** బెరయ-; a city in Macedonia; **అపొ** 17:10
- 963 Βηθανία **Bēthanía** బెత-; a village on the Mount of Olives; **మత్త** 21:17
- 965 Βηθλέεμ **Bethleém** బెత్తెహమ-; a town south of Jerusalem; **మత్త** 2:1
- 966 Βηθσαῖδά **Bēthsaidá** బెత్సయిద-; a place northeast of the Lake of Galilee; **మత్త** 11:21
- 967 Βηθφαγῆ **Bēthphagē** బెత్ఫాగె-; a village near Jerusalem, perhaps east of Bethany; **మత్త** 21:1
- 968 βῆμα **bēma** నాయం వెహ్మాకె ఉద్వల్ కుర్చి-, కమరిత గాది-, తీర్పార్-, కమరి-; a raised platform mounted by steps and usually furnished with a seat; used by officials to address an assembly, often on judicial matters, with a focus on judgement; **మత్త** 27:19
- 974 βιβλιαρίδιον **bibliarídon** గూండి -- పాన- (rolled up sheet), పుస్తక- (book); a diminutive derivative of βιβλίον[a], thus, a scroll of small size; **ఉజ్జని** 10:2
- 975 βιβλίον **biblíon** గూండి -- పాన-, గ్రంథ-, కాగుత-, పుస్తక-; a document in the form of a scroll or book; **మత్త** 19:7
- 976 βίβλος **bíblōs** పుస్తక-, గ్రంథ-, చరిత్ర; a document in the form of a scroll or book; **మత్త** 1:1
- 978 Βιθυνία **Bithynía** బితునియ-; a province in northern Asia Minor; **అపొ** 16:7
- 982 βιωτικός **biōtikós** దునియత- (of the world), పిస- (life); pertaining to daily life or existence; **లూక** 21:34
- 987 βλασφημέω **blasphēméo** రెహ్పా వడ- (blaspheme), హిజత్- (shame), రాంగి- (abuse); to speak against someone in such a way as to harm or injure his or her reputation (occurring in relation to persons as well as to divine beings); **మత్త** 9:3
- 988 βλασφημία **blasphēmía** చహ్పా- (gossip), బగవంతన్ రాంగ- (abusing God), రాంగ- (abusing), రెహ్పా- (having lowered), కరబ్ వడ్క- (speaking bad), సాపెన; the act of speaking against someone in such a way as to harm or injure his or her reputation (occurring in relation to persons as well as to divine beings); **మత్త** 12:31
- 989 βλάσφημος **blásphēmos** రెహ్పా వడ్క-, హిజత్ వో-; pertaining to being insulting and slanderous; a person who defames someone or something; **అపొ** 6:11
- 1003 Βορόζ **Boróz** సల్మాన-; a person in the genealogy of Jesus; **మత్త** 1:5
- 1016 βοὺς **boús** కొంద-; general word for individual cattle; may be male or female; **లూక** 13:15
- 1038 βυρσεύς **byrseús** కొట-, తోల్-; one who tans hides to make leather; **అపొ** 9:43
- 1039 βύσσινος **býssinos** కాది కప్పి-; (derivative of βύσσος fine linen) cloth consisting of fine linen; **ఉజ్జని** 18:12
- 1043 Γαβριήλ **Gabriel** గాబ్రియెల్-; an archangel; **లూక** 1:19
- 1049 γαζοφυλάκιον **gazophylákion** హుండిత పెట్టె-, దన్-దస్తత-, కొత్తంగ-; a room in the Temple used as a treasury; **మార్** 12:41
- 1050 Γάιος **Gáios** గయన-; the recipient of 3 John; **అపొ** 19:29
- 1053 Γαλατία **Galatía** గలతియ-; a district in the Roman province of Asia; **1కొ** 16:1
- 1054 Γαλατικός **Galatikós** గలతి-; pertaining to Galatia; **అపొ** 16:6
- 1056 Γαλιλαία **Galiláia** గలిలయ- (Galilee); the Lake of Galilee, also called Tiberias and Gennesaret; **మత్త** 2:22

- 1057 Γαλιλαῖος Galilaîos గలిలయ-; a person who is a native of Galilee; మత్త 26:69
- 1058 Γαλλῖων Gallîon గల్లియో-; a Roman proconsul of Achaia; అపొ 18:12
- 1059 Γαμαλιήλ Gamaliēl గమలియేల-; a renowned Pharisee in Jerusalem; అపొ 5:34
- 1067 γέεννα géenna పాతడ-; a place of punishment for the dead; మత్త 5:22
- 1068 Γεθσημανή Gethsēmanē గెత్సేమన-; a garden at the foot of the Mount of Olives; మత్త 26:36
- 1082 Γεννησαρέτ Gennēsarēt గెనెసరెత-; a name for the Lake of Galilee, also called the Lake of Tiberias; మత్త 14:34
- 1086 Γεργесήνός Gergesēnós గెరసేన-; a person who lives in or is a native of Gerasa, a city in Peraea, east of the Jordan; మార్ 5:1
- 1101 γλῶσσοκομον glōssókomon కొత్తన టెయ్ల-; a box in which money was kept; యోహా 12:6
- 1115 Γολγοθᾶ Golgothā గొల్గొత-; the Aramaic name of a hill near Jerusalem where executions took place; మత్త 27:33
- 1116 Γόμορρα Gómorrha గొమొర-; a city located at the southern part of the Dead Sea and destroyed because of its evil; మత్త 10:15
- 1121 γράμμα grámma దర్మ-గ్రంథ- (scripture), కానున- (law), లిహి కీసి (wrote); any kind of written document, whether in book or manuscript form, with focus upon the content; an object containing writing addressed to one or more persons; లూక 16:6
- 1122 γραμματεὺς grammateús నగుడొర్ అదికారి-; a city official with responsibility for the records of a town or city and apparently certain responsibilities for maintaining law and order; మత్త 2:4
- 1124 γραφή graphḗ దర్మ-గ్రంథ-; the writings of the OT, or a particular passage of the OT; మత్త 21:42
- 1125 γράφω gráphō లిహి-; to mark letters, numbers, or words on a surface such as paper, using a pen or similar instrument and ink or similar material; మత్త 2:5
- 1138 Δαβίδ Dabíd దావిద-; a king of Israel and an ancestor in the genealogy of Jesus; మత్త 1:1
- 1139 δαιμονίζομαι daimonízomai బూత్స్ సోప-, బూత్ సోప-; to be possessed by a demon; మత్త 4:24
- 1140 δαιμόνιον daimónion బూత- (demon, devil), కేతడ్- (evil); an evil supernatural being or spirit; మత్త 7:22
- 1154 Δαμασκός Damaskós దమస్-; the capital of Syria; అపొ 9:2
- 1162 δέησις déēsis పార్తన- (prayer), వినంతి- (prayer-request); the act of asking with urgency based on presumed need; లూక 1:13
- 1179 Δεκάπολις Dekápolis దెకపొలి-; a league of ten cities in a region east of the Jordan; మత్త 4:25
- 1186 δένδρον déndron మర-, పొదెల-; any kind of relatively large woody plant; మత్త 3:10
- 1189 δέομαι déomai వూసి కీ- (to ask), పార్తన- (pray), కోర- (request); to ask for with urgency, with the implication of presumed need; లూక 5:12
- 1191 Δέρβη Dérbē దెర్బె-; a city in Lycaonia; అపొ 14:6
- 1193 δερμάτινος dermátinos తోల-; (derivative of δέρμα skin) pertaining to being made of skin or leather; మత్త 3:4
- 1199 δεσμός desmón హత్కడింగ-, జేల-, బేడింగ-, సకలింగ-; any instrument or means of binding or tying; మార్ 7:35
- 1201 δεσμοτήριον desmōtérion జేల్ -, టానె-; a place of detention; మత్త 11:2
- 1214 Δημάς Dēmâs దేమల్, దేమూల్; a companion of Paul; కొలొ 4:14
- 1216 Δημήτριος Dēmétrios దేమెత్రి-; a church leader; అపొ 19:24
- 1220 δηνάριον dēnárion దేనర- (denarius), కూర- -- బిల- (silver coin[s]); a Roman silver coin equivalent to a days wage of a common laborer; మత్త 18:28
- 1228 διάβολος diábolos చష్టా-, రాంగ-; (derivative of διαβάλλω to slander) one who engages in slander; మత్త 4:1
- 1231 διαγινώσκω diaginóskō నిర్ణయ-; to obtain accurate and thorough information about; to make a judgment on legal matters, with the implication of thorough examination; అపొ 23:15
- 1238 διάδημα diádēma కీరిట-; a type of crown employed as a symbol of the highest ruling power in a particular area and therefore often associated with kingship; షజగిరి 12:3
- 1242 διαθήκη diathékē నియమ-; the verbal content of an agreement between two persons or parties specifying reciprocal benefits and responsibilities; మత్త 26:28
- 1247 διακονέω diakonéo మదత- (help), సేవ- (service), సర్పరెయ- (serving?); to take care of by rendering service to; to serve food or drink; to serve God in some special way; మత్త 4:11
- 1248 διακονία diakonía మదత-, సేవ-, కామ-; the role or position of serving; act of taking care of the needs of people; లూక 10:40
- 1249 διάκονος diákonos అదికారి-, సేవ్క-, సర్పరెయ-, సేవ, మదత్ కియ్వుల-; one who serves as a deacon, with responsibility to care for the needs of believers; మత్త 20:26
- 1252 διακρίνω diakrínō బేద్-బావ్- (differentiate, distinguish), తక-పిక- (confuse), అనమిన- (confuse, hesitate), జట్-ఫట్- (argument/confrontation), అనుమానమ- (doubt), పరిక్ష్, కసుర్, తస్య; to judge that there is a difference or distinction; మత్త 16:3
- 1253 διάκρισις diákrisis చొకొట్-వాయుట్ కరి-, బేద్-బావ-, తేడ-; the ability to evaluate and judge; రోమ 14:1
- 1263 διαμαρτύρομαι diamartýromai దమ్మి-, గవ-, బగవంత- -- మునె; to make a serious declaration on the basis of presumed personal knowledge; to admonish or instruct with regard to some future happening or action, with the implication of personal knowledge or experience; to be emphatic in stating an opinion or desire; లూక 16:28

- 1271 διάνοια *diánoia* మన- (mind), హేతు- (remember, remind), సోచ- (thought), -విచర- (idea); the psychological faculty of understanding, reasoning, thinking, and deciding; the content of thinking and reasoning; **మత్త 22:37**
- 1295 διασώζω *diasózō* బచి-, బచె-, చొక్కొట-; to rescue completely from danger, including illness; **మత్త 14:36**
- 1324 Δίδυμος *Dídymos* యేమ-; the Greek name of the apostle Thomas (93.155); **యోహా 11:16**
- 1342 δίκαιος *dikaíos* నియత- (righteous), నేతి- (religious rules), బరొబర్, నాయ-; pertaining to being in accordance with what God requires or being in a right relationship with someone (usually God); **మత్త 1:19**
- 1343 δικαιοσύνη *dikaíosynē* నియత- (righteous), సతె- (with truth), నాయమ- (righteous [in judging]), సత- (with truth), నీతి- (righteous); the act of doing what God requires or of being put right with God; **మత్త 3:15**
- 1345 δικαίωμα *dikaíōma* నేతి-బడ-, కార్య-, నేతి-, కామ-; a regulation concerning right or just action; an act which is in accordance with what God requires; **లూక 1:6**
- 1346 δικάως *dikaíōs* తప్ప కియ్యక-, పాప్ కియ్యక్, బే-కసుర్, నాయమ-; pertaining to being right as the result of being justified and deserved; **లూక 23:41**
- 1348 δικαστής *dikastēs* తిప్పన్వని-, తీర్పార-; one who presides over a court session and pronounces judgment; **అపొ 7:27**
- 1349 δίκη *díkē* దర్మ-; reward or punishment on the basis of what is rightly deserved; the goddess who delivers such action in seeking out and punishing the guilty; **అపొ 28:4**
- 1350 δίκτυον *diktyon* వోల-, జార-; any kind of net, but in the NT referring only to nets used for catching fish; **మత్త 4:20**
- 1381 δοκιμάζω *dokimázō* పరిక్ష- (test, exam), సూడ- (to see), వొప- (to accept, approve), ఆనంద-; to try to learn the genuineness of something by examination and testing, often through actual use; to regard something as genuine on the basis of testing; **లూక 12:56**
- 1384 δόκιμος *dókimos* వొప-, మెచ-; pertaining to being judged worthy or genuine on the basis of testing; **రోమ 14:18**
- 1385 δοκός *dokós* డగుర్ తప-, మొద్; thick wooden poles; used to support a roof; **మత్త 7:4**
- 1392 δοξάζω *doxázō* మయ్య-, డగుర్-పాన-, మాన-; to speak of something as being unusually fine and deserving honor; to cause someone to have glorious greatness; attribute high status to someone by honoring; **మత్త 5:16**
- 1393 Δορκάς *Dorkás* తబిత-, డొర్కా; a Christian woman in Joppa who was known for charitable works; meaning gazelle, deer; her Aramaic name was **Ταβιθά**; **అపొ 9:36**
- 1397 δουλεία *douleía* దాసి-పాన-, దాసి-; a state or condition of subservience; **రోమ 8:15**
- 1398 δουλεύω *douleúō* సేవ-, దాసి-; to do work as a slave or servant of someone; or (figuratively) to be under the control of some influence; **మత్త 6:24**

- 1402 δουλός *doulóō* దాసి- - (slave); to cause someone to become a slave; **అపొ 7:6**
- 1404 δράκων *drákōn* బెయ్ డగుర్ జన్వర-; a legendary animal, usually regarded as being a kind of monstrous winged serpent or lizard; **ఉజగిరి 12:3**
- 1406 δραχμή *drachmé* కూరత బిల-, బిల-; a Greek silver coin with approximately the same value as the denarius; **లూక 15:8**
- 1407 δρέπανον *drépanon* సెటెడ-; a large, curved knife employed in cutting ripe grain; **మార్ 4:29**
- 1411 δύναμις *dýnamis* సక్తి- (power), అదికార్- (authority), తాకడ- (strength?); the ability to perform a particular activity or to undergo some experience; the potential to exert force in performing some function; **మత్త 7:22**
- 1413 δυναστής *dynástēs* మంత్రి-, రాజల-; one who is in a position of authority to command others; **లూక 1:52**
- 1415 δυνατός *dynatós* ముకె-; important person, based upon power or influence; **మత్త 19:26**
- 1430 δόμα *dōma* చత-, మిదె-; the area on the top of a flat-roof house; **మత్త 10:27**
- 1435 δōron *dōron* సేస-, కొత-, ఇనమ-, అర్పన-; that which is given or granted; **మత్త 2:11**
- 1445 Ἑβραῖος *Hebraios* హెబ్రీ-; the oldest ethnic name for a Jew or the Jewish people; **అపొ 6:1**
- 1446 Ἑβραϊσ *Hebraís* హిబ్రు-; language of the Hebrews Hebrew language; **అపొ 21:40**
- 1447 Ἑβραϊστί *Hebraísti* హెబ్రీ-; expressed in the Hebrew language, in Hebrew; **యోహా 5:2**
- 1453 ἐγείρω *egeirō* -నేండ- (rise from the dead); cause someone who is dead to come back to life; **మత్త 1:24**
- 1482 ἔθnikός *ethnikós* కిరిస్తున్ నమ- ([those who] have not believed in Christ), దుస్- (others, [very generic]); pertaining to one who is not a Jew; **మత్త 5:47**
- 1484 ἔθνος *éthnos* యూదుల్క్ ఆయుర్-, దేస-, పర్జ-, దుస్-, జాతి-, దునియ-; the largest unit into which the people of the world are divided on the basis of their constituting a socio-political community; **మత్త 4:15**
- 1494 εἰδωλόθυτον *eidōlóthyton* జన్వర-; the meat of animals sacrificed to idols; **అపొ 15:29**
- 1495 εἰδωλολατρεία *eidōlolatρεία* మూర్తిన పూజ-; the worship of idols; **1క్రొ 10:14**
- 1496 εἰδωλολάτρης *eidōlolátrēs* మూర్తి- పూజ- (idol worship); a person who worships idols; **1క్రొ 5:10**
- 1497 εἶδωλον *eídōlon* మూర్తి-, పుత్ల-, బొమ్మ-; an object which resembles a person, animal, god, etc. and which is an object of worship; **అపొ 7:41**
- 1504 εἰκόν *eikón* మోడి-, దాత్న-, నక్స-, రూప-; an object (not necessarily three-dimensional) which has been formed to resemble a person, god, animal, etc.; **మత్త 22:20**
- 1514 εἰρηνεύω *eirēneúō* సాంతితె మంట-, సాంత-; to live in peace with others; **మార్ 9:50**

- 1515 εἰρήνη *eirēnē* సాంత-; a set of favorable circumstances involving peace and tranquility, freedom from anxiety; మత్త 10:13
- 1516 εἰρηνικός *eirēnikós* సాంతి-; pertaining to freedom from anxiety and inner turmoil; హెబ్రీ 12:11
- 1533 εἰσφέρειν *eisphéro* తత-, పియ్య-, వో-; carry or bring something into an area or structure; cause someone to enter into a particular event or state; మత్త 6:13
- 1556 ἐκδικέω *ekdikéō* తప్ప-, పగ యేత-; to give justice to someone who has been wronged; లూక 18:3
- 1557 ἐκδίκησις *ekdikēsis* నాయమ-, తప్ప-, పగ-; the process of giving justice to someone who has been wronged; the act of repaying harm with harm, on the assumption that the initial harm was unjustified and that retribution is therefore called for; లూక 18:7
- 1571 ἐκκαθαίρω *ekkathairō* పవిత్ర-; to make clean by removing that which is unclean; 1కొర 5:7
- 1577 ἐκκλησία *ekklēsia* చర్చి- (church, ENG), మీరె మా- (gathering), బక్తలిర- (believers of the Lord); a group of Christians, implying interacting membership; or, the totality of Christian groups; మత్త 16:18
- 1586 ἐκλέγομαι *eklēgomai* నేమి- (appoint), ఆచ- (choose); to make a selection from among possible alternatives; మార్క 13:20
- 1588 ἐκλεκτός *eklektós* ఆచ- (choosing), నేమి- (appoint); that which has been chosen or selected; మత్త 22:14
- 1589 ἐκλογή *eklogē* ఆచ-, నేమి-; act or result of making a selection from possible alternatives, or of making a special selection based upon significant preference; అపొ 9:15
- 1598 ἐκπειράζω *ekpeirázō* పరిక్ష్-; to try to learn the nature or character of someone or something by submitting such to thorough and extensive testing; to try to cause someone to make a mistake; మత్త 4:7
- 1637 ἔλαιον *elaion* నియ్-; oil extracted from the fruit of olive trees, used as food; medicine; for burning in lamps; and as perfume when mixed with sweet-smelling substances; మత్త 25:3
- 1638 ἐλαιών *elaión* ఒలివ మర-; (derivative of ἔλαια[a] olive tree) a number of olive trees planted in a garden or grove; మత్త 21:1
- 1648 Ἐλεάζαρ *Eleázar* ఎలియాజర్; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:15
- 1652 ἐλεεινός *eleeinós* గోస-; pertaining to being deserving of pity in view of one's miserable condition; 1కొర 15:19
- 1653 ἐλεέω *eleēō* దయ తోహ-, దయ-; to show kindness or concern for someone in serious need; మత్త 5:7
- 1655 ἐλεέμων *eleēmōn* దయ-; pertaining to showing kindness or concern for someone in serious need; మత్త 5:7
- 1656 ἔλεος *eleos* దయ- (mercy, HIN), కివుల- (compassion); the act of showing kindness or concern for someone in serious need; మత్త 9:13

- 1662 Ἐλιακείμ *Eliakéim* ఎల్యకీమ-; the son of Melea in the genealogy of Jesus; మత్త 1:13
- 1665 Ἐλισάβητ *Elisábet* ఎలిజబెత్-; the wife of Zechariah the priest and mother of John the Baptist; లూక 1:5
- 1672 Ἑλλην *Héllēn* గ్రీకు-; a person who participates in Greek culture and in so doing would speak the Greek language, but not necessarily a person of Greek ethnic background; or, by extension, a person who is Greek, therefore a Gentile; యోహ 7:35
- 1674 Ἑλληνίς *Hellēnís* గ్రీకు-; a woman of Greek culture and language; or, by extension, a woman who is Greek, therefore a Gentile; మార్క 7:26
- 1675 Ἑλληνιστής *Hellēnistēs* గ్రీకు బాస వడ్డ్యవలిర్ యూదుల్కు-; a Greek-speaking Jew in contrast to one speaking a Semitic language; అపొ 6:1
- 1676 Ἑλληνιστί *Hellēnistí* గ్రీకు-; in the Greek language, in Greek; యోహ 19:20
- 1679 ἐλπίζω *elpízō* ఆస- (hope, HIN); to look forward with confidence to that which is good and beneficial; మత్త 12:21
- 1680 ἐλπίς *elpís* ఆస- (hope, HIN); that which is hoped for; అపొ 2:26
- 1738 ἐνδίκος *éndikos* నాయమ-; pertaining to being right as the result of being justified and deserved; రోమ 3:8
- 1742 ἔνδυμα *éndyma* పాంగుక-, కప్పి-; any kind of clothing; మత్త 3:4
- 1772 ἔννομος *énnomos* కానున్ పియ్య (according to the law); pertaining to being in accordance with law; అపొ 19:39
- 1781 ἐντέλλομαι *entéllomai* ఆగె-, హుకుమ-; to give definite orders, implying authority or official sanction; మత్త 4:6
- 1783 ἔντευξις *énteuxis* పార్తన-; the act of speaking to someone on behalf of someone else; 1తిమొ 2:1
- 1785 ἐντολή *entolē* హుకుమ్- (command), ఆగె- (command/rule); that which is authoritatively commanded; మత్త 5:19
- 1793 ἐντυγχάνω *entyrchánō* రోన్ దొహ్వల్ చీజ్-; material used in the construction of buildings; అపొ 25:24
- 1802 Ἐνώχ *Enóch* హోనొక-; a person in the genealogy of Jesus and an example of obedience and faith; లూక 3:37
- 1807 ἐξαίρεω *exairéō* బచి కియ్యల-, సుటి కియ్యస్సల-, బచి కీ-, సుటి కీ-, తప్పన-; to take someone out of a bad situation; మత్త 5:29
- 1825 ἐξεγείρω *exegeirō* నేండ-, సాసి-నేండ-; to cause someone who is dead to return to life; రోమ 9:17
- 1849 ἐξουσία *exousía* అధికార- (authority, HIN), హక్- (the right); the right to control or govern over; a state of control over someone or something; మత్త 7:29
- 1850 ἐξουσιάζω *exousiázō* అధికార-, రాజ్; to rule or reign by exercising authority over; లూక 22:25
- 1860 ἐπαγγελία *epangelía* వాగ్దాన్- (promise), గొప్పి సియ్యల్- (giving one's word), వొట- (oath), వాగ్దన-; the content of one's agreement or approval; లూక 24:49

1861 ἐπαγγέλλω epangéllo వాగ్దాన- (promise), గొప్పి నియ్యత్ - (giving one's word), వొట- (oath), వొప- (agree); to announce with certainty as to what one will do; మార్ 14:11

1889 Ἐπαφροδίτης Epaphrās ఎపఫ్రాట్; a Christian of Colossae; కొలసి 1:7

1915 ἐπιβλημα epiblēma చీటి-; a piece of cloth sewed on clothing to repair a hole or tear; మత్త 9:16

1932 ἐπιείκεια epiefkeia దయ-; the quality of gracious forbearing; అపొ 24:4

1933 ἐπιεικής epieikēs సాదు- -; pertaining to being gracious and forbearing; పిలిపి 4:5

1941 ἐπικαλέομαι epikalēomai పార్తన-; to use an attribution in speaking of or to a person; to call by name; మత్త 10:25

1971 ἐπιποθέω epipothēō బస్సు సూడ్చు ఇన-, ఆస-, జీవ ఆ-, తత్మెతె-, పర్వెడె-; to long for something, with the implication of recognizing a lack; రోమ 1:11

1984 ἐπισκοπή episkopē సేవత నమ్మరి- (service), అధికార- (authority); the position of one who has responsibility for the care of someone; లూక 19:44

1985 ἐπίσκοπος epískopos అధికార- (authority), గొయ్యి- (shepherd); one who has the responsibility of caring for spiritual concerns; one who serves as a leader in a church; అపొ 20:28

2003 ἐπιταγή epitagē అధికార-; the right or authority to command; రోమ 16:26

2025 ἐπιχρίω epichrío సోక-; to smear or rub on substances such as salve or oil; యోహ 9:6

2032 ἐπουράνιος epouránios స్వర్గ-, హాబ-; related to or located in the sky; the luminous objects in the sky: sun, moon, and other planets and stars; యోహ 3:12

2037 Ἐραστός Érastós ఎరస్తు-; a city treasurer; అపొ 19:22

2056 ἔριφος ériphos హెరె-; the young of a goat; kid he-goat in the singular and in the plural both male and female goats are included in the reference; commonly used to supply meat for household meals; మత్త 25:32

2062 ἑρπετόν herpetón జివస్కె-, పుగ్గ-బుసి-, పర్వెడె మా-; general word for reptile that includes snakes and lizards; అపొ 10:12

2065 ἐρωτάω erōtāō కోర- (ask, request), పూసి- (asking [lit:doing a question]), వినంతి- (asking in prayer), జుల్మ- (plead, beg); ask for information; ask a question; ask for; మత్త 15:23

2066 ἐσθής esthēs కట్టె-, పొంగు-; any kind of clothing; లూక 23:11

2072 ἑσοπτρον ésoptron ఆర్చ-; a flat piece of highly polished metal used to reflect an image; కొర 13:12

2074 Ἑσρώμ Esróm ఎస్రాన-; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:3

2096 Εὐα Eûa హావ-; ancestor of the human race; 2కొర 11:3

2097 εὐαγγελίζω euangelízō చొకొట్టు కబు- (good news), వెహ- (telling), బోద కియ్యల- (teaching), పచర్-, పగె-; to communicate the good news about Jesus; మత్త 11:5

2098 εὐαγγέλιον euangélion చొకొట్టు కబు- (good news); the content of good news about Jesus; మత్త 4:23

2114 εὐθυμέω euthyméo దర్శమ-, ఆనంద్యె-; to be or to become encouraged and hence cheerful; అపొ 27:22

2117 εὐθύς euthýs నీటమ-, సడ్కల్-, సుధి-; pertaining to being straight in contrast to what is crooked; pertaining to being just and right; మత్త 3:3

2129 εὐλογία eulogía ఆసిర్వాద- (blessing), డగుర్-పాన- (praise/honour), దనవాద్ వెహ- (tell thanks); the content of the act of blessing; రోమ 15:29

2151 εὐσεβέω eusebéō పార్తన-వించి-; to express in attitude and ritual one's allegiance to and regard for deity; అపొ 17:23

2166 Εὐφράτης Euphrátēs యూఫ్రటిస్-; a major river in Mesopotamia; ఉజగిరి 9:14

2171 εὐχή euchē పార్తన; అపొ 18:18

2172 εὐχομαι eúchomai పార్తన- (prayer, HIN); to speak to or to make requests of God; అపొ 26:29

2180 Ἐφεσῖος Ephésios ఎఫెస్-; a person who lives in or is a native of Ephesus; or: pertaining to Ephesus; అపొ 19:28

2181 Ἐφεσος Éphesos ఎఫెస్-; a seaport in the western part of the Roman province of Asia; అపొ 18:19

2190 ἐχθρός echthrós పగ-దారల్, దుస్మన్-దారల్, బయ్యన్; pertaining to being at enmity with someone; మత్త 5:43

2191 ἔχιδνα échidna విక్ వాలె తరస-, నాగ్ తరస-; a kind of venomous snake; associated with lurking danger; మత్త 3:7

2194 Ζαβουλών Zaboulón జెబులు-; a son of Jacob and ancestor of an Israelite tribe; or: the territory of the tribe of Zebulun; మత్త 4:13

2195 Ζακχαῖος Zakchaíos జక్చయల-; a chief tax collector of Jericho; లూక 19:2

2197 Ζαχαρίας Zacharías జక్రియ-; an OT prophet killed in the Temple; మత్త 23:35

2198 ζάω záo జీవ- (life, HIN), పిస- (live), -నేండ- (rise [to life]), జిన్ని- (living, lifetime), తాక-; to be or continue to be alive; to come back to life after having once died; మత్త 4:4

2199 Ζεβεδάιος Zebedaíos జెబెదయి-; the father of the apostles James and John; మత్త 4:21

2205 ζήλος zēlos వెలె-, జోస్నె-, ఆస-; a high point on a scale of extent and implying intensity of involvement; యోహ 2:17

2216 Ζοροβάβελ Zorobábel జెరుబబెల-; a governor in postexilic Jerusalem who was mentioned in the genealogy of Jesus; మత్త 1:12

2218 ζυγός zygos తాగ్గి-; an instrument for weighing objects; మత్త 11:29

2222 ζωή zōē పిస- (live), జీవ- (life, HIN), జిన్ని- (lifetime), పరస- (spirit part of life); the quality or force that distinguishes animate bodies from dead ones; మత్త 7:14

2223 ζώνη zōnē నడి పట్టి-; a band of leather or cloth worn around the waist outside of one's clothing; మత్త 3:4

2225 ζωογονέω zōogonéo జీవ- -; to cause to live or continue to live; లూక 17:33

2226 ζῶον *zōon* జీవ-; స్వర్గ- మన్వల్ -- జీవ-; a supernatural being surrounding the throne of God in visions of the book of Revelation; హెబ్రీ 13:11

2227 ζῶοποιέω *zōopoiéō* జీవ సి-, నేడున-, పినున-; to cause to live; యోహా 5:21

2238 ἡδύσμον *hēdyosmon* పుదిన-; fragrant plant (genus *Mentha*); up to 2 m high; small, soft leaves with sawlike margins; used in cooking, tea, medicine; మత్త 23:23

2243 Ἠλίας *Hēlías* యేలియ- (Elijah); a major OT prophet; మత్త 11:14

2247 ἥλος *hēlos* మోల-; a thin piece of metal (usually iron) sharpened on one end (in the NT used only in connection with nails employed in the crucifixion); యోహా 20:25

2264 Ἡρώδης *Hērōdēs* హేరోదు రాజు-, హేరోద-; Herod Agrippa I, grandson of Herod I; మత్త 2:1

2265 Ἡρωδιανοί *Hērōdianoí* హేరోద్దు బాబ్బర్-; the political followers and adherents to Herod the Great and his family; మత్త 22:16

2266 Ἡρωδιάς *Hērōdiás* హేరోదియ-; a granddaughter of Herod I and wife of Herod Antipas; మత్త 14:3

2268 Ἡσαΐας *Hēsaiás* యెసయ-; a major OT prophet; మత్త 3:3

2269 Ἰσαὺ *Īsaʾu* యేసవు-; a son of Isaac and the elder twin brother of Jacob; రోమ 9:13

2280 Θαδδαῖος *Thaddaios* తదయి-; one of the twelve apostles; మత్త 10:3

2293 θαρσέω *tharséō* గటి-దీర్ఘ-, దర్ఘమ-; to have confidence and firmness of purpose in the face of danger or testing; మత్త 9:2

2302 θέατρον *théatron* కేల్క్- తౌహ-; a rather large, normally semicircular open structure capable of seating several thousand people and often used for public assemblies; అపొ 19:29

2304 θεῖος *theios* గున్-గాన-; pertaining to having the nature of God; అపొ 17:29

2310 θεμέλιος *themélios* బునదిత బండ-; a stone used in the construction of a foundation; లూక 6:48

2321 Θεόφιλος *Theóphilos* తియోఫిల; an important Christian to whom the books of Luke and Acts were dedicated; his names means: friend of God; లూక 1:3

2322 θεραπεία *therapeía* సేవ్కలిర- (servants); the group of servants working in a particular household; లూక 9:11

2323 θεραπεύω *therapeúō* చొకొట్-, యేత్వల-, సేవ; cause someone to recover health often with the implication of having taken care of such a person; render assistance or help by performing certain duties, often of a humble or menial nature; మత్త 4:23

2331 Θεσσαλονικεύς *Thessalonikeús* తెస్లోనిక-; a person who lives in or is a native of Thessalonica; అపొ 20:4

2332 Θεσσαλονίκη *Thessalonikē* తెస్లోనిక-; a city of Macedonia; అపొ 17:1

2342 θηρίον *thērion* జన్వర-; antichrist, depicted as a wild and dangerous animal; మార్క్ 1:13

2344 θησαυρός *thēsaurós* దన్దవ్లత-, దన-; that which is of exceptional value and kept safe; మత్త 2:11

2362 θρόνος *thrónos* రాజు-గాది- (throne), కమరి- (throne/court); a relatively large and elaborate seat upon which a ruler sits on official occasions; మత్త 5:34

2363 Θυάτειρα *Thyáteira* తుయత్తయ్-; a city in Lydia; అపొ 16:14

2368 θυμίαμα *thymíama* దూప-; any aromatic substance (usually a resin) burned for its pleasing aroma; లూక 1:10

2376 θυρίς *thyris* కిడికి-; an opening in a wall for the entrance of light and air and for the purpose of seeing in or out; అపొ 20:9

2377 θυρωρός *thyrorós* కేప-; one who guards the door giving access to a house or building; మార్క్ 13:34

2378 θυσία *thysía* అర్చన-, సేసంగ్-, బలిదాన-; that which is offered as a sacrifice; మత్త 9:13

2379 θυσιαστήριον *thysiastérion* బలి సియ్యల్ జాగ-, బొల్ల-, బండనె రవి కీత బొల్ల-; any type of altar or object where gifts may be placed and ritual observances carried out in honor of supernatural beings; మత్త 5:23

2380 θύω *thýō* బలి-, అర్చన-, కొయ్యల్; to slaughter an animal in a ritual manner as a sacrifice to deity; మత్త 22:4

2381 Θωμᾶς *Thōmās* తోమ-; one of the twelve apostles; మత్త 10:3

2383 Ἰάειρος *Iáeios* యాయిరు-; a synagogue official; మార్క్ 5:22

2384 Ἰακώβ *Iakób* యాకొబ-; the father of Ἰωσήφ (2) in the genealogy of Jesus; మత్త 1:2

2385 Ἰάκωβος *Iákōbos* యాకొబ-; the father of Judas, one of the twelve apostles; మత్త 4:21

2405 ἱερατεία *hierateía* కటొడ-పాన- (priesthood); the role of being a priest; లూక 1:9

2408 Ἱερεμίας *Hieremías* ఇర్మియ-; a major OT prophet; మత్త 2:17

2409 ἱερεὺς *hiereús* కటొడ- (priest of higher status); one who performs religious rites and duties on behalf of others; మత్త 8:4

2410 Ἱεριχὺ *Hierichó* యెరికొ-; a city in Judea, not far from the north end of the Dead Sea; మత్త 20:29

2411 ἱερόν *hierón* మందిర-, గుడి-; a temple or sanctuary (ναός[a]) and the surrounding consecrated area; మత్త 4:5

2414 Ἱεροσόλυμα *Hierosóluma* యెరుసలెమ-; the heavenly Jerusalem of the future; మత్త 2:1

2415 Ἱεροσολυμίτης *Hierosolymítēs* యెరుసలెమ-; an inhabitant of Jerusalem; మార్క్ 1:5

2420 ἱεροσὺνῃ *hierōsýnē* కటొడ-; the role of being a priest; హెబ్రీ 7:11

2421 Ἰεσσαί *Iessai* యెసయి-; the father of King David in the genealogy of Jesus; మత్త 1:5

2424 Ἰησοὺς *Iēsoús* యెహోసువ-; Joshua, the successor of Moses; మత్త 1:1

2430 Ἰκόνιον *Ikónion* ఇకొనియ-; a city in Lycaonia; అపొ 13:51

2433 ἰλάσκομαι *hiláskomai* దయ-; to show compassion and concern for someone in difficulty, despite that persons having committed a moral offense; లూక 18:13

2434 ἱλασμός hilasmós బలి- (sacrifice, HIN); the means by which sins are forgiven; 1యోహా 2:2

2435 ἱλαστήριον hilastérion పాప్స్- మాపి కియ్యత్ జాగ్-, పాప్స్- మాపి-; the means by which sins are forgiven; the location or place where sins are forgiven (in traditional translations rendered mercy seat); రోమ 3:25

2436 ἡλεως hileōs దయ-; pertaining to showing mercy; మత్త 16:22

2438 ἱμάς himás పటి-, చాటల-; leather strap or thong (used in binding sandals or shoes and as thongs in a whip); మార్క్ 1:7

2440 ἱμάτιον himátion సాలువ-, పాగొట-, కప్పి-, ఆంగై-, పంచ-పాంగుడ-; any type of outer garment; మత్త 5:40

2441 ἱματισμός himatismós కప్పిన-, బారితంక్ కప్పింగ-, పాంగు-; any kind of clothing; లూక 7:25

2445 Ἰόππη Ióppē యొప్పెక-; a seaport on the coast of Palestine; అపొ 9:36

2446 Ἰορδάνης Iordanēs యోర్దన్-; river that flows through the Sea of Galilee into the Dead Sea; మత్త 3:5

2448 Ἰουδά Ioudá యోదా-; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 2:6

2449 Ἰουδαία Ioudaía యూదాయ-; the southern part of Palestine, or: the wider region occupied by the Jewish nation; మత్త 2:1

2453 Ἰουδαῖος Ioudaios యూదుల్క- (Jew); the ethnic name of a person who belongs to the Jewish nation. In NT usage the reference of the term οἱ Ἰουδαῖοι may be either the Jewish people as such, the inhabitants of Jerusalem and environs, the authorities in Jerusalem, or even the people hostile to Jesus; మత్త 2:2

2455 Ἰουδᾶς Ioudas యూదా-; the tribe Judah; మత్త 1:2

2457 Ἰούλιος Iulios యూలి-; a Roman centurion; అపొ 27:1

2462 ἵππος hippos కోడ-; large domesticated solid-hoofed quadruped; Equus caballus; stockily built in comparison to today's horses, with shorter heads and thicker necks; about 122-142 cm tall, and 2.1 m long; coat varies from dark to pale brown; eats plants; used in battle, both to ride and for pulling chariots; symbolic of military might; associated with the sun, which was said to ride across the sky in a chariot; యాకొ 3:3

2464 Ἰσαάκ Isaák ఇసక్-; a son of Abraham and father of Jacob and Esau; మత్త 1:2

2469 Ἰσκαριώτης Iskariôtēs ఇస్కరియోత-; an identifying name (probably based on a place name) of Judas, the betrayer of Jesus; మత్త 10:4

2475 Ἰσραηλῖτης Israēlītēs ఇజ్రాయేల్ పర్జ-, ఇజ్రాయేల్ లోకుర-, ఇజ్రాయేల్-; the ethnic name of a person belonging to the nation of Israel; యోహా 1:47

2482 Ἰταλία Italia ఇటలి-; Italy; అపొ 18:2

2486 ἰχθύς ichthýs మీన-; general word for various cold-blooded, aquatic vertebrates, having gills, usually fins, and typically an elongated body covered with scales; important source of food; మత్త 7:10

2488 Ἰωάνης Iōátham యోతమ్-; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:9

2489 Ἰωάννα Iōánna యోహాన్న-; the wife of Chuza, an official of Herod Antipas; లూక 8:3

2491 Ἰωάννης Iōánnēs యోహాన్-; a member of the Sanhedrin; మత్త 3:1

2495 Ἰωνᾶς Iōnâs యోనా-; an OT prophet; మత్త 12:40

2496 Ἰωράμ Iōrám యెహోరామ-; a king of Judah mentioned in the genealogy of Jesus; మత్త 1:8

2498 Ἰωσαφάτ Iōsaphát యెహోసఫాత్-; a king of Judah mentioned in the genealogy of Jesus; మత్త 1:8

2501 Ἰωσήφ Iōséph యోసెఫ-; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:16

2511 καθαρίζω katharízō సుదుడ- (ritually clean), చక్- (clean), చొకొట- (heal/good); to cause something to become clean; to cleanse from ritual contamination or impurity; మత్త 8:2

2512 καθαρισμός katharismós సుదుడ-; the action of causing something to become clean; the action of cleansing from ritual contamination or impurity; మార్క్ 1:44

2513 καθάρος katharós సుదుడ- (ritually clean/pure), చక్- (bright), పివర- (true), జిమెదారన ఆయెన్-; pertaining to not being dirty; pertaining to being ritually clean or pure; మత్త 5:8

2533 Καϊάφας Kaiáphas కాయప-; the high priest who played a prominent role in the condemnation of Jesus; మత్త 26:3

2535 Κάιν Káin కయిన-; the first son of Adam and Eve and the brother of Abel; హెబ్రి 11:4

2541 Καίσαρ Kaisar మహా రాజ- (Emperor [lit:maharaj = great king]), సీజర- (Caesar); a title for the Roman Emperor; మత్త 22:17

2542 Καισάρεια Kaisáreia సీజరియ-; Caesarea on the coast of Palestine, south of Mount Carmel; మత్త 16:13

2563 κάλαμος kálamos కహ్లామ్ సలక్-; a rod (possibly a reed) used for measuring length; మత్త 11:7

2570 καλός kalós చొకొట-, బరోబర్; pertaining to a positive moral quality, with the implication of being favorably valued; మత్త 3:10

2574 κάμηλος kámēlos హూటడ-; large quadruped mammal; Camelus dromedarius and Camelus bactrianus; bactrians may reach 2 m.; dromedaries are bigger and a uniform light fawn color; bactrians are darker; suited to life in desert areas; store excess food in their humps, can go without water for long periods; can make long journeys through dry areas; used for riding and for carrying heavy loads and pulling carts; hair woven into cloth used for making tents or outer robes; milk used as food and drink; symbol of wealth and commerce; మత్త 3:4

2575 κάμινος káminos బొడ్డ్యవల్ బట్టి-; a construction used for the smelting of ore and burning of ceramic ware; మత్త 13:42

2580 Κανᾶ Kanâ కాన-; a city in Galilee; యోహా 2:1

- 2584 Καπερναούμ *Kapernaoum* కపెర్నహోమ్-; a city on the Lake of Galilee; మత్త 4:13
- 2587 Καππαδοκία *Kappadokía* కపదొకియ-; a province in the interior of Asia Minor; అపొ 2:9
- 2588 καρδιά *kardía* -దిల- (heart, HIN), మన్-; (a figurative extension of the meaning of καρδιά heart) the causative source of a person's psychological life in its various aspects, but with special emphasis upon thoughts; మత్త 5:8
- 2589 καρδιογνώστης *kardiognóstēs* దిత్ -; one who knows what someone else thinks (literally to know what is in the heart); అపొ 1:24
- 2595 κάρφος *kárphos* తుకు-, చెక్క-; a small piece of wood, chaff, or even straw; మత్త 7:4
- 2607 καταγινώσκω *kataginóskō* తవ్ కీత- (did wrong), కసుర్ వా- (accuse [lit:put wrong deed]), గల్తి; to judge something to be bad; గలతి 2:11
- 2613 καταδικάζω *katadikázō* మరన్త సిక్స-; the act of declaring someone as definitely guilty and thus subject to punishment; మత్త 12:7
- 2632 κατακρίνω *katakρίνω* సిక్స-, గల్తి కీ-; to judge someone as definitely guilty and thus subject to punishment; మత్త 12:41
- 2646 κατάλυμα *katályma* కప్రమ్-; a room in a relatively large structure (possibly an inn), which could serve as a dining room; మార్క్ 14:14
- 2665 καταπέτασμα *katapétasma* పడ్డ-; a hanging of cloth over an opening; మత్త 27:51
- 2681 κατασκήνω *kataskēnō* గూడంగ్-; (derivative of κατασκήνωσις nest) to make a nest (or possibly to find shelter); మత్త 13:32
- 2682 κατασκήνωσις *kataskēnōsis* గూడ-; a construction built by birds in connection with brooding and raising their young; మత్త 8:20
- 2725 κατηγορος *katégoros* పిరది క-; Satan, as one who brings accusations against; అపొ 23:30
- 2747 Κενχρεαί *Kenchreai* కెంకెరియ-; a seaport of the city of Corinth; అపొ 18:18
- 2756 κενός *kenós* రికమ్-, కామి సియెమ్-, వటి ఆగమ్-, ఆగమ్, యెర్తమ్; pertaining to being without anything, having nothing; మార్క్ 12:3
- 2757 κενοφωνία *kenophōnía* కరబ-, లబడ్-, కరెబ్యలిక్ గొస్త-; talk which lacks significant content; 1తిమొ 6:20
- 2763 κεραμεύς *kerameús* కుమ్మ-; (derivative of κεράμιον earthenware vessel) one who makes earthenware vessels; మత్త 27:7
- 2765 κεράμιον *kerámion* బుడ్డి-; an earthenware container for storing or carrying liquids; మార్క్ 14:13
- 2782 κήρυγμα *kérygma* పచర- (preach), బోద వెప్పాకెనె; the content of what is preached or proclaimed; మత్త 12:41
- 2783 κήρυξ *kéryx* వెహ-, పర్చర-; a person who preaches or proclaims; 1తిమొ 2:7
- 2784 κηρύσσω *kéryssō* పచర- (proclaim/preach), బోద వెహ- (preach/tell religious-message), వెహ- (tell); to

- announce in a formal or official manner by means of a herald or one who functions as a herald; మత్త 3:1
- 2786 Κηφᾶς *Kēphās* కేఫ-, పేతుర-; the Aramaic equivalent of the Greek name Πέτρος Peter; యోహా 1:42
- 2787 κιβωτός *kibōtós* సందొక-; any box-like container, whether plain or elaborate; here, refers to the box used to hold the tablets of the Law; మత్త 24:38
- 2788 κιθάρα *kithára* చొండ్య-; a small stringed harp-like instrument held in the hands and plucked; 1కొర 14:7
- 2789 κιθαρίζω *kitharízō* నేకుస-; (derivative of κιθάρα lyre, harp); 1కొర 14:7
- 2790 κιθαροῖδός *kitharōidós* నేకుస-; (derivative of κιθαρίζω to play a lyre) one who plays the lyre or harp; ఉజగిరి 14:2
- 2791 Κιλικία *Kilikía* కిలికియ-; a province in the southeast corner of Asia Minor; అపొ 6:9
- 2798 κλάδος *kládos* కాంత-, కాంద-; branch (of a tree or woody shrub); మత్త 13:32
- 2804 Κλαύδιος *Klaúdios* క్లౌద్దియ-; Claudius Lysias, a Roman officer in Jerusalem; అపొ 11:28
- 2807 κλεις *kleis* కుంజి-; an instrument used for locking and unlocking doors and gates; మత్త 16:19
- 2814 κλήμα *klēma* కాంద-; a more or less tender, flexible branch, as of a vine; యోహా 15:2
- 2823 κλίβανος *klíbanos* తడ్డి-; సాద్దెల-; a dome-like structure made of clay, in which wood and dried grass were burned, and then after being heated, was used for baking bread; మత్త 6:30
- 2825 κλίνη *klínē* కటూల-, కటుడ-; చాప్ర-; any piece of furniture employed for reclining or lying on; మత్త 9:2
- 2826 κλινίδιον *klinídion* చాప్ర-; a relatively small and often temporary type of object on which a person may lie or recline; made of reeds or cloth; thin and light for carrying; లూక 5:19
- 2836 κοιλία *koilía* పెటి-; the entire digestive apparatus, including stomach and intestines; మత్త 12:40
- 2839 κοινός *koinós* బేసుద్-, అపవిత్ర-, బే-సుదుడ్-; pertaining to being ritually unacceptable, either as the result of defilement or because of the very nature of the object itself (for example, ritually unacceptable animals); మార్క్ 7:2
- 2840 κοινός *koinōs* అపవిత్ర-, బాటి కీ-, బే-సుదుడ్-, అస్ట్ బస్ట్; to cause something to become unclean, profane, or ritually unacceptable; మత్త 15:11
- 2841 κοινωνέω *koinōnéō* ఈస- (share, portion), మదత-; to share one's possessions, with the implication of some kind of joint participation and mutual interest; రోమ 12:13
- 2842 κοινωνία *koinōnía* ఉంది ఆసి- (being united), సంగ- (with [someone]/accompaniment), మీర- (coming together or gathering), తూసి సియ్యల్- (sharing [lit:dividing and giving]), ఈస (share/portion); an association involving close mutual relations and involvement; అపొ 2:42

2844 κοινωνός *koinōnós* తోడో -, ఈస -, బహిబర-; one who participates with another in some enterprise or matter of joint concern; మత్త 23:30

2847 κόκκινος *kókkinos* రగ్గల్ బూర; a reddish-purple cloth dyed with a substance obtained from the murex shellfish; expensive to produce; associated with wealth and royalty; మత్త 27:28

2848 κόκκος *kókkos* దాన-, విజ్జ-; the kernel part of fruit, usually grain; మత్త 13:31

2861 κολυμβήθρα *kolymbēthra* కొనిర-; a relatively large construction for collecting water; యోహ 5:2

2881 Κορίνθιος *Korinthios* కొరింతియతుర్-; a person who lives in or is a native of Corinth; అపొ 18:8

2882 Κόρινθος *Kórinthos* కొరింతి-; a city in Greece; అపొ 18:1

2883 Κορνήλιος *Kornēlios* కొర్నేలి-; a Roman centurion to whom Peter ministered; అపొ 10:1

2886 κοσμικός *kosmikos* దునియతె; pertaining to the system or standards of the world; తీతు 2:12

2889 κόσμος *kósmos* దునియ- (the world, HIN), క్రి- (creation), పరిపంచమ-; the universe as an ordered structure; మత్త 4:8

2894 κόφινος *kóphinos* డాల-; a relatively large basket used primarily for food or produce; మత్త 14:20

2895 κράββατος *krábbatos* చాప్ర-, బీడర్-, కటూల-; a relatively small and often temporary type of object on which a person may lie or recline; made of reeds or cloth; thin and light for carrying; మార్ 2:4

2912 Κρής *Krés* క్రేతియూట్-; a person who is a native of Crete; అపొ 2:11

2914 Κρήτη *Krētē* క్రేత-; an island south of Greece; అపొ 27:7

2916 κρίθινος *krithinos* గోసారింగ-, గొహ్క-; (derivative of κριθή barley) pertaining to being made or consisting of barley; యోహ 6:9

2917 κρίμα *kríma* సిక్స- (punishment), తస్వ- (judgement, HIN); the legal decision rendered by a judge, whether for or against the accused; the legal decision of guilt liable to punishment rendered by a judge; మత్త 7:2

2918 κρίνον *krínon* పుంగ-; any one of several types of flowers, usually uncultivated; మత్త 6:28

2919 κρίνω *krínō* నాయ- (justice), సిక్స- (putting punishment), తస్వ- (judge), నిర్ణయ- (decision), పిరది-; to come to a conclusion in the process of thinking and thus to be in a position to make a decision; మత్త 5:40

2920 κρίσις *krísis* తస్వ-, నాయ-; the administration of justice; మత్త 5:21

2921 Κρίσπος *Krispos* కిరిస్పు-; a leader of the synagogue in Corinth; అపొ 18:8

2922 κριτήριον *kritērion* కోట్క-; తస్వ; legal action taken in a court of law against someone; 1కొర 6:2

2923 κριτής *kritēs* తీర్పార్-; నాయదికారి-, తస్వ-; one who presides over a court session and pronounces judgment; మత్త 5:25

2934 κτήνος *ktēnos* కోడ-; a larger type of domesticated animal, primarily one used for riding or carrying loads; లూక 10:34

2952 κυνάριον *kynárion* నెయ-; relatively small light brown domestic animal, feeding on anything from household refuse to animal carcasses and excreta; Canis familiaris putiati; associated with all sorts of uncleanness, aggression, greediness, low status; మత్త 15:26

2953 Κύπριος *Kýrios* సయ్ప్రస్; a person who is a native of Cyprus; అపొ 4:36

2954 Κύπρος *Kýpros* సయ్ప్రస్; an island off the south coast of Asia Minor; అపొ 11:19

2956 Κυρηνάιος *Kyrēnaíos* కురెన-; a person who lives in or is a native of Cyrene; మత్త 27:32

2962 κύριος *kýrios* పర్వ- (Lord), మాల్క- (master), గురు- (teacher), బగవంత- (God), రాజ- (king), సాబ- (sir); person with authority; also used to refer to God, especially in cases where the OT would have used the Tetragrammaton "YHWH"; మత్త 1:20

2965 κύων *kýōn* నెయ-; relatively small light brown domestic animal, feeding on anything from household refuse to animal carcasses and excreta; Canis familiaris putiati; associated with all sorts of uncleanness, aggression, greediness, low status; మత్త 7:6

2976 Λάζαρος *Lázarus* లాజర-; a beggar in a parable; లూక 16:20

2985 λαμπάς *lampás* డివె-, పియల-, వేడ్చ-; a light made by burning a wick saturated with oil contained in a relatively small vessel; మత్త 25:1

2992 λαός *laós* లోకుర-, పర్జ-; the largest unit into which the people of the world are divided on the basis of their constituting a socio-political community; మత్త 1:21

2993 Λαοδίκεια *Laodíkeia* లవొదికయ; a city in Phrygia in Asia Minor; కొలసి 2:1

2999 λατρεία *latreía* సేవ-; religious rites performed as a part of worship; యోహ 16:2

3000 λατρεύω *latreúō* పార్తన-, ఆరదన-, సేవ-, పార్తన-వింతి-; to perform religious rites as a part of worship; మత్త 4:10

3001 λάχανον *láchanon* వాడిత బాజి-, పుదిన-, సమ్మర-; any one of the smaller plants cultivated in a garden, for example, herbs and vegetables; మత్త 13:32

3004 λέγω *légō* ఆగె- (command), హుకుమ- (command), వెహ- (tell), ఇన్వల- (called), ఇత- (say/said/saying); The imperative sometimes has the force of commanding or requesting (usually rendered "say", "speak", "tell"); మత్త 1:16

3008 λειτουργέω *leitourgéō* సేవ-; to perform duties of service, whether in the secular realm or in religious ceremonies; అపొ 13:2

3009 λειτουργία *leitourgía* సేవ-, కామ-; an assignment or role in serving, whether in secular service or in religious ceremonies; లూక 1:23

3011 λειτουργός *leitourgós* సేవ- (serve), కామ్ కియ్యల- (worker); a person who renders special service; కోప 13:6

3014 λέπρα *lépra* పెర్న నొప-; a dreaded condition of the skin, including what is now regarded as leprosy, as well as certain other types of infectious skin diseases, resulting in a persons being regarded as ceremonially unclean and thus excluded from normal relations with other people; మత్త 8:3

3015 λεπρός *leprós* పెర్న నొప-; a person suffering from a dread skin disease; మత్త 8:2

3016 λεπτόν *leptón* కొత్త-; a copper (or bronze) coin worth 1/2 of a quadrans or 1/128 of a denarius; మార్ 12:42

3017 Λευί *Leuī* లేవీ-; the son of Simeon (e) in the genealogy of Jesus; మార్ 2:14

3019 Λευίτης *Leuítēs* లేవీయుల్క-; a member of the tribe of Levi and having the responsibility to serve as an assistant to Jewish priests; లూక 10:32

3023 λέων *léon* చిహ్నం; largest of the great cats, often about 2.8 m from nose to tip of tail, standing as high as 1 m at the shoulder; pale yellowish brown in color; adult males have a mane around the neck and shoulders that is darker than the rest of their fur; Panthera leo; unclean animal; associated with aggression and strength; 2తిమొ 4:17

3025 ληνός *lēnós* ఆంగుర్ పండిన్ జార్జల్ కుండి-; an instrument for pressing out the juice of grapes for the making of wine; మత్త 21:33

3030 λίβανος *libanos* బారిత ఊదున్ మోడితంగ్ చీజ్క్; the aromatic resin of certain trees; మత్త 2:11

3031 λιβανωτός *libanōtós* చూపర్ని-; a bowl in which incense is burned; ఉజ్జరి 8:3

3065 Λουκᾱς *Loukās* లూకె; a companion of Paul who is generally regarded as the author of Luke and the Acts of the Apostles; కొలసి 4:14

3066 Λούκιος *Loúkios* లూకియ-; a person sending greetings in Romans 16; అపొ 13:1

3069 Λύδδα *Lýdda* లుద్ద; a city southeast of Joppa; అపొ 9:32

3070 Λυδία *Lydíā* లూదియ-; a woman merchant of purple cloth from Thyatira who was converted by Paul; అపొ 16:14

3074 λύκος *lýkos* లాండిగల-, తడంజ-, బీబట్-; wild, four-footed, predatory canine; light-brown fur, similar to jackal, but much bigger; Canis lupus; regarded as ravenous and fierce; commonly prey on flocks; symbol of roaming, opportunistic, dangerous, fierce, and clever banditry; మత్త 7:15

3079 Λυσίας *Lysías* లూసియ-; Claudius Lysias, a Roman officer in Jerusalem; అపొ 23:26

3082 Λύστρα *Lýstra* లుస్ట్ర-; a city in Lycaonia in Asia Minor; అపొ 14:6

3084 λυτρώω *lytrōō* సుటి కియ- (be caused to be free); to release or set free, with the implied analogy to the process of freeing a slave; లూక 24:21

3085 λύτρωσις *lýtrōsis* ముక్తి-; the act of releasing or setting free, with the implied analogy to the process of freeing a slave; లూక 1:68

3087 λυχνία *lychnía* జల్కర-, డీవతగ; a stand designed to hold a single lamp or a series of lamps; మత్త 5:15

3091 Ἀωτ *Lót* లోతు-; the nephew of Abraham; లూక 17:28

3094 Μαγδαληνή *Magdalēnē* మగదలేన-; the attributive name of Μαρία (c), a woman of Magdala; మత్త 27:56

3100 μαθητεύω *mathēteúō* తయర్-, సిస్యల-, అతెర-; to be a follower or a disciple of someone, in the sense of adhering to the teachings or instructions of a leader and in promoting the cause of such a leader; to cause someone to become a disciple or follower of; మత్త 13:52

3101 μαθητής *mathētēs* సిస్య- (disciple, HIN), బక్తల- (devotee, follower); a person who is a disciple or follower of someone ; మత్త 5:1

3106 μακαρίζω *makarízō* దయ-; to regard someone as happy or fortunate in view of favorable circumstances; లూక 1:48

3107 μακάριος *makários* దనె-, ఆసిర్వాద-, ఆసిర్వాద-; pertaining to being happy, with the implication of enjoying favorable circumstances; మత్త 5:4

3109 Μακεδονία *Makedonía* మాసిదోనియ-; a Roman province in Greece; అపొ 16:9

3110 Μακεδών *Makedón* మసిదోనియ-; a person who is a native of Macedonia; అపొ 16:9

3128 Μανασσής *Manassēs* మనసె; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:10

3136 Μάρθα *Mártha* మార్త-; a sister of Mary (b) and Lazarus (a) of Bethany; లూక 10:38

3138 Μάρκος *Márkos* మార్కు-; a companion of Paul who was also called John (4); అపొ 12:12

3140 μαρτυρέω *martyréō* గవ- (testimony, witness), వని-, మెవ-; to provide information about a person or an event concerning which the speaker has direct knowledge; మత్త 23:31

3141 μαρτυρία *martyría* గవ- (testimony, witness); the content of what is witnessed or said; that which is said about a person on the basis of an evaluation of the persons conduct; మార్ 14:55

3142 μαρτύριον *martyrion* గవ-, నివని-; the content of what is witnessed or said; మత్త 8:4

3143 μαρτύρομαι *martyrómai* గవ-, వెహెర్, జుల్క; to make a serious declaration on the basis of presumed personal knowledge; to be emphatic in stating an opinion or desire; అపొ 20:26

3144 μάρτυς *mártys* గవ-, జీవ సీతుర్ వూర-; a person who witnesses; a person who has been deprived of life as the result of bearing witness to his beliefs; మత్త 18:16

3152 μάταιος *mátaios* కామి సియె- (useless), అర్థమ్ సెల్వక్- (meaningless); pertaining to being useless on the basis of being futile and lacking in content; అపొ 14:15

3156 Ματθαῖος **Matthaïos** మత్తయి-; a tax collector and one of the twelve apostles, generally regarded as being the same as **Λεβὶ** Levi; **మత్త 9:9**

3157 Ματθάν **Matthán** మత్తాన్; a person in the genealogy of Jesus; **మత్త 1:15**

3158 Ματθάτ **Matthát** మత్తత-; the father of Jorim in the genealogy of Jesus; **లూక 3:24**

3159 Μαθίας **Matthías** మత్తీయ-; the person elected to take the place of the apostle Judas Iscariot; **అపొ 1:23**

3172 μεγαλωσύνη **megalōsýnē** సర్వ సక్తివంతత్వ, సర్వ సక్తి వ-; (a title for God, literally majesty) one who is characterized by majesty and greatness; **హెబ్రీ 1:3**

3188 μέλαν **mélan** సాయ-; a dark liquid used in writing or marking; **2కొర 3:3**

3197 Μελχί **Melchí** మెల్కి-; the father of Neri in the genealogy of Jesus; **లూక 3:24**

3316 μεσίτης **mesítēs** సర్వవేర్త- (mediator); one who causes or helps parties to come to an agreement, with the implication of guaranteeing the certainty of the arrangement; **గలతి 3:19**

3318 Μεσοποταμία **Mesopotamía** మెసపొటమియ-; the valley of the Euphrates and Tigris rivers; **అపొ 2:9**

3321 μεσουράνημα **mesouránēma** ఆగమన్ నడ్డుమ్-; a point or region of the sky directly above the earth; **ఉజ్జగిరి 8:13**

3323 Μεσσίας **Messías** మెస్సయ-; (literally one who has been anointed) in the NT, title for Jesus as the Messiah, but in many contexts, and especially without an article, Χριστός becomes a part of the name of Jesus; **యోహా 1:41**

3338 μεταμέλλομαι **metaméllomai** మార్చుసి-, కలకల, చుక్ చుకె, మన్మన్ -- మార్చుస-; to change one's mind about something, with the probable implication of regret; **మత్త 21:29**

3340 μετανοέω **metanoéō** మార్చుస-, కల్లె మా-, చుక్-; to change one's way of life as the result of a complete change of thought and attitude with regard to sin and righteousness; **మత్త 3:2**

3341 μετάνοια **metánoia** చుక్ చుకె-, కల్లె మా-, మార్చుస-, చుక్ చుకె-; the process of changing one's way of life as the result of a complete change of thought and attitude with regard to sin and righteousness; **మత్త 3:8**

3353 μέτοχος **métochos** వదత-; one who shares with someone else as an associate in an enterprise or undertaking; **లూక 5:7**

3392 μιάνω **miaínō** అస్వ్ బస్వ్- (defiled), -సుదుడ్- (not ritually clean); to cause someone to be morally or ceremonially tainted or defiled; **యోహా 18:28**

3399 Μίλητος **Mílētos** మిలెతు-; a seaport city on the west coast of Asia Minor; **అపొ 20:15**

3407 μίσθιος **místhios** బూయ్యల-; (derivative of μισθόομαι to hire) a person who has been hired to perform a particular service or work; **లూక 15:17**

3411 μισθωτός **misthōtós** బూయ్యల-; (derivative of μισθόομαι to hire) a person who has been hired to perform a particular service or work; **మార్ 1:20**

3413 Μιχαήλ **Michaél** మికాయెల-; the name of the chief angel; **యూద 9**

3414 μνᾶ **mnā** సోనెత బిల-, బిల-; a Greek monetary unit worth one hundred denarii; **లూక 19:13**

3418 μνημα **mnēma** వీచ-; a construction for the burial of the dead; often a natural cave or hewn out of bedrock; **మార్ 5:3**

3419 μνημεῖον **mnēmeíon** బుయ్యర-, వీచ-; a monument built as a memorial to someone who has died; **మత్త 8:28**

3423 μνηστεύω **mnēsteúō** కాజె-కోబె-, కుకు-బొట్-; to promise a person for marriage; **మత్త 1:18**

3426 μόδιος **módios** డాల-, అడ్డె-; a container for dry matter with a capacity of about eight liters (about two gallons); **మత్త 5:15**

3428 μοιχαλís **moichalís** పీర్ క-; a woman who commits adultery; **మత్త 12:39**

3430 μοιχεία **moicheía** పీర్ క-; sexual intercourse between a man and a married woman who is not his wife; **మత్త 15:19**

3431 μοιχεύω **moicheúō** పీర్ (adultery); (for a man) to have sexual intercourse with a married woman other than his own spouse; (for a married woman) to have sexual intercourse with a man other than her own spouse; **మత్త 5:27**

3432 μοιχός **moichós** పీర్ కియ్యల- (adulterer); a person who commits adultery, specifically referring to males, but also including females in generic contexts; **లూక 18:11**

3435 μόλυνω **molýnō** తోడి-; to cause something to become dirty or soiled; **1కొర 8:7**

3448 μόσχος **móschos** పడ్డ-; the young of cattle; **లూక 15:23**

3464 μύρον **mýron** సెంట-; a strongly aromatic and expensive ointment; **మత్త 26:7**

3475 Μωσής **Mōsēs** మోసె- (Moses); the leader of the Israelites out of Egypt and the lawgiver; **మత్త 8:4**

3476 Ναασσών **Naassón** నయసోన-; a person in the genealogy of Jesus; **మత్త 1:4**

3478 Ναζαρέθ **Nazaréth** నజరేత్-; a town in the south central part of Galilee; **మత్త 2:23**

3479 Ναζαρενόρ **Nazarēnós** నజరేత్నోర్-; a person who lives in or is a native of Nazareth; **మార్ 1:24**

3480 Ναζωραῖος **Nazōraios** నజరేత్-; an alternative form of Ναζαρενόρ; **మత్త 2:23**

3482 Ναθαναήλ **Nathanaél** నతనియేల-; a disciple of Jesus; **యోహా 1:46**

3485 ναός **naós** గుడితంగ్ నమునంగ-; a small replica or model of a temple or shrine; **మత్త 23:16**

3487 νάρδος **nárdos** జటమాంసి-; an aromatic oil extracted from a plant called nard; **మార్ 14:3**

3508 Νεφθαλείμ **Nephthaleim** నప్తాలి; the territory of the tribe of Naphtali; **మత్త 4:13**

3521 νηστεία **nēsteía** ఉపస్కె-, కరు-; the act of going without food for a set time as a religious duty; **లూక 2:37**

3522 νηστεύω *nēsteúō* ఉపస్-; to go without food for a set time as a religious duty; మత్త 4:2

3530 Νικόδημος *Nikódēmos* నికొదేమ-; a member of the Sanhedrin who spoke with Jesus; యోహా 3:1

3531 Νικολαΐτης *Nikolaítēs* నికొలాయ-; a follower of Nicolaus (a); ఉజగిరి 2:6

3536 Νινευίτης *Nineuítēs* నివెన-; (derivative of Νινευή Nineveh, not occurring in the NT) a person who lives in or is a native of Nineveh; మత్త 12:41

3544 νομικός *nomikós* దర్మ గురు-; (n) one who is an expert in interpreting religious law; or, a specialist in civil law.; మత్త 22:35

3545 νομίμως *nomímōs* నియమ-; దర్మ గ్రంథ-; pertaining to being correct according to rules and regulations; 1తిమొ 1:8

3547 νομοδιδάσκαλος *nomodidáskalos* సాస్త్రి-; గురు-; A person who is skilled in the teaching and interpretation of the law (in the NT referring to the law of the OT); లూక 5:17

3549 νομοθετέω *nomothetéō* నియమ-; to give or to establish a law; హెబ్రి 7:11

3551 νόμος *nómos* నియమ- (law), దర్మ-గ్రంథ- -- కానున- (scripture's law), కానున-; a formalized rule (or set of rules) prescribing what people must do; మత్త 5:17

3575 Νώε *Nōe* నోవహ-; Old Testament figure who built an ark (boat) to escape the flood that covered the earth; మత్త 24:37

3578 ξενία *xenia* లాడ్జి-; a place of temporary lodging for a person away from home; అపొ 28:23

3585 ξύλινος *xýlinos* కట్టె; (derivative of ξύλον[a] wood) pertaining to being made or consisting of wood; 2తిమొ 2:20

3586 ξύλον *xýlon* మొద- (log); (a figurative extension of meaning of ξύλον[a] wood) an instrument of execution; మత్త 26:47

3598 ὁδός *hodós* నజరేత్తు-; సర-; Luke's term in Acts for the Christian movement; మత్త 2:12

3607 ὀθόνη *othónē* పడ్డ-; దుపటి-; a large piece of cloth, probably of linen; అపొ 10:11

3608 ὀθόνιον *othónion* కప్పి-; a high quality cloth made from the stems of the flax plant, known for its strength and coolness; లూక 24:12

3609 οἰκεῖος *oikeíos* కుటుంబతుర-; తోడొ పుట్టుర-; one who belongs to a particular household or extended family; గలతి 6:10

3610 οἰκέτης *oikétēs* సేవ-; a servant in a household; లూక 16:13

3614 οἰκία *oikía* రోన-; రోత-; రొహ్కా-; a building or place where one dwells; మత్త 2:11

3622 οἰκονομία *oikonomía* నమ్మరి-; కారొబార-; జిమ; a task involving management and organization; లూక 16:3

3623 οἰκονόμος *oikonómos* కారొబారి-; తాకుస్వల-; కొతన్ -- అదికారి, చొకొట్-వాయుట్ సూడ్వల్ సేవ్కల్; one who has the authority and responsibility for something; లూక 12:42

3625 οἰκουμένη *oikouménē* కలి-; దునియ-; పరిపంచమ-; the surface of the earth as the dwelling place of mankind, in contrast with the heavens above and the world below; మత్త 24:14

3628 οἰκτιρμός *oiktirmós* దయ-; కివుల-; పెర్మత-దయ-; mercy and concern, with the implication of sensitivity and compassion; రోమ 12:1

3629 οἰκτιρμων *oiktírmōn* కివుల్; (derivative of οἰκτιρω to have mercy) pertaining to showing mercy or compassion; లూక 6:36

3631 οἶνος *oínos* అంగుర్ రస-; రస-; కల-; a set phrase referring to newly pressed grape juice, unfermented or in the initial stages of fermentation; మత్త 9:17

3640 ὀλιγόπιστος *oligóristos* బరొస కమి-; కమి బరొస, గల్ట్ బరొస సెలె; pertaining to having relatively little faith; మత్త 6:30

3646 ὁλοκαύτωμα *holokaútōma* డుండుసి- (having burnt), బొడ్డి; an animal which has been sacrificed to God and completely burned up on the altar; మార్క్ 12:33

3682 Ὀνήσιμος *Onésimos* ఒనెసిము-; a slave of Philemon; కొలసి 4:9

3683 Ὀνησίφορος *Onēsiphōros* ఒనేస-; a Christian mentioned in 2 Timothy; 2తిమొ 1:16

3688 ὄνος *ónos* గాది-; domestic animal belonging to the same family as the horse, but smaller and with longer ears; it can have variety of colors from dark brown, through light brown to gray and occasionally white; Equus Asinus africanus; used to ride on, carry loads, or do other work; మత్త 21:2

3690 ὀξύς *óxos* పులిత అంగుర-; రస-; a cheap, sour wine (evidently a favorite beverage of poorer people and relatively effective in quenching thirst); మత్త 27:48

3696 ὅπλον *hóplon* అయ్యర-; an instrument used in fighting, whether offensive or defensive; యోహా 18:3

3727 ὁρκος *hórkos* గొస్టి-; వాగ్దన-; పారొల్ ముట్టి, వొట్-; declaration that affirms the truth of a statement by calling on a divine being to execute sanctions against a person if the statement in question is not true; మత్త 5:33

3728 ὁρκωμοσία *horkōmosía* వొట్ (oath); declaration that affirms the truth of a statement by calling on a divine being to execute sanctions against a person if the statement in question is not true; హెబ్రి 7:20

3732 ὄρνεον *órneon* పిటె-; any kind of bird, wild or domestic; ఉజగిరి 18:2

3733 ὄρνις *órnis* కొర-; any kind of bird, wild or domestic; మత్త 23:37

3741 ὁσιος *hósios* పవిత్ర వాలెన-; సుద్పాన్ వాలెన-; పవిత్ర-; God or the Messiah as the Holy One; అపొ 2:27

3742 ὁσιότης *hosiótēs* సుదుడ- (pure/ritually-clean); the quality of holiness as an expression of the divine in contrast with the human; లూక 1:75

3770 οὐράνιος *ouránios* స్వర్గ-; related to or located in heaven; మత్త 5:48

- 3771 οὐρανóθεν ouranóthen స్వర్గ- , హాబర- , హాబ-; the sky as a source or as a location from which implied movement takes place; అపొ 14:17
- 3772 οὐρανός ouranós హాబ- (sky), స్వర్గ- (heaven), స్వర్గ్ రాజ- (God's kingdom), అగస-; space above the earth, including the vault arching high over the earth from one horizon to another, as well as the sun, moon, and stars; మత్త 3:2
- 3789 ὄφhis తరస- , మాసు-; long legless reptile; no eyelids or external ears; moves by wriggling or gliding; some species have a poisonous bite; symbol of lurking, unexpected danger; associated with lies, deception, and misleading teaching; మత్త 7:10
- 3795 ὀψάριον opsáron మీన-; fish intended for food or the flesh of fish as food; యోహా 6:9
- 3803 παγίς pagís పాస- , చందొడ-; an object used for trapping or snaring, principally of birds; లూక 21:35
- 3814 παιδίσκη paidískē కామ్ కియ్యల్ పేడి- (servant girl), దాసి పేడి- (slave girl), దాసి- (slave), పేడి- (girl), సేవ- (serve); a female slave, possibly serving as a personal servant and thus with the implication of kindly regard; మత్త 26:69
- 3816 παῖς país సేవ్- (servant), సేవ (service); a slave, possibly serving as a personal servant and thus with the implication of kindly regard; మత్త 2:16
- 3828 Παμφυλία Pamphylía పంపులియ-; a province in the southern part of Asia Minor; అపొ 2:10
- 3833 πανοπλία panoplía అయ్యర్క-; a complete set of instruments used in defensive or offensive warfare (usually, however, with emphasis upon defensive armament, including helmet, shield, breastplate); లూక 11:22
- 3841 παντοκράτωρ pantokrátōr సర్వ సక్తి-; a title for God, literally: all powerful; 2కొర 6:18
- 3850 παραβολή parabolé నమున- , సాస్తుర-; a relatively short narrative with symbolic meaning; మత్త 13:3
- 3857 παράδεισος parádeisos సోబత వాడి- (beautiful garden); a dwelling place of the righteous dead in a state of blessedness (generally equated with οὐρανός heaven); లూక 23:43
- 3862 παράδοσις parádosis నేకి-; the content of traditional instruction; మత్త 15:2
- 3870 παρακαλέω parakaléo మునె -, గటి-దీర్చ-, మదత-, సుష్ట-; to cause someone to be encouraged or consoled, either by verbal or non-verbal means; మత్త 2:18
- 3874 παράκλησις paráklēsis బడ- , -దర్చ-, గటి-దీర్చ-, మదత-, మునె సొంట్-; causing someone to be encouraged or consoled, either by verbal or non-verbal means; లూక 2:25
- 3875 παράκλητος paráklētos సహాయమ్- (help, TEL), మదత- (help, HIN), వకిల- (advocate, HIN), మా హిందల్ అసి; one who may be called upon to provide help or assistance; యోహా 14:16
- 3900 ἀραπτομα paráptōma పాప- (sin), తప- (wrong/mistake), గల్తి- (wrong/mistake), వొప్ప- (reject); what a person

- has done in transgressing the will and law of God by some false step or failure; మత్త 6:14
- 3925 παρεμβολή parembolē కిల- , సిపాయిర్కు-; a camp or barracks for soldiers; అపొ 21:34
- 3933 παρθένος parthénos కోరొ పే- (unmarried girl/virgin), మియడ- (daughter); A female person beyond puberty but not yet married and a virgin (though in some contexts virginity is not a focal component of meaning); మత్త 1:23
- 3957 πάσχα páscha గొరె-; a specially selected lamb (or a collective for all such lambs) killed and eaten during the festival commemorating the departure of Israel from Egypt; మత్త 26:2
- 3972 Παῦλος Paûlos పవ్లు-; Sergius Paulus, the governor of Cyprus; అపొ 13:7
- 3974 Πάφος Páphos పాపుస-; a city on the southwest coast of the island of Cyprus; అపొ 13:6
- 3976 πέδη péde సకలిస-; metal chains with special links prepared to go around the ankles; used to restrict the movement of a prisoner; మార్క్ 5:4
- 3982 πεῖθω peíthō గొప్పి పియ్య- (according to [one's] word), బరొస- (trust, faith, HIN), వొప- (accept); to believe in something or someone to the extent of placing reliance or trust in or on; మత్త 27:20
- 3985 πειράζω peirázō ఆస- తొహ-; Satan as the tempter; మత్త 4:1
- 3986 πειρασμός peirasmós కరబ్- , పాప్ప- ఆస- , పరిక్కు- , ఆస-; the act of trying to cause someone to sin; మత్త 6:13
- 4010 Πέργαμος Pérgamos పెర్గమమ-; an important city in northwest Asia Minor; ఉజగిరి 1:11
- 4011 Πέργη Pérgē పెర్గె-; a city in Pamphylia, near the south coast of Asia Minor; అపొ 13:13
- 4018 περιβόλαιον peribólaion కట్టె-; any type of outer garment; 1కొర 11:15
- 4021 περίεργος periergos మంతర్క్-సోదెంగ-; the use of magic based on superstition; అపొ 19:19
- 4030 περικεφαλαία perikephalaía తలత కవచ-; protective armor covering the head; used in battle; ఎఫెసె 6:17
- 4043 περιπατέω peripatéō పిస- (live), తాక- (live/walk); to live or behave in a customary manner, with possible focus upon continuity of action; మత్త 4:18
- 4058 περιστερά peristerá పారెవ-; Asiatic Rock dove: bird with a blue-gray color with a pinkish sheen to the neck feathers and a black tip on its tail; lives in large colonies and eats mainly seeds; courts, mates, and has nests several times a year; nests on rock ledges; Columba via; used as food and for sacrifices; regarded as swift, docile, and innocent; మత్త 3:16
- 4059 περιτέμνω peritémnō తోల్ కత్తి-; to cut off the foreskin of the male genital organ as a religious rite involving consecration and ethnic identification; లూక 1:59
- 4061 περιτομή peritomé తోల్ కత్తి క- , యూదుల్క్-; the act of cutting off the foreskin of the male genital

- organ as a religious rite symbolizing consecration and ethnic identification; **యోహా 7:22**
- 4071 **πετεινόν** **peteinón** పిట-; any kind of bird, wild or domestic; **మత్త 6:26**
- 4074 **Πέτρος** **Pétros** పేతుర-; the Greek name of the leader of the twelve apostles, who was also called Cephas and whose name was originally Simon; **మత్త 4:18**
- 4082 **πήρα** **péra** తెయ్య-; చంచి-, పోతె-; a bag used by travellers (or beggars) to carry possessions; **మత్త 10:10**
- 4091 **Πιλάτος** **Pilátos** పిలాత-; a procurator of Judea who gave the order for the crucifixion of Jesus; **మత్త 27:2**
- 4094 **πίναξ** **pinax** దెడియ-; a relatively flat, large dish; for serving or eating food; made of clay or metal; **మత్త 14:8**
- 4099 **Πισιδία** **Pisidía** పిసిదియ-; pertaining to Pisidia; **అపొ 13:14**
- 4100 **πιστεύω** **pisteúō** బరొస- (trust, faith, HIN), విస్వాస- (faith, HIN), నమ- (believe), బక్తిరి- (believers, devotees); to believe something to be true and, hence, worthy of being trusted; to entrust something to the care of someone; **మత్త 8:13**
- 4101 **πιστικός** **pistikós** బారిత- (expensive), మహాన (valuable); pertaining to being pure, with the possible implication of a quality which can be trusted; **మార్ 14:3**
- 4102 **πίστις** **pístis** గవ-, సాక్యెయ-; that which is completely believable; **మత్త 8:10**
- 4103 **πιστός** **pistós** బరొస- (trust), నమ- (believe, TEL), బక్తి- (believers); pertaining to trusting or being trusted; **మత్త 24:45**
- 4109 **πλάξ** **pláx** పాటి-, పాటిన్ దాత్ మన్వలిక్ చెక్టంగ్ రండ్ బండంగ్; a flat stone on which inscriptions could be made; **2కొర 3:3**
- 4142 **πλοῖον** **ploiáron** మడ్డర్ రూక-, మడ్డక్ రూకన-; small fishing boat; **మార్ 3:9**
- 4143 **πλοῖον** **plōion** రూకత-, రూక-; any kind of boat, from small fishing boats as on Lake Galilee to large seagoing vessels; **మత్త 4:21**
- 4151 **πνεῦμα** **pneûma** ఆత్మ- (spirit), సరన- (soul/life), దిల- (heart), మన- (inner being/mind); the non-material, psychological faculty which is potentially sensitive and responsive to the divine; **మత్త 1:18**
- 4152 **πνευματικός** **pneumatikós** -బక్తి- (spiritual devotion), దర్మ- (religious), ఆత్మ- (spirit), -బక్తి-, దర్మ-, ఆత్మ-; pertaining to the spiritual nature or being of a person; **రోమ 1:11**
- 4153 **πνευματικῶς** **pneumatikōs** బావ్-బక్తిత-, ఆత్మత-; pertaining to the spiritual nature or being of a person; **1కొర 2:14**
- 4167 **ποιμνή** **poímnē** మంద-, గుబ్బంగ-; a collective for a group of sheep and/or goats; **మత్త 26:31**
- 4168 **ποῖμνιον** **poímnion** మంద-; figurative extension of the meaning "a herd of sheep or goats" to refer to the followers of Christ constituting a well-defined membership group; **లూక 12:32**
- 4176 **πολιτεύομαι** **politeúomai** పిస-; to conduct oneself with proper reference to one's obligations in relationship to others, as part of some community; **అపొ 23:1**
- 4190 **πονηρός** **ponēros** కరెబ- (evil/wicked), సయ్యన- (Satan); the one who is essentially evil or in a sense personifies evil (title for the devil, literally: the evil one); **మత్త 5:11**
- 4194 **Πόντιος** **Póntios** పొంతి; an additional name for Pilate; **లూక 3:1**
- 4195 **Πόντος** **Póntos** పొంతు-; a region in northeast Asia Minor; **అపొ 2:9**
- 4202 **πορνεία** **porneía** పీర్ క- (adultery), లంజెతనమ- (sexual immorality), పీర్-; the act of engaging in sexual immorality of any kind, often with the implication of prostitution; **మత్త 5:32**
- 4209 **πορφύρα** **porphýra** పొంగు-; a reddish-purple cloth dyed with a substance obtained from the murex shellfish; expensive to produce; associated with royalty; **మార్ 15:17**
- 4232 **πραιτώριον** **praitōrion** మహల్-, రాజన రోమ్-, కిల్ల-; a governor's official residence; **మత్త 27:27**
- 4244 **πρεσβυτέριον** **presbytérion** పెదొల్క్-; a council of elders, with emphasis upon maturity of judgment more than mere age; **లూక 22:66**
- 4245 **πρεσβύτερος** **presbýteros** పెదొల- (older person), అధికారి- (authority), తొతుర- (older people/ancestors); a person of responsibility and authority in matters of socio-religious concerns, both in Jewish and Christian societies; **మత్త 15:2**
- 4251 **Πρίσκα** **Príska** పిరిస్కెల-; the wife of Aquila; **రోమ 16:3**
- 4263 **πρόβατον** **próbaton** గొరె-; herbivorous domestic mammal with four legs; Ovis ladicaudata - fat-tailed sheep; used for sacrifice, source of meat, milk, hides, wool, and horns; **మత్త 7:15**
- 4335 **προσευχή** **proseuchē** పార్తన-, వింతి-; the act or content of speaking to or making requests of God; **మత్త 21:13**
- 4336 **προσεύχομαι** **proseúchomai** పార్తన- (pray, HIN), వింతి- (prayer), కోర్వల- (ask, request); to speak to or to make requests of God; **మత్త 5:44**
- 4339 **προσηλυτός** **prosélytos** యూదుల్కన దర్మతగ నేంగ-, దర్మతగ మారిత్, దర్మతగ; a Gentile who had converted to Judaism; **మత్త 23:15**
- 4350 **προσκόπτω** **proskóptō** కొద పా- (stumble), బూడ్ అరుస- (cause to fall down); to strike one's foot against something as one walks and in this way to lose one's balance temporarily; **మత్త 4:6**
- 4352 **προσκυνέω** **proskynéō** ముర్-బొంగంగ్ కొట- (bow down), పార్తన-వింతి (worship), పూజ ([idol] worship); to express by attitude and possibly by position one's allegiance to and regard for deity; **మత్త 2:2**
- 4374 **προσφέρω** **prosphéro** మొక్ కండి-, బలిదాన-; to present a sacrifice or offering as a religious act; **మత్త 2:11**

4376 προσφορά *prosphorá* అర్పనంగ్; that which is offered to God in religious activity; అపొ 21:26

4382 προσοπολήσια *prosōpolēsía* బేద్-బావ-; making unjust distinctions between people by treating one person better than another; రోమ 2:11

4395 προφητεῖον *prophēteion* బవిసత్వ- గొస్త- (word[s] of the future), వెహ- (caused to tell); to speak under the influence of divine inspiration, with or without reference to future events; మత్త 7:22

4396 προφήτης *prophētēs* పర్వత్త- (prophet, HIN); one who proclaims inspired utterances on behalf of God; మత్త 1:22

4398 προφήτις *prophētis* పర్వత్తి- (prophetess, HIN); a woman who proclaims inspired utterances on behalf of God; లూక 2:36

4403 πρύμνα *prýmna* పెజెట బాజ-; the back part of a boat; మార్ 4:38

4408 προῤα *prōra* కొడ్డి-; the forepart of a boat; అపొ 27:30

4417 πταῖω *ptaíō* కొద పా-; (figurative extension of πταῖω stumble) to fail to keep the law; రోమ 11:11

4419 πτερύγιον *pterygion* మందిర్ తీక్రి-; the tip or high point of a building; మత్త 4:5

4425 πτύον *ptyōn* తుడుస్వల్ సేతి-; a fork-like shovel for throwing threshed grain into the air so that the wind may separate the chaff from the grain; మత్త 3:12

4444 πύργος *pyrgos* బురుజు-; a tall structure with a lookout at the top; made of stone; for guarding a vineyard or a settlement; మత్త 21:33

4450 πυρρὸς *pyrrhós* పురు-; a companion of Paul; ఉజగిరి 6:4

4454 πῶλος *pōlos* గాది పిల్ల-; the young of a donkey; మత్త 21:2

4461 ραββί *rhabbí* గురు-; title of respect designating a Jewish teacher and scholar recognized for expertise in interpreting the Jewish Scriptures; మత్త 23:7

4487 ῥήμα *rhēma* వెహ- (tell), గొస్త- (word), కబుర- (news), వచన-; a minimal unit of discourse, often a single word; that which has been stated or said, with primary focus upon the content of the communication; మత్త 4:4

4491 ρίζα *rhíza* సీర-; the underground part of a plant; మత్త 3:10

4497 Ῥοβοάμ *Rhoboám* రెహబామ్; a Hebrew king in the genealogy of Jesus; మత్త 1:7

4506 ῥύομαι *rhýomai* బచి- (save), కాబాడ- (protect), తప్పన- (escape), సుటి కి- (made free); to rescue from danger, with the implication that the danger in question is severe and acute; మత్త 6:13

4514 Ῥωμαῖος *Rhōmaíos* రోమ-; a person who lives in or is a native of Rome or a citizen of the Roman Empire; యోహ 11:48

4516 Ῥώμη *Rhómē* రోమ-; the capital city of the Roman Empire; అపొ 18:2

4519 σαβαώθ *sabaóth* బగవంతన దలమ-, దలమ-; (a Greek transliteration of a Hebrew word meaning armies and used with κύριος Lord, as a title for God) pertaining to one who has overwhelming power; రోమ 9:29

4521 σάββατον *sábbaton* వారమ-, ఆయ్యేవర్-; a period of seven days; మత్త 12:1

4523 Σαδδουκαῖος *Saddoukaíos* సదుకయ-; a member of a politically influential Jewish party in Jerusalem at the time of Jesus and the apostles, a smaller group than the Pharisees, but often in control of important political and religious positions. Their denial of the resurrection of the dead and their acceptance of only the first five books of the OT are important elements in some of the differences which arose between the Sadducees and the Pharisees; మత్త 3:7

4524 Σαδὸκ *Sadók* సాదొక్; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:14

4526 σάκκος *sákkos* పోతె-; a heavy material normally used for making sacks, but worn by persons in mourning and as a sign of repentance; మత్త 11:21

4527 Σαλὰ *Salá* సేల-; the father of Eber in the genealogy of Jesus; లూక 3:32

4528 Σαλαθιήλ *Salathiél* సయత్తియేల-; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:12

4536 σάλπιξ *sálpinx* తురత అవజ్; (derivative of σαλπίζω[a] to play the trumpet) the sound made by a trumpet; మత్త 24:31

4540 Σαμάρεια *Samáreia* సమరయ-; the principal city of Samaria; లూక 17:11

4541 Σαμαρείτης *Samareítēs* సమరయ-; a person who is a native of Samaria; మత్త 10:5

4542 Σαμαρείτις *Samareítis* సమరయ జాతిత-; a woman who is a native of Samaria; యోహ 4:9

4545 Σαμουήλ *Samouél* సముయేల్-; an early OT prophet; అపొ 3:24

4547 σανδάλιον *sandálion* చెప్పల-; a type of footwear consisting of a sole made of leather (or possibly wood) tied to the foot by means of thongs or straps; మార్ 6:9

4549 Σαούλ *Saoul* సప్ప-; the first king of Israel in the OT; అపొ 9:4

4554 Σάρδεῖς *Sárdeis* సార్దిస-; a city in western Asia Minor; ఉజగిరి 1:11

4559 σαρκικὸς *sarkikós* మేందొ-, జరత్ మన్వలిక్; pertaining to being material or physical, with the possible implication of inferior; రోమ 15:27

4560 σάρκινος *sárkinos* మాయ్-; pertaining to behavior which is typical of human nature, but with special focus upon more base physical desires; రోమ 7:14

4561 σὰρξ *sárx* నరిమన్క- (human), మాయ్- (man), మేందొ- (living body), సవి- (flesh), తోత్- (skin), రూప్- (shape, form), దునియ-, ఆస-, సవ- (flesh); the muscles and sinews of both animals and humans; a living body; humans as physical beings; human nature, with emphasis on the physical; the psychological aspect of human nature in contrast to the spiritual nature; physical life; మత్త 16:17

4564 Σάρρα *Sárrha* సారల్-; the wife of Abraham; రోమ 4:19

- 4567 Σατανᾱς *Satanās* సయ్తన-; (a borrowing from Hebrew and Aramaic, literally: adversary) the usual proper name of the Devil; మత్త 4:10
- 4569 Σαῦλος *Saúlos* సవ్ల-; an alternative form of Σαουλ Saul, the Hebrew name of the apostle Paul; అపొ 7:58
- 4574 σέβασμα *sébasma* సేవ్- (deities); an object which is worshiped; అపొ 17:23
- 4576 σέβομαι *sébomai* పార్తన-వింతి-, బావ్-బక్తి-; to express in attitude and ritual one's allegiance to and regard for deity; మత్త 15:9
- 4592 σημεῖον *sēmeíon* మయ్యత్- కామ- (glorious deeds), చమత్కార-, ఆన్వ-, నిసని-; an event which is regarded as having some special meaning; మత్త 12:38
- 4597 σῆς *sés* ఉద్ది-; smallish brown or gray moth that lays eggs in clothing or other cloth; eggs hatch into very small caterpillars, which feed on the fibers; Tineidae family, probably *Tineola biselliella*; symbols of decay, ruin, and slow destruction; మత్త 6:19
- 4605 Σιδὼν *Sidón* సీదొన-; a city on the coast of Phoenicia; మత్త 11:21
- 4606 Σιδωνίος *Sidónios* సీదొన-; pertaining to Sidon; లూక 4:26
- 4609 Σίλας *Sílas* సీల-; a Christian in the Jerusalem church and an associate of Paul; అపొ 15:22
- 4610 Σιλουανός *Silouanós* సీల-; generally regarded as the same person as Σιλᾱς Silas; 2కొర 1:19
- 4611 Σιλωάμ *Silóam* సిలోయమ-; the name for a system of water supply in Jerusalem; the pool of Siloam was probably the basin into which the water flowed; లూక 13:4
- 4613 Σίμων *Símōn* సీమొన-; a Pharisee; మత్త 4:18
- 4615 σίναπι *sinapi* మోవెర-; mustard plant, a large herb noted for its very small seeds and in some instances growing to a height of three meters (about ten feet); మత్త 13:31
- 4616 σινδών *sindón* కట్టి-; a high quality cloth made from the stems of the flax plant, known for its strength and coolness; మత్త 27:59
- 4621 σῖτος *sítos* గొప్పొన రాసి-, కానె-, దానంగ-, గోదాన-; any kind of edible grain, though generally referring to wheat; the wheat plant; మత్త 3:12
- 4622 Σιών *Sión* సియొన-; the city of Jerusalem together with its people, particularly in poetic discourse; మత్త 21:5
- 4624 σκανδαλίζω *skandalízo* పాప్ కియ- (cause to sin), బూడ్ అరుస- (cause to fall down), బిప్కా కీ- (cause to backslide), పాప్ పుట్టె (in order to sin); to cause to sin, with the probable implication of providing some special circumstances which contribute to such behavior; మత్త 5:29
- 4625 σκάνδαλον *skándalon* పాప- (trapped in sin), తప- (mistake, wrong), గల్తి- (wrong), ఆపుస- (block), కొద-, అడ్డమ-, కొద్ద-; (figurative extension of σκάνδαλον trap) that which or one who causes someone to sin; that which causes offense and thus arouses opposition; మత్త 13:41

- 4627 σκάφη *skáphē* చుడ్చర్ రూక-; a small boat which was normally kept aboard a larger ship and used by sailors in placing anchors, repairing the ship, or saving lives in the case of storms; అపొ 27:16
- 4633 σκηνή *skēnē* డేర-, రొహ్క-; tent representing a dwelling-place in a more generic sense; మత్త 17:4
- 4637 σκηνῶν *skēnōn* నడ్డుమ్ పిస్తార్-, మన్వల్ డేర-; to come to dwell in a place defined psychologically or spiritually; యోహ 1:14
- 4651 σκορπίος *skorpíos* మిచ-; terrestrial arachnid (eight-legged) with pincers and a poisonous sting at the end of its jointed tail, which it can hold curved over the back; grows to about 13 cm long; known for the pain and danger of its sting, and associated with harsh, inhospitable living conditions; లూక 10:19
- 4666 σμύρνα *smýrna* బోలమ-; the aromatic resin of certain bushes; మత్త 2:11
- 4667 Σμύρνα *Smýrna* స్మూరున-; a city on the west coast of Asia Minor; ఉజ్జిరి 1:11
- 4670 Σόδομα *Sódoma* సోదొమ-; a city located at the southern part of the Dead Sea and destroyed because of its evil; మత్త 10:15
- 4672 Σολομών *Solomón* సోలోమొన-; the son and successor of David; మత్త 1:6
- 4676 σουδάριον *soudáron* దస్తీ-, సీల-, కట్టి-; a small piece of cloth used as a towel, napkin, or face cloth; లూక 19:20
- 4689 σπένδο *spéndō* అర్పన-; to pour out an offering as an act of worship or ritual observance; పిలిపి 2:17
- 4697 σπλᾱγχνίζομαι *splanchnízomai* కిప్పల్- (compassion), దయ (mercy/pity); to experience great affection and compassion for someone; మత్త 9:36
- 4698 σπλᾱγχνον *splánchnon* లాడ్- (love, as in an older person loving a younger person [no sexual connotations]), పెర్మ- (love, general term [no sexual connotations] HIN 'prem'); the psychological faculty of desire, intent, and feeling; లూక 1:78
- 4699 σπρόγγος *spóngos* చూది-; lightweight skeleton of a porous sea animal; used for absorbing liquids; మత్త 27:48
- 4703 σπóρος *spóros* విజ-; the kernel part of fruit, usually grain; మార్ 4:26
- 4710 σπουδή *spoudé* పర్వెడె మా- (being eager), బావ్-బక్తి-, బర్పర్ దిల-, లిప్కా; readiness to expend energy and effort; మార్ 6:25
- 4711 σπυρίς *spyris* డాల-, డాలంగ-; container made of woven material, usually grass or reeds; used for carrying a variety of things, including food and produce; this basket is presumably somewhat larger than a κόρινθος; మత్త 15:37
- 4716 σταυρός *staurós* మొద- (log); a pole stuck into the ground in an upright position with a crosspiece attached to its upper part; used as a means of execution; మత్త 10:38
- 4717 σταυρώω *stauróō* మోల- (nail), టాంగ- (to hang), మొద- (log); to execute someone by nailing that person to a cross; మత్త 20:19

4718 σταφυλή *staphylé* ఆంకుర-; the fruit of grapevines; మత్త 7:16
 4719 στάχυς *stáchys* గొప్పొన గొక్క-, టేట్రె-, సేంగన-; the dense spiky cluster in which the seeds of grain such as wheat and barley grow (restricted in NT contexts to references to wheat); మత్త 12:1
 4721 στέγη *stégē* చత్-; the (flat) roof or top of a house; మత్త 8:8
 4734 Στεφανός *Stephanós* స్టెపెనస్-; a Christian of Corinth; 1కొర 1:16
 4735 στέφανος *stéphanos* కిరిట్-; a wreath consisting either of foliage or of precious metals formed to resemble foliage and worn as a symbol of honor, victory, or as a badge of high office; మత్త 27:29
 4736 Στέφανος *Stéphanos* స్టెపెన-; one of the seven helpers in the church in Jerusalem and the first Christian martyr; అపొ 6:5
 4745 στοά *stoá* చవ్తారంగ్ అరిక్ మండొప్ప-, మండొప-; a covered colonnade, open normally on one side, where people could stand, sit, or walk, protected from the weather and the heat of the sun; యోహా 5:2
 4747 στοιχείον *stoicheion* మొదొడంగ్ వచ్చన్స బోద, కామి సియొంగ్, దునియతగ మన్వలిక్; basic principles which underlie the nature of something; గలతి 4:3
 4749 στολή *stolē* పాంగుక-, లప్పొ కోట్క్-; a long, flowing outer garment reaching to the feet; మార్ 12:38
 4765 στρουθίον *strouthion* కొట్క పిటె-; small bird; speckled brown in color; genus Passer; roosts and nests in groups; eats grass seeds and grain; associated with the poor; మత్త 10:29
 4769 στύλος *stýlos* దారుమ- (vertical load-bearing pole); an upright shaft or structure used as a building support; గలతి 2:9
 4790 συγκαινωνέω *synkoinōnéō* బాగ్ యేత్వల-; to be associated in some joint activity, with the implication, in some contexts, of a somewhat enduring relation; ఎఫెసీ 5:11
 4791 συγκαινωνός *synkoinōnós* ఈస యేత-; one who shares jointly with someone else in a possession or relationship, with emphasis upon that which is in common; రోమ 11:17
 4800 συζάω *syzáo* పిస-; to live in association with or together with someone else; రోమ 6:8
 4808 συκή *sykē* అంజారి-; fruit tree; grows 5-8 m high; round crown and very deep roots; Ficus carica; fruit is about the size of a hen's egg and can be green, yellow, purple, or brown depending on the type, and is sweet and soft; మత్త 21:19
 4810 σύκον *sýkon* అంజారి-; the fruit of the fig tree; మత్త 7:16
 4826 Συμεών *Symeón* సిమియొన-; a person in the genealogy of Jesus; లూక 2:25
 4834 συμπάθειω *sympátheō* దయతె సూడ్టిట్; to share someone's feeling in the sense of being sympathetic with; హెబ్రి 4:15
 4864 συναγωγή *synagōgē* సునగో- (synagogue), మీరె మాయ్బ్లో రో-; a building of assembly, associated with religious activity (normally a building in which Jewish worship

took place and in which the Law was taught, but in JAS 2:2 a Christian assembly place); మత్త 4:23
 4889 σύνδουλος *sýndoulos* సేవ-; one who is a fellow slave or a slave alongside another slave; మత్త 18:28
 4893 συνείδησις *syneídēsis* మన్-దిల- (mind-heart's ...); the psychological faculty that can distinguish between right and wrong; అపొ 23:1
 4904 συνεργός *synergós* నా సంగ కామ్ కియ్యల- (he who works with me), మీరె మాసి- (having joined, having gathered), బరొబర్ -- సేవ-, సంగ -- సేవ, సాత్, మా సంగ కామ్ కియ్యల్, ఈసదార్క్; one who works together with someone else; రోమ 16:3
 4947 Συρία *Syría* సిరియ-; a region to the north and east of Palestine and known as Aram in OT times; మత్త 4:24
 4957 συσταυρόω *systauróō* మొద్- (to hang); to execute someone by nailing that person to a cross along with someone else; మత్త 27:44
 4966 Συχέμ *Sychém* సేకెమ్-; a city in Samaria; అపొ 7:16
 4972 σφραγίζω *sphragizō* మోర-, ముద్ర-; to use a seal to close or to make something secure; మత్త 27:66
 4979 σχοινίον *schoiníon* నోడె-, దాంది-, కస్ర-, దామ్మి-; thick cord formed by twisting or braiding several strands together; made of a variety of materials, including palm fibers, linen, or reeds; యోహా 2:15
 4982 σώζω *sózō* బచ- (to save), చొకొట-; to rescue from danger and to restore to a former state of safety and well being; మత్త 1:21
 4983 σῶμα *sōma* మేందొ- (living [human] body), కూర్- (dead body, corpse), చెత్త- (animal's dead-body); the physical body of persons, animals, or plants, either dead or alive; మత్త 5:29
 4984 σωματικός *sōmatikós* మేందొ-, రూప్పె; pertaining to a physical body; లూక 3:22
 4988 Σωθénéης *Sōsthénēs* సొస్టేనేసు-; a Christian of Corinth; many scholars consider Σωθénéης-1 and Σωθénéης-2 to be the same person; అపొ 18:17
 4990 σωτήρ *sōtēr* బచ- (save, HIN); one who rescues or saves; లూక 1:47
 4991 σωτηρία *sōtēria* బచ- (to save), ముక్తి-; a state of having been saved; మార్ 16:20
 4992 σωτήριον *sōtérion* బచి; pertaining to divine salvation; లూక 2:30
 5000 Ταβιθά *Tabithá* తబిత; the Aramaic name of a Christian woman in Joppa whose name was interpreted as Δορκάς; అపొ 9:36
 5007 τάλαντον *tálan-ton* బిల-; a Greek monetary unit (also a unit of weight) with a value which fluctuated, depending upon the particular monetary system which prevailed at a particular period of time (a silver talent was worth approximately six thousand denarii with gold talents worth at least thirty times that much); మత్త 18:24

- 5009 ταμειον tameíon గోదమ-, సిబి-; a room for the storage of valuables; మత్త 6:6
- 5018 Ταρσεύς Tarseús తార్సిస్-; a person who lives in or is a native of Tarsus; అపొ 9:11
- 5019 Ταρσός Tarsós తార్సిస్; the capital of Cilicia in southeast Asia Minor; అపొ 9:30
- 5022 ταῦρος taûros కోంద-; male bovine; large ruminant animal with horns and cloven hoofs; used for sacrifice and for meat or milk, as beasts of burden, or for pulling a cart or a plow; మత్త 22:4
- 5028 τάφος táphos బండత బుయిరి-, బుయిరి-; a construction for the burial of the dead; often a natural cave or hewn out of bedrock; మత్త 23:27
- 5038 τεῖχος teíchos చహర్తంగ్ గోడ-, నగుడ గోడ-; a particularly strong permanent wall, primarily the wall built around a city for its protection; అపొ 9:25
- 5056 τέλος télos టెక్స్-, కరజ-; payments customarily due a governmental authority; మత్త 10:22
- 5057 τελώνης telónēs టెక్స్ వసులి కియ్య-; one who collects taxes for the government; మత్త 5:46
- 5058 τελώνιον telónion టెక్స్ వసులి-; a place where taxes or revenue was collected from those entering a town to sell produce; మత్త 9:9
- 5059 τέρας téras అద్భుత- (?), మయ్యుత- (glorious); an unusual sign, especially one in the heavens, serving to foretell impending events; మత్త 24:24
- 5085 Τιβεριάς Tiberiás తిబెరియ-; the Lake of Tiberias, also known as the Lake of Galilee; యోహ 6:1
- 5095 Τιμόθεος Timótheos తిమొతి-; a friend and coworker of Paul; అపొ 16:1
- 5103 Τίτος Títos తీతు-; a friend and companion of Paul; 2కొర 2:13
- 5131 τράγος trágos హెరె-; male goat; హెబ్రి 9:12
- 5161 Τρόφιμος Tróphimos త్రోఫిమ-; a Christian of Ephesus and companion of Paul; అపొ 20:4
- 5174 Τρωάς Trōás త్రోయ-; a city and region in the northwest corner of Asia Minor; అపొ 16:8
- 5179 τύπος týpos నమున; an object (not necessarily three-dimensional) which has been formed to resemble a person, god, animal, etc.; యోహ 20:25
- 5184 Τύρος Týros తూరు-; city on the Phoenician coast; మత్త 11:21
- 5190 Τυχικός Tychikós తుకిక-; a leader from the province of Asia who was associated with Paul; అపొ 20:4
- 5193 ὑάλινος hyálinos అర్చితంగ్-; (derivative of ὑάλος glass) consisting of or pertaining to glass; ఉజగిరి 4:6
- 5194 ὑάλος hyálos అర్చ-; glass (or possibly, crystal-the emphasis in the texts is on the transparency of glass); ఉజగిరి 21:18
- 5201 ὑδρία hydría బుడ్డి-, సోర-, కాంగ్-, కోప-; a container for storing or carrying water or other liquids; made of stone or clay; యోహ 2:6

- 5211 Ὑμεναῖος Hymenaios హుమెనయు; a person who defected from true faith; 1తిమొ 1:20
- 5253 ὑπερῶν hyperōion మిదెత్ కమ్-; a room on the level above the ground floor (second story in American usage and first story in most other languages); అపొ 1:13
- 5256 ὑπερετέω hypēretéō సేవ-, కాయ-కష్టమ-; to render assistance or help by performing certain duties, often of a humble or menial nature; అపొ 13:36
- 5257 ὑπερέτης hypēretēs సిపాయ- (soldier), సేవ్క- (servant), మదత- (helper), సాబ- (sir), కేప్టల- (guard), అధికార- (officer/authority); a person who renders service; మత్త 5:25
- 5266 ὑπόδημα hypódēma చెప్పుల్-; any type of footwear (though ordinarily the reference would be to a sandal rather than to a shoe); మత్త 3:11
- 5272 ὑπόκρισις hypókrisis పసి కియ్యల-, కపట-; the act or attitude of giving an impression of having certain purposes or motivations, while in reality having quite different ones; మత్త 23:28
- 5273 ὑποκριτής hypokritēs కపట-, పసి కియ్యల-, మోసెమ్ కియ్యల-; one who pretends to be other than he really is; మత్త 6:2
- 5286 ὑποπόδιον hypopódion కుతుడున్-, కుతుల-; a small piece of furniture on which one may rest one's feet; మత్త 5:35
- 5287 ὑπόστασις hypóstasis తప్పక-, గట్-, పోక్త-; that which provides the basis for trust and reliance; 2కొర 9:4
- 5301 ὕσσωπος hýssōpos హిస్సోప్-; small aromatic bush with a shrub-like base and stems which are stiff, many-branched, hairy, and strong, 50-80 cm tall; Origanum syriacum or Majorana syriaca; used by the Jews in the ritual purification process as a sprinkling brush; యోహ 19:29
- 5310 ὑψιστος hýpsistos సర్వసక్తి- (seppling#?), సర్వ సక్తి వాలె, సర్వ సక్తివంత- (most-powerful); a title for God, literally highest: one who is supreme, primarily a reference to status; మత్త 21:9
- 5311 ὕψος hýpsos పారొడల-, స్వ్గ్నల్, పారొ; the measurement of height; లూక 1:78
- 5326 φάντασμα phántasma బోరడియ్; a supernatural appearance of a person or thing; మత్త 14:26
- 5328 Φαραώ Pharaó ఫరో; a title used as a proper name of the Egyptian king; అపొ 7:10
- 5329 Φάρες Pháres ఫెరెస-; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:3
- 5330 Φαρισαῖος Pharisaíos ఫరిసయ- (Pharisee); a member of an important religious and political Jewish party at the time of Jesus and the apostles. The Pharisees constituted a significantly larger group than the Sadducees and differed with them on certain doctrines and patterns of behavior. The Pharisees were strict and jealous adherents to the laws of the OT and to numerous additional traditions; మత్త 3:7
- 5336 φάτνη phátñē కొట్క-; a stall where animals are fed; లూక 2:7

5344 Φηλιξ Phēlix పెలిక్సు-; a procurator of Palestine; అపొ 23:24
 5347 Φήστος Phēstos పెస్టు-; Porcius Festus, the successor to Felix as procurator of Palestine; అపొ 24:27
 5357 φιάλη phialē దూపెర-; కోజు-; టగోర-; a broad, shallow bowl, normally used for cooking or for serving liquids; ఉజగిరి 5:8
 5359 Φιλαδέλφεια Philadēlpheia పిలడెల్ఫియ-; a city in the west central part of Asia Minor; ఉజగిరి 1:11
 5360 φιλαδέλφια philadelphía పెర్మ-; affection for one's fellow believer in Christ; రోమ 12:10
 5363 φιλανθρωπία philanthrōpía దయ-; affection for people in general ; అపొ 28:2
 5366 φιλάργυρος philargyros దనమున్; pertaining to the love of wealth or money; లూక 16:14
 5368 φιλέω philēō లాడ-; పసండ్-; ముక్ బుర-; పెర్మ-; to have love or affection for someone or something based on association; మత్త 6:5
 5375 Φίλιπποι Philippii పిలిపి; a city in Macedonia; అపొ 16:12
 5376 Φίλιππος Philippios పిలిప్ప-; one of the seven helpers in the church in Jerusalem; మత్త 10:3
 5384 φίλος philos దోస్త- (friend, HIN), సోస్త- (friend, companion); male person with whom one associates and for whom there is affection or personal regard; మత్త 11:19
 5398 φοβερός phoberós వెరె-; వెరి-; pertaining to something or someone who causes fear; హెబ్రి 10:27
 5403 Φοινίκη Phoinikē పొయెనిసియ-; an area along the seacoast to the west and north of Palestine; అపొ 11:19
 5404 φοίνιξ phoenix కజర్ మర-; flowering plant species in the palm family Arecaceae; grows to 10-20 m tall; cluster of large leaves at top; Phoenix dactylifera; cultivated for its edible sweet fruit, about the size of a human thumb; symbol of elegance and grace; palm branch is symbol of peace and also victory; యోహ 12:13
 5411 φόρος phōros డెక్సు-; a payment made by the people of one nation to another, with the implication that this is a symbol of submission and dependence; లూక 20:22
 5418 φραγμός phragmós వెలుక-; వెలుమ-; గోడ-; a structure for enclosing an open area; మత్త 21:33
 5426 φρονέω phronēō సోంచ-; మన-; to employ one's faculty for thoughtful planning, with emphasis upon the underlying disposition or attitude; మత్త 16:23
 5435 Φρυγία Phrygia ఫ్ర్యియ-; a district in central Asia Minor; అపొ 2:10
 5443 φυλή phylē జాతి-; a subgroup of a nation which is regarded as being more closely related biologically than the entire nation; మత్త 19:28
 5444 φύλλον phýllon ఆకి-; a flattened structure attached to the stem of a plant; usually green and bladelike; its main function is photosynthesis, to provide the plant with food; మత్త 21:19
 5469 χαλινός chalinós వేసుని; items used to control the actions of a horse, consisting of a bit (a short metal

bar placed in the mouth of a horse) and bridle (ropes or leather straps attached to the bit and fitted over the horse's head); యాకొ 3:3
 5477 Χαναάν Chanaán కనాన-; the land west of the Jordan; అపొ 7:11
 5480 χάραγμα cháragma మోర-; మూర్తి-; an object (not necessarily three-dimensional) which has been formed to resemble a person, god, animal, etc.; అపొ 17:29
 5486 χάρισμα chárisma వర-; ఇనమ-; that which is given freely and generously; రోమ 1:11
 5487 χαριστός charitós మందంతోర్-; to show kindness to someone, with the implication of graciousness on the part of the one showing such kindness; లూక 1:28
 5488 Χαρράν Charrhán హరన్; a city in Mesopotamia; అపొ 7:2
 5500 χειροτονέω cheirotoneō నేమి కీ-; to choose or select, presumably by a group and possibly by the actual raising of the hand; అపొ 14:23
 5509 χιτών chitón కప్ప-; undergarment worn by priests, a kind of ankle-length shirt with long sleeves, woven of linen; మత్త 5:40
 5511 χλαμύς chlamýs పొంగుడ-; a loose outer garment worn by Roman soldiers and travellers; మత్త 27:28
 5515 χλωρός chlōrós పొదెల-; green growth of a plant; మార్క్ 6:39
 5519 χοίρος choiros పద-; hairy four-legged mammal with hoofs, brown or gray in color; non-ruminant and omnivorous; Sus scrofa; domesticated land animal; unclean, not to be eaten; regarded as an ugly, filthy, and destructive animal and often associated with pagan rituals; మత్త 7:6
 5523 Χοραζίν Chorazín కొరజీన-; a city in Galilee; మత్త 11:21
 5528 χόρτος chórtos మొడొక-; the young growth of a plant arising from a germinating seed; మత్త 6:30
 5536 χρημα chrēma రకమ-; లంచెమ-; a generic term for currency, occurring mostly in the plural; మార్క్ 10:23
 5543 χρηστός chrēstós దయ- (mercy), హల్కొ- (light in weight, easy), చొకొట- (good); pertaining to being useful and benevolent; pertaining to being kind; pertaining to that which is pleasant or easy; మత్త 11:30
 5544 χρηστότης chrēstótēs దయ- (mercy), చొకొట-; an event or activity which is useful or benevolent; రోమ 2:4
 5545 χρίσμα chrísma సోక్సు- (apply, just as oil is applied to the body, or paint to a wall), పవిత్ర ఆత్మ మీ రొపొ ఇర్త కాడ్కి-; the act of assigning a person to a task, with the implication of supernatural sanction, blessing, and endowment; 1యోహ 2:20
 5546 Χριστιανός Christianós క్రిస్చన్-; one who is identified as a believer in and follower of Christ; అపొ 11:26
 5547 Χριστός Christós కిరిస- (Christ); (literally one who has been anointed) in the NT, title for Jesus as the Messiah, but in many contexts, and especially without an article, this word becomes a part of the name of Jesus); మత్త 1:1

5548 χρίω chrío నేమి – (appoint), వెడి– (pour); to assign a person to a task, with the implication of supernatural sanction, blessing, and endowment; లూక 4:18

5557 χρυσός chrysós సోనె–; gold money, gold coin; మత్త 2:11

5578 ψευδοπροφήτης pseudoprophētēs లబడ్ బోద గురుర– (false teaching teachers), లబడ్ పర్వక్త– (false prophets); one who claims to be a prophet and is not and thus proclaims what is false; మత్త 7:15

5580 ψευδόχριστος pseudóchristos కిరిస్తూర్, లబడ్ కిరిస్తు; one who claims to be the Christ or the Messiah but is not; మత్త 24:24

5590 ψυχή psyché పరన–, ఆత్మ–, దిల–, జీవ–; the essence of life in terms of thinking, willing, and feeling; మత్త 2:20

5591 ψυχικός psychikós సాదరన్ (ordinary), దునియత– (of the world), దిస్వల్ (visible); pertaining to being material or physical, especially in relation to life processes; 1కొర 2:14

5601 Ὠβέδ Ōbéd వోబెద–; a person in the genealogy of Jesus; మత్త 1:5